

Leto XXXIII
Št. 45

Murska Sobota,
25. junij 1981

CENA 8 DIN

VESTNIK

Krepitev revolucionarnih izročil

Občinski praznik, ki ga lendavska občina praznuje 22. junija, je vezan na pomembne dogodke iz časov NOB pri nas. Na ta dan so se pred 40 leti zbrali aktivisti v gozdu med Veliko Polano in Trnjem in skovali prve načrte za organizirano delovanje proti okupatorju in domačim izdajalcem. 40 let je poteklo od tistih dni, a so spomini na dogodke sveži, zakaj mladi se morajo iz revolucionarnih izročil učiti in jih nenehno obnavljati. Na svečani seji občinske skupščine, delegacij samoupravnih interesnih skupnosti, vodstev družbeno-političnih organizacij in predstavnikov občin Pomurja, Domžal in Cakovca je o razvoju občine govoril podpredsednik občinske skupščine Stanko Lebar, v madžarščini pa sekretar komiteja občinske konference ZK Tabor Füle. Oba sta poudarila, da je bilo kljub zaostrenim pogojem gospodarjenja med praznikoma doseženo veliko pomembnih rezultatov. Celotni prihodek se je v primerjavi z letom 1979 v letu 1980 povečal za 53, dohodek pa za 49 odstotkov, največji delež v dohodku pa je ustvarila industrija, ki je nosilec gospodarskega razvoja občine. Kljub temu da ni bilo večjih investicijskih vlaganj, pa so v tem in prihodnjem letu dane možnosti za hitrejši razvoj gospodarstva. Gradili naj bi tovarno Lek, realizirali program dekorativne keramike, program dvizhne opreme in razširili

V novem otroškem vrtcu v Tomšičevi ulici v Lendavi bo mesta za 150 otrok v devetih oddelkih. Naložba je veljala 25 milijonov dinarjev, polovico sredstev pa je zagotovila republika. Sredstva za igračke so prispevale organizacije združenega dela lendavske občine. Novost je, da bo v njem deloval tudi oddelek za razvojno motene otroke.

zmogljivosti v drugih delovnih organizacijah. Uspešno se razvija sožitje med narodom, ki živi na območju občine, to pa je prej ali slej največji prispevek h krepitvi bratstva in enotnosti med narodi in narodnostmi. Na svečani seji so za častnega občana lendavske občine imenovali Elo Ulrich-Ateno, prvoborko, kot priznanje za njen velik prispevek pri organiziranju in vodenju narodnoosvobodilne-

ga gibanja ter ustanavljanje odborov OF v občini. Častna občanka lendavske občine je v zahvalo dejala, da sprejema to veliko priznanje kot priznanje vsem, ki so pomagali in aktivno delali v NOB v tem kraju, mladim občanom pa je predlagala, naj se nenehno oplajajo z revolucionarnimi tradicijami, ki jih ima ta kraj.

Po svečani seji so v Tomšičevi ulici odprli sodoben

otroški vrtec. Naložba je veljala 25 milijonov dinarjev. V tem prepotrebem objektu bo mesta za 160 otrok v devetih oddelkih, med katerimi bodo trije oddelki jaslic, pet rednih oddelkov in kot novost oddelek za razvojno motene otroke. Nedvomno je, da je novi otroški vrtec velika pridobitev za Lendavo in za občino, v kateri je v otroško varstvo zajetih le 26 odstotkov otrok.

Jani D.

RAZDALJE SE KRAJŠAJO

Slovenija, s tem pa tudi Jugoslavija, je s petkovo otvoritvijo mednarodnega mejnega prehoda Kuzma-Bonisdorf spet pridobila eno »okno« v svet, kar izpričuje veliko odprtost naše samoupravne družbe. To je potrdila tudi slovesnost na meji, ko so prebivalci iz obmejnih krajev in drugi udeleženci otvoritve lahko šli čez, ne da bi jim bilo treba pokazati potne listine. Primer dobrega sodelovanja sta potrdila tudi oba govornika: Andrej Grahor, predsednik republiškega komiteja za promet in zveze, in dr. Leopold Kery, deželni glavar Gradišanskega. Otvoritveni slovesnosti je poleg številnih drugih gostov prisostvoval tudi naš veleposlanik na Dunaju Novak Pribičević.

Vsi, ki ste kdaj potovali čez mejo pri Kuzmi, veste, da je bil mejni prehod na neprimerni lokaciji. Ideja, da se zgradi nova carinska postaja s pripadajočimi objekti, je naletela na dober odmev v Jugoslaviji in Avstriji in tako so se lotili gradnje. Z deli so graditelji končali v določenem roku, navkljub temu, da so se pri

tem srečevali z velikimi problemi, zlasti kar zadeva speljavo ceste po novem terenu. Avstrijci so v ta namen potrošili 65 milijonov šilingov, gradnja cestnega odseka na naši strani pa je veljala 36 milijonov dinarjev. Na obeh

straneh meje so postavili tudi nova objekta; gradnja avstrijskega je veljala 8 milijonov šilingov, pri nas pa je bilo treba izdati za stavbo 21 milijonov dinarjev. Novi mejni prehod Kuzma-Bonisdorf je velika pridobitev

za obe deželi. S tem pa seveda še ne moremo reči, da so odstranjene vse ovire za večji pretok blaga in ljudi čez mejo na tem odseku. Treba bo torej čimprej razširiti cesto proti Jenersdorfu in Murski Soboti.

Š. SOBOČAN

OB 27. JUNIJU — DNEVU SAMOUPRAVLJALCEV

Moč samoupravljanja se nenehno potrjuje

27. junij 1950. Ta datum bo ostal za vedno zapisan v zgodovini naših narodov kot dan, ki je prinesel eno izmed temeljnih pridobitev našega socialističnega razvoja, uzakonitev rasti socialistične demokracije z razvojem vsestranske samouprave. Pol leta pred tem dnevom, 31. decembra 1949, je bil v Jugoslaviji ustanovljen prvi delavski svet, in sicer v cementarni Prvoborac v Solinu. Od takrat do junija 1950 so izvolili v naših tovarnah že vrsto delavskih svetov. 27. junija pred 31 leti pa se je s sprejetjem zakona o delavskih svetih začelo uresničevati dotlej le akcijsko geslo »Tovarne delavcem, zemljo kmetom«.

Kmalu zatem je zvezna vlada izdala navodila za splošne volitve delavskih svetov in upravnih organov gospodarskih organizacij. 27. junija 1957 pa se je v Beogradu že sestal prvi kongres delavskih svetov.

To so bili vsekakor prelomni trenutki, saj je bilo z zakonom o upravljanju delovnih kolektivov državnih gospodarskih podjetij in višjih gospodarskih združenj pred polnimi tremi desetletji prvič v svetovni zgodovini v boju za socializem vpeljana delavsko samoupravljanje kot osnova družbenoekonomske in politične ureditve neke države. Od tedaj traja nenehen boj delavskega razreda in vseh delovnih ljudi za razvijanje samoupravljanja kot posebne oblike oblasti delavskega razreda, kot razvijanje odnosov v socialistični družbi ter kot polne oblike in vsebine političnega, družbenega in kulturnega razvoja naše skupnosti.

Od tega juriša pred 30 leti pa do sedanjega zrelega obdobja se je jugoslovansko delavsko samoupravljanje razvilo v vsesplošni sistem naše socialistične demokracije in postajalo tudi realna alternativa in privlačna ideja za delovne ljudi na vseh vzporednikih.

Nesporno se ogromnega razvoja samoupravljanja posebej dobro zaveda tudi sleherni delavec v združenem delu Pomurja, kjer ni težko opaziti uspehov v uresničevanju samoupravnih odnosov v posameznih temeljnih, delovnih in sestavljenih organizacijah združenega dela, kakor tudi v samoupravnih interesnih skupnostih. Vse bolj se namreč v praksi uveljavlja prevladujoč položaj delavcev v odločanju o pogojih in rezultatih svojega dela, o pogojih ustvarjanja in delitve dohodka in osebnih dohodkov, vse bolj pa se kaže tudi uspešnejše povezovanje združenega dela in uveljavljanje delegatskega sistema, s čimer je dana možnost odločanja tudi o najbolj pomembnih stvareh.

Položaj delavcev se je torej bistveno spremenil, o čemer se med drugim lahko prepričamo tudi pri vsakokratnem obravnavanju zaključnih računov in rezultatov gospodarjenja, ko delavci niso več samo tihi sprejemalci podatkov, temveč kritični soustvarjalci poslovne politike.

Delovni ljudje Pomurja pa se v sedanjem družbenoekonomskem položaju, ko so v ospredju številne stabilizacijske naloge, še posebej kritično zavedajo, da nekaterih ciljev samoupravljanja vendarle niso uresničili v celoti.

Potrebna bo večja navzočnost v združenem delu, krajevnih skupnostih in v delegatskem sistemu pri reševanju nekaterih težav, s katerimi se srečujemo v zdajšnjem družbenem trenutku. Nedorečeno je ostalo področje nagrajevanja po delu, dohodkovno povezovanje, več pozornosti pa bo treba v prihodnje posvečati tudi organiziranosti združenega dela. Ne smemo se zadovoljiti zgolj s poslovnotehničnim sodelovanjem, pri katerem gre marsikdaj za enostavne kupoprodajne pogodbe. Predvsem se je treba zavzemati za povečan vpliv delavcev na nekaterih življenjsko pomembnih področjih, kot so kreditnomonetarni sistem, oblikovanje cen in podobno, da bi čimprej odpravili določene pomanjkljivosti v posameznih delovnih okoljih.

Na ta in druga vprašanja iz neposredne prakse samoupravljanja so na minulem 3. kongresu samoupravljalcev Jugoslavije, ki ga označujemo za najširši dogovor delavcev o zadevah velikega političnega pomena, opozorili tudi pomurski delegati. In prav v tem lahko vidimo moč in jamstvo samoupravljalске besede, ki se dotikajo vseh nas in vsakega državljana posebej, samoupravljalca v njegovem lastnem delovnem okolju. Na družbeno površje so znova prišla konkretna vprašanja, naravnost iz življenjske prakse, zato kongresne sklepe uresničujmo takoj, da bi pričujoče probleme čimprej odpravili. S tem pa bodo veliki cilji delavskega samoupravljanja vse bližji in bolj dosegljivi.

V Københavnu na Danskem se je pred dnevi začel »pohod miru«, ki so ga organizirale ženske nordijskih držav. Več kot 500 žensk je krenilo na 1100 kilometrov dolgo pot do Pariza. Na ta način ženske protestirajo proti oboroževalni tekmi, ki grozi Evropi in svetu. Na protestnem zborovanju pred pričetkom pohoda so Nordijke zahtevale »ukinitve atomskega orožja od Urala do Amerike«. Pobudo za pohod so dale Norvežanke.

Zapleti okrog Abolhasana Bani Sadra

Iranski verski voditelj ajatola Homeini je v ponedeljek razrešil dolžnosti predsednika Bani Sadra. S tem je potrdil sklep parlamenta. V torek je bil, kot je poročal radio, v egiptovskem glavnem mestu Kairu.

Bani Sadr je bil edini, ki je imel zaokroženo predstavo, kako Iran izveči iz gospodarskega kaosa. Njegovo politično smer bi se dalo označiti z zmernim socializmom nacionalne barve.

Njegovi nasprotniki iz klerikalnega tabora z ajatolo

Beheštijem na čelu — njim pa se je zadnje čase vse bolj pridružel tudi imam Homeini — očitajo Bani Sadru nezvestobo Islamu, kršenje ustave islamske republike, nespoštovanje islamskega parlamenta — medžilisa, rovarjenje zoper vlado in še in še. Bani Sadra naj bi pokopala njegova samovšečna oholost, zaradi katere si je nabiral sovražnike, ko je svoje nasprotnike javno razglašal za ignorante, nesposobneže in diktatorje.

Bani Sadrov zaton se je začel 27. maja, ko je Homeini

prvič nastopil proti njemu v zvezi s sporom med njim in predsednikom vladajoče stranke. Odbor za poravnavo sporov je Bani Sadra javno okaral. Kmalu za tem se je moral ukloniti ukazu, da mora prijaviti svoje premoženje, čemur se je dotlej izogibal. Parlament je z zakonom razveljavil predsednikovo pravico do veta pri imenovanju ministrov. Odvzeli so mu pravico imenovati guvernerja centralne banke. Potem so mu prepovedali izdajanje lista »Islamska revolucija«. Homeini ga je 10. junija odstavil s položaja vrhovnega poveljnika.

V noči od 12. na 13. junij je Bani Sadr in več njegovih somišljenikov odšlo neznan kam. Sledila je preprečena demonstracija za Bani Sadra v Teheranu, nato imamov poziv, naj se pokesa in končno v parlamentu postopek za odstavitev.

Bani Sadr, ki je bil predlani z 75,7 odstotka glasov izvoljen za predsednika, je začel s kampanjo za vrnitev Irancev na vas in obnovo kmetijstva, bil je med prvimi zagovorniki nacionalizacije bank in zavarovalnic ter zunanje trgovine.

Bani Sadr je 17 let prebil v pregnanstvu. V 2500-letni zgodovini iranske državnosti je imel to čast, da je bil poldrugo leto prvi predsednik republike.

Kitajci — „strateška nujnost za ZDA“

To je izjavil sedanjí ameriški zunanji minister Alexander Haig, še preden je postal minister. Prejšnji teden je bil v Pekingu, z namenom, da Kitajcem ponudi prodajo vojaške tehnologije, ki jo je senatni odbor odobril teden dni pred obiskom.

Kitajski tisk je v svojih komentarjih pred obiskom poudarjal, da se Kitajci raje odpovejo ameriški vojaški tehnologiji in orožju, kot pa da se sprijazni z dejstvom, da ZDA istočasno oborožujejo tudi Taiwan. Leta 1979 so ZDA v posebnem komuniciraju priznale, da je Taiwan sestavni in neločljivi del LR Kitajske, zato Pekingu nikakor ne gre v račun, da bi Američani Taiwanu prodali 200 lovskih letal. Razen tega je Reagan ob neki priložnosti dejal, da bo obnovil gospodarsko pomoč taiwanskemu režimu. Ta pomoč naj bi znašala letno 700 do 800 milijonov dolarjev.

Taiwan pa ni edino nerešeno vprašanje v odnosih med ZDA in Kitajsko. Ponudba o prodaji vojaške tehnologije pomeni še nekaj več kot samo to. Kitajci sodijo, da morajo kitajsko-ameriški odnosi temeljiti na specifični teži Kitajske same, ne pa na dejstvu, da je Kitajsko v konfrontaciji s Sovjetsko zvezo. Ker imajo lastne gospodarske probleme, se Kitajci kljub ameriški globalni politiki ne nameravajo spustiti v oboroževalno tekmo, ki bi ji tempo in obseg določali pravzaprav v Washingtonu. Da je res tako, potrjujejo tudi podatki, da so Kitajci lani zmanjšali izdatke za vojsko.

Reagan, ki ocenjuje vsako državo po tem, kakšen je njen odnos do »življenjskih interesov ZDA«, bo imel s Kitajci najbrž še težave. Njihov spor s Sovjetsko zvezo še ne pomeni, da so za vsako ceno pripravljeni naskočiti tisto, kar v Washingtonu imenujejo »sovjetska ekspanzivnost.«

Bolezenski znaki nekega zavezništva

Odnosi med zahodno Evropo in severno Ameriko so v zgodnji fazi nečesa, kar bi utegnili biti neozdravljiva bolezni. Odnosi med zavezniški so bili že precejkrat v težavah, toda zdajšnje so najresnejše doslej. Nova Reaganova administracija je začela ponovno oboroževati Ameriko, vendar še nima politike, s katero bi okrog sebe zbrala svoje zaveznike... Američani, ki sumijo, da jih nameravajo Evropejci ogoljufati, hočejo vse storiti sami. Evropejci, ki ne vedo, kje nameravajo ZDA voditi ples, jim vse manj sledijo — piše londonski »The Economist«.

V zahodnonemški javnosti je vedno več pristašev tistih, ki trdijo, da načrtovana oborožitev zahodnoevropskih dežel pomeni za globalno ameriško strategijo obliko prenašanja nevarnosti jedrske vojne v Evropo. Nevarnost je toliko večja, ker Sovjetska zveza v novih raketah vidi obliko pridobivanja enostranske prednosti za Združene države Amerike, podobne tisti, ki se je v zvezi s sovjetskimi raketami razvila v kubansko raketno krizo leta 1962. Vedno manj pa je pristašev trditve, da je varnost Zahodne Evrope mogoče uveljaviti le, če obstajajo tudi regionalna ravnotežja. Socialdemokratski politik Lafontaine je situacijo ocenil s trditvijo, da postajajo Zahodni Evropejci »talci v so- očenju med ZDA in Sovjetsko zvezo.«

V Bonnu so toliko bolj nestrpni, ker iz Moskve prihajajo glasovi, da sovjetski voditelj Brežnjev ne kaže več prevelikega zanimanja za sicer že napovedani obisk v ZR Nemčiji. To pa pomeni, da Bonn ne bo imel prilike vplivati na pričetek pogajanj o razorožitvi med obema supersilama. K vsemu temu je treba še dodati vedno večje razsežnosti političnega odpora proti oboroževanju v ZR Nemčiji.

ZEMLJARIČ NA KOROŠKEM

Predsednik republiškega izvršnega sveta je bil nekaj dni gost deželnega glavarja avstrijske Koroške Leopolda Wagnerja. V pogovorih s svojim gostiteljem je Zemljarič predlagal, naj deželna vlada izkoristi možnosti iz lastnih pristojnosti za ukrepe v korist slovenske narodne skupnosti na Koroškem. Pri avstrijskih zveznih organih pa naj bi se celovška vlada zavzela za tiste ukrepe, ki sodijo v pristojnost zvezne države. Wagner je Zemljariču zagotovil, da bodo letos jeseni uvedli na trgovski akademiji v Celovcu abiturientski tečaj za Slovence. Dobršen del pogovorov pa se je nanašal na sodelovanje med Koroško in Slovenijo. Tako so se dogovorili, da bodo izvedenci obeh dežel jeseni začeli proučevati možnost, da bi koroško gospodarstvo v večji meri uporabljalo luko Koper za prevoz premoga in drugih vrst goriva. Obe strani tudi podpirata skupno izgradnjo hidroelektrarne na Bistrici, nadaljevali pa bodo tudi dela pri gradnji karavanskega predora. Obe strani sta za izgradnjo zimskošportnega središča na Peci, kakor tudi za gradnjo podobnega centra na tromeji Jugoslavija—Italija—Avstrija.

V žarišču dogodkov

KDO KOMU LAHKO GROZI

Jugoslovansko stališče o najbolj perečih vprašanih današnjega sveta je bilo in je ostalo: svet potrebuje nov gospodarski red. Kaj to pomeni. Sodobna tehnologija in industrijska proizvodnja ne moreta izhajati brez surovin. Te pa so po naravnih danostih razdeljene po vseh kontinentih. Neke dežela v Afriki, Aziji ali Južni Ameriki, ki je praviloma nerazvita, razpolaga z ogromnimi zalogami energetskih virov in za gospodarstvo strateško važnih surovin. Ker gospodarsko ni razvita in zato nima denarja, je prisiljena svoje prirodno bogastvo prodajati tako kot ji to narekujejo tiste dežele, ki imajo kapital. Toda, zakaj imajo nekateri kapital, drugi pa ne? Od Kolumbovih odkritij naprej si je najprej Evropa ustvarjala pogoje za industrijski razvoj, ki mu danes na splošno pravimo kapitalistični. Prva svetovna vojna je bila v znamenju delitve sveta in interesnih sfer. Razvite kapitalistične sile so za svoj gospodarski razvoj potrebovale kolonialni posest, ki je bila neizčrpen vir surovin. Med obema vojnoma so

v tem pogledu prevzele pobudo Združene države Amerike.

Druga svetovna vojna je s svojim splošnouičujočim koncem vzbudila zavest milijonov ljudi na vseh kontinentih. V Aziji, Afriki so nastajale nove državne tvorbe. Skoraj vsako leto po letu 1945 so se v Organizacijo združenih narodov včlanjevale nove države, ki so bile dotlej kolonije ali dominioni Velike Britanije, Portugalske, Francije, Nizozemske itd. Ta proces traja še danes.

Konec druge svetovne vojne se je v svetu izostril tudi odnos med socialistično usmerjenimi in ostalimi deželami. Najprej na tej relaciji. Potem je sledila tudi konfrontacija med socialističnimi deželami, samimi. Nič manj sporni pa niso bili odnosi tudi med kapitalističnimi deželami. Politični prestiž, gospodarsko podrejanje in celo blokade, protekcionizem razvitih, brezobzirno gospodarsko izkoriščanje (primer Južne Afrike), to so gibal današnjega sveta.

V vsem tem mednarodnem vre-

nju je bila Jugoslavija med pobudniki gibanja neuvrščenih, ki naj bi presleglo predvsem takomenovano blokovsko delitev sveta. Ideja neuvrščenosti ni bila nikoli alternativa blokovskim blokom. Bila je veliko globlja in je na vseh svojih konferencah poudarjala predvsem potrebo po današnjemu svetu primernejši gospodarski ureditvi sveta. Neuvrščene dežele se vztrajno zavzemajo za to, da se uveljavi načelo: industrijsko razvita dežela, ki je v preteklosti izkoriščala to ali ono regijo na petih kontinentih tega sveta, nima nobene predprave, da to dela še naprej v tem smislu, da določa surovinam ceno. Naftna kriza v sedemdesetih letih je zelo nazorno pokazala, kaj to pravzaprav pomeni. Države, proizvajalke nafte, te nepogrešljive surovine, so prisilile industrijske dežele takorekoč na kolena. V tej igri se ni bilo mogoče izogniti temu, da ne bi bile prizadete tudi tiste dežele v razvoju, ki so takšen princip odnosov sicer zagovarjale. Države, proizvajalke nafte, so potem ustanovile posebne

sklade iz katerih so dajale posojila in pomoč najbolj prizadetim deželam v razvoju. Bila je bolj kot ne zgodovinsko pogojen odpor in kazenje kremljev tistim, ki se niso mogli sprijazniti z mislijo, da je lastnik surovine enakopraven partner tistemu, ki to surovino ovrednoti v potrošni ali drug proizvod, čeprav je res, da je na primer za izkop uranove rude potrebnega manj denarja in znanja kot za spreminjanje te rude preko atomske energije v električno energijo.

Proces dogovarjanja o novi gospodarski ureditvi sveta bi moral torej izbrisati zgodovinska razmerja izkoriščevalcev in izkoriščancev. Le tako se je mogoče pogovarjati o novem, bolj perspektivnem sodelovanju med posameznimi deželami tega sveta. Seveda vse to ni tako enostavno.

Zapletenost sedanjih mednarodnih odnosov ilustrirajo tudi naslednja dejstva. Zahodnoevropske banke so ob ameriških največji upnik Vzhoda in držav v razvoju. Po zahodnih ocenah se

skupni dolg vzhodnoevropskih držav suče okoli 70 milijard dolarjev. Samo na vračilo poljskih dolgov čaka 350 komercialnih bank na Zahodu, ki so pred nedavnim ugotovile, da je potrebno poljsko gospodarstvo v lastnem interesu še nadalje podpirati. Države v razvoju so Zahodu dolžne 500 milijard dolarjev in njihova gospodarska moč ob teh posojilih je le tolikšna, da zadošča zgolj za plačevanje obresti. Kaj bo z glavniciami?

Ali jih je mogoče poravnati z vojno, ko pa vemo, da bi bilo treba ob sedanjih razdiralnih in uničujoči moči vskladičenega orožja, po takšni vojni vložiti verjetno še veliko več milijard dolarjev v novi gospodarski razvoj, ki bi posojila povrnil. Kapitalistična ekonomska doktrina sicer vsebuje tudi takšen način razreševanja nasprotij. To je dokazala preteklost.

Nekatere zahodnoevropske dežele veljajo za modele držav blaginje. Pa poglejmo kje jih ob vsem tem čevlji žuli. Uvozi morajo do grama vsa platino.

Da bo slika bolj plastična naj ob tem povemo, da ima Sovjetska zveza 16 odst. vseh svetovnih rezerv platine. Druga strateška surovina, ki je zahodnoevropske države nimajo je kobalt (SZ 21 odst. vseh svetovnih zalog), krom in magnezij (SZ ima 38 odst. svetovnih rezerv). Okrog 99-odstotno pa je po neki študiji evropske gospodarske skupnosti Zahodna Evropa odvisna od naslednjih dveh kovin: volframa (v SZ 11 odst. rezerv) in vanadija (SZ ima 75 odst. vseh svetovnih rezerv). Zahodna Evropa mora uvoziti 75 odst. vseh surovin, ki jih potrebuje njena industrija, in okrog 60 odst. vse energije.

Takšna so torej razmerja v tem zapletenem svetu, kjer bi rad vsak svoje, pa očitno kaže, da ne gre in da ne bo več slo. Odvisnost je tolikšna, da se upravičeno smemo vprašati: Kdo komu lahko grozi. Optimistično je treba razumeti ta naslov, kajti pesimistična razlaga bi lahko bila samo v razdejanju tega planeta in vsega, kar je človekovum v tisočletjih ustvaril.

Juš MAKOVEC

DUNAJ — Eden vplivnih novinarjev na avstrijski televiziji, sedaj dopisnik iz Rima Alfons Dalma, se je nekoč pisal Stjepan Tomić, rojen pa je bil v Otočcu na Hrvaškem. Med vojno je služil Paveliču, ki ga je za nagrado poslal k Hitlerju v Berlin za tiskovnega atašeja, piše mesečnik Extra-blatt.

JERUZALEM — Kot poroča agencija Reuter je Izrael na okupiranem zahodnem bregu Jordana zgradil še eno naselje. Na širšem območju tega naselja bodo v treh mesecih naselili 3.000 Židov.

HANNOVER — Na gradbišču skladišča NATO je eksplodirala bomba, ki je naredila za 300 tisoč zahodnonemških mark škodo.

MOSKVA — Sovjetska zveza je ponovno potrdila svojo podporo Siriji in njeni vlogi v Libanonu.

DUNAJ — Zaradi zdravstvenega stanja, ki se je sicer hitro izboljšalo, je avstrijski kancler Bruno Kreisky odložil nameravani obisk na Madžarskem.

PARIZ — Člana predsedstva SFRJ in predsedstva CK ZKJ Stevana Doronjskega so operirali na medicinskem centru v Parizu. Pregled je potrdil prej postavljeno diagnozo težjega obolenja jeter.

BAGDAD — Na bagdadskih ulicah bodo kmalu postavili kioske in avtobusne postaje, ki so jih izdelali v ljetomerskem Imgradu.

PARIZ — Tudi drugi krog parlamentarnih volitev v Franciji je potrdil zmago levičarjev.

Socialistična stranka si je zagotovila 271 poslanskih sedežev (prej 107), gibanje levih radikalov 14 (prej 10), komunisti 44 (prej 86), druge levičarske stranke 5 (prej nobene). Golistična RPR 83 (prej 155), sredinska UDF 61 (prej 119) in druge desničarske stranke 11 (prej 14).

ogledalo tedna

KONGRES AKCIJE

Dobro leto so trajale priprave na 3. kongres samoupravljalcev Jugoslavije. Od prejšnjega torka do petka je v osrednji dvorani beograjskega kongresnega centra Sava okrog 1.800 udeležencev, od tega 232 iz Slovenije, ocenjevalo do sedaj prehojeno pot samoupravljanja in sprejelo sklepe za delo v prihodnje.

Ni mogoče navesti vsega, kar so delegati povedali in predlagali. V komisiji za vprašanja združenih delavcev v delegatskem sistemu so govorili tudi o tem, kakšen naj bi bil naš delegat. Prav gotovo ne takšen, ki ne prebere materialov in ki nikoli ne spregovori o svojih izkušnjah in ki ne pove mnenja tistih, ki so ga izbrali za svojega delegata. Zaradi vsega tega je v bodoče treba posvetiti še veliko več pozornosti usposabljanju delegatov in delegacij.

Delegati, ki so zastopali naše delavce na začasnem delu v Nemčiji, so poudarjali, da toliko kot je naša dežela za svoje delavce v tujini, doslej še ni storila nobena druga. V zahodnoevropskih deželah je sedaj okrog 900 dobro organiziranih in aktivnih klubov, pred desetimi leti, ko je bil 2. kongres samoupravljalcev, pa jih je bila le peščica.

V komisiji za samoupravno povezovanje in združevanje so delegati pozorno spremljali besede razpravljalcev s Kosova, ki so kongresu sporočili, da večina delavskega razreda na Kosovu podpira sistem samoupravljanja in da želi graditi socialistično Jugoslavijo. Vsi delegati s Kosova so govorili o razvoju svoje pokrajine. Pri tem so poudarjali, da se vse slabosti, ki nastajajo zaradi neuresničevanih, a dogovorjenih nalog, izredno ostro pojavljajo prav v nerazvitih krajih pokrajine.

V komisiji, ki se je ukvarjala z vprašanji odločanja delavcev v pridobivanju in delitvi dohodka, so poudarili, da se zavzemajo za dosledno izvajanje ustave in zakona o združenem delu. Kakor so ugotovili, so vse zdajšnje ekonomske težave predvsem posledica neuresničevanja že sprejetih določil in odstopanj od samoupravljanja.

Predsednik odbora za sklicanje in pripravo kongresa Mika Špiljak je ob koncu dejal, da je bil to kongres akcije, deloven in demokratičen dogovor samoupravno organiziranega delavskega razreda o načinih in poteh nadaljnjega razvoja socialističnega samoupravljanja, o doslednejšem in odločnem odpravljanju vsega, kar zavira še hitrejši gospodarski in družbeni napredek.

Z zadovoljstvom lahko poudarimo soglasno stališče kongresa, da je delavski razred enoten, da so enotni njegovi interesi in da ga ni mogoče razdeliti na regionalni, narodnostni ali kakršnikoli drugi podlagi, je na koncu kongresa dejal Špiljak.

Mika Špiljak med uvodnim govorom pred delegati in gosti 3. kongresa samoupravljalcev Jugoslavije (Foto: Boris Hegeduš)

BREZ DENARJA NE BO KRUHA

V dokumentih o petletni usmeritvi slovenskega kmetijstva smo zapisali, da bo Slovenija ob koncu srednjeročnega obdobja dosegla 85-odstotno samooskrbo s hrano. Za to bo potrebno že sedaj zagotoviti tudi denar, so menili na nedavni seji republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ko so obravnavali osnutek zakona o zagotavljanju in usmerjanju sredstev Slovenije za intervencije v kmetijstvu. Po prvi varianti naj bi denar za intervencije zagotavljali iz republiškega proračuna (delno iz davka na OD delavcev in delno iz davka od prometa proizvodov in storitev), po drugi varianti pa naj bi denar za intervencije zbrali iz dohodkov tozgov in delovnih skupnosti, iz dohodkov kmetov, na osnovi katastrskega dohodka in nekaterih drugih virov. Razpravljalci so menili, da brez nujnih ukrepov v prihodnje doma ne bo moč zagotavljati hrane. Zato je zakon o intervencijah med poglavitnimi pogoji za uresničitev zastavljenih planov v proizvodnji hrane.

Izhodišče vsega je delo

To misel je izrekel eden izmed delegatov tretjega kongresa samoupravljalcev, ko so ga vprašali, kaj misli ob kongresu, vse drugo pa so posledice. Zatorej so pričakovanja od kongresa samoupravljalcev že od vsega začetka izhajala iz dela. Kdor je o kongresu razmišljal drugače in je gledal nanj skozi predlog resolucije, je zgrešil poanto, kajti resolucija kongresa samoupravljalcev ne bo biblija, v kateri mora biti vse vnaprej in enkrat za vselej zapisano in dognano. Zaradi tega vedno znova ugotavljamo, da je prizadevanje, da bi zaključni dokument še bolj razširili z vpisovanjem vseh posameznih dejavnosti, vodi samo v razblinjanje.

Vsaka tema našega življenja ima izhodišče v delu in zato je pomembno ali pri obravnavanju tega ali onega izhajamo iz odnosov dela ali pa iz kakršnih drugih odnosov. Otepamo se torej s starimi pogledi na svet in se želimo otresti starih navad delovanja. Na primer? Vzemimo zaposlovanje. Uzakonili smo združevanje dela (in sredstev), vendar ne govorimo o združevanju dela in sredstev temveč o zaposlovanju. Kaj pa pomeni zaposlovanje? V bistvu je to prodaja delovne sile za mezdo, ki jo dobimo po trenutni vrednosti delovne sile na tržišču.

Če smo se že odločili za opravljanje mezdnih odnosov in smo z vrsto sistemskih zakonov, da o ustavah ne govorimo posebej, to že tudi teoretično in praktično razčlenili in uveljavili svobodnejše odnose dela z združevanjem dela, potem je odveč govoriti o zaposlovanju ob združevanju dela. Pa še vedno pišemo poročila o zaposlenosti in nezaposlenosti in sicer celo za ustrezne odbore skupščine SFRJ in za ZIS, kot da je vključevanje v delo še vedno naloga nekih uradnih krogov države ali administracij, ne pa tistih, ki so delo že združili na podlagi minulega dela oziroma družbenih sredstev, kakor temu raje rečemo ta čas še ne povsem uresničenih odnosov dela tudi v vsakdanji praksi.

Združevanje dela nam odpira nove horizonte, ki so razsežnejši od slehernega zaposlovanja. Združevanje dela je možno na temelju vključevanja v delo v organizacije zdru-

PISMO IZ BEOGRADA

ženega dela, na podlagi snovanja organizacij združenega dela s pomočjo lastnih sredstev, na temelju sodelovanja dela na lastni posesti z delom združenega dela, s sodelovanjem vsakršne vrste tudi v združnih oblikah in na druge načine organiziranja in s pomočjo vseh možnih sredstev, ki so nam v naši družbi na voljo in jih imamo pri roki tudi sami.

Zaposlovanje pa je nekaj drugega, manj dinamičnega in svobodnega in povsem odvisnega tudi v načinu mišljenja o delu in kapitalu odnosno sredstvih. Zaradi tega je normalno, da lahko tudi osrednja kongresna tema zaposlovanje oziroma združevanje dela, kakor je lahko osrednje vprašanje razvoja samoupravljanja kulturno, zdravstveno ali katerokoli drugo delo s področja svobodne menjave dela ali ne, ker daje iste temeljne odgovore tem delavcem, ki so za takšno posebno delo najbolj zainteresirani kot onim, ki so v osnovi zainteresirani za neko drugo delo, vendar v bistvu za delo v smislu vsega ustvarjalnega prizadevanja nas vseh.

Tako je tudi na kongresu samoupravljalcev pomembnejše temeljno vprašanje: kako uresničujemo odnose dela od posameznih vprašanih načinov obvladovanja dohodka, samopomaga povezovanj, trenitveno obrnjenih k vsem in sicer glede tekočih problemov gospodarjenja in drugega. Vseposod je namreč prisotno spoznanje, da je mogoče delati po osnovah dela racionalnejše in uspešnejše kot pa po osnovah kapitala, ki vleče k sebi sredstva in ljudi, pa naj gre za zasebni ali državni kapital.

Praktično gre torej za ravnanje: ali smo preveč k sebi obrnjeni kot ljudje, organizacije, občine, pokrajine, republike in dežela ali pa smo nesebično obrnjeni k vsem in sicer po spoznanju, da tisti, ki vsem pomaga, ne more tega delati, če ne pomaga samemu sebi. Nemogoče je namreč pričakovati, da bi lahko živeli na tuj račun, da bo drugi reševal naše probleme, ker je to prepoceni življenje in nas stane preveliko, kakor že vidimo iz ustvarjanja prevelikih dohodkov s premalo dela.

Od kongresa samoupravljalcev torej niti ne moremo pričakovati, da nas bo sam po sebi spremenil. Kongres samoupravljalcev je samo izpraševanje naše lastne vesti, naše lastne odgovornosti za prelabo gospodarjenje, za prešibko delovanje povsod, kjer nam je osnova delo. Kongresne besede naših delegatov so torej vredne toliko, kolikor dejanj bodo rodile, kajti izhodišče vsega je delo. Viktor Širec

telegrami

ČAPLJINA — Tu so pred dnevi dosegli veliko delovno zmago. V tek so pogladi vse črpalne naprave, ki sedaj lahko s pritiskom na gumb poženejo močne agregate, ki v eni sekundi potisnejo v zgornji zbirni bazen, v višini 230 metrov, 170 kubnih metrov vode.

ČAČAK — V tovarni rezilnega orodja, ki že nekaj let skoraj polovico svoje proizvodnje proda na tuje tržišča, bodo vložili 1,4 milijarde dinarjev za uvedbo devetih novih proizvodnih programov.

BEOGRAD — Skupnost jugoslovanske industrije traktorjev nasprotuje uvozu 7 tisoč traktorjev, za katere bi morali odšteti 35 milijonov dolarjev. Pet domačih proizvajalcev traktorjev je sprejelo načrt, da bodo do konca leta izdelali 63.973 traktorjev.

BEOGRAD — Industrijska proizvodnja v SR Srbiji se je v petih mesecih letos v primerjavi z enakim obdobjem lani povečala za 4 odst.

BEOGRAD — Čez dve leti bo v centru Sava v Beogradu svetovni kongres kirurgov. Tako so sklenili na letošnjem kongresu, ki je bil v Brightonu v Vel. Britaniji.

STIP — V družbenem sektorju štiške občine je zaposlen vsak tretji prebivalec občine. To pomeni, da je štipska občina že dolgo na prvem mestu v Makedoniji, kar zadeva zaposlitev.

BEOGRAD — Turistična zveza Jugoslavije ugotavlja, da v naši državi trenutno letuje približno 190 tisoč tujih turistov, kar je za 10 odstotkov več kot v enakem obdobju lani.

SARAJEVO — Na stalnih in začasnih delih v drugih republikah in pokrajinah je bilo lani okoli 140 tisoč delavcev iz BiH.

KRŠKO — V Sloveniji bi morali vsako leto posekati več kot 7300 hektarov gozdov, če ne bi zbrali in predelali približno 170 tisoč ton starega papirja.

Svet republike: Okrepiti odgovornost

Čeprav se v zadnjem času težnje po povečevanju proizvodne rasti krepijo, zaradi deviznobilančnih omejitev in motenj pri oskrbi gospodarstva tako z domačimi kot z uvoženimi surovinami in reprodukcijskim materialom, do konca leta najbrž ne bomo mogli doseči načrtovane stopnje povečanja industrijske proizvodnje, temveč se ji bomo lahko le približali. Zadnje ocene zavoda za družbeno planiranje napovedujejo, da bomo letos fizični obseg proizvodnje v Sloveniji povečali za okrog 2 odstotka, načrtovali pa smo 2,5-odstotno stopnjo rasti.

Očitno je, da zaradi že

omejenih omejitev in težav ne bomo mogli zagotoviti predvidene, normalne rasti proizvodnje na vseh področjih gospodarstva. Zato je najpomembnejša naloga, da z zagotovljeno oskrbo s potrebnimi surovinami in reprodukcijskim materialom ter z ukrepi, ki jih bomo sprejeli v zvezi in republiki, ustvarimo pogoje predvsem za uspešno rast izvozno usmerjene proizvodnje ter proizvodnje tistih izdelkov, ki so potrebni za preskrbo prebivalstva z osnovnimi živili, zdravili in drugimi življenjsko pomembnimi proizvodi. Hkrati pa bomo spodbujali proces prestrukturiranja go-

spodarstva zlasti v smeri njegovega hitrejšega usposabljanja za načrtnejše in uspešnejše vključevanje v mednarodno delitev dela, podpirali bomo razvoj proizvodnje, s katero lahko nadomeščamo uvoz, zlasti še investicijske opreme, spodbujali hitrejšo rast produktivnosti in podobno. Kot je povedal v uvodni besedi na seji sveta republike podpredsednik slovenskega izvršnega sveta Jože Florjančič, pripravljamo izvršni svet več ukrepov, s katerimi naj bi tudi v republiki pospešili izvoz in izboljšali njegovo regionalno usmerjenost.

Jože Florjančič je podrobneje navedel tudi vzroke za občutnejši skok cen v začetku leta, povedal, da v zadnjih mesecih cene naraščajo počasneje, hkrati pa tudi opozoril, da se pritiski za povečevanje cen ne zmanjšujejo, čeprav ostaja do konca leta le malo prostora za najnujnejše popravke cen: te bi se do konca leta lahko povečevale mesečno povprečno le za največ 1,1 odstotka, če hočemo, da jih bomo obdržali v dogovorjenem okviru še dopustne rasti. Takšno rast pa lahko zagotovimo predvsem z večjo odgovornostjo za izvajanje dogovorjene politike cen vseh, ki odločajo o cenah, začeni od delavcev v organizacijah združenega dela pa tja do vseh pristojnih samoupravnih in družbenopolitičnih skupnosti, je poudaril Jože Florjančič.

V razpravi so člani Sveta republike zlasti opozorili na to, da je treba okrepiti odgovornost za dosledno izvajanje dogovorjene stabilizacijske politike na vseh ravneh, še posebej za izvajanje prejetih dogovorov in samoupravnih sporazumov. Nekateri so menili, da prav prepočasno razvijanje in uveljavljanje samoupravnih odnosov zavira uspešnejše izvajanje sprejetih dogovorov in sporazumov.

Ostre omejitve

Po sporočilu zveznega sekretariata za informacije je prejšnji četrtrek zvezni izvršni svet sprejel odlok o določitvi najvišje ravni cen za vse izdelke in storitve in o obveznem dostavljanju cenikov izdelkov in storitev skupnostim za cene, ki naj bi jih potrdile.

S tem odlokom so določili najvišjo raven cen za vse izdelke in storitve iz pristojnosti vseh družbenopolitičnih skupnosti, in sicer tako, da se lahko celotna raven cen teh izdelkov in storitev, ki so bile izoblikovane, oziroma so veljale v skladu s predpisi na dan začetka veljave tega odloka, do konca leta 1981 poveča največ do ravni cen, določene za vsa državo z dogovorom o izvajanju politike cen v letu 1981:

— proizvodne cene industrijskih izdelkov za 7 odstotkov,

— cene na drobno za 7 odstotkov in cene storitev za 5 odstotkov.

— Pri tem se pod vplivom rasti teh cen življenjski stroški ne smejo povečati za več kot 7,5 odstotka.

S sprejetjem tega odloka naj bi zagotovili, da rast cen do konca leta 1981 ne bi preseгла okvirov, predvidenih z dogovorom o izvajanju politike cen v letošnjem letu. Odlok zveznega izvršnega sveta bo veljal, dokler ne bomo odpravili motenj v odnosih na trgu in pri oblikovanju cen.

Najkasneje šest mesecev od dne, ko je odlok začel veljati, bodo pretehtali, ali je utemeljeno, da še velja. (Tanjug)

Slovenci v Afriki

Delegacija izvršnega sveta skupščine SR Slovenije je odpotovala v Afriko na desetdnevni uradni obisk. Obiskala bo Nigerijo, Gano in Slonokoščeno obalo. V delegaciji so podpredsednik izvršnega sveta Jože Florjančič, predsednik komiteja za mednarodno sodelovanje Jernej Jan in predsednik komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Ivo Marenk. V vseh treh afriških deželah se bodo pogovarjali o medsebojnem gospodarskem sodelovanju.

SPORNI PRESEŽKI

Tako na skupščini skupnosti otroškega varstva kot na skupščini skupnosti socialnega skrbstva v Murski Soboti se je izkazalo, da se posamezni delegati ne ogrevajo za finančne plane, v katere so vključeni tudi presežki iz preteklega leta, čeprav se po sklepu zbora združenega dela občinske skupščine vračunajo v dohodek letošnjega leta. Zgrešena je verjetno že sama uporaba besede presežek, ker delegati sprašujejo, kako lahko negospodarske organizacije ustvarjajo presežke, obenem pa krčijo programe, ki so v sedanji gospodarski situaciji posebej pomembni. Tako kot pomembna socialna varnost, o katere skupnih izhodščih so delegati sprejemali samoupravni sporazum za tekoče srednjeročno obdobje. bb

O VRSTI VPRAŠANJ

Na zadnji seji IS SO Gornja Radgona je bilo na dnevnem redu precej bolj, pa tudi manj, pomembnih vprašanj, ki jih bo ta kolektivni organ posredoval skupščini občine. Tako so govorili o svojem delu in delu občinskih upravnih organov v času od januarja lani do maja letos, o izvajanju referendumskega programa 1976 — 1980, podprli prizadevanja za podpis samoupravnega sporazuma o skupnih izhodščih za zagotavljanje socialne varnosti, ki ga predlaga — že dve leti nesklepčna — skupnost socialnega varstva... Beseda je tekla tudi o že večletnih prizadevanjih DO Merktor Sloga, ki želi razširiti svojo prodajno mrežo z izgradnjo nakupovalnih centrov v Radencih in kasneje še v Gornji Radgoni, pa s krajevno skupnostjo Radenci nikakor ne najde skupnega jezika. Naj omenimo, da IS SO vztraja pri spoštovanju že sprejete prioritete in ko so se trgovci in KS Radenci nekako le sporazumeli, so zdaj zmanjkala sredstva in vse kaže, da bo do realizacije projekta preteklo še nekaj vode v Muri. V. P.

VEČ DOSLEDNOSTI

Razprava o pripravah na usmerjeno izobraževanje in o uresničevanju posebnih pravic madžarske narodnosti in njenih pripadnikov v murskosoboški občini — to sta bili osrednji temi nedavne seje predsedstva občinske konference zveze socialistične mladine v Murski Soboti. O prvem so precej poglobljeno spregovorili tudi na razširjeni seji predsedstva konference mladih v vzgoji in izobraževanju pri OK ZSMS, zato ni manjkalo dokaj kritičnih pripomb na proces uveljavljanja usmerjenega izobraževanja. Opozorili so zlasti na določeno zamujanje, pred čimer niso bili imuni tudi v mladinskih vrstah, kjer bo treba, kot so menili, storiti mnogo več kot doslej za dosledno uresničevanje sprejetih stališč o usmerjenem izobraževanju. M. J.

PRIPRAVE NA KONGRES SO SE ZAČELE

Te dni bodo v lendavski občini analizirali dosedanje priprave na kongres ZKS in ZKJ. Evidentiranje poteka v vseh osnovnih organizacijah ZK, gre pa za evidentiranje komunistov, ki bodo prevzeli najodgovornejše naloge v občinski organizaciji, v vodstvih osnovnih organizacij, ter kandidatov za delegate obeh kongresov. Prvo fazo priprav bodo končali konec tega meseca, potem pa bodo opravili usklajevalni postopek, da bi zagotovili kar največjo aktivnost v osnovnih in občinski organizaciji. Opozoriti velja, da poteka tudi evidentiranje kandidatov za nove delegacije družbenopolitične skupnosti in samoupravnih interesnih skupnosti, tako da se bo potrebno izogniti podvajanju kandidatov. Če bo do tega prišlo, bo na usklajevalnem postopku mogoče odpraviti napake. Dosedanje ugotovitve kažejo, da je evidentirano zadovoljivo število komunistov-neposrednih proizvajalcev in žena za funkcije v ZK in samoupravnih organih ter delegacijah. J. D.

Več študentov med brigadirje

V preteklem letu je občinska konferenca ZSMS Lendava skupaj z osnovnimi organizacijami organizirala 82 enodnevnih lokalnih mladinskih delovnih akcij, na katerih je sodelovalo 360 mladincev in mladink, ki so opravili 4820 delovnih ur, v glavnem na komunalnih delih. Ob pregledu udeležencev so ugotovili, da je bilo od vseh sodelujočih brigadirjev kar 50 odstotkov mladincev — delavcev, malo pa je bilo študentov. Ali to pomeni da se študentje nočejo udeleževati tovrstnih akcij? Morda bo v letošnjem letu drugače, saj se mladinska delovna brigada Ljudska pravica ta čas pripravlja na odhod na zvezno delovno mladinsko akcijo v Novo Gradiško. Odhod brigade, ki si je v zadnjih treh letih prislužila visoka republiška in zvezna priznanja, je predviden za začetek julija, dotlej pa bodo opravili še veliko organizacijskega dela in se ob koncu tega meseca zbrali še v Kobilju na brigadirskem dnevu. Jani D.

Delegacija sindikatov na Madžarskem

Mednarodni stiki sindikalnih delavcev županije Zala in lendavske občine so čedalje bolj vsebinski in bogati. Ne gre seveda samo za sodelovanje delegacij, ampak tudi za tesnejše stike med organizacijami združenega dela in obeh straneh meje, v katerega se vključujejo tudi delovne organizacije zunaj lendavske občine. Najbolj plodno je seveda sodelovanje na športnem področju, ki to leto že slavi 15-letno tradicijo. Pred nedavnim je delegacija občinskega sveta zveze sindikatov Lendava obiskala županijo Zala in se s predstavniki tamkajšnjega sindikalnega vodstva pogovarjala o reševanju socialnih problemov delavcev. Šlo je predvsem za izmenjavo mnenj. Sindikalna delegacija lendavske občine je obiskala nekatere socialne ustanove in se pogovarjala tudi o izmenjavi letovnjak med delavci županije in lendavske občine. Jani D.

DOBRO PRIPRAVLJENI

— Na seji vseh treh zborov občinske skupščine minuli petek je bila ena izmed osrednjih točk dnevnega reda tudi informacija o pripravah na usmerjeno izobraževanje v občini Murska Sobotica. Kljub nekaterim slabostim (pomanjkljivostim) so ocenili da so glede na razmere drugod v Sloveniji nadpovprečno pripravljeni na začetek usmerjenega izobraževanja. Obstajajo pa še nekatera odprta vprašanja.

Delegati so razpravljali tudi o poročilu o delu pravosodnih organov in družbenega pravobranilca samoupravljanja in o uresničevanju stališč in sklepov občinske skupščine na področju dela teh organov v občini M. Sobotica in še o več drugih pomembnih vprašanjih. Najdlje so se sicer zadržali ob analizi uresničevanja posebnih pravic madžarske narodnosti in njenih pripadnikov v občini Murska Sobotica, ko je v razpravi kot četrti zbor enakopravno sodelovala tudi samoupravna interesna skupnost za prosveto in kulturo pripadnikov madžarske narodnosti, razprava pa je tekla v obeh jezikih. (J. G.).

AKTIVNOST TUDI PO KONGRESU

Na seji predsedstva občinskega sveta zveze sindikatov Lendava so razpravljali o družbenem dogovoru o razporeditvi sredstev za letošnje leto ter o oceni aktivnosti sindikalnih organizacij pred kongresom samoupravljalcev. Po mnenju predsedstva občinskega sveta je bila aktivnost v večini osnovnih organizacij dobro zastavljena, v večini organizacij so ocenili svojo lastno samoupravno prakso in predvsem ugotovili, kje so slabosti, ki ovirajo hitrejši razvoj samoupravnih odnosov. Predsedstvo je menilo, da morajo biti sindikalne organizacije aktivne tudi po kongresu, saj bo šlo za dosledno uresničevanje resolucije kongresa. Na seji so razpravljali še o kandidiranju in evidentiranju možnih kandidatov za člane in funkcije v republiškem svetu. Jani D.

Časovno sicer kratko srečanje med delegacijama medobčinskega sveta zveze komunistov za Pomurje — vodil jo je njegov sekretar Geza Bačić, v njej pa je bil tudi član CK ZKJ Jože Smole — in županijskega komiteja madžarske socialistične delavske partije Železne županije pod vodstvom prvega sekretarja Miklosa Horvata v središču Porabja — Monoštru je znova potrdilo, da je sodelovanje dveh sosednjih pokrajin skupna potreba in hotenje, pri čemer predstavljajo posebno vrednoto narodnosti kot naravni most med dvema sosedoma.

Dosedanji rezultati dobrososeidskega sodelovanja in nedavni dogovori na najvišji meddržavni ravni med predsednikom predsedstva CK

ZKJ Lazarom Mojsovim in prvim sekretarjem CK MSDP Janošem Kaderjem, je bilo poudarjeno z obeh strani, so nadaljnja spodbuda za še

S srečanja delegacij medobčinskega sveta ZK za Pomurje in županijskega komiteja madžarske socialistične delavske partije Železne županije preteklo sredo v Monoštru. (Foto: Horváth Pál — Vas Népe)

Mladi obmejnih dežel poglobili stike

Ob koncu prejšnjega in v začetku tega tedna se je mudila na tridnevnem uradnem obisku pri občinskih konferencah ZSMS Lendava in Murska Sobotica osemčlanska delegacija komunistične mladine Madžarske iz Monoštra in Körmendaa. Po sprejemu na mejnem prehodu na Hodošu so madžarski mladinci skupno z gostitelji naj-

prej obiskali Crenšovce, kjer so se pogovarjali o izkušnjah iz dela osnovne organizacije in krajevnega sveta zveze socialistične mladine v tem kraju lendavske občine. Uradni pogovori o nadaljnjem sodelovanju mladine iz dveh sosednjih dežel pa so potekali v Gančanih.

V pogovorih je bilo zlasti poudarjeno, da je sodelovanje med

Körmendom in Mursko Sobotico že dolgotrajno, zlasti še med dijaki obeh gimnazij na kulturnem in športnem področju, zadnje čase pa tudi glede izmenjave brigadirjev. Čeprav je navezava stikov med mladino Monoštra in Lendave novejšega datuma, pa je izmenično gostovanje pevskih zborov in drugih kulturnih skupin, k čemur

nameravajo še bolj pritegniti delavsko mladino, poželo vrsto uspehov. Zato sta obe strani izrazili pripravljenost za nadaljnje poglobljanje dosejanega sodelovanja, ki se mora, kot so poudarili, prenesti z nivoja občinskih konferenc zveze socialistične mladine na posamezne osnovne organizacije. Zlasti pa bi naj okrepili stike s slovensko narodnostno skupnostjo v Porabju.

Tako predvidevajo nastop 30-članskega ženskega pevskega zbora s körmendskimi gimnazije na eni izmed šol na dvojezičnem območju murskosoboške občine, udeležili pa bi se tudi tedna kulture v Murski Soboti. Lendavska mladina pa pričakuje ob letošnji otvoritvi srednješolskega centra, kjer bo ob tej priložnosti veliko srečanje narodnostnih skupin obmejnih dežel Avstrije, Italije, Madžarske in Jugoslavije, madžarske mladince iz Monoštra, kar je bilo ob tokratnem srečanju z zadovoljstvom sprejeto.

Drugi dan obiska v Pomurju si je delegacija madžarske mladine ogledala zgodovinske in kulturne znamenitosti pokrajine ob Muri, tretji dan jih je v Lendavi sprejel sekretar medobčinskega sveta zveze komunistov za Pomurje Geza Bačić, nato pa so obiskali kolektiv Gorenje-Varstroja, kjer so izmenjali izkušnje o delu mladih. Podobno je bilo zatem tudi v Murski Soboti, kjer so obiskali delovni organizaciji Mura in Pomurski tisk.

Milan Jerše

LENDAVA

PLJUČNI DISPANZER IN FIZIOTERAPIJA

Zdravstveni dom Lendava, ki je TOZD Pomurskega zdravstvenega centra Murska Sobotica, je v zadnjih štirih letih dosegel velik napredek pri razreševanju prostorskih kapacitet, kadrov in opremljenosti. V zadnjih štirih letih se je število zdravnikov splošne prakse povečalo od 3 na 13, trenutno pa imajo zaposlenih tudi 11 zobozdravnikov. Tako so rešili velik kadrovski problem ne le v zdravstvenem domu Lendava, temveč tudi v policentrih Crenšovci, Dobrovnik in Turnišče.

V okviru letošnjega občinskega praznika pa so v prostorih zdravstvenega doma predali na-

menu sodoben dispanzer za pljučne bolezni in fizioterapijo. O pomenu te delovne zmage so ob otvoritvi govorili dr. Franjo Kolarič, direktor ZD Lendava, Nikolaj Šabjan, v imenu občinske zdravstvene skupnosti, in Nikolaj Gerič, v imenu izvršnega sveta skupščine občine. Vsi so poudarili pomembno pridobitev za nadaljnji razvoj zdravstvenega varstva v lendavski občini, ki pa je rezultat velikega razumevanja in sodelovanja vseh zainteresiranih dejavnikov v občini. V zelo kratkem času so namreč uspeli zbrati potrebna sredstva za ureditev prostorov in nabavo sodobne medicinske opreme. Pre-

ureditev delovnih prostorov in nabava sodobne medicinske opreme je veljala 4.100.000 dinarjev, od tega je združeno delo zagotovilo preko občinske zdravstvene skupnosti 1.300.000 dinarjev, preostali del v višini 2.300.000 dinarjev pa delavci TOZD Zdravstveni dom iz lastnih sredstev in kreditov.

Na novo urejena dispanzer za pljučne bolezni in fizioterapija bosta prav gotovo prispevala k hitrejši in uspešnejši diagnostiki in zdravljenju, hkrati pa tudi prihranila precej časa in potnih stroškov.

F. Maučec

MURSKA SOBOTA

Presežki naj gredo v prihodek

O tako imenovanih presežkih v samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti soboške občine je bilo v zadnjih dneh veliko ugovibanj in pomislekov, zato je bržčas kar prav, da pojasnimo, za kaj sploh gre.

SIS družbenih dejavnosti so lani zbrale po sprejeti prispevni stopnji nekaj nad 12 milijonov dinarjev več sredstev, kot je bilo dovoljeno z resolucijo. Od tega se je kar 6,4 milijone zbralo v blagajni zdravstvene skupnosti, v izobraževalni skupnosti okrog 3 milijone dinarjev, nekaj pa tudi v skupnostih za otroško varstvo, kulturo, socialno skrbstvo, telesno kulturo in zaposlovanje.

Zakaj je do omenjenih presežkov sploh prišlo? Zakaj je prej ni bil ustavljen dotok sredstev?

Največji del presežkov je nastal po 15. decembru lani, ko so v številnih delovnih kolektivih izplačali razne poročila in povišanja, vezana na osebne dohodke zaposlenih. Spričo tega so lahko SIS presežke ugotovljale šele v začetku letošnjega leta.

Seveda se postavlja vprašanje, kam s presežki.

V SIS predlagajo, naj bi se upoštevali kot prihodek v letošnjem letu, saj bi bila zaradi tega skupna prispevna stopnja toliko nižja. To pomeni, da bi bili delavci v združenem delu za višino presežkov manj obremenjeni. Znano pa je, da je letošnja prispevna stopnja za skupno porabo 22,05 odstotkov.

Če presežkov ne bi zajeli v letošnje finančne načrte, bi bila za izvedbo programov potrebna za 0,38 odstotkov višja prispevna stopnja. Ob tem velja posebej naglasiti, da ne gre za nikakršno programsko širitev, saj so se sredstva skupne porabe v primerjavi z lanskimi povečala za 19,9 odstotkov, medtem ko je z resolucijo dovoljeno 21,6-odstotno povečanje.

Predlog občinskih interesnih skupnosti je podprl tudi soboški izvršni svet, za tem pa je bil sprejet tudi na zasedanju skupščinskega zbora združenega dela. Nato so SIS delavcem v združenem delu predložile predloge aneksov k samoupravnemu sporazumu o temeljnih planov za to srednjeročje v letu 1981. Do predlogov aneksov je prišlo zato, ker so bili samoupravni sporazumi sprejeti pred letošnjo resolucijo.

Iz njih je razvidno, da so presežki namenjeni za dejavnost SIS, razen pri občinski zdravstveni skupnosti, kjer bi del presežkov v višini 1,4 milijone dinarjev namenili za 50-odstotno kritje izgube, nastale lani. Drugo polovico za kritje izgube bi zagotovile toz d. področja zdravstva.

Delegatski predlog iz tovarne oblačil in perila Mura, po katerem naj bi del presežkov namenili za 50-odstotno kritje izgube v občinski zdravstveni skupnosti, del presežkov pa bi naj šlo za gradnjo kirurškega bloka je gotovo od omembe vreden. Na občinskem

izvršnem svetu v Murski Soboti pravijo, da je predlog sicer sprejemljiv, vendar so v načinu zagotavljanja sredstev za skupno porabo letos presežki neobhodno

potrebni SIS. Vsekakor pa bo — kot menijo — aktualen tudi v naslednjih letih.

B. Žunec

Civilna zaščita danes in jutri

Vse več občanov lendavske občine je vključenih v štabe in enote civilne zaščite, so ugotovili na svečani seji občinskega štaba, na kateri so proslavili tudi 25. občinski praznik. V minulem srednjeročnem obdobju se je dejavnosti civilne zaščite posvetilo veliko pozornosti, kar je prispevalo k temu, da je danes v lendavski občini na tak ali drugačen način vanjo vključenih okoli 13 odstotkov prebivalstva. Poglavitne naloge v preteklem obdobju so bile usposabljanje vseh enot in štabov, s čimer so v lendavski občini uspeli, saj so to pokazale lanske in letošnje akcije Nič nas ne sme presenetiti. Na svečani seji občinskega štaba v Lendavi so ob dnevu civilne zaščite podelili zlate znake Jožetu Gornjecu, Amaliji Grozdnik, Dragici Larnskak, Pavlu Miholiču in Ivanu Oletiču, priznanja pa so dobili: štab CZ krajevne skupnosti Bistrica, tehničnoreševalna enota INA-Nafte, Gasilsko društvo Lendava, štab CZ Planika Turnišče, zdravstveni dom Lendava, Jože Bernjak iz Gaberja, Cvetko Devetak, Vendel File, Daniel Kreslin, Slavko Lepičnik, Janez Raščan in Jože Rozman. V tem srednjeročnem obdobju naj bi v enoti in štabe civilne zaščite vključili še kake 3 odstotke prebivalstva, posodobili opremo enot, predvsem pa poskrbeli za še večje usposobljenost vseh dejavnikov civilne zaščite. V vseh krajevni skupnostih bo potrebno ustanoviti gasilska društva in ekipe prve pomoči, v delovnih organizacijah pa enote za reševanje.

Jani D.

Znova se bo oglasila brigadirska pesem

S slovesnostjo v brigadirskem naselju v Gornjih Petrovcih se bo v nedeljo, 28. junija, popoldne začela letošnja republiška mladinska delovna akcija »Goričko 81«, ki bo potekala tokrat že petič zapovrstjo. Tako se bo čez tri dni v tem predelu murskosoboške občine znova oglasila brigadirska pesem, ki se bo po pobočjih Goričkega razlegala vse tja do konca avgusta. V naslednjih dveh mesecih bo republiška mladinska delovna akcija »Goričko 81« združila blizu 500 brigadirjev in brigadirjev iz vseh koncev Slovenije. Mladi bodo pomagali prebivalcem manj razvitega in obmejnega območja Pomurja pri premagovanju komunalnih težav, predvsem pri urejanju nujno potrebnih boljših cestnih povezav. Pri tem ne gre samo za delež mladih pri odpravljanju razvojne zastoje, kot večkrat podarjamo, ampak takšna oblika mladinske dejavnosti, ki ji pripisujemo velik solidarnostni in humani pomen, še bolj krepi bratske vezi med našimi narodi in narodnostmi. Obenem pa mladi brigadirji s tem, ko bodo prišli na pomoč ljudem v manj razvitih območjih, izpričujejo svoj odnos do skupnosti in utrjujejo pot, ki jo je začrtal tovariš Tito.

Ob tem je treba poudariti, da se je v priprave na to veliko akcijo slovenske mladine uspešno vključil tudi izvršni svet skupščine občine v Murski Soboti in posamezne samoupravne interesne skupnosti. Urejena so že vsa delovišča, pripravili pa so tudi programe vseh aktivnosti, s katerimi se bodo ukvarjali v prostem času. Skratka — lahko rečemo, da bo na Goričkem v naslednjih dneh zopet drugače kot običajno, kajti številni brigadirji bodo prinesli mladost, razigranost, ki se bo vsekakor prenesla tudi na tamkajšnje prebivalce. Zato tu, v osrčju Goričkega, kjer bo v nedeljo skupna slovesnost ob pričetku dela brigadirjev letošnje prve izmene republiške mladinske delovne akcije »Goričko 81«, že z veliko nestrpnostjo pričakujejo mlade iz raznih krajev Slovenije.

DOSEDANJI REZULTATI — MOČNA SPODBUDA ZA NAPREJ

Kot rečeno, letos bodo slovenski brigadirji vihteli lopate in krampe že petič zapored. Iz 20-dnevne lokalne akcije v Domanjševcih, ki so jo nadvse uspešno opravili v letu 1976, je naslednje leto dobila ta akcija republiški značaj in se je preimenovala v MDA Goričko. Tako so leta 1977 slovenski brigadirji — v treh izmenah jih je bilo 303 — opravili blizu 22800 učinkovitih ur in pri tem v poprečju preseglili norme za 61 odstotkov. Tokrat so potekala dela pri rekonstrukciji ces-

PRAVA ŠOLA SAMOUPRAVLJANJA — Brigadirji na akcijah ne mislijo samo o izkopanih kubikih zemlje, ampak tudi o tovarištvu, solidarnosti in drugih vrlinah, saj se prav tu mnogi mladi prvič srečajo s samoupravljanjem, kolektivnim delom in življenjem.

ne povezave med Hodošem in Domanjševci v dolžini sedmih kilometrov, mladi so položili cevi za vodovod na Hodošu, urejali pa so tudi okolico športno-rekreacijskega središča v naselju akcije v Gornjih Petrovcih. Poleg tega pa so v popoldanskem času imeli še 2453 udarniških ur v posameznih naseljih, s čimer je celotna vrednost del znašala nekaj nad 2,7 milijona dinarjev.

Naslednje leto je sodelo-

POMEMBEN DELEŽ K SPLOŠNEMU RAZVOJU — Mladinsko prostovoljno delo, kot oblika interesnega združevanja delovnih ljudi in občanov z mladimi, prispeva gotovo pomemben delež k razvoju določenega območja.

valo nekoliko manj brigadirjev, in sicer 296, ki pa so prav tako presegli postavljeno normo za okrog 61 odstotkov, čeprav niso opravili niti 20 tisočefektivnih ur. Osrednja delovišča brigadirjev so bila pri obnovi ceste Hodoš—Motvarjevci in šestkilometrski cestnega odseka Domanjševci—Prosenjakovci. Hkrati pa se bomo spomnili neprecenljive pomoči mladih pri odpravi posledic neurja, odstranjevanju in čiščenju izruvanih dreves, kakor tudi posebne brigade, ki je raztovarjala nujni material za prizadeto območje murskosoboške občine. Brigadirji so tega leta zgradili betonski most čez potok v vasi Poznanovci. Skupno vrednost opravljenih del so ocenili na več kot 2,19 milijona dinarjev. Vsakokrat je sodelovalo tudi po 30 vojakov iz mariborskega garnizona. Izkazala pa se je tudi brigada Rdečega križa, ki ji gre do ogromne zasluge na področju otroškega varstva, socialne in zdravstvene pomoči tamkajšnjega prebivalstva.

Leto 1979, ko je prišlo na republiško mladinsko delovno akcijo »Goričko 79« kar 460 brigadirjev v treh izmenah, posebej naj omenimo sodelovanje brigadirjev iz pobratene občine Paračin iz SR Srbije in iz sosednje

Prosenjakovcih, Bokračih in Pordašincih. Ne računajoč velik prispevek brigad Rdečega križa je znašala skupna vrednost opravljenih del okrog 3,55 milijona dinarjev. Za to je bilo potrebnih nekaj nad 30 tisoč efektivnih ur oziroma 43563 normiranih ur, kar pomeni prekoračitev norme za 44,8 odstotka.

In še kratek pogled na delo brigadirjev v lanskem letu. Ponašajo se lahko z obnovno dva in pol kilometra dolgega cestnega odseka Motvarjevci—Čikečka vas in rekonstrukcijo ceste Mačkovi—Vidonci v dolžini štirih kilometrov. Seveda so se brigadirji izkazali tudi pri številnih udarniških akcijah. Skupna vrednost del na republiški mladinski delovni akciji »Goričko 80« je bila več kot 6,56 milijona dinarjev. Pri tem je treba upoštevati, da niso sem vračunana ogromna dela brigadirjev pri čiščenju in odpravljanju posledic neurja in toče v Apaški kotlini in ledavskem delu.

In še kratek pogled na delo brigadirjev v lanskem letu. Ponašajo se lahko z obnovno dva in pol kilometra dolgega cestnega odseka med Motvarjevci in Bukovnico, 3720 metrov cestnega odseka Motvarjevci—Čikečka vas in rekonstrukcijo ceste Mačkovi—Vidonci v dolžini štirih kilometrov. Seveda so se brigadirji izkazali tudi pri številnih udarniških akcijah. Skupna vrednost del na republiški mladinski delovni akciji »Goričko 80« je bila več kot 6,56 milijona dinarjev. Pri tem je treba upoštevati, da niso sem vračunana ogromna dela brigadirjev pri čiščenju in odpravljanju posledic neurja in toče v Apaški kotlini in ledavskem delu.

Od skupne vrednosti 10,68 milijona dinarjev bi letos mladinske delovne brigade opravile 45394 delovnih ur v vrednosti nekaj nad 6,35 milijona dinarjev; vrednost brigadirske ure pa je 140 dinarjev. S presežki norme, pomočjo občanov in morebitnim večjim številom brigadirjev pa bi naj program del, ki je za 18 odstotkov višji ob predvidenem številu mladih brigadirjev (480), v celoti uresničili. V letošnjem letu bodo mladinke in mladinci iz raznih predelov Slovenije v glavnem delali pri razširitvi cest in bankin, izkopih obcestnih jarkov, rušenju obstoječih in pripravljanju novih cestnih propustov ter dovoznih priključkov, planiranju, humuziranju in drugih delih.

K vsem tem uspešnim rezultatom republiške mladinske delovne akcije na Goričkem v minulih štirih letih pa so brez dvoma v mnogočem pripomogli tudi odlični nastanitveni in prehrabeni pogoji in prostori osnovne šole v Gornjih Petrovcih, čigar kolektiv je vseskozi pomagal mladim brigadirjem. Omenimo samo sodobno opremljeno kuhinjo in jedilnico, sanitarije po posameznih nadstropjih in s posebnim sanitarnim blokom, spalnice, opremljene z vojaškimi posteljami, dobro opremljeno telovadnico, igrišča za košarko, odbojko in roketno, knjižnico, fotolaboratorij in še bi lahko naštevali. Ne pravijo zaman, da so na republiški mladinski delovni akciji na Goričkem eni izmed najboljših pogojev v SR Sloveniji glede akti-

vnosti in izpopolnjevanja znanja brigadirjev.

LETOS CESTI PETROVCI—KRIŽEVCI IN ŠALOVCI—MARKOVCI

V letošnjem letu bodo nadaljevali z uresničevanjem resolucije srednjeročnega plana razvoja murskosoboške občine v obdobju 1976—1980, in sicer so se odločili prenesti v leto 1981 že načrtovano rekonstrukcijo ceste Gornji Petrovci—Križevci v dolžini 4,8 kilometra in dva kilometra dolgega cestnega odseka Šalovci—Markovci. Omenjeni objekti so v bližini naselja akcije, ki bo tudi letos v prostorih osnovne šole v Gornjih Petrovcih. Gre za opravljanje del na manj razvitih in obmejnih območjih krajevnih skupnosti Križevci, Gornji Petrovci in Šalovci, kar je usklajeno z družbenim planom občine Murska Soba in srednjeročnim programom samoupravne interesne skupnosti za cestno in komunalno dejavnost za srednjeročno obdobje 1981—1985. Slednja tudi kot investitor zagotavlja potrebna finančna sredstva za izvedbo del iz programa. Sofinanciranje pa tudi posamezne krajevne skupnosti iz lastnih sredstev samoprispevka in sredstev solidarnosti, ki se razdeljujejo manj razvitim in obmejnimi krajevnimi skupnostim v murskosoboški občini.

Medtem je 40 podpisnikov iz murskosoboške občine in posameznih občinskih konferenc zveze socialistične mladine, od koder prihajajo brigadirji, že pristopilo k samoupravnemu sporazumu o medsebojnih obveznostih, načinu združevanja in uporabi sredstev za izvedbo republiške mladinske delovne

akcije »Goričko 81«. Udeleženci tega samoupravnega sporazuma so dolžni, da s svojim delovanjem zagotovijo potrebne pogoje za organizacijo in izvedbo akcije, zlasti pravočasne priprave in usposabljanje brigadirjev in brigad, ustrezne bivalne in delovne pogoje, za delovanje na področju vzgoje in izobraževanja, negovanja revolucionarnih tradicij NOB, kulture, telesne in tehnične kulture, obrambe, zdravstvene vzgoje ter delovanja na ostalih področjih, za katera obstajajo interesi udeležencev akcije.

Tako bodo namensko združili nekaj več kot 2,71 milijona dinarjev, pri čemer odpade na republiško skupnost za ceste 875,76 tisoč dinarjev, zveza vodnih skupnosti Slovenije bo prispevala 797,04 tisoč dinarjev SIS za PTT promet Slovenije 94300 dinarjev, samoupravna stanovanjska skupnost SRS 205 tisoč dinarjev, SIS za elektrogospodarstvo Slovenije 103,73 tisoč dinarjev, zveza komunalnih skupnosti SRS 75440 dinarjev, cestno-komunalna skupnost občine Murska Soba pa 164 tisoč dinarjev. S temi zbranimi sredstvi bodo financirali ureditev in vzdrževanje naselja akcije, prehrano, prevoz brigadirjev, 5 odstotkov sredstev

NOVI KOMANDANT — 27-letni Stanko Kerčmar, upravnik kluba mladih v Murski Soboti in neprofesionalni podpredsednik občinske konference zveze socialistične mladine, bo letos prvič prevzel zelo odgovorno funkcijo komandanta republiške mladinske delovne akcije »Goričko 81«. Gre za nadvse aktivnega mladega družbenopolitičnega delavca, ki se je uveljavil že s svojo angažiranostjo v osnovni organizaciji zveze socialistične mladine hotela Diana v Murski Soboti, saj je leta 1978 prejel tudi priznanje republiške konference Zveze socialistične mladine Slovenije in OK ZSMS za najboljšega mladega delavca-samoupravljalca. Prav letos pa je ob dnevu Osvobodilne fronte dobil tudi priznanje občinske konference socialistične zveze — srebrni znak za dolgoletno in aktivno družbenopolitično delovanje.

bodo odstopili sekretariatu akcije za pokrivanje manjših stroškov, hkrati pa bodo zagotovili tudi ekonomata akcije in vozila za potrebe štaba akcije in ekonomata. Vso dejavnost udeležencev samoupravnega sporazuma pa bo koordiniral izvršni svet skupščine občine v Murski Soboti.

480 BRIGADIRJEV V TREH IZMENAH

V prvi izmeni letošnje republiške mladinske delovne akcije »Goričko 81« bodo sodelovali brigadirji iz občinskih konferenc zveze socialistične mladine Ljubljana-Vič, Kočevje, Slovenj Gradec in Črnomelj, ki zagotovijo po 40 brigadirjev, ter specializirana brigada Rdečega križa Slovenije. Ta izmena bo trajala od 28. ju-

nija do 18. julija. OK ZSMS Ilirska Bistrica, Ribnica, Logatec in Radovljica bodo zagotovile brigadirje v drugi izmeni v času od 19. julija do 8. avgusta. V tretji in zadnji izmeni pa bodo delali mladi brigadirji iz občin Celje, Metlika, Novo mesto (pionirska brigada), tokrat pa bo prvič prišlo tudi 40 brigadirjev, ki jih je na republiško mladinsko delovno akcijo »Goričko 81« poslal šolski center republiškega sekretariata za notranje zadeve SR Slovenije. Kot računajo, bi naj v vseh treh izmenah na delovni akciji na Goričkem sodelovalo okrog 480 brigadirjev iz raznih predelov naše ožje domovine.

Brigadirsko življenje bo torej znova v polnem zamahu, ki ga ne bodo prekinili naslednja dva meseca. Ni odveč poudariti, da bodo tudi tokrat prišlo do polnega izraza želje po čim boljšem sodelovanju med brigadirji in domačini. Zato bo organiziranih tudi več udarniških akcij, v katerih bodo sodelovali domačini. To sodelovanje pa ne bo sigurno omejeno zgolj na delovišča, ampak se bo preneslo tudi na vse ostale aktivnosti mladinske delovne akcije. V mislih imamo zlasti številna športna tekmovanja, spoznavanja krajev, kjer poteka akcije, in podobno. Kajti, ne pravimo zaman, da so mladinske delovne akcije sestavni del celotnega družbenega dogajanja na določenem območju. Hkrati pa bo tudi republiška mladinska delovna akcija »Goričko 81« v praksi potrdila, da je resnična šola samoupravljanja in pomembna kadrovska šola mladinske organizacije.

K temu bodo v mnogočem prispevale prav gotovo tudi številne oblike izobraževanja in interesnih dejavnosti na republiški mladinski delovni akciji »Goričko 81«. Tako bodo brigadirji obiskovali predavanja v okviru mladinske politične šole Edvard Kardelj, kjer jim bodo predstavili murskosoboško občino z geografskega in gospodarskega stališča, s posebnim poudarkom na srednjeročnih usmeritvah, seznanili se bodo z življenjsko potjo tovariša Tita in prikazom diapozitivov, nadalje o aktualnih nalogah zveze socialistične mladine pri nadaljnjem razvoju političnega sistema socialističnega samoupravljanja itd. Prav tako bo potekal pogovor z delegatom nedavnega 3. kongresa samoupravljalcev Jugoslavije, predavanje o humanizaciji odnosov med spoloma, o varstvu pri delu in požarna varnost. Posebna pozornost pa bo namenjena tudi konceptu splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite in vlogi mladih v njem, organizaciji civilne zaščite, sodobnemu orožju in usmerjenemu izobraževanju na tem področju.

Mladi pa bodo obiskovali tudi razne tečaje, kot na primer o cestno-prometnih predpisih, foto tečaj, tečaj prve pomoči, za radioamaterje, o osnovah avtomehanike, pripravljali pa bodo tudi biltene in stenske časopise, ki sodi v del bogate aktivnosti mladih brigadirjev v prostem času. Ob vsem tem ustvarjalnosti pa bodo brigadirji »gradili« tudi sami sebe. To pa je eden izmed osnovnih ciljev tudi tokratne republiške mladinske delovne akcije na Goričkem, kjer si bodo mladi privzgojili za zavestno disciplino, tovarištvo, za požrtvovalnost in solidarnost.

Pripravil: M. Jerše

Sadovi sožitja

V Pomurju v sožitju večinski narod in pripadniki madžarske narodnosti skupno opredeljujemo in tudi razrešujemo vsa vprašanja — skupna in tudi tista, ki zadevajo z ustavo opredeljene posebne pravice narodnosti. Uspehi

PALI BOJNEC, kmetovalec iz Dobrovnika: „Mislim, da smo danes pripadniki madžarske narodnosti v Prekmurju resnično enopravni z večinskimi narodom. So včasih kakšne malenkosti, ki me motijo, vendar treba je pokazati razumevanje. Ocenjujem, da je ena največjih pridobitev pri uresničevanju narodnostnih pravic dvojezična osnovna šola, v kateri otroci lahko enakopravno uporabljajo oba jezika. Jaz sem hodil po osvoboditvi nekaj let le v enojezično šolo, v kateri pri pouku nismo mogli uporabljati madžarsčine. Kot kmetovalcu mi zelo prav pridejo tudi razna navodila in recepti, ki so napisani tudi v madžarskem jeziku.“

tati uresničevanja njihovih posebnih pravic večji, kot bi marsikdo za to sorazmerno kratko obdobje pričakoval. Podobno kot v preteklosti je tudi v tem obdobju izpostavljen pomen vzgoje in izobraževanja. Za uspešno delo na tem področju so ustvarjeni novi, ugodnejši pogoji. Tako so že sprejeti nekateri novi sistemski zakoni, za predšolsko vzgojo in osnovnošolsko izobraževanje so podani ustrejni prostorski pogoji, letos končuje šolanje že druga generacija učencev, ki so obiskovali pouk madžarskega jezika na srednjih šolah, v okviru mariborske univerze pa je bila to šolsko leto ustanovljena katedra za madžarski jezik. Na kulturnem področju se je presenetljivo široko razmahnila amaterska kulturna dejavnost in le redki kraji na narodnostno mešanem območju nimajo ustanovljenega tudi svojega kulturnega društva. Nedvomno je to posledica skrbi za kulturne domove. Pomurska založba je v zadnjih letih izdala več del literatov madžarske narodnosti, na področju informativne dejavnosti pa je nedvomno najpomembnejši dosežek zadnjih let uvedba oddaj za in o pripadnikih madžarske narodnosti Mostovi—Hidak na ljubljanski televiziji.

Ob dosežkih pa so bile v razpravah poudarjene tudi še

zato niso in ne morejo izostati. Potrjujejo jih dosežki na vseh področjih dela in življenja na narodnostno mešanem območju, ki so prispevali k nadaljnjemu uveljavljanju enakopravnega položaja pripadnikov narodnosti.

Uvodna misel je nekakšen povzetek vrste razprav o uresničevanju stališč in priporočil sprejetih pred štirimi leti v slovenski skupščini in zatem še v zborih lendavske in soboške občinske skupščine o uveljavljanju posebnih pravic pripadnikov narodnosti, ki so se v minulih dneh zvrstile v Pomurju. Prav včeraj pa je bilo to vprašanje tudi v ospredju razprave na zasedanju vseh zborov republiške skupščine.

V obeh pomurskih občinah, kjer živijo pripadniki madžarske narodnosti, so v tem obdobju doseženi rezul-

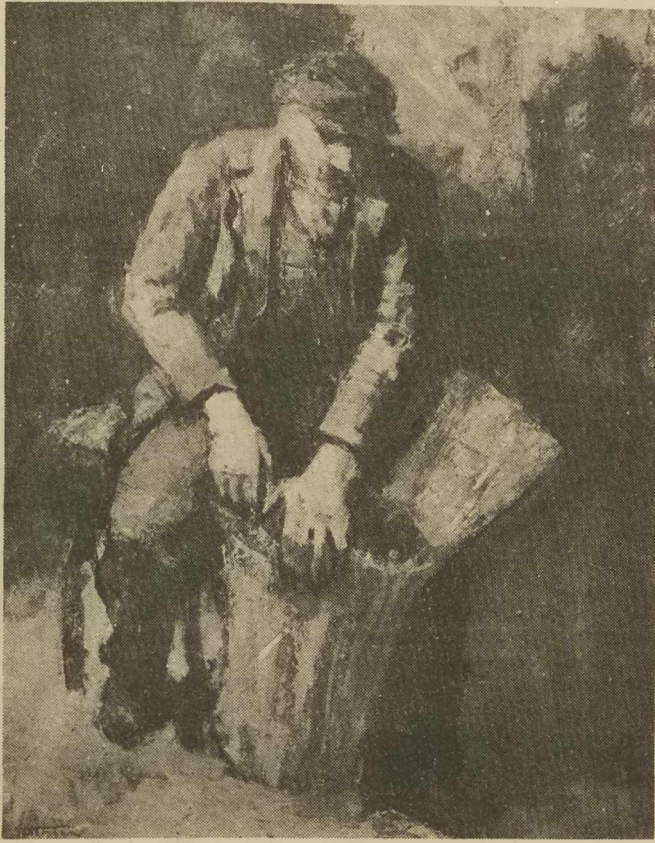
SUZANA BOJNEC, učenka osnovne šole, doma iz Motvarjevec: „Prva štiri leta osnovne šole sem obiskovala v domači vasi. Takrat sem slovensko še težko govorila, in bala sem se, kako bi bo šlo v šoli, ki jo sedaj obiskujem, to je v Fokovcih. Tako kmalu sem ugotovila, da učitelji med nami ne delajo nobenih razlik in da lahko uporabljam pri pouku katerikoli jezik. Moja najboljša prijateljica je postala Slovenka. Zdaj že tudi enakopravno obvladam oba jezika in odločila sem se, da bom nadaljevala šolanje na dvojezični pedagoški usmeritvi v Lendavi.“

J. G.

neizpolnjene naloge in tiste potrebe, ki so osnova za nadaljnje uspešno uveljavljanje posebnih pravic narodnosti in krepitev njihovega enakopravnega položaja. Med nalogami, ki so vsekakor v ospredju, je dolgoročno načrtana kadrovska politika z opredeljenimi potrebami po kadrih za delo na narodnostno mešanem območju, razvijanje funkcionalne dvojezičnosti vseh povernos, kjer je to potrebno, nadaljnji enakomeren gospodarski razvoj območja, strokovno spremljanje uspešnosti dela dvojezičnega šolstva pa seveda vrsta konkretnih pobud za področje vzgoje in izobraževanja, kulture ter informativne dejavnosti.

I. Benko
J. Graj

Z razstave Anteja Trstenjaka

V novi ljutomerski galeriji, ki je nadvse prijeten prostor in domiselni prizidek doma kulture, so razstavljeni dela rojaka Anteja Trstenjaka. Umetnik, po katerem nosi galerija ime, je predstavljen z osemindesetimi deli, med katerimi prevladujejo motivi iz rodne pokrajine in sveta, v katerega se je Ante Trstenjak na svoji zanimivi življenjski poti podal, nekaj je tihožitij pa tudi portretov. Večina med naštetimi je na platnu upodobljena v olju, številni pa so tudi akvareli, po katerih je avtor posebej znan in priznan.

Na pričujoči fotografiji v Vestniku je predstavljen njegov gvaš, lepljenka Pletilec košar, nastala v letih 1952/53 in sicer na ogled v mariborski umetnostni galeriji, ki jo je tokrat posredovala Trstenjakovi galeriji v Ljutomeru.

bb

PRED TEDNOM KULTURE

Čeprav smo 2. soboški teden kulture na strani kulturnih obzorij že napovedali, ne bo odveč, da napoved potrdimo in nekoliko podrobneje razčlenimo katere od prireditev se nam obetajo na grajskem dvorišču v času od 29. junija do vključno 3. julija. Po besedah Branka Mernika, predsednika pripravljalnega odbora poletne kulturne manifestacije, ki je lani v svojem naslovu vsebovala še pridevek ljubiteljska, bo tudi letos izbor prireditev v Murski Soboti pester. Domačo ustvarjalnost bo dopolnjevala izbrana kulturna ponudba iz drugih krajev, predvsem tistih, ki so s pomurskim središčem že navezali stike, obenem pa bosta uvodni in sklepni večer slovesnostni.

Ponedeljkov večer bo v znamenju revije godb na pihalu iz Pomurja. Prišel se bo ob

19.30, ko se bodo godci izpred spomenika Zmaga in središča mesta napotili v prijetni ambient soboškega gradu sredi parka. Grajsko dvorišče bo tudi letos prizorišče dogajanja za ustrezne svetlobne in tonske učinke, pa bodo poleg nastopajočih poskrbeli sodelavci v režiji Franca Maučeca. Drugi večer, se bo tako kot pri preostalih treh, prireditev pričela odvijati ob 20. uri. Tokrat bodo v gosteh gledališčniki iz Kranja, ki se bodo predstavili z Odločno zadevo. V sredo bodo poslušalce in obiskovalce skušali navdušiti mladi kantavtorji s svojimi angažiranimi besedilnimi pesmi, ki jih interpretirajo, četrtkov večer pa bo popestrila komedija Bolha v ušesu, gledališke skupine Slavka Klavara iz Maribora. Na sklepni večer, ki je obenem predvečer dneva borca 4. juli-

ja, bo imel uvodno besedo izbrani govornik, zapel bo gostujoči zbor iz Kormenda, se mu pridružil domači — gimnazijski komorni zborček pod vodstvom Jožeta Vukana, oderski intervju pa bosta uprizorila letošnja jubilarntka Julka Bezjak in Ljubo Kralj. Oba ljubiteljska gledališča sta člana dramske skupine kulturno-umetniškega društva Ivan Kaučič iz Ljutomera, avtor Intervjuja je znani slovenski publicist Matjaž Kmecl, izbrana gledališka predstava pa nadvse primerna za slovesnost pred dnevom borca. Kot taka bo tudi brezplačna, medtem, ko bo za ostale večere (z izjemo uvodnega) potrebno odšteti 30 dinarjev vsakemu, ki se bo napotil na grajsko dvorišče v Murski Soboti, kjer bo 2. teden kulture potekal.

Brigita Bavčar

IZBRANI FILMI KINA PARK

O filmski vzgoji, ki naj bi v okviru kulturne vzgoje in učnih programov materinščine imela pomembno mesto tako na osnovnih kot srednjih šolah, je bilo izrečenih že veliko besed, manj pa je bilo narejenega. Šolniki zaenkrat še niso našli pravega načina kako mladim približati eno najbolj množičnih umetnosti, ki pa je to žal vse manj. Filmska platna (ne le lokalnih kinematografov, kakršni je kljub dolgoletni tradiciji kino Park v Murski Soboti) vse bolj preplavljajo komercialni spektakli in ceneno erotični filmi, umetniška filmska dela imajo vse manj obiskovalcev, pa tudi kvalitetnih filmov je v svetovni produkciji vedno manj. Zato je poskus soboškega kinematografa, da bi iz ponujenega pripravil kar najtrebno, nadaljnji enakomeren gospodarski razvoj območja, strokovno spremljanje uspešnosti dela dvojezičnega šolstva pa seveda vrsta konkretnih pobud za področje vzgoje in izobraževanja, kulture ter informativne dejavnosti.

nje šolsko leto in bo tako posebne kinopredstave moč vključiti v šolski program oziroma ga vskladiti z ostalimi obveznostmi šolarjev.

Med izbranimi filmi za najmlajše je zaslediti naslove priljubljenih filmov Walta Disneya kot so Junaki Disneylanda, Norčije Jake Racmana, Pepelka, nepogrešljiva Tom in Jerry — tokrat Oskarjevca, Fantazijo, v katerih se duhovitost Disneyevih junakov prepleta s klasično glasbo ter znane Brate Dalton v družini Srečnega Lukca. Za nekoliko starejše med otroci bodo poleg risank zanimivi tudi filmi kot so domača komedija Delo za določeno čas, repriza lepega slovenskega filma Dolina miru, katero iščeta malčka sredi vojne vihr, za tem bo gledljiv filmski omnibus Letni časi, oda mornarstva in večnega odhajanja moč ter čakanja žena — Preko sinjega morja, mladinski film o Kali in francoski igrani film Mladost — Norost.

Poleg naštetih filmov za

Brigita Bavčar

kulturni koledar

LJUTOMER — V domu kulture bo ob 20. h koncert priznane skupine Zasilni izhod. Njen vodja, obenem pa tudi komponist in vokalni solist je Jože Zdravec, na saksofon in klarinet igra Marjan Farič, za bobni je Miran Celec, na bas kitaro igra Štefan Olaj in na kitaro Andrej Celec. Fantje so vzbudili zanimanje v širšem jugoslovanskem prostoru, saj so lani na mladinskem festivalu v Subotici predstavljali slovenski rock, polurno oddajo so posneli pred kratkim z zagrebško televizijo, prav tako sodelujejo tudi z RTV Ljubljano in se pripravljajo na osrednjo prireditev — Novi slovenski rock, ki bo septembra v Ljubljani. V tem času pa bo predvidoma izšla tudi njihova LP plošča v produkciji kaset in plošč ljubljanskega radia in televizije.

SOBOTA, 27. JUNIJA
RADENCI — V glasbenem paviljonu zdraviliškega parka bo ob 11. uri promenadni koncert godbe na pihala iz Huma na Sotli. V sosednji hrvaški.

NEDELJA, 28. JUNIJA
RADENCI — Nedeljsko dopoldne bo med 10. in 12. uro v znamenju ciganske glasbe. V glasbenem paviljonu bo namreč igral ansamble, Jožeta Baranje.

NEDELJA, 28. JUNIJA
GORNJI PETROVCI — Ob otvoritvi mladinske delovne akcije goričko 81 bodo v kulturnem programu sodelovali: Pihalni orkester Štefan Kovač in glasbeno-recitacijska skupina blagovno ekonomskega šolskega centra iz Murske Sobotice.

PONEDELJEK, 29. JUNIJA
MURSKA SOBOTA — Na grajskem dvorišču se ob 20. uri pričene 2. soboški teden kulture. Prvi večer bo v znamenju godb na pihala in obenem medobčinska revija, na kateri sodelujejo: Pihalni orkester DPD Svoboda Gorenje iz Gornje Radgone, KPD Ivan Kaučič iz Ljutomera, KUD Štefan Kovač iz Murske Sobotice in KUD Bakovci. Na prizorišču dogajanja v prijetnem ambientu grajskega dvorišča se bodo nastopajoči godbeniki odpravili iz središča mesta že ob 19.30 in tako dali otvoritveni pečat soboški poletni kulturni manifestaciji.

TOREK, 30. JUNIJA
MURSKA SOBOTA — Ob 17. uri lutkovna predstava za najmlajše „Na zeljnem listu“. Ob 20. uri nastop narodno zabavnega ansambla Slovenija v okviru drugega večera 2. soboškega tedna kulture.

SREDA, 1. JULIJA
MURSKA SOBOTA — Ob 20. h se bo na grajskem dvorišču pričel koncert dua Pupa in Rudi ter nastopa vedno bolj znane mariborske skupine Lačni Franz, ki bo posebej zanimiv za mlade med obiskovalci 2. tedna kulturne v pomurskem središču.

razstave

MURSKA SOBOTA — V prostorih Galerije pri kulturnem centru je na ogled razstava plastik 5. jugoslovanskega bienala male plastike, ki ga dopolnjujejo tudi risbe.

LJUTOMER — Do 27. tega meseca so v galeriji Anteja Trstenjaka na ogled dela umetnika, po katerem se prizidek doma kulture imenuje. Galerija je odprta v sredo, četrtek, soboto in nedeljo med 17. in 20. uro; muzejska zbirka Edvard Kardelj — Taborska gibanja na slovenskem — pa ob istih dneh med 8. in 11. uro.

RADENCI — V Razstavnem salonu Radin so na ogled akvareli slikarja Ivica Belančiča iz Ogulina.

knjige

USPEŠNICE TEGA TEDNA v prodajalni Dobra knjiga v Murski Soboti so: **OREK IN KORENINE** znanega avtorja Louisa Adamiča (DZS Ljubljana); **IZPOVED KRALJICE MARIJE ANTOINETTE**, priljubljene pisateljice Victorije Holt je v dveh knjigah publicirala Pomurska založba, **KRESNO NOČ** Janeza Trdine pa založila Mladinska knjiga.

V veliki sozdovski družini velenjskega Gorenja gornjeradgonski Elrad po razvojno-raziskovalni plati zdaleč prekaša sorodne kolektive — Z zahodnonemškim Körtingom gre le zdržema — Največji proizvajalec kanalnikov v Jugoslaviji — Problemsko o normah, poprečnih mesečnih osebnih dohodkih, delovnih pogojih, občasnem pomanjkanju repromaterialov in neuravnoteženem delu za tekočimi trakovi — Kaj je pokazala anketa? — V sindikalnih skupinah je le celovita informacija koristna informacija — Elradovi delegati znajo biti glasni — Zgledno poskrbljeno za društveno delovanje

Preden smo se podali v goste v gornjeradgonsko delovno organizacijo Gorenje-Elrad — samoumevno je, da smo bili deležni gostoljublja v novih, proizvodno-poslovnih prostorih v industrijski coni na Meleh — nam je bilo nekaj drobcev iz zajetnega spleta prizadevanj nosilca razvoja na področju proizvodnje anten in kablov, elektronike in elektromehanike v pomurskem prostoru, že znanih. Naj jih na kratko povzamemo!

KAR 70-ODSTOTNO POKRIVANJE JUGOSLOVANSKIH POTREB

V tem 1200-članskem delovnem kolektivu kanijo še smejeje, še agresivneje prodirati na domača in tuja tržišča. V ta namen tudi snujejo nov, celovit program elementov za posebno skupinsko antensko napravo, saj je doslejšnja že zastarela in — kar je zanje najvažnejše — ni več konkurenčna na tujem.

Sicer pa Gorenje-Elrad pokriva kar 70 odstotkov tovrstnih potreb na jugoslovanskem trgu, medtem ko je delež ostalih — IMP iz Ljubljane, Elektroindustrije iz Niša, Iskrinega tozda Proizvodnja anten iz Vrhnike in morda še katerega — v višini 30 odstotkov komajda

zaganje, a je pri obljubah tudi ostalo. Poleg tega so vztrajali in celo izsiljevali — drugače bi se temu težko reklo — za ceno dobave določenih surovin, naj bi Gorenje-Elrad sovlagal v razširitev in posodabljanje njihove že davno zastarele opreme. Teh sredstev pa v Elradovem kolektivu ne premorejo, niti jim pri tem ne morejo priskočiti na pomoč banke. Za njimi je tudi velika naložba — izgradnja proizvodnih in poslovnih prostorov z 10.650 kvadratnimi metri delovnih površin v industrijski coni na Meleh — ki jih je prišla blizu 250 milijonov dinarjev.

V svoj proizvodni program pa imajo zajeto tudi tako imenovano profesionalno tehniko, kamor sodijo predvsem TV oddajniki in pretvorniki za RTV hiše. Tu je izvozna odvisnost več kot očitna, podobno kot pri uvozu »inštrumentarija«, ki ga na jugoslovanskem tržišču še ni moč zaslediti.

KMALU OB BOK BOSCHU, HIRSCHMANNU ...?

Res je, da se v gornjeradgonskem Gorenje-Elradu še ne morejo meriti s sorodnimi firmami na tujem, kakršne so brez dvoma Hirschmann, Bosch, Wisi, Kathrein in druge — firma Wisi kupuje od Gorenje-Elrada na pod-

Vzponi in zatikanja v kolektivu Gorenje-Elrada

ga bloka. (Pred obiskom smo slišali, da se menda dogovarjajo za sklepanje poslova s sosednjo Madžarsko.) Pri tem ne prevzemajo nobenih posebnih obveznosti. Gre bolj za prodajo, razen seveda tistega, kar proizvajajo za zahodnonemško firmo Körting v okviru sozda Gorenje iz Velenja.

ANTENE ELRADA NA »ČRNI« CELINI

Nedavno sklenjen ugoden posel z Nigerijo pričča, da se proizvodi sorazmerno majhnega kolektiva vse bolj uveljavljajo v svetu. Na voljo je podatek, da gre za sporazum o dolgoročnem poslovno-tehničnem sodelovanju, po katerem naj bi v tem delu »črne« celine pomagali strokovnjaki Gorenje-Elrada pri organiziranju proizvodnje in sestave sprejemnih televizijskih anten, hkrati pa Gorenje-Elrad

Ljuba ŽIŽEK (tozd Proizvodnja elektronike in elektromehanike): V delovni organizaciji sem zaposlena dobrih devet let.

Ta mesec je malo boljša plača, predvsem zaradi višje vrednosti točke in boljše kvalitete. Hudo je to, ker imamo skupinsko normo, kar zmanjšuje delovno vneto zaposlenih. Preko sindikalnih skupin se prav gotovo da vplivati na politiko nagrajevanja po delu.

Je pa še nekaj. Imamo uvedeno končno kontrolo komadov, ki jih večkrat zavrne, za kar je v veliki meri kriv sam material. In prav spričo nekvalitetnega materiala je delavec čestokrat tepen pri plači.

Danes so nam recimo zavrnili okrog 200 komadov, kar se nam vse šteje kot gola režija. Namreč čas, v katerem jih moramo popravljati.

Šolasta ŠTEFANEC (tozd Proizvodnja elektronike in elektromehanike):

V delovni organizaciji sem zaposlena 11 let. Z delovnim mestom sem zadovoljna, z osebnimi dohodki pa ne. Ta mesec sem sicer še kar dobro zaslužila — 7010 dinarjev, vendar je to go z ozirom na delovne pogoje še premalo. Če lahko vplivamo na politiko nagrajevanja? Niti ne. Veste na naših sestankih se vse premalo pove. Rekla bi, da si ne upamo povedati, kako in kaj. Sama bi večkrat kaj povedala, a kaj, ko te nihče ne podpre in še domov se nekaterim mudi.

Prepričana sem, da bi se, s skupnimi močmi delo marsikaj storili. Tudi naši vodilni in vodstveni delavci bi lahko bili kdaj pa kdaj zgovornejši in nas v še večji meri podpirali.

Terezija JUST (tozd Proizvodnja elektronike in elektromehanike): V Elradu delam 10 let, predvsem na ojačevalcih. Samo delovno mesto mi ustreza, ne pa tudi plača, podobno kot ne mojim sodelavkam. Menimo, da je delovno mesto premalo ocenjeno. Delo pa ni lahko, zahteva celega človeka. Ponavadi imamo dva spajkalnika. Če se recimo dela vtičnica ali asimetrični člen to ni tolikšna obremenitev kot pa izdelava tega našega izdelka. Danes sem dobila 6532,70 dinarjev plače, od tega imam 12 odstotkov na delovno dobo, to je okrog 68 starih tisočakov. Glas delavcev je še vse premalo upoštevan. Delovna mesta bi morali ustrezno oceniti že pred letom dni. O tem smo sicer veliko razpravljali, govorili s skupinovo vodjem in pomočnikom obratovodje, vendar se ni nič spremenilo. Plača bi bila lahko višja.

omembe vreden, seveda pa ne zanemarljiv. Ponaša se tudi z izredno močnim kadrovskim potencialom v razvojnem oddelku — premore namreč kar 46 strokovnjakov — kar presega poprečje strokovnega kadra v okviru sozda Gorenje iz Velenja.

Razvojni lok bi se bržčas še dalo napeti, če jim ne bi zadajala tolikšnih preglavic motena preskrba z neobhodnimi repromateriali, kot so aluminij, baker in drugi. Ta je tudi največ kriva, da lanskoletnega plana z dodatnimi obveznostmi na področju izvoza niso izpolnili, temveč zabeležili »le« 98-odstotno plansko realizacijo, kar je za 10 odstotkov več kot na ravni sozda.

BREZ PRIDRŽKOV O IZSILJEVANJH

Še posebej kritično je bilo novembra in decembra lani, ko jim je pri proizvodnji anten zmanjkalo aluminija, pri proizvodnji kablov pa bakra. Proizvajalci omenjenih surovin so jim obljubljali boljše

lagi dolgoletne pogodbe antene in električni pribor — zvečine iz Zvezne republike Nemčije, pa nekaterim iz sosednje Italije in Francije, vendar jim to sploh ne jemlje poguma pri nadaljnjem, še smelejšem načrtovanju za to srednjeročje.

Naj podčrtamo, da gre za proizvodnjo cele palete izdelkov iz elektronske branže: programov elementov za kabelsko televizijo in prihajajočo tehniko za satelitsko televizijo. Širši javnosti je najbrž že znano, da bo bojda že čez dve leti preko teh naprav moč sprejemati mednarodne TV programe iz vse Evrope, seveda ko se bo obenem pojavil prvi satelit v orbiti. Pri antenski tehniki načrtujejo proizvodnjo tiskanih plošč vključujoč druge manjše programske naloge, a tudi določene investicijske naložbe.

Velja ponoviti, da je Gorenje-Elrad največ svojih izdelkov doslej plasiral na zahodnoevropsko tržišče, zlasti v ZR Nemčijo, Italijo in sosednjo Avstrijo, nekaj pa že v dežele tretjega sveta in okrog Perzijskega zaliva. V zadnjem času proučujejo tudi trg dežel »socialistične-

pošiljal v to nevrščeno deželo sestavne dele — letno okrog sto tisoč televizijskih anten v vrednosti milijon dolarjev.

Kot že omenjeno je gornjeradgonski proizvajalec anten in kablov, elektronike in elektromehanike navezal uspešne poslovne stike tudi z Irakom in Kuvajtom. Z Irakom je sklenjen posel za prodajo 4 milijonov metrov antenskih kablov, sto tisoč anten in raznega pribora v višini 1,2 milijona dinarjev, s Kuvajtom pa so se dogovorili za prodajo anten in pribora v vrednosti več kot pol milijona dinarjev.

IZZIVI IN SPODBUDE

Ob vseh teh — naj jih imenujemo izzivi in spoznanja — odločitev za obisk v tem delovnem okolju ni bila težka. Čeprav je bilo pri tem kar precej zadržev, zlasti glede uskladitve datumov sestanka s predstavniki Gorenje-Elrada, nam je slednjici le uspelo, da smo se zmenili za 15. tega meseca. Naključje je hotelo, da prav na

tako imenovan »plačilni« dan. Dobili smo se na Meleh in zastavili razgovor v okviru naslednjih problemskih sklopov: integracijsko sodelovanje s sozdom Gorenje iz Velenja, povezava s firmo Körting iz ZR Nemčije, zadnji rezultati gospodarjenja s poudarkom na izvoznih prizadevanjih in odprtimi problemi pri dobavah materialov, odpiranje Elrada v širši (občinski, regijski ...) prostor, delovanje samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij, ob tem pa krepitev družbeno-ekonomskega (socialnega) in političnega položaja delavcev in opozarjanje na druga aktualna vprašanja v kolektivu.

Vabilu so se odzvali: direktor Rajko Kotnik, pomočnik direktorja Drago Kolarič, sekretar Slana Anton, vodja tozd A (Proizvodnja anten in kablov) Anton Sečko, vodja tozd B (Proizvodnja elektronike in elektromehanike) Karel Sapač, predsednik delavskega sveta delovne organizacije Martin Balazič, predsednik sindikalne konference Marjan Banfi, članica mladinskega koordinacijskega odbora na ravni sozda Gorenje Brigita Berič, predsednik sindikalne organizacije v tozd A Bruno Grapulin, sekretar OO ZK v tozdu A Viktor Zemljčič in sekretar OO ZK v delovni skupnosti skupnih služb Milan Kurbus.

Hkrati z razgovorom pri mizi — dobri dve uri je tekel in to ravno v času izmen ob 14. uri — se je del uredništva drževal med delavci v proizvodnih halah, kjer je nastala zanimiva anketa. Lahko bi celo rekli, da svojstvena tribuna mnenj tistih, zvečine delavk, ki hitijo iz

dneva v dan, da dosežejo normo in izpolnijo začrtan proizvodni program.

V POVEZAVI Z GORENJEM SE NIHANJA

Integracijsko sodelovanje z velenjskim Gorenjem je staro več kot 8 let in vezano na nagel, skorajda skokovit razmah kolektiva v obmejni Gornji Radgoni. Opredeljeno je s samoupravnimi splošnimi akti, letnimi in srednjeročnimi plani in uokvirjeno v izvajanje določenih skupnih programskih nalog. Za zdajšnje razmere so značilna prizadevanja, da preidejo s poprejšnjih proračunskih družbeno-ekonomskih odnosov na odnose, opredeljene z zakonom o združenem delu. Hkrati poteka dvoje pomembnih aktivnosti: oblikovanje delovne organizacije za raziskave in razvoj sozda, ki bo imela v okviru slovenske raziskovalne skupnosti poseben status in bo zanjo tudi gmotno poskrbljeno (sočasno tudi za tovrstno enoto v Gorenje-Elradu) in oblikovanje delovne skupnosti sozda, ki bo pokrila področje informatike in celotnega računalniškega sistema. S tem zajetnim projektom, ki je že v izvajanju, bodo razrešili prenekateri problem, ne le kar zadeva obdelavo podatkov, temveč še bolj zbiranje informacij in programiranje.

Sorazmerno dobro sodelujejo z delovno organizacijo Gorenjeprometservis je namreč izrasla iz delovne organizacije Tovarna gospodinjstva opreme Velenje in je vse bolj vezana na prodajo in posebej izvoz. Glede

dobave določenih vrst repromaterialov, ki je že stalen, sila neljub spremljevalec poslovanja delovne organizacije, so nekateri kolektivi v sozdu v še slabšem položaju je menil direktor Kotnik. Menda se sozd bolj briga — vsaj po tej plati — za TGO (Tovarno gospodinjstva opreme) z 9000 zaposlenimi in Gorenje-promet-servis, preko katerega gre 80 odstotkov vse domače nabave in okrog 90 odstotkov izvoza.

Sicer pa je — kot je dejal predsednik sveta delovne organizacije Martin Balazič — po triletnem mrtvilu šele v zadnjem času prišlo do resnejših prizadevanj, da bi s skupnimi močmi premostili šepajočo oskrbo.

Ta jih najočitnejše pesti pri bakreni žici, aluminiju, črni metalurgiji, plastičnih masah in še kje. Zlasti pri bakru niso zadovoljni ne s sozdom in ne z republiško gospodarsko zbornico. Resda sozd pomaga — zgleden je zadnji primer posejo plastičnih mas iz Velenja, ki jih v Elradu ni bilo več na voljo — vendar vse to, vključno s skupnimi obiski pri dobaviteljih, ki so bolj problematično organizirani (izsiljevanj so se naši sogovorniki spretno ognili!), še ne zadošča.

POMEMBNA PRIDOBITEV — SKUPNI DIZAJN

Da je Elrad z vključitvijo v veliko družino velenjskega Gorenja veliko pridobil, o tem ni dvoma, je poudaril pomočnik direktorja Drago Kolarič. Nekdanje združeno podjetje Gorenje je imelo

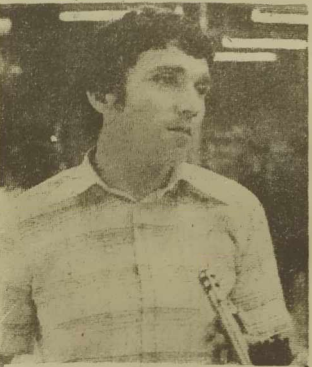
namreč razpredeno predstavniško-prodajno omrežje po vsej Jugoslaviji, Elrad pa je bil po svojem proizvodnem programu v celoti odvisen od tujih firm. Po združitvi so se rezultati kaj kmalu pokazali, zlasti na področju prodaje. Na razvojnem področju pa Elrad z združitvijo ni kaj dosti pridobil, saj je imel spocetka močnejše razvojne službe kot sam sozd.

In še zdaj je temu tako. Drži namreč, da je sozdovska delovna organizacija za raziskave in razvoj z vsemi mogočimi laboratoriji (mehanografskimi, mehanskimi, kemičnimi in drugimi) dobro založena s kadri in opremo, res pa je tudi, da je oddelek za elektroniko najslabše razvit.

Izjemnega pomena je ob vsem tem dejstvo, da je Elrad v TGO že prej dobro koristil oddelek dizajna in se po tej poti dokopal do skunega dizajna (isti napis, firma, skupne oblike in podobno), posebej kar zadeva televizij-

Slavica TRSTENJAK (tozd Proizvodnja elektronike in elektromehanike): V Elradu sem zaposlena 7 let. Stalno sem na drugem delovnem opravilu. Trenutno pa delam na privijanju asimetričnih členov. Sicer je moje mesto v elektroniki pri kombitunerih, kjer cvikam elemente, vendar se pač ne da pomagati in me zaradi pomanjkanja določenega dela pošiljajo z enega delovnega mesta na drugega. Ta mesec sem dobila 6821,75 dinarjev plače, s tem da sem tri tedne delala, en teden pa bila v bolniški. Mislim, da glede delovne discipline — odhodov z dela in na delo — še ni v redu. Mislim, da so predčasni odhodi delavk — tudi deset minut pred drugo uro — povezani s tem, da jih precej nima urejenega otroškega varstva.

Drago PERŠA (tozd Proizvodnja elektronike in elektromehanike): Sem pomočnik obratovodje in mislim, da bi se moral sistem nagrajevanja delavcev in s tem osebnih dohodkov z ozirom na razmere sproti prilagajati oziroma spreminjati. Večji poudarek bi se moral dati kvaliteti in doseženi količini. So pa stalne težave s polizdelki in dobavitelji. Delavke te težave delno poznajo, zlasti v sedanjih težavnih časih. Mislim, da ne bi smeli tako kritično postavljati dejstva, da delavke ne poznajo delovnih operacij, ki jih opravljajo. Dejal bi, da se te večkrat menjajo, kar nam narekuje delovni proces. Res pa je, da nam delovna storilnost s tem — v prvih dneh — nekoliko pada, da bi se kasneje izboljšala. Seveda pa so boljše delavke tudi ustrezno stimulirane. Vse pa so v rangu sestavilke elektronskih sklopov.

ske sprejemnike. Pa še to je treba pristaviti, da je prav Elrad s svojimi strokovnimi kadri v veliki meri sodeloval pri tako rekoč pionirskem osvajanju področja elektronike. Skratka, odločitev za združitve z velenjskim Gorenjem se jim je, navzlic problemom obnesla in vprašanje je, kako bi bilo, če bi se pred 8 leti odločili za kakšno drugo poslovno integracijo.

VISOKOLETEČI NAČRTI PADLI V VODO

Svojčas je bila problematika Körtinga, zahodnonemške firme, domala sinonim za zabavno elektroniko, tema, o kateri se je govorilo za zaprtimi vrati. Šele s časom se je dalo priti tudi do teh informacij. Čeprav z vidnim zadržkom so nam jih sogovorniki iz Elrada nekaj le posredovali.

Do nakupa firme v okviru TGO je prišlo leta 1978 iz dveh bistvenih razlogov: najprej, da se približajo potrebam in ravni evropskega trga in si zagotovijo kolikor mogoče zanesljiv vir za črpanje deviznih sredstev, s tem pa zagotavljanje izvoza. »Tisti visokoleteči načrti, ki so bili takrat postavljeni, se seveda niso uresničili, za kar je več razlogov. Na prvem mestu recesija, ki že dlje časa vlada za Zahodu, posebej na področju zabavne elektronike, je pa še nekaj drugih razlogov, spričo katerih je Körting zabredel v težave,« je rekel Kotnik.

V Körting je Elrad vključen s pred dobrim letom sklenjeno garancijo, za katero je šlo 15 milijonov mark in samoumevno je, da so življenjsko vezani na napredek te firme, ki je še kako potrebna sanacije. Sanacije v smislu več delati in prenašati več tehnološkega znanja, saj le to zagotavlja prodor tudi na druga tržišča. Samo letos načrtuje Elrad za 2 milijona mark izvoza in kaže, da jim bo to uspelo, seveda če spet ne bo prišlo do kakih večjih težav.

Kaj Elrad dela za Körting je bilo vprašanje, na katerega je odgovoril vodja tozd Proizvodnja elektronike in elektromehanike Karel Sapaš. »Proizvodno sodelovanje sega v leto 1979, ko smo začeli s proizvodnjo elektronskih podsklopov za televizorje Körting, jasno da v skromnejšem obsegu. Z leti se je razširila in zdaj znaša tedenska količina okrog 22 tisoč teh elektronskih sklopov. Lani smo začeli z rednim izvozom kanalnikov, ki jih firma vgrajuje v vse tipe svojih televizorjev. S tem smo pridobili dvoje: devize in znanje. V tej proizvodnji skratka vidimo napredek in bodočnost kolektiva, zato se toliko zavzeteje vključujemo v sanacijo Körtinga. Velja izpostaviti dejstvo, da je področje elektronike področje, ki se izredno dinamično razvija in terja visokorazvito tehnologijo. Nabrali smo si že precej izkušenj, ki nam pridejo še kako prav. Hkrati smo največji proizvajalec kanalnikov

kov v Jugoslaviji in oskrbujejo z njimi dva največja jugoslovanska proizvajalca televizorjev. To sta Iskra in Gorenje.«

CENE IN REPROMATERIAL — VEČNA KAMNA SPOTIKE

»V našem tozdu imamo predvidenih za 8 milijard dinarjev izvoza, zlasti na zahodna tržišča in dežele v razvoju (Irak, Nigerija). Po izvozno-vozni bilanci smo torej dokaj aktivni. Hudo pa nas tarejo problemi glede deviznih participacij, posebej — da tako rečem — znotraj našim meja. Vsi namreč težijo za delom preliivanja deviz. Za vse tiste, za katere moramo participirati, je to veliko ugodnejše. Znano je namreč, da se lahko na zunanja tržišča plasiraš z dokaj nižjo ceno kot na domača. Tako nam doma prodajo repromateriala po cenah, kakršne pač so in v taki višini smo primorani participirati,« je pojasnil položaj v tozdu Proizvodnja anten in kablov vodja Anton Sečko. Poleg tega je kritično izpostavil problematiko dobave repromaterialov in visoke cene, spričo katerih se čutijo v neenakopravnem položaju, kar pa je pri tem še zlasti pereče je dejstvo, da so jim visoke cene krepko načele akumulativno sposobnost. Kljub korekturam cen, ki so jo opravili v začetku letošnjega maja tako še vedno niso prišli na zeleno vejo. Da bi pa jo prej opravili, se ni dalo, saj jim tega ni dopuščala usmeritev na področju cenovne politike.

PREMORI ZA TEKOČIMI TRAKOVI

Socialna varnost zaposlenih — ali bolj učeno družbenoekonomski položaj — v Gorenje-Elradu, kjer prevladuje ženska, zvečine nekvalificirana delovna sila (zanimivo je, da pa imajo močan team strokovnjakov!) in je kar okrog 60 odstotkov mladih, je to področje poglavje zase.

V razgovoru so nas predstavniki družbenopolitičnih organizacij (zveze komunistov, sindikata in mladine) seznanili s prizadevanji, da bi slehernemu zaposlenemu zagotovili kar se da ugodne delovne pogoje. Da bi bili pri tem uspešnejši, so se odločili za delovno obliko svojega delovanja — skupne sestanke, ki so se jim doslej že obnesli. Po tej plati so tudi povezani s sozdom Gorenje iz Velenja, posebej mladi preko posebnega koordinacijskega odbora. V delovni organizaciji je 96 komunistov ali 8 odstotkov vseh zaposlenih, pri čemer velja poudariti, da so predvsem v zadnjem letu veliko storili pri sprejemanju novosprejetih članov v ZK. Kot zanimivost naj omenimo, da so mladi veliko bolj zavzeti v samoupravnih organih in drugih družbenopolitičnih organizacijah, manj pa v mladinski organizaciji.

direktorja Kolarič, ki je vse to pojasnjeval, je menil, da je za motnje v preskrbi z reprodromaterialom kriva tudi birokracija in celo carina, saj se določeno blago dobavi recimo v četrtek ali petek in ga je moč šele v ponedeljek, torej tri dni za tem, pripraviti za proizvodnjo.

V samoupravnih splošnih aktih je določeno, da naj se čas, ko delavke zaradi pomanjkanja materialov ne morejo delati, nadomesti, sicer je možno izplačati le 80-odstotne mesečne osebne dohodke. »To pa se doslej še ni primerilo,« je poudaril Milan Kurbus, ki je v delovni organizaciji tudi pravnik. Tudi pri varstvu pravic delavcev se s posebnimi problemi niso ukvarjali.

VZORNO ZA INVALIDE

Če na katerem področju, potlej so v gornjeradgonskem Gorenje-Elradu veliko storili pri vključevanju invalidnih oseb v združeno delo. Zelo dobro so se namreč ujeli z občinskim društvom invalidov, zlasti pa angažirali svojega referenta za socialno delo in službo za varstvo pri delu. Tesno sodelujejo z osnovno šolo dr. Janka Slesingerja, to je šola s prilagojenim programom. Ne le, da so invalidne osebe vključili v proizvodnjo. V Elradu so šli še dlje. Nekaterim so celo organizirali delo na domu, kar je prav gotovo lahko za vzgled ostalim delovnim kolektivom v občini Gornja Radgona.

TRDNE DELEGATSKE VEZI

Ne le, da se delovni kolektiv Gorenje-Elrada odpira po poslovni plati, doma in na tujem, temveč je vse bolj prisoten po svojih predstavnikih v zboru združenega dela skupščine občine — v ta namen ima oblikovane temeljne delegacije in konferenco delegacij — in v posameznih občinskih samoupravnih interesnih skupnostih. To se nenazadnje pozna po nekaterih delegatskih vprašanjih in pobudah, ki so jih doslej že sprožili njihovi delegati. V tej zvezi naj omenimo le burne razprave glede komunalne ureditve industrijske cone na Meleh in dobavo čistilne naprave, kar je še dandanes kamen spotike. Treba je na-

ZASTOJI IN »PRISILNI« DOPUSTI

Poseben problem je seveda delo po normi in s tem večkratno pomanjkanje potrebnega repromateriala. V

tem primeru se poruši tekoč proizvodni proces, hkrati pa pride do razporejanja delavk z določene delovne operacije, kjer si je nemara že pridobila potrebno rutino, na drugo, kar je ali zna biti hudo kočljivo. V prvi vrsti jih veliko, spričo premestitve, ne dosega — vsaj nekaj časa — norme, pojavljajo se zapleti in celo zlorabe pri sanju in še predvsem obračunavanju delovnega časa in nenazadnje — to je treba omeniti — celo groženj, da ne bodo delale.

V zvezi s tem je izrazito problematična proizvodnja za Körting, kjer so morale delavke, prav zaradi pomanjkanja materiala, na »prisilni« dopust. Pomočnik

glasiti, da poseben sporazum okrog ureditve industrijske cone na Meleh ni uresničen, je kritično strnil spoznanja o delovanju delegatskega sistema v delovni organizaciji in zunaj nje sekretar Anton Slana. Pristavil je še, da je pri komunalni delegatski sistem povsem odpovedal.

Seveda nas je sekretar rade volje seznanil še z nekaterimi drugimi zanimivostmi in problemi, ki le še dopolnjujejo utrip v Elradu. Med drugim z organizacijo prevozov delavcev na delo in z dela, kjer se je pred nedavnim še zapletalo, pa glede zdravstvenega varstva, saj je menda občina Gornja Radgona v Pomurju še edi-

na, ki nima poskrbljeno za popoldansko zdravstveno varstvo — delavci so primorani iskati zdravniško pomoč v dopoldanskem času, med delom in še o nekaterih drugih vprašanjih.

PESTRA DRUŠTVENA DEJAVNOST

Elrad je znan po tem, da ima izredno razvito kulturno dejavnost. V tem okviru deluje delavsko-prosvetno društvo, vsako leto pripravijo likovne kolonije, ki so jih lani razširili do sosedov — bližnje Avtoradgona, premorejo moški okteti, organizirajo razstave, izdajajo brošuro Oči in srce, skratka kultura je dobesedno vrasčena v ta kolektiv. Tudi na športno-rekreativnem področju jih velja pohvaliti. Pod pokroviteljstvom sindikata delujejo številne sekcije: nogometna, rokometna, odbojbarska, streljaška, ribiška in še katera. V letnem času se delavci udeležujejo akcije Na teku se dobimo, pozimi so imeli dvakrat tendensko organizirane odbojbarske turnirje, pred kratkim pa so tudi sodelovali na športnem srečanju v Lendavi, kjer so se pomerili s sodelavci iz Gorenje-Varstroja in Gorenje-Murala. Na pomlad pa so si omislili tudi tekmovalje v malem nogometu med tozdi, ženska ekipa je sodelovala na športnem troboju v keglijanju.

Možnosti za letovanje Elradovih delavcev so dokaj ugodne: šest prostorov v Lovrečici, pet prikolice na otoku Pagu v Novalji, dve prikolici na otoku Krku v Punatu, ena prikolica pa je že tudi vplačana pri IMV Novo mesto, žal pa je še niso dobili.

Seveda so v Gorenje-Elradu ob vesti omenjenih in neomenjenih aktivnosti dobro poskrbeli za informiranje. Mesečno namreč izdajajo tovarniško glasilo, poslužujejo se oglasnih desk, za obveščanje delavcev pa tudi koristijo zvočne naprave, tako v starih kot tudi novih prostorih.

ZA SKLEP OBISKA RDEČA NIT

Na kratko bi bila naslednja: na eni strani izjemno

IZOBRAŽEVANJE KMETIJCEV

Kmetijstvo — učni predmet na osemletkah?

Krivcev za to, da se mladi, ki dokončajo osnovno šolo, nerada odloča za nadaljnje izobraževanje v kmetijskih šolah, je prav gotovo več. V tem razmišljanju hočemo opozoriti le na enega, to je vsebina izobraževanja v osnovnih šolah. V osemletkah se otroci uče vsega, kar jim seveda škoditi ne more, le kmetijstvo je nekam postavljeno na stran. To pa je seveda velika pomanjkljivost, če ne kaj hujšega. Že res, da šolarji spoznajo razne rastline, torej tudi one, ki jih pridelujejo kmetijski, tudi živali spoznajo, pa tako tudi govedo, svinje, perutnino... toda upravičeno se postavlja vprašanje, ali je vse to (pa četudi še kaj zraven) dovolj za učenca, ki živi na kmetijskem območju — za učenca, ki naj bi postal nekoč kmet? Seveda nikakor ne! V osnovno šolo je treba uradno vnesti predmet kmetijstvo! Zazdaj je namreč tako, da se na nekaterih šolah, kjer pač čutijo vrzel v vsebini predmetov, na »lastno pest« lotevajo širjenja obzorja svojih učencev — bodočih kmetovalcev. Take poizkuse je treba seveda podpreti. Pa ne le z besedami pohvale, ampak z dejanji. Pri tem bi morale pokazati vso pripravljenost posamezne temeljne združene organizacije, na območju katerih so osnovne šole, da bi tako mladi rod že zdaj vezale nase. Nekateri osnovnošolci namreč ne nadaljujejo šolanja, ampak začno kar delati na kmetiji. Saj ne rečem, da jim manjka praktičnega znanja, to nikakor ne; pridobili so si ga z delom na domači kmetiji, kar zadeva teorijo (praksa in teorija se pač dopolnjujeta — obe sta potrebni!) pa je seveda bolj klavarno. Če bi učenci pridobili več teoretičnega znanja s področja kmetijskega (kmetijstvo je širok pojem), bi se ne le lažje vključili v delo in umno kmetovanje takoj po zaključku osemletke, ampak bi se jih zagotovo več odločilo za usposabljanje v poklicnih ali srednjih kmetijskih šolah. Zdaj pa se otroci čutijo nekam zapostavljene, dasiravno ni moč reči, da jih (nekateri) učitelji spodbujajo, naj gredo v kmetijsko šolo. So pa seveda (žal) tudi taki, ki jih od tega koraka odvrta, češ: boljše se je izučiti za kaj drugega. V zadnjem obdobju, ko dobiva kmetijstvo vse bolj na veljavo (daje nam hrano, brez katere pač ni življenja), se odnos do te panoge sicer precej izboljšuje. Nov učni načrt osnovnih šol menda predvideva, naj bi tudi o kmetijstvu vendarle nekaj več govorili, slišal sem celo pravi, da zavod za šolstvo celo pritiska na osnovne šole, naj začno obdelovati manjše površine zemlje... To je sicer v redu, vendar pa ima človek občutek, da gre za kampanjsko delo, ki seveda ne prinaša takih rezultatov kot pa, če se določene naloge lotevaš z manjšimi, a zanesljivimi koraki.

Morda je še kje tako, kot na osnovni šoli v Tišini. Tam niso čakali na obveznost uvedbe predmeta kmetijstvo, ampak so že pred nekaj leti vzeli na piko travnik v bližini šole, ga dali preorati in na njem so zasadili koruzo. Tako so učenci lahko na samem kraju videli, kako se prideluje ta poljščina, kako jo je treba negovati, kakšen pridelek daje. Prav praktični prikaz je zanimiva oblika populariziranja pridelovanja hrane. To je interesantno ne le za otroke iz mesta, ampak tudi za one s podeželja, saj doma ponavadi ni časa za velike razlage, kaj je to seme, od kod ga jemljemo, kako ga sejemo... Tišinski šolarji so potem, ko so obrali koruzo, pridelek prodali, kupili so semenski krompir, ga posadili... Vse to delo je potekalo v okviru kmetijskega krožka, torej v izvenšolski dejavnosti. Kljub temu pa gre njihovo pobudo in uresničitev pohvaliti. Ob tem pa seveda ne moremo in smemo prezreti še druge njihove kmetijske (vrtnarske) dejavnosti: na površini 10 arov so letos zasadili tudi papriko, paradiznik, čebulo in česen... Te vrtnine so namenili za šolsko kuhinjo. Učenci te šole se vključujejo tudi v čebelarstvo, ki ima 5 čebeljih družin, precej pristašev ima tudi sadjarski krožek, ki zaenkrat bdi nad starimi jabolani in hruškami (beri: jih obrezuje, škropi in seveda pobira pridelek), vendar je na vidiku nov sadovnjak. Ob sajenju dreves bodo učenci spet videli nekaj novega, kar ne bo koristilo le onim, ki bodo kmetovali, ampak vsem, torej tudi onim, ki se bodo zaposlili kje drugje. Dejstvo je namreč, da hoče imeti vsak lep vrt.

Tako torej na osnovni šoli na Tišini. Krožke, ki »dišijo« po kmetijstvu, čeprav nimajo takega naziva, namreč kmetijski krožek, imajo tudi na nekaterih drugih šolah. To so torej krožki — neobvezne oblike izobraževanja. Vanje se vključuje le nekaj učencev. Naš družbeni interes pa je seveda usposobiti kar največ mladih ljudi za delo v kmetijstvu. Sicer koristnimi krožki lahko veliko naredimo na področju populariziranja kmetijstva in njegovih vej, ne moremo pa storiti vse, kar hočemo (?), torej, da mladina kmetijstvu ne bi v toliki meri obračala hrta in drvela v druge šole, tovarne... Tega pa seveda ni moč doseči z amaterskim delom, ki se ga loteva ta ali oni učitelj na osemletki, ampak le s programiranim — obveznim predmetom. Na to potrebo ne opozarja seveda le pisec teh vrstic, ampak tudi nekateri starši in seveda kmetijske zadruge. Opozarjati pa seveda ni dovolj, treba je več konkretnega dela, kajti le na ta način bo doseženo, da bo mladi rod več vedel o pridelovanju hrane in se bo v to proizvodnjo uspešno vključil. S. SOBOČAN

NERAVNA SE PO VETRU

Nekam neprijetno se počutim, ko v reportažah z obiskov pri kmetih moram zapisati, da ima kmetija vse (?) pogoje za nadaljnji razvoj, vendar sta zdaj ostala na njej le oče in mati, medtem ko so se otroci razkropili po naši ožji ali širši domovini. Torej vse kaže, da noben izmed njih ne bo prevzel posestva. Ali bo tako tudi pri Kreftovih v Krajni pri Gederovcih? Na to vprašanje je zdaj še prerano odgovoriti, čeprav sta tudi s te domačije odšla oba otroka in se zaposlila v nekmetijski dejavnosti. Odgovor je toliko težje napovedati, ker staršev nista zapustila; prideta in poprimeta za delo, pač, kolikor jima to dopušča čas. Glavnino del opravita torej starša: oče Franc in mati Ana.

izkušnje kmetovalcev

»Ne bi šlo, sploh ne, ko bi ne imel strojev. Le kako bi midva z ženo posadila toliko koruze, jo okopala in spravila v koruznjak, če bi bil brez »mašinerije«?« se upravičeno sprašuje Franc. »Tako pa, ker imamo skoraj vse kmetijske stroje v lastni ali solastni, skoraj ni težav ne pri sejanju ne pri spravilu pridelka. Še za gostilno se najde čas,« je hudo mušno pripomnil.

Kreftova iz Krajne se ukvarjata pretežno z živinorejo. Imata 10 hektarjev zemlje, od tega 6 in pol hektarjev obdelovalne. Glavnino je namenjena pridelovanju koruze za siliranje, ostalo pa pustita, da dozori v zrnje. Slednjega pa lani sploh ni bilo moč učakati, ker je vmes nastopila toča in zdesetkala pričakovani pridelek. Kreftova sta le uspela napolniti 90-kubični silos s silažo.

— Koliko živine pa imate v hlevu? sem povprašal. Franc mi ni odgovoril s številom, ampak me je povabil

v hlev, da sem se sam prepričal. Naštel sem 34 glav! Lepa številka, mar ne? In samo dva sta pri hiši, ki skrbita za vse to! Med pitanci sem naštel tudi sedem krav, od katerih jih je nekaj brijeh.

»Telet praviloma ne prodajam, ampak, če so bikci, jih dam v pitanje, če pa so telčke, jih vzredim za plemo. Ker pa prirast telet ni tolikšen, da bi zadostoval za vse »hišne« potrebe, jih letno nekaj vzamem od zadruge in jih pitam do določene teže.«

Tudi Ana je povedala, da nima praznih svinjskih hlevov. V tem času je v njih 16 svinj: 6 pujskov, 2 plemenski svinji in 8 pitancev v teži okrog 100 kilogramov. Šest jih bosta v kratkem prodala, enega bosta zaklala za domače potrebe, en pa bo romal k sinu, da bi se mu tako oddolžila za napore, ker pač prihaja pogosto domov na kmetijo in poprime za vile, plug, traktor, pač tam, kjer je to v določenem obdobju najbolj potrebno.

Kreftov Franc in Ana imata velik goveji hlev. Meri 13 x 12 metrov. Zgraditi sta ga dala 1976. leta. Seveda sta v ta namen najela pri hranilno-kreditni službi posojilo. Zdaj jima je žal, ker sta se zadolžila le za manjši znesek, saj če bi vzela več sredstev, jima ne bi bilo treba v času gradnje toliko delati. Tako pa sta poleg dela na kmetiji tudi mešala malto, prinašala opeko, betonirala in še z marsičem drugim sta pripomogla, da so bili stroški gradnje, gledano skozi dinar, manjši.

Na vprašanje, ali se živinorejska proizvodnja splača, mi je Franc nekako takole odgovoril:

»Kaj naj rečem: ali se splača ali se ne splača? O tem preveč ne razmišljam, kajti hlev stoji, živina je v njem, sem kolikor toliko zdrav, tudi žena se preveč ne pritožuje čez delo... Ker sem se pač odločil za kmetovanje in živinorejo, moram s tem živeti in delati. Nočem se ravnati »po vetru« (kot to počenjajo nekateri drugi, pripis Š. S.), ki se preusmerjajo vselej v donosno proizvodnjo.«

Franc in Ana Kreft iz Krajne si ne moreta zamišljati umnega kmetovanja brez mehanizacije, zato jima denarja za stroje in njihovo vzdrževanje nikoli ni žal. Precej strojev imata sama, pač tiste, ki jih pogosteje rabita, sicer pa sta člana strojne skupnosti. To pa ni zgolj navadna interesna skupnost na podeželju, ki bi zblížala ljudi ob nakupu stroja, v tem primeru kombajna za siliranje, ampak organizirana oblika sosedске pomoči. Ko kmetje silirajo, rabijo pač ne le stroje, ampak tudi ljudi. Pri Kreftovih se kažejo te potrebe: 6 delavcev za tlačenje v silosu, 2 mečeta silaže iz traktorske prikolice na trak, 1 odvažna silažo in dovažna prazne prikolice, delavci so potrebni seveda tudi na njivi: pri upravljanju traktorja, pač pri kombajnu... Kreftova, ki pridelujeta silažo na površini okrog 4 hektarje, gostita delavce tudi po dva in več dni. Seveda pozneje gresta pomagat vsem, ki so priskočili na pomoč njima. Sicer pa kaže, da si ljudje radi pomagajo tudi zaradi tega, ker je na kmetijah v času siliranja »mala gostija«: miza se karšibi od dobrot in pijače. To pa si delavci ob napornem delu tudi zaslužijo. Š. SOBOČAN

ZDRAVILO ZA SOBOŠKO MESNO INDUSTRIJO

Klavnico soboške Mesne industrije, ki že peto leto posluje z izgubo, ki ta čas z investicijskimi in sanacijskimi krediti znaša že preko 460 milijonov dinarjev, od tega samo v letošnjem letu 104 milijone, bodo zaradi širšega družbenega pomena pri oskrbi in zaradi objektivnih vzrokov izgube reševali s pomočjo širše družbene skupnosti.

Večji del izgub Mesne industrije bodo pokrili z združenimi rezervnimi sredstvi republike. Tako so se odločili na seji upravnega odbora Republiškega sklada skupnih rezerv v Moravskih toplicah, potem ko so ugotovili, da je soboška Mesna industrija pomemben oskrbovalec potrošnikov v SR Sloveniji s svežim mesom in mesnimi izdelki. Opredeljena je namreč kot nosilec oskrbe v mariborski in ljubljanski SIS za preskrbo, s svojimi izdelki pa oskrbuje tudi druga območja v SR Sloveniji. Glede na naravne danosti Pomurja in naravnost investicijskih vlaganj v primarno kmetijsko proizvodnjo do leta 1985, ki bo omogočala podvojen obseg klanja in proizvodnjo v Mesni industriji, je pomen tega oskrbovalca z živili toliko večji, saj 80 odstotkov prodaje usmerja na slovensko tržišče. Posebej pomembno pa je, da je Mesna industrija M. Sobota edina tržno usmerjena klavnica v Sloveniji. Vse ostale klavnice v SR Sloveniji pokrivajo le ožja območja občin. Pomembno pri odločitvi, da klavnice ne gre prepuščati usodi okoliščin, je dejstvo, da je v pomurskem kmetijskem prostoru 86.900 hektarjev kmetijskih površin,

kot tudi tradicionalna usmerjenost kmetijcev v živinorejo, kar se odraža v stalni rasti pitanja in prevzemu živine v mesnopredelovalnih obratih v Pomurju.

Soboška klavnica je v letu 1980 prevzela v zakol 26.500 mladopitanih goved in 130 tisoč prašičev, vzrejenih v Pomurju. Klavnica je edini porok za nemoten prevzem živine, višjo obdelavo in prodajo

Mesna industrija ima pomembno mesto v razvojnem programu agroživilstva v Pomurju, ki načrtuje v tem planskem obdobju 3,5 milijarda dinarjev naložb v poljedelstvo in živinorejo. Do leta 1985 bodo v družbenem in zasebnem sektorju SOZD ABC POMURKA letno vzredili že 34.200 mladih pitanih goved in 287.900 prašičev. Vso vzrejeno živino bodo zaklali v klavnici v Murski Soboti.

mesa. Preko klavnice pa se celotno kmetijsko območje vključuje tudi v mednarodno delitev dela. Klavnica z oddelkom za pasteriziranje konzerv v M. Soboti je edina v SR Sloveniji pridobila in ohranila licenco 1. izvozne klavnice. Z izvozom mesa in mesnih izdelkov zagotavlja potrebne devize za nakup proizvodne opreme in reprodukcijskih materialov za poljedelsko proizvodnjo. V letu 1980 je izvozila 2.870 ton mesa in mesnih izdelkov v vrednosti 146,374 milijone deviznih dinarjev.

BORIS HEGEDUŠ

Z NOVOSADSKÉ BORZE

Cene nekaterih kmetijskih proizvodov so se v zadnjih dneh na novosadski borzi gibale takole:

ZITARICE: Pšenica, letnik 1980, dogovorjene kvalitete, v etiketiranih vrečkah — 100,00 din za kg; jčemen za živalsko krmo, letnik 1980 — 9,00 din za kg; koruza, letnik 1980 — od 9,50 do 10,50 din za kg.

ZIVINA: Prašiči, mesnati beli, s farne, teže 90 do 120 kg — 63,00 din za kg žive teže brez obračuna kmeta in 64,00 din za kg žive teže z obračunanim 2 % kmeta; z mini farne, teže 90 do 120 kg — 62,00 din za kg žive teže brez obračuna kmeta; iz kooperacije, teže 90 do 130 kg — 61,00 do 61,50 din za kg žive teže z obračunanim 2 % kmeta; tekači za nadaljnjo rejo, poprečne teže 27 kg — 115,00 din; pitano govedo, teže 500 do 600 kg — 70,00 din za kg žive teže z obračunanim 5 % kmeta.

Bolezni in škodljivci okrasnih rastlin

Rdeča sadna pršica (rdeči pajek)

Na listju opazimo rumene vbode, pri močnem napadu lahko cel list porumeni in se osuši. Napadeni deli so navadno prekriti z rahlo pajčevinasto prevleko.

Od škropiv sta primerna actellic in rospin. Dobro je če predhodno preizkusimo škropivo, ker so določene sorte občutljive.

Pri uporabi sredstev pa bodimo previdni, saj je znano, da so nekatera izmed navedenih zelo močni strupi. Zato moramo pred uporabo obvezno prebrati navodilo in se po njem ravnati. Pri sobnih rastlinah je to še posebno nevarno, saj škropljenje opravimo zunaj, kjer za nekaj časa pustimo tudi rastline, da ne pride do kakšnih zastrupitev.

Ker rabimo pri zaščiti okrasnih rastlin malo škropilne tekočine, je najboljšje uporabljati male 1- ali 2-litrske škropilnice. Te so najbolj ročne, ne pride pa do zapravljanja škropiva po nepotrebnem. Za take male škropilnice pa uporabimo tudi malo škropiva, zato navajam nekaj primerov zaradi lažje orientacije.

Koncentracija pesticida v %	Gramov, mililitrov, cm ³ , na 1 liter vode	3 litre vode
0,02	0,2	0,6
0,05	0,5	1,5
0,1	1,0	3,0
0,2	2,0	6,0
0,5	5,0	15,0
1,0	10,0	30,0

Za točno odmero je potrebna menzura oziroma precizna tehtnica. Za približno odmero pa lahko rabijo tile podatki: 1 mililiter je približno 15 do 25 kapljic, mala kavna žlička vsebuje približno 2 mililitra, mala čajna žlička pa 4 do 6 mililitrov, žlica za juho ima okoli 11 do 13 mililitrov. Razumljivo je, da teh žlic kasneje več ne smemo uporabljati za druge namene.

Na koncu bi rad še enkrat opozoril, da ravnajte z vsemi pesticidi strogo previdno.

Pivar

V Sloveniji smo si zastavili cilj, da bomo do leta 1985 doma pridelali 85 odstotkov potrebne hrane.

Že nočna slaba vidljivost kaže, soseda kresnička, da je potrebno za uresničitev tega cilja obdelati še mnogo neobdelanih polj.

*GONTER

PEČARJEV NI, LONČARSTVO PAŠE ŽIVI

Pot nas je pripeljala na enega najvišjih hribov v Pomurju, ki mu pravijo Sebeščan in dosega skoraj 400 metrov nadmorske višine. Prišli smo torej v Pečarovec na Goričkem. Vas šteje 130 hišnih števil in najbrž vsakdo ve, da je bila nekoč znana po številnih lončarjih in pečarjih. Tudi dandanes ta obrt ni zamrla, čeprav je res, da jo ohranjata le dva lončarja. Eden je pred nedavnim izdelal celo največjo pütro v Sloveniji. No, najprej zapišimo nekaj o razvoju kraja.

KMALU NOVA DVORANA

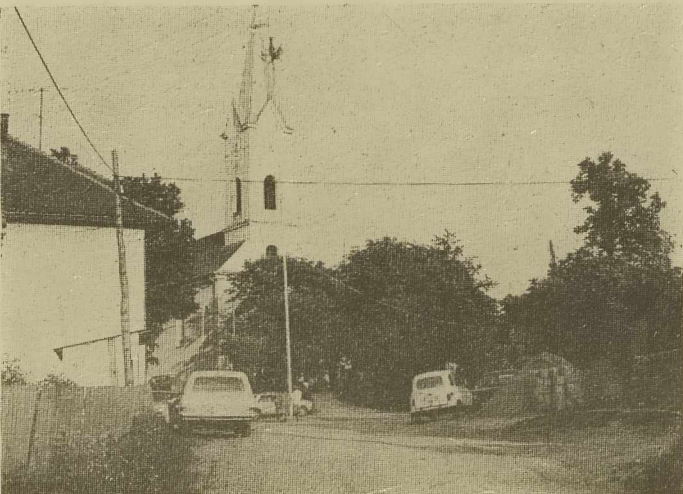
Po zaslugi velike prizadevnosti Pečarovčarjev je vas bogatejša za nekaj pomembnih pridobitev. Tako so zgradili transformator, uredili zbiralnico mleka, napeljali telefonsko omrežje in nanj priključili kar 34 telefonov, zgradili so tudi novo mrtvašnico, uredili ceste in pravkar zaključujejo dela pri gradnji dvorane pri gasilskem domu. Glavno breme pri tej akciji nosijo sicer gasilci, vendar jim složno pomagajo tudi mladinci, člani kulturnega društva in ostali. Dom je namreč tisto mesto, kjer se pogosto vsi skupaj srečujejo, dogovarjajo o tem in onem ali pa se zbirajo na raznih prireditvah. Ker bo dvorana namenjena posebej tudi za delovanje tamkajšnjega kulturnega društva, jim je del sredstev za dograditev primaknila tudi kulturna skupnost občine Murska Sobota. Okrog 40 tisoč dinarjev so imeli izdatkov doslej, skoraj toliko pa bo treba še vložiti za ureditev notranjosti dvorane. Le-ta prav gotovo ne bo samevala kot marsikje drugod, kajti njihovo kulturno-umetniško društvo ne pozna predaha. Poimenovali so ga po Mateju Boru, ki je bil v času narodnoosvobodilne borbe ranjen v Bodoncih, za njegovo zdravljenje pa so poskrbeli vaščani Pečarovec, med katerimi se je še posebej izkazal Karel Panker. Sicer je bilo v vasi tudi več drugih sodelavcev narodnoosvobodilne

borbe in okupatorji so nekatere odpeljali v koncentracijska taborišča. Trem, ki se niso vrnilo (Jože Podlessek, Evgen Zelko in Karel Celec), so na poslopju stare osnovne šole postavili spominsko ploščo.

Mojster domače obrti Franc Zelko med svojimi izdelki iz gline. Na posnetku je tudi največja čutara v Sloveniji, s katero je zmagal v televizijski oddaji Srečanja. (Foto: Š. A.)

Posebej aktivna je tudi mladinska organizacija, ki je letos spet organizirala skupaj z RTV Ljubljana javno mladinsko oddajo Spoznavajmo svet in domovino. Mladi Pečarovčarji so sicer osvojili tretje mesto. Na tem srečanju so se pobratili z osnovno organizacijo Zveze socialistične mladine Kotlje na Koroškem in zdaj z njo dokaj tesno sodelujejo.

Ta del Pečarovec, ki mu pravijo tudi Sebeščan, je na enem izmed največjih hribov v Pomurju, saj dosega skoraj 400 metrov nadmorske višine. (Foto: Štefan A.)

TRGOVINA: DOKLEJ LE OBLJUBA?

V Pečarovcih je torej življenje dokaj razgibano. Če imajo kakšne probleme, jih rešujejo s skupnimi močmi. Tako so uredili tudi gozdno pot od Mačkovec do Pečarovec in jo usposobili za avtobusni prevoz. Postavili so tudi postajališča. Želja krajanov pa je, da bi v prihodnje dobili še eno avtobusno zvezo z Mursko Soboto, in sicer za srednješolce in delavce s kasnejšim delovnim časom. Še večjo potrebo pa čutijo po trgovini. Nekoč so imeli celo dve, danes pa so prisiljeni hoditi po nakupih v Moščance. Dol še gre, le na hrib se je težko vračati. Trgovsko podjetje Potrošnik jim sicer že dlje časa obljublja, da bodo odprli trgovino, toda doslej imajo le obljubo.

V nadaljnjem razvoju kraja pa si veliko obetajo tudi od modernizacije cestne povezave Moščanci—Pečarovci—Šalamenci. Brez asfalta dandanes pač ne gre več.

Gasilci pa, ki so si že uspeli nabaviti novo brizgalno, bi

radi kupili še primeren gasilski avtomobil.

NAJVEČJA PÜTRA (ČUTARA) V SLOVENIJI

Obiskali smo seveda tudi lončarja Franca Zelka, o katerem smo lahko letos na televiziji zvedeli in videli, da je izdelal največjo pütro v Sloveniji. Velika je kar 165 centimetrov, delal pa jo je skoraj 5 tednov.

29-letni Franc, ki ima naziv mojster domače obrti, nadaljuje lončarsko tradicijo svojega očeta, le da je način izdelovanja raznih glinastih posod in predmetov nekoliko moderniziral; glavne osi mu ni treba poganjati z nogo, saj jo žene elektromotor. Gline pa še zmeraj koplje doma in izdelke žge v posebni peči na drva.

V zadnjem času prihaja na ogled njegovih izdelkov vse več obiskovalcev — šolarjev in turistov od blizu in daleč.

ŠTEFAN ABRAHAM
JOŽE GRAJ

OD VINIČARJEV DO VIKENDAŠEV

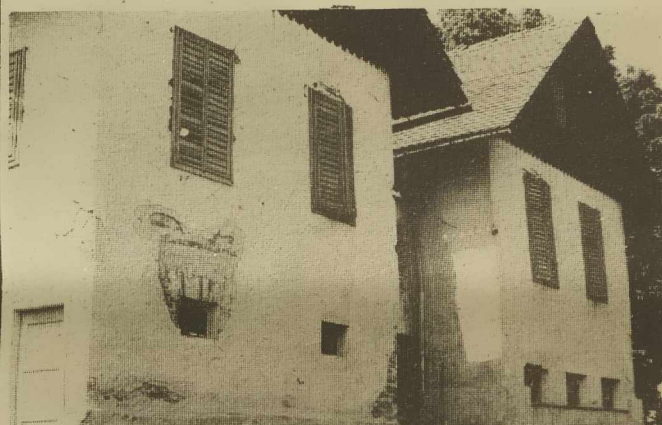
Verjetno je malo takšnih bralcev, ki ne bi poznali Jeruzalema pri Ljutomeru. Vina vseh vrst (in to najboljše kakovosti, saj posegajo po mednarodnih priznanjih, pijejo pa jih od Ljutomera pa vse tja do New Yorka) imajo že dolgoletno tradicijo, v glavnem pa jih pridelujejo v okolici Jeruzalema. Včasih so v teh krajih živeli samo viničarji, ki so si svoj vsakdanji kruh trdo

da, da odgovorni organi ne uporabljajo možnosti, ki jih imajo, za preprečevanje takšnega onesnaževanja.

Odkar je t. i. kmečki turizem postal popularen, so za to možnost zgrabili tudi nekateri domačini, in tako lahko na območju Jeruzalema odkrijete marsikatero domačijo, ki se ukvarja s to vrsto turizma. Ko je obiščete, se bosta zlahka prepričali o kvalitetni ponudbi domačih

Jeruzalem z znano cerkvico je že pojem. Večina jih vsekakor najprej pomisli na resnično kvalitetna vina, nudijo pa tudi dokaj dobro hrano, predvsem pa je tu veliko paše za oči, kjer si popotnik odpočije od vsakdanjih skrbi.

Zapuščen Vinski hram, ki nikakor ni v ponos ljutomerskim gostinskim delavcem. Se bodo razmere v turistični ponudbi kdaj sploh spremenile, in ali ni že čas, da pričnemo malo drugače razmišljati?

prigarali z delom v vinogradih. Življenje je bilo dolgo časa v teh odročnih krajih skoraj brez vsakršnega stika z ostalim naprednejšim življenjem. Tudi danes se ponekod še vidijo stare, s slamo krite »viničarije«, hiše iz brun, blata, v katerih so bili življenjski pogoji težki.

Danes so razmere v teh »odročnih« krajih čisto drugačne. Odročni kraji sploh niso več odročni. Lepe moderne asfaltirane ceste povezujejo ta naselja s središčem — Ljutomerom, ki je oddaljen slabih 10 kilometrov. Zelo malo prebivalcev se dandanes še ukvarja z vinarstvom. Velike površine vinogradov so sedaj v lasti DO Ljutomerčan, tako da vaščani združujejo svoje delo v tem kolektivu. V zadnjih nekaj letih pa se pojavlja nova moda. Pa ne samo v Jeruzalemu, tudi drugod. Meščani, siti mestnega življenja, bežijo v naravo, kjer ni avtomobilskega hrupa, izpušnih plinov televizije in vseh ostalih nadlog mestnega življenja. Male hišice z nekaj ari (najdejo se takšni, ki imajo tudi po hektar in več) vinograda in vikend je tu. Roko na srce, graditelji teh vikendov (z redkimi izjemami) se zelo malo ozirajo na celotno podobo teh krajev. Rastejo hišice, ki se mogoče vklaplajo v okolico, obstajajo pa arhitektonski objekti, ki so popolnoma zgrešili stilski videz vinorodnih krajev. Ško-

vin, zaseke, mesa iz tünke in ostalih specialitet in dobrot, ki so na razpolago sobotnim in nedeljskim turistom.

Ko govorimo o Jeruzalemu, pa ne moremo mimo zgodbe, ki se vleče že lep čas, in ki nikakor ni v čast ljutomerskim turističnim in gostinskim delavcem. V samem Jeruzalemu obstaja (ali pa sta vsaj pred leti obstajala) dva centra. Sedanji, ki je tam okoli trgovine in lepe stare cerkvice in drugi, ki je par sto metrov naprej. V tem drugem stoji lepa stavba, imenovana Vinski hram. Včasih so tukaj skoraj vsak konec tedna prirejali plesne srečanja in zabave. Prostor je namreč zelo lep in urejen. Mnogi Ljutomerčani so se peš podali na sobotni in nedeljski izlet. Danes je stavba zapuščena. Hotel Jeruzalem, ki upravlja s to zgradbo, občasno za svoje goste priredi kak piknik, to je pa tudi vse. Sosednji center pri trgovini upravlja gostinsko podjetje iz Ormoža. Tam je gostilna, kjer si gostje ob vsakem času lahko privoščijo jedate in pijače. Tako je očitno še en primer, kako je s turizmom v Ljutomeru. Dostikrat se ljudje sprašujejo: Zakaj tako?

In ko se boste napotili v te kraje tudi sami (z malo ogorčenja v srcu) primerjajte in razmislite. Pa naj vam to ne zagreni prijetnega izleta. Sprijaznite se s tem in potolažite z mislijo, saj bo še vse v redu...

Dušan Loparnik

Kmetije ne bodo zapuščene

KAKO BO V PRIHODNJE?

Domačije v Tešanovcih so bile med obiskom izredno puste, še za kratek pogovor mnogi niso imeli časa, priganjalo jih je vreme, vsaka kmetova zamujena ura pa je lahko usodna in ga lahko pri bilanci ob koncu leta zagreni. Neurja, včasih tudi s točo, so v minulih letih koga hudo razočarali. Na vloženo delo je moral pozabiti. Posebno toča je grozljiva. Upajo, da vsaj letos kaj hujšega ne bo, hkrati pa se navdušujejo, da bi v raznih krajih Pomurja čim prej namestili rampe za streljanje proti temu naravnemu zlu. Ponekod so se dela že lotili, vseeno pa je preveč zavlačenjav. Vreme lahko kmetom hudo ponagaja, vendar so v Tešanovcih še vedno optimisti. Kako se bo kraj razvijal v prihodnjem obdobju, smo vprašali predsednika sveta krajevne skupnosti Tešanovci Josipa Lipiča, ki svoje funkcije ne zanemarja, pa

Predsednik sveta krajevne skupnosti Tešanovci Josip Lipič je optimist. Ker dela na zemlji olajšujejo stroji, tudi vaščani, ki so zaposleni v delovnih organizacijah, prosti čas posvečajo kmetijskim opravilom.

tudi kmetije ne. Nekam zadržan je bil pri odgovoru, očitno zato, ker razmere v kraju dobro pozna, vse kar je lažega, pa občuti tudi sam.

Lipič je vseeno optimist. Sprjaznil se je z dejstvom, da bo tudi v Tešanovcih v prihodnjem obdobju čedalje manj »čistih« kmetij, kot pravijo po domače, ljudje se zaposlujejo, ob tem pa so navezani na domačo vas, na zemljo na kateri ne pobirajo samo plodov, ampak jo tudi obdelujejo. Veliko si pri teh opravilih pomagajo s stroji. Ljudi za delo, zlasti ročno, je čedalje manj, zato pa se število kmetijskih strojev in pripomočkov za sodobno proizvodnjo nenehno povečuje. Potrebne bodo še nove kooperacijske spodbude, za mladi rod pa kmetovanje več ni odbija-

joče, le strokovno usposobljenost rabi. Tudi tega niso zanemarili.

Precej spodbud daje mlademu rodu aktiv mladih zadržnikov, ki ga vodi Franc Kučan. Uspešni so pri delu, pa tudi na tekmovanjih skoraj nikoli ne odpovedo. Članov imajo malo, komaj dvanajst, z vzglednim delom jih bodo privabili še več, sadovi dela pa so že doslej več kot očitni. Ob delu se učijo, izkupiček porabijo za koristne namene, le površin imajo malo — komaj sedemdeset arov. Ob svoji pridnosti bi si jih zaslužili precej več. Kot vse kaže, bo na sedanjih arih po letošnji koruzi prihodnje leto rasla sladkorna pesa. Delajo, poslušajo nasvete, učijo se in spodbujajo tudi tiste mlade, ki se doslej za to niso navduševali.

ZAGOTAVLJAJO PRESKRBO Z VODO

Ceste so v Tešanovcih asfaltirali že pred tremi leti, kmalu nato so se lotili kanalizacije in posodobili tri cestne odseke. Zdaj je v ospredju vodovod iz novega zajetja v Mlajincih. Denar bodo zbirali od posameznih gospodinjstev. Tisti, ki so bili priključeni na stari vodovod, bodo prispevali 4.000 — okrog 60 jih je — novi pa 6.000 dinarjev. Del sredstev je prispevala tudi območna vodna skupnost s tem, da se lahko na vodovodno omrežje priključita tudi vasi Suhi vrh in Vučja gomila. Vse kaže, da bo voda iz novega zajetja pritekla v domačije že sredi prihodnjega meseca.

Za nekatere krajevne naloge bo kmalu zmanjkal denar, zato se bodo morali v krajevni skupnosti Tešanovci ob koncu letošnjega, ali na začetku prihodnjega leta, spet odločiti o sprejemu krajevnega samoprispevka. Denar bodo rabili predvsem za asfaltiranje ceste Tešanovci — Vučja gomila in posodobitev mlriške veže v Tešanovcih, Morda pa bodo lahko z zbranim denarjem uresničili še kaj drugega, kar rabijo na območju te krajevne skupnosti, ki zajema kar pet vasi.

Janko Stolnik

V Tešanovcih se že vsa povojna leta trudijo, da bi sorazmerno dobre njive skrbno obdelali, pa tudi travnikov ne zanemarjajo. V zadnjem obdobju v to vlagajo čedalje manj fizičnega dela. Njihovi dobri pomočniki so stroji, ki jih je vsak dan več, saj se samo s kmetijstvom ukvarjajo na sedemdesetih domačijah, drugje — kar 123 hiš je v kraju — pa tudi tisti, ki so zaposleni v raznih delovnih organizacijah, v prostem času radi primejo za delo. Zivinoreja je v ospredju. Za tržišče so že doslej spitali precej goveda, v prihodnje pa ga bodo še več, zato zagotavljanju krme posvečajo posebno pozornost. Tudi svinjereja je čedalje bolj donosna. Panonko pa še vedno opozarjajo, naj končno uredi prostore za večjo zbiralnico mleka. Vsak dan ga zberejo do 1.300 litrov, v sedanjem hladilniku pa lahko ohlajajo le tisoč litrov, zato so včasih kar v zadregi. Vse kaže, da bo tudi ta problem rešen še pred koncem leta. To bo dobra spodbuda, ki se bo zagotovo obrestovala. Odkup bo znatno večji, večji pa bo tudi dohodek zivinorejcev.

Franc Kučan spodbuja mlade kmetovalce, da bi na 70-arski površini pridelali čim več. Med obiskom sicer ni bil na njivi aktiva mladih zadržnikov, ampak za volanom traktorja.

NAGAJIVO VREME

Kdaj spet prava poletja

Na podlagi Luninih menam Herschlov ključ pove, da se bo že prve dni naslednjega meseca vreme sprevrglo v izdatne padavine, ki nas lahko močijo kar štirinajst dni.

Šele z nastopom polne lune naj bi se vreme spet zresnilo in izboljšalo. Zato nas lahko po 17. juniju razveseljuje sonce bolj izdatno kot pred tem, vendar nam proti koncu meseca zadnji krajec spet obeta dež.

Res slabi obeti za zadnje spomladanske dni in celo za začetek koledarskega poletja. Čeprav takšnim in podobnim napovedim ne moremo vselej verjeti, je kljub temu zadnja leta vreme takšno, da začenja zanimati tudi znanstveni svet. Ko k vremenskim muhavostim dodajo še izbruhe vulkanov in razmeroma številne potrese, znanstveniki že razmišljajo o novi dobi — desetletju ali celo stoletju, ki nam bo začelo spreminjati klimo.

Meteorologi, astronomi in drugi znanstveniki še niso enotni o vprašanju, kakšno klimo nam v prihodnje obeta naš planet: manjšo ledeno dobo ali zaradi onesnaženosti ozračja toplo obdobje v smislu učinka steklenjaka. Zagovorniki prve možnosti namreč še vedno trdijo, med njimi so japonski strokovnjaki in profesor Heinz Kaminski iz astronomskega observatorija Bochum v ZRN, da je izbruh vulkana Sv. Helena v ZDA pognal v zrak toliko prahu, kolikor ga že zadostuje za odbijanje sončnih žarkov ter na kondenzacijska jedra za pogosto porajanje dežja. Vulkan naj bi bil torej kriv, da našo celino že nekaj časa kar preveč izdatno zaliva dež. Dalje trdijo zagovorniki te teorije, da je bilo v zadnjih sto letih najmanj osem vulkanskih izbruhov, za katere so domala prepričani, da so imeli vpliv na vreme. Pri tem je še znano, da je na prizadetih območjih padla temperatura za eno do dve stopinji Celzija, in sicer glede na znane povprečne temperature.

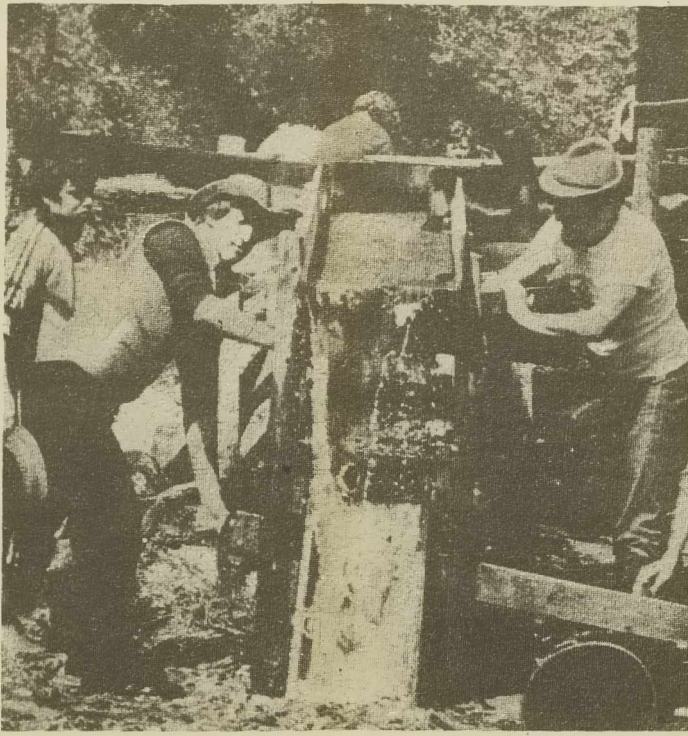
Zagovornikom bližje »male ledene dobe« pa se pridružujejo tudi sovjetski in ameriški znanstveniki, ki pričakujejo obdobje hladnejšega vremena v naslednjih desetih letih. Vsem tem mnenjem gre v dobro povečevanje ledene kape severnega tečaja, kar dokazujejo satelitski posnetki. Iz posnetkov je tudi razvidno, da se je samo v zadnjih nekaj letih raztegnil led za 13 odstotkov, kar odgovarja skupni površini Anglije, Francije in Italije.

Vsem tem teorijam; kot že

rečeno, nasprotujejo tisti, ki pravijo, da bo zaradi onesnaženosti zraka (zaradi izgorvanja premoga, nafte, lesa itd.) nastopil učinek steklenjaka ali tople grede.

Onesnažen zrak naj bi v tem primeru predstavljal nekakšno izolacijsko zaščito okoli Zemlje, ki onemogoča oddajanje ali razširjanje toplote v vesolje. Tudi tem predvidevanjem gredo v prid številnejše padavine.

Katera stran znanstvenikov bo dokončno imela prav, bo pokazal čas sam. Dosti bolj kot njihovo preročanje pa nas lahko zaskrbijo napovedi angleško-kanadskih meteorologov v skupini »Bodoče vreme«, ki so letošnjo hladno zimo vsaj za jugoslovanski prostor, uspešno napovedali.

Le-ti sedaj pravijo, da so bila trideseta leta (torej čas med 1930. in 1939. letom) zadnje toplo obdobje v tem stoletju, če odmislimo nekaj poznejših posameznih let (nazadnje 1976. leto), ko so

imela razmeroma toplo poletje.

Dalje napovedujejo: »Naslednje pravo poletje bo šele na začetku 22. stoletja«. Upajmo, da se tokrat njihove napovedi ne bodo uresničile.

Hannelore Seidel, 22-letna uslužbenka iz kraja Ellen v ZR Nemčiji je že od rojstva brez rok. Mehaniki so ji preuredili golfa in po 41 urah vožnje je uspešno opravila vozniki izpit. Krmilni mehanizem je tako preurejen, da ga lahko uravnava z ного.

stare koprive najbolj pečejo

Svojčas so se trgovska podjetja rada polotila tako imenovanih reklamnih anket. Ena takih — šlo je za podjetje Zarja — se zdi še zlasti posrečena. (Leta, kdaj je bilo to, zanalasč ne povemo!)

Zvedave potrošnice so preko našega lista spraševale: Radovedne smo ali boste kmalu odkrili skrivnosti, ki se skrivajo za presenečenji ali je to samo potegavščina ali kaj? (Podpis: Lk. Ds in druge iz Murske Sobotice.) Pa jim je — s prisrčnim pozdravom seveda — Zarja odgovorila: Za dan odkritja skrivnosti se še sami nismo odločili. Presenečenja bodo toliko večja in izdatnejša, čim dalj časa vam jih bomo prikrivali. Zato se izplača biti potrpežljiv in čakati. Potegavščina pa ni vmes nobenih, kajti to se dostojnim ljudem in sploh sodobnim trgovcem ne spodobi. Zelimo pač, da bi našo peto obletnico proslavil čim širši krog potrošnikov z nami vred. Če nam to uspe, potem bomo vsekakor nadvse zadovoljni.

O, ti prebrisani tii! Tle „štacunarji“ pa so res z vsemi žavbami namazani. Potegavščine se dostojnim ljudem in — kakšna visokodoneča krilatica! — sodobnim trgovcem ne spodobi. Presenečenja bodo toliko večja in izdatnejša, čim dlje jih bodo prikrivali. Zato se splača biti potrpežljiv in čakati.

No, lepa reč! Izdatna presenečenja in čakanje. Ne vemo sicer, kaj so nestrpne soboške potrošnice dočakale, toda za danes vemo, da skoraj gotovo izdatne cene in za nameček še kakšno „izdatno“ potegavščino.

Pa da se razumemo: ne le pri Zarji, ampak tudi pri številnih drugih trgovskih podjetjih — pardon, trgovskih delovnih organizacijah! — ki tonejo v cenovnih zagatah.

Saj, nemara pa bo res držalo tisto: kdor čaka, dočaka. (Če ga jasno da prej ne pobere!?)

Imamo predlog. Da ne bomo le ugibali, naj kateri od pomurskih trgovskih kolektivov pripravi javno reklamno anketo pa bomo videli pri čem smo. Znalna bi biti jako zanimiva in poučna. —brž—

DRUGJE SMO PREBRALI

ŽE 21 MESECEV NI IZDATNEJE DEŽEVALO na širšem območju Pekinga.

Pravijo, da takšne suše ne pomnijo celih sto let.

XXX

NEKEMU AMERIČANU je skupaj z njegovim advokatom uspelo, da je dobil odškodnino v višini 650 tisoč dolarjev, ker je postal impotent. Bilo pa je tako: ko je strl četrto jajce, da bi napravil cvrtje, je iz jajca prilezla strupena kača, dolga 12 centimetrov. Bil je ob tem tako šokiran, da potem ni več mogel... Odškodnino bo plačala farma, ki je »izvalila« takšno jajce.

XXX

DVA BRATA JAPONCA sta leta 1978 v nekem zalivu našla na vodi plavajočo avtomobilsko gumo za katero je bila privezana vrv. Povlekla

sta in povlekla ter privlekla na dan plastično vrečo v kateri je bilo 55 kilogramov zlata. Zadevo sta prijavila policiji, in ker se v dveh letih lastniki niso oglasili (kako naj bi se!) je zlato pripadlo njima. Bila bi seveda svojevrstna potegavščina, če bi bila srečna brata tista, ki sta zlato skrila...

XXX

V BROKLYNU je 33-letni Norman Podhoretz videl kako neki razbojnik jemlje ročno torbico starejši ženski. Priskočil je na pomoč, toda razbojnik ga je z nožem zabodel tako nesrečno, da je kmalu zatem umrl. V hipu je bila na licu mesta tudi policija, ki je razbojnika ujela. Starca se je nagnila k Podhoretzu, ki je umirajoč ležal na pločniku in mu brez trohice cinizma dejala: »Ni se splačalo, saj sem imela v torbici le dva dolarja in 15 centov.«

Vsaka zgodba ima svojo predzgodovino, tudi ta. Ob neki priložnosti je direktor TP Vesna Ljutomer, Anton Jurša dejal: »Ko bom jaz šel v penzijo, bom naredil izlet z kolesi in piknik!« In res. Prišel je trenutek... V sredo 17. junija je Anton povabil vse vodje poslovalnic in vodilne delavce TP Vesna na skupni izlet s kolesi. Ogladali so si delovišče bodoče trgovine v Bučkovičih, nato pa so se okrepčali pri lovskem domu v Radoslavcih in se uradno poslovili. Uradno pravim, kajti verjetno bodo še prišli k njemu po nasvete, tako neuradno. Izkušnje so pač le izkušnje.

Na mnogih rekah v Avstriji so nekoč izpirali zlato. Avstrijski hotelirji v dolinah Drave in Mure so zato prišli na zamisel: velja ponoviti. Gost plača določeno pristojbino, potem pa lahko, podobno kot ribič, nabere zlata kolikor mu srce poželi. Prve izkušnje so menda pokazale, da je zadeva donosna le za prebrisane hotelirje.

Angleška ekspedicija v Afganistanu

Nadaljevanje iz zadnje številke

Toda gene-

ralni guverner lord Auckland je vztrajal pri svojem sklepu in tako so ljubeznivega Elphinstona, ki je bil preveč vljuden, da bi se ša nadalje upiral, poslali v Kabul. Ko je prispel tja, je izgubil še zadnji kanček zaupanja vase, kajti najprej je nanj pogubno delovala čudna nastanitev vojske, potem pa še srečanje z neposrednim pomočnikom, ki ga je prvič videl. Brigadir Shelton je bil namreč grob surovež zelo grde narave. Ker se je Elphinstone zgrozil nad položajem vojske, je ponudil, da bi z njegovim denarjem kupili sosedno zemljišče, ki naj bi ga uredili in tako pripravili dovolj prostora za obrambno orožje. To plemenito ponudbo pa so odklonili. Surovega Sheltona je moral še nadalje obdržati.

OD PRIKRITE JEZE V ODKRIT UPOR

Po vsem tem so se dogodki hitro zasukali v končno katastrofo. Afganistanci, ki so najbrž slutili, da Angleži nimajo pravega poveljstva, so iz prikrite jeze prešli v odkrit upor. Posamični napadi na britanske osebe so se sklenili z umorom rezidenta in oropanjem rezidence; vsi ti neprijetni dogodki so Elphinstona spravili v uničujočo neodločnost. Polotevali so se ga dvomi, hkrati pa mu je stalno nagajal njegov pomočnik; začel je iskati kakšnega svetovalca med drugimi Angleži in se je celo tako ponižal, da je vprašal za svet najmlajšega izmed podrejenih častnikov. Nazadnje je bil McNaghtan, britanski odposlanec v civilu, ki se mu je drznil predlagati neko dejanje. Pod Sheltonovim poveljstvom naj bi se ena kolona zavarovala z okopi v bližnji trdnjavi Bala Wisar. Elphinstone, ki ga je ta zamisel navdušila, je brž ukazal Sheltonu, naj odkoraka proti trdnjavi. Komaj pa je to sklenil, je že preklical operacijo. Shelton, ki ga je neodločnost razdražila, je surovo odgovoril, da glede na upor v mestu ni več mogoče omahovati, in ostro zahteval od svojega poveljnika, naj že vendar nekaj stori. Elphinstone, ki ga je Sheltonov nastop zelo prizadel, je spet ukazal, naj bi se polastili trdnjave Bala Wisar; toda medtem ko se je Shelton lotil izpolnjevanja ta ukaz, je izdal dva ali tri nasprotna ukaze, tako da je nazadnje ves razdražen sklenil, da se bo utrdil, kar mu je tudi uspelo.

Zdaj pa je Elphinstone vsakogar, ki je stopil predenj, vpraševal, kaj naj stori. Ali naj bi se pognal v Kabul in zatrl upor, ali naj bi ostal v svojem taborišču? Ali naj bi utrdil skladišča in jih branil, ali pa naj bi vse svoje ljudi zbral v taborišču? Medtem pa se je upor širil. Ko se je Elphinstone nazadnje po štiriindvajsetih urah za nekaj le odločil, je bilo že prepozno: uporniki so že presekali pot v Kabul in zasedli skladišča. McNaghten, ki je spoznal, da se vojska ne more ali noče več braniti, se je na Elphinstonov pritisk začel pogajati. Sovražnikovi pogoji so bili jasni.

Zahtevali so takojšen in popoln umik Britancev, ki bi se morali umakniti iz Afganistana. To je bilo treba sprejeti, ker so čete niso hotele bojevati. Sestavljen je bil osnutek pogodbe. Toda McNaghtan, ki je bil pogumnejši kakor Elphinstone, je skušal izigrati Afganistance; ti pa so ga zato umorili. Elphinstone je bil na mah ves ljubezniv.

V vojski pa je bil glavni stan pripravljen na vse žrtve, medtem ko so podrejeni mislili samo na maščevanje. Mirovni pogoji so bili čedalje ostrejši in Elphinstone je nazadnje v zamenjavo za prepustnico brez prave vrednosti privolil, da se vojska, ki je bila brez orožja in brez hrane in v katero je bilo pomešanih dvanajst tisoč neborcev, predvsem žena in otrok, umakne po isti poti, po kateri je prišla.

IZ DOBREGA V NAJHUŠJE

Elphinstone si je potem, ko je že sklenil doseči Zhalabad sredi zime in prek gora, kjer je bilo polno sovražnih plemen, še poslabšal položaj s tem, da je zavlačeval odhod. Vse do 6. januarja je omahoval: najprej je izdal ukaz, naj zapustijo taborišče, ga nato preklical, vojaki pa ga niso ubogali in nazadnje je tudi sam odšel na pot. Debeli snežna odeja je pokrivala tla, temperatura je padla pod ničlo; Afganistanci, ki so bili žejni krvi, pa so se pripravljali na napad na ubežnike ob njihovem prehodu če z gore. Zhalabad bi ubežniki lahko dosegli le, če bi se podvzivali. Zaustavljanje na poti pa bi pomenilo smrt zaradi mraza, če jih ne bi že pokosili strelji sovražni plemen.

Morali bi potemtakem pohiteti in se premikati tudi ponoči, vsaj do gorskega prelaza. Toda nihče ni poznal poti — Elphinstone je hotel, da bi postavili most čez reko Kabul, ki bijo na več krajih lahko prebredli; tako so čakali iz strahu, da si ne bi zmočili nog, nakar so se vsi pognali na most, ki so ga tako zatrpali, da so že zaradi tega izgubili nekaj dragocenih ur. In za krono vsemu je Elphinstone, ki se je bal nočnih pohodov, sklenil, da se morajo vsak večer ustaviti. Brez hrane, brez ognja in brez pravih zaklonišč, če izvzamemo luknje, ki so si jih izkopali v snegu, so jim bile noči pravo mučeništvo. Pa tudi podnevi, ko je bilo treba premagovati vrhove Koord—Kabul, Žugdulok in Gandamaek, ni bilo nič bolje. Po štirih dneh je bilo pred njimi še sto petdeset kilometrov poti; izmed štiri tisoč petdeset vojakov, kolikor jih je odšlo iz Kabula, jih je preostalo le še osemsto petdeset; šest dni nato pa jih je bilo celo le še štiristo petdeset.

K tej katastrofi je seveda pripomoglo še marsikaj: nacionalna grabežljivost, nezaupanje v domače prebivalstvo, kar je navdihnilo sklep o zasedbi Afganistana, nespretnost pri izbiri vojaških poveljnikov, finančno stiškaštvo pristojnih, ki so odklanjali denar, potreben za zgraditev ustreznih utrdb itd. Glavno odgovornost za to strašno katastrofo pa vsekakor nosi Elphinstone.

NASVET ZA VAS

V prejšnji številki smo se nekoliko dlje zadržali pri samih zavesah in njihovi izbiri, svetovali pa smo vam tudi, kakšne zavese izbrati za kuhinjo in dnevno sobo. Da bo nasvet celovit, pa tokrat pa pogledimo, kakšne zavese izbrati za ostale prostore v stanovanju.

SPALNICA

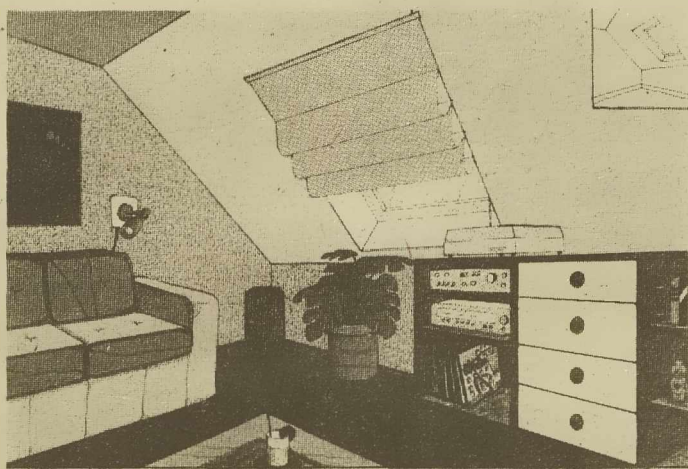
Čprav je tudi izbira zaves za spalnico predvsem odvisna od stila, v katerem je ta urejena, velja pravilo, da za spalnice v pretežni meri izbiramo zračne čipkaste zavese, ki delujejo romantično. Čipke so v zadnjem času zelo popularne in lahko najdemo lepe skladne kombinacije med zavesami in posteljnimi pregrinjali. Poleg čipkastih zaves se v spalnico lepo podajo tudi različne pajčolanaste zavese, ki so na vojo v različnih barvnih odtenkih, zato ni težko izbrati pravih. Če na oknih ni rolet, lahko nanje namestite dvojne zavese. Poleg zaves, ki ste jih izbrali, lahko kupite enobarvno ali progasto tkanino (dekorativne zavese), ki odlično zaščiti pred soncem in svetlobo. Ob tem pa morate paziti, da je barva v skladu z barvo pohištva, zidov, tal in stropa. Ne smemo pa pri vsem tem pretiravati in je bolje, če so zavese nekoliko skromnejše. Preveč nagubane bi namreč sobo napravile neokusno.

OTROŠKA SOBA

Zavese, namenjene otroški sobi, je v nekaterih trgovinah še vedno težko najti, zato čisto kupujemo take, ki so namenjene odraslim. Tudi to ni napak, vendar moramo paziti, da jih ustrezno skrojimo in namestimo. Predvsem je treba zavese namestiti tako, da otrok pri igri ne ovirajo. Predolge zavese so tudi nevarne, saj se otroci z njimi igrajo, pri tem pa lahko pade nanje karnisa. Zato je najbolje, da so zavese kratke in naj ne segajo pod spodnji rob okna. Zavese za otroško sobo naj bodo pisanih barv in veselih vzorcev,

KAJ SE SKRIVA ZA ZAVESO?

saj bo tako prostor še bolj veder in udoben. V nekaterih trgovinah je moč dobiti zavese s prizori iz pravljic, zato se lahko odločimo tudi zanje. Za otroško sobo pa so še najprimernejše rolo zavese, saj jih je moč enostavno premikati, pri igri pa ne ovirajo otrok. Tudi rolo zavese so lahko vzorčaste.

Okna podstrešnih sob so običajno na mestih, kjer je težko namestiti klasične zavese. Najprimernejše so zato zavese, ki jih pritrdimo na okenski okvir, s kovinskimi palicami pa jih lahko oblikujemo tudi tako, kot kaže slika.

KOPALNICA

Zavese v kopalnici rabijo v več namenov. Várujejo nas pred tujimi pogledi, z njimi ogradimo prho ali kopalno kad, da voda ne prši po prostoru, z njimi pa lahko zakrijemo tudi pralni stroj ali najrazličnejše police. Kjerkoli so že v kopalnici zavese, pa morajo biti odporne proti vodi. Najboljše so zato plastične, ki pa imajo to slabo lastnost, da jih ni moč prati v pralnem

stroju. Se pa dobijo tudi plastičirane zavese, ki so nepremočljive in zadržujejo vodo ter jih lahko peremo v pralnem stroju, ki ima ustrezen program (30 do 60°C).

PODSTREŠNE SOBE

Okna na podstrešnih sobah so običajno na »neprimerem« mestu, tako da jih je težje dekorirati. Vendar pa je tudi za to več rešitev, saj namesto klasičnih zaves lahko okno okrasimo na lep in zanimiv način. Tako lahko za-

stanovanje, saj delujejo »stariško«, pač pa se lepo podajo v prostore s stilnim pohištvom. Pravo udobje pa lahko včasih ustvarimo tudi z enakimi zavesami, le da imajo dva različna barvna odtenka.

KAKŠNO BARVO IZBRATI?

Zapisi smo že, da je treba zavese izbrati v skladu s pohištvom in drugimi detajli, zato le nekaj dodatnih nasvetov. Če v prostoru prevladuje ena barva (n. pr. rdeča), najbolj pristajajo bele zavese pa tudi pisane, na katerih prevladuje rdeča barva. Če je sedežna garnitura vzorčasta, zavese ne smejo biti pisane. Isto pravilo velja tudi, če sta preproga ali tapison pisana.

Če se ne morete odločiti, izberite neko nevtralnno barvo, ki ne bo porušila skladnosti barv v prostoru. Zaradi lažje kombinacije barv je treba izhajati od t. i. »švedskega kroga barv« s štirimi osnovnimi barvami: rumena, rdeča, modra in zelena. Ne boste zgrešili, če se odločite za naslednje kombinacije: rumena—rdeča, rdeča—modra, modra—zelena in zelena—rumena. Kakšen bo njihov efekt v prostoru, je seveda odvisno od njihovega medsebojnega odnosa. Čprav so nekatere kombinacije barv za oko neobičajne, pa je vse skupaj odvisno od privade. Tako je včasih nemogoča kombinacija modra—zelena danes povsem običajna in splošno sprejeta.

KOLIKO BOMO KUPILI?

Količina materiala je odvisna od velikosti okna in površine, ki jo želimo prekriti, pa seveda od nagubanosti, ki jo želimo imeti. Za bogato nabrane zavese moramo kupiti 2 do 3-krat več materiala od širine, ki jo želimo prekriti. Ne pozabimo pa, da je bolje kupiti več tkanine, kot imeti siromašno zaveso. Če kupujete zavese z velikimi vzorci, kupite manj tkanine, da bodo izrazitejši, manjši vzorci pa bodo prišli do večjega izraza pri bolj nabranih zavesah. Če se vzorci ponavljajo v določenih presledkih, kupite več tkanine, da jih boste lažje uskladili. Če je n. pr. dolžina prostora, ki ga želite prekriti, 3 metre in ste se odločili za tanke zavese, tedaj kupite 6 do 9 metrov tkanine, da bodo gube bogatejše in zavese bodo videti lepše. Če ste se odločili za debelejšje zavese, je dovolj 6 metrov tkanine, saj bo že zaradi strukture tkanja zavesa dovolj bogata. Za rolo zavese je dovolj toliko blaga, kot je širina okna plus 20 centimetrov za rob.

Upamo, da vam bodo ti nasveti v pomoč pri opremljanju vašega doma z zavesami, veseli pa bomo, če nam boste sporočili, kakšne nasvete si v prihodnje še želite.

Prednosti selitve

IZ ŽIVALSKEGA SVETA

Selitve ali migracije ptičev so znanstveniki razlagali s potrebo po hrani, višji temperaturi ali zaradi drugih življenjskih potreb. Šele nedavno pa so znanstveniki odkrili glavni vzrok velikih migracij. To je potreba po čimvečjem številu ur dnevne svetlobe. Ptiči selivci iščejo hrano le podnevi. Med zrejo mladičev morajo temu opravilu posvetiti čim več časa. Le tam, kjer je dan dovolj dolg, lahko starši uspešno potešijo lakoto mladičev.

Izmenjava dneva z nočjo je stalna in enakomerna le v območju ekvatorja. Če se pomikamo od ekvatorja proti severu ali jugu, se ta ritmika pomakne v korist noči ali dneva tako, da so v zimskem času dnevi najkrajši, poleti pa najdaljši. Seveda je ta periodika najbolj vidna v območju zemeljskega pola, kjer je pol leta noč (polarna noč) in pol leta dan. Zato se ptiči selivci sezonsko selijo v bližino pola, kjer jim daljši dan omogoča uspešno vzrejo mladičev. Seveda našim lastovkam zadostuje že poletna dolžina dneva pri nas. Toda nekatere vrste ptičev potrebujejo daljši dan, zato se selijo bliže proti polu.

Sestavitel Marko Napast	Hladnokrvni človek	Hrvaški pesnik (Dinko, 1536 do 1607)	Reka na jugu Škotske	Antično mesto v Makedoniji	Afriška država, soseda Gane	Eden od rimskih gricev	Plačilo za prevoz s čolnom
Ptica selivka s hreščecim glasom							
Jadranski otok							
3246 m visoka gora v Avstriji							
Avtomobilska oznaka Djakovice			Upravno središče ZRN				
Avtomobilska dirkač Lauda						Titan	
Pred leti odličen japonski telovadec						Plaha gozdna žival	
Vojašnica						Potomec	
						Zdravilna rastlina	
Avtomobilska oznaka Romunije		Rastlinska bodica					Odstop, umaknitev
		Kosi celote					Domača žival, kokoš
Vladimir Dedijer			Veda, pouk				
			Največja afriška reka				
Ljudstvo v SZ, Samojedi						Kravji glas	
						Svetozarjevo	
Čudežni napitek							
Znano hercegovo vino							

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE — Vodoravno: motorka, ametist, Kapital, ENI, Eva, D, Domen, Olav, rt, narek, špičnača, čaj, lov, IV, kupa, netopir, Acev, CI.

IZ DŽOUŽIJOVOGA DNEVNIKA

Gda smo se najbolje računali samoupravo pogučasati, ka mo r energifof sparali, je nikak na njavaj, poulek filosof gni beltriskoj, zelensiskoj postaji dal poslati cejni klij elektricni lampafof (svetile) na nitiki drogaj. Tej vsi lampafofi rakso nouc gonijo, misce ne vej rakof, tiidi ei mesece svejti. Znanekar secejo presvejti ti naso zemljisko politiko. Trijeji se pa samo beton pa asfalt na njavaj.

Naš nasvet, vaš prihranek

Zdaj, ko je toplo, velja pomisliti na zimo in na način ogrevanja, ki si ga bomo izbrali. Prav zato smo se odločili, da vam od 15. do 30. junija ponudimo veliko nasvetov in ugodnosti kot pomoč pri izbiri kotlov in peči, radiatorjev, gorilnikov, ekspanzijskih posod, ostalega pribora, opreme in izolacijskega gradiva za centralno ogrevanje.

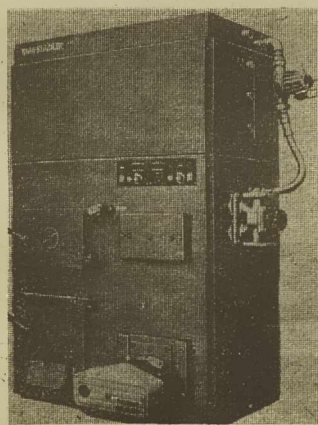
Ugodnosti: brezobrestno potrošniško posojilo za nakup kotlov na trda goriva, za centralno kurjavo,

brezplačna montaža oljnih gorilnikov calomat, brezplačen prevoz blaga ob večjih nakupih, do 35 km od prodajalne, strokovni nasveti strokovnjakov iz proizvodnje.

V Metalki v Ljubljani, Mariboru v ulici Moše Pijade 21 in Kamniku sodelujejo: Avtomontaža Ljubljana, Emo Celje, Ferromoto Maribor, Go-

metalka

renje Velenje, ITPP Ribnica, Jugoterm Gnjilane, KIG Ig, Mariborska livarna, Maribor, PAN Ljubljana, TAM Maribor, TTU Labin.

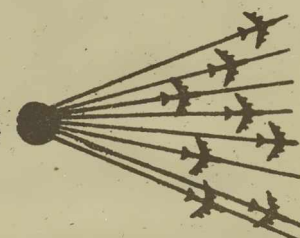

inex adria aviopromet

inex adria aviopromet

LINIJE DELAVSKIH LETOV

ZAGREB

MÜNCHEN
DÜSSELDORF
FRANKFURT
HAMBURG
HANNOVER
STUTTGART

LETIMO Z DC-9
DO 50% CENEJE
OD REDNIH LINIJ

PRODAJA KART IN INFORMACIJE: SAP-VIATOR LJUTOMER, CERTUS PTUJ, KOMPAS MURSKA SOBOTA, GLOBTOUR RADENCI, PUTNIK GORNJA RADGONA, GENERALTURIST ČAKOVEC IN VARAŽDIN. Tukaj lahko kupite tudi vse karte za domače linije iz Maribora in Zagreba!

USPEŠEN START

V prvi izmeni ZMDA Slovenske gorice 81 sodeluje 170 brigadirjev, ki so združeni v štirih brigadah in sicer: v MDB 19. november, v MDB Kozara iz Bosanske Gradiške, kjer je 38 brigadirjev, v MDB Matija Gubec iz Ljubljane — Siške kjer je 43

stopnja terena na katerem delajo je III. kategorije. V občini Ptuj so ostale tri MDB pričele delati v KS Destrnik pri Ptuj in sicer na odsepu Desenci — Ločič. V prvem tednu so tu izkopal jarek v dolžini prek 700 m. Več kot 400 m cevi so že položili, okoli 300 m pa tudi zasuli.

jih pričakali in jim izrekli dobrodoščilo. Popoldne so imeli prvo predavanje iz programa mladinske politične šole Edvarda Kardelja. Zvečer pa so se predstavili dve brigadi ob kulturnem programu in tabornem ognju. — V torek popoldne so se pričeli prvi tečaj: za radioamaterje.

— V petek 12. junija so po nornem delu na trasi brigadirji odšli na ogled TGA Kidričevo, zvečer pa jim je Martin Berden, predsednik izvršnega sveta SO Ptuj predstavil ptujsko občino, predstavnik iz Lenarta pa lenarško občino. — V soboto dopoldne je bila

Vročina pa taka, pa žulji in pesek, ki se lepi na preznojeno telo — ampak brigadirska pesem premaga tudi to.

Na sobotni udarniški akciji so sodelovali tudi brigadirji iz lokalne MDB Olga Meglič Ptuj.

brigadirjev, med njimi tudi brigadirji iz pobratene občine Zagreb — Trnje, ter v MDB Prežihov Voranc z Raven na Koroškem, kjer je 44 brigadirjev.

Z delom na trasi so pričeli v ponedeljek, 8. junija in sicer na dveh deloviščih, v ptujski in lenarški občini. V občini Lenart je v prvem tednu kopala brigada Matija Gubec. Skupaj z lokalnimi MDB mladimi iz Lenarta so v tednu dni izkopal prek 600 m jarka za vodovod na odseku od Lenarta proti Ani Senkovo. Težavnostna

Poglejmo še na kratko kako so brigadirji prve izmene ZMDA SG 81 preživeli na področju interesnih aktivnosti:

— Že dan po prihodu, v nedeljo 7. junija po otvoritvi akcije so si ogledali karting dirko za državno prvenstvo v Hajdošah, ter nogometno tekmo Drava — Pragersko. — V ponedeljek 8. junija so pred odhodom na delovišče imeli krajše predavanje o varstvu pri delu. Ob prihodu na delovišče pa so jih presenetili domačini, ki so

fotočejaj, tečaj prve pomoči in cestno prometnih predpisov ter tečaj za neplavalce, ki se je pričel v prostorih ptujskih toplih. Popoldne so si brigadirji ogledali kinopredstavo v Ptuj, zvečer pa sta se predstavili še ostali dve brigadi.

— V sredo 10. junija so popoldne potekala medbrigadirna tekmovalnja; zatem pa so se pomenili v nogometu z ekipo domačinov, pozneje še v košarki. V večernih urah so mladi iz KS Dornava pripravili kulturni program ob tabornem ognju, kjer so predstavili svoj kraj in okolico.

— V četrtek popoldne je akcijo obiskal Boris Bavdek, predsednik republiške konference ZSMS. Zatem so potekali tečaj in krožki.

Zvečer so se brigadirjem predstavili člani kulturnega društva Jurovski Dol iz občine Lenart s štajerskimi plesi.

udarniška akcija na trasi Desenci — Ločič. Brigadirjem prve izmene so se priključili brigadirji veterani in MDB Olga Meglič iz Ptuja. Popoldne so se pomerili v športnih disciplinah zvečer pa se poveselili na tovariški srečanju.

— V nedeljo dopoldne so si brigadirji ogledali kulturno — zgodovinske znamenitosti mesta Ptuja, popoldne pa so odšli na kopanje v kopalnico Kidričevo.

— V ponedeljek popoldne so nadaljevali s predavanjem iz programa mladinske politične šole Edvarda Kardelja, zvečer pa so se pomerili s člani namiznoteniškega kluba iz Ptuja.

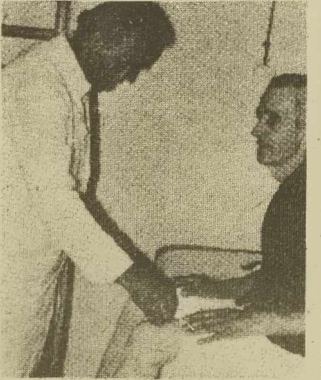
Vsem brigadirjem prve izmene ZMDA želimo na trasi čim več delovnih uspehov, med nami v ptujski in lenarški občini pa čim prijetnejše dni! ZDRAVO!

(Tednik, Ptuj)

Akupunktura v resnici pomaga

Tako pravijo bolniki, ki so se z njo zdravili v Osilnici.

V okviru zdravstvene postaje v Osilnici deluje ambulanta za tradicionalno kitajsko medicino, pred kratkim pa je začela taka ambulanta delovati tudi pri zdravstveni postaji v Vasi-Fari. V obeh dela dr. Stanko Nikolič.

Pred kratkim smo vprašali nekaj bolnikov, ki jih je dr. Nikolič zdravil z akupunkturo, oz. kakor so oni rekli, z »bodenjem«, kaj jih je bolelo in kako jim je ta, za naše kraje nova oblika zdravniške pomoči pomagala. Fanika Malnar iz Turkov je povedala, da je nenadoma, preko noči, roka tako zatekla, da ni mogla nič delati. Celu obleči in obuti so jo morali drugi. Že ko jo je dr. Nikolič prvič »zabodel« z iglami, se je spet lahko obula in oblekla, nato pa je tudi spet lahko delala.

Drago Malnar iz Plešča ima že več let težave z revmatizmom. Običajna zdravila mu niso več kaj dosti pomagala. Ko je zvedel, da je akupunktura pomagala dvema znankama (eno je bolela glava, druga je imela revmo — obe sta se zdravili v Zagrebu), je tudi on odšel po pomoč k dr. Nikoliču. Ob našem obisku je bil petič na »bodenju«, dejal pa je, da se je že po drugem obisku bolje počutil.

Boža Kotar s Hriba je

Drago Malnar je imel veliko večje težave in bolečine zaradi revme. Tudi blokade v sklepe niso več pomagale, pač pa mu je bilo bolje po zdravljenju z akupunkturo.

prišla k zdravniku zato, ker jo je bolela roka, da ni mogla dvigati. Roke so ji tudi »spale«, posebno ponoči, in jo tako bolele, da je ponoči vstajala in hodila. Delati ni mogla (dela v obratu Tekstilne v Osilnici). Ob našem obisku je prišla na »bode-nje« osmič. Povedala je, da ji je zdaj precej bolje in da spet lahko dela.

Julijana Križ iz Osilnice pa je povedala, da ji je »olesenel« obraz, da ni mogla zapreti ust in očesa, čutila pa je tudi ščemenje in »brenčanje«. Ob našem obisku je bila 10-krat pri akupunkturi in ji je veliko bolje.

Drugi bolnikov za akupunktiranje tisti dan ni bilo. (Dolenjski list, Novo mesto)

Rudnik lignita Velenje

Maja 410.000 ton lignita

Prejšnji mesec so velenjski rudarji nakopali v 21 delavnikih in 1/3 410.000 ton premoga oziroma povprečno po 19.220 ton na dan. Sicer pa znaša skupna letošnja petmesečna proizvodnja v Rudniku lignita Velenje 2.047.000 ton (v poprečju 17.749 ton na dan), kar je za 122.000 ton več, kot je zna-

šala v enakem lanskem obdobju. Letošnje petmesečne naloge pa so presegle za okrog 30.000 ton.

Z operativnim načrtom za mesec junij je predvidena proizvodnja 425.000 ton lignita, se pravi, da naj bi velenjski rudarji v 23 delavnikih nakopali v poprečju po 18.500 ton lignita na dan.

NEIZKORIŠČENE MOŽNOSTI

Mnoge delegatske razprave v različnih skupščinah različnih samoupravnih interesnih skupnostih so pokazale, kako malo se še zavedamo pomembnosti obveščanja in kako na tem področju ne znamo izkoristiti sicer že številnih razvitih komunikacijskih oblik.

K dejstvu, da le dobro obveščen občan lahko opravlja vlogo dobrega samoupravljalca in s tem seveda tudi delegata, moramo pridodati, da se včasih primerjava, ki sledi logiki, ne ujema s prakso. Gre za to, da bi se morali bolj učinkovito, bolj pogosto in bolj zavzeto posluževati najrazličnejših informacij, ki so že na voljo (pa tudi nemajhna sredstva so bila porabljena za njihov nastanek). Če kdo hoče odločati in če začuti potrebo, da mu manjka obilica podatkov, da ni gotov v svojem sklepanju zaradi slabega informacijskega zaledja, bi po vsej logiki lahko sklepali, da bo na vse načine iskal poti, da bi prišel do ustreznih podatkov, ki bi mu pomagali k suverenejšemu ravnanju. Pa ni vselej tako. Zal.

Dogaja se celo to, da delegati prihajajo na skupščine brez stališča delegacije. Če so toliko pošteti, da to povedo in potem niti ne marajo glasovati, oziroma se vzdrijo glasu, še gre. Če pa molčijo, ali pa dvigujejo roko na slepo, je pa s tem že nekaj zelo narobe. Zgodilo se je celo to, da je prišla delegatka na skupščino s stališčem svojega šefa — niti ne s svojim lastnim, da o stališču delegacije ne govorimo.

Mnoge stvari se dogajajo okoli nas. Mnoge nas zanimajo, mnoge ne, mnoge pa bi nas, če bi jih bolje spoznali. Pa ne beremo niti svojega glasila, ki ga dobimo v lastni delovni organizaciji, in to brezplačno. Iz prakse poznamo ljudi, ki so na odgovornih delovnih mestih, pa ne berejo, pa čeprav bi bila njihova službena dolžnost, da bi brali, da bi vedeli, kaj se dogaja v njihovi neposredni bližini, o kateri čestokrat zelo vehementno celo odločajo. Spomnimo se samo zajetnega Delegatskega poročevalca v celjski občini, ki je prinesel na svojih straneh celovito gradivo za naslednje srednjeročno obdobje. Ni bil poceni! Težki milijoni so ostali v tiskarni.

Kdo ga je bral? Pa je dobro gradivo! Kdo se bo v štirih letih spomnil nanj, segel na polico, ga prelistal, primerjal podatke, si obudil spomin na sprejete sklepe, izprašal svojo vest in se malce zamislil nad odgovornostjo — najprej svojo lastno, pa še kolektivno. Kdo bo to počel? Bojim se, da redki, preredki posamezniki.

Pa vsi skupaj ustvarjamo ta denar, ki nam omogoča priti do informacij. Sedanje obnašanje kaže na to, da pre malo cenimo svoje lastno delo, zato pa imamo tudi takšen odnos do dela nasploh. Skrajni čas je, da spremenimo svoje obnašanje do področja, ki se mu pravi bralna navada. Saj je vseeno: ali gre za leposlovje ali pa tako imenovano delegatsko gradivo. Združeno delo bi lahko s svojo že kar razvejano obveščevalno dejavnostjo marsikaj naredilo. Seveda tudi vsi drugi, ki so tako ali drugače odgovorni za razvoj samoupravnih odnosov in delegatskega sistema.

(Novi tednik, Celje)

TOVOR MAMIL

Na mejnem prehodu pri Škofljah so agenti italijanske finančne straže v libanonskem kamionu spet odkrili večjo količino mamil. Po prvih podatkih znaša vrednost zaplenjenega blaga na prostem tržišču več milijard lir, saj gre za skoro dve toni hašiša in 17 kg opija. Akcija je zelo podobna nedavnim odkritjem na drugih mejnih prehodih. Agentom finančne straže se je namreč velik prazen hladilnik z libanonsko registrsko tablico takoj zadel sumljiv in ko so pripeljali dresirane pse, so ti takoj zavohali mamilo, skrito v notranjih stenah vozila. (Primorske novice, Koper)

Letos več turističnega veselja?

Turistična Primorska bo obogatila svojo ponudbo, ki tudi sicer ni tako skromna

Primorskim turističnim središčem in manjšim krajem se po takšnih in drugačnih napovedih vendarle obetata dva boljša turistična meseca, ki bi naj utrdila lanski vtis dobrega iztrčka (kar pa ne potrjujejo letošnji prvi meseci). In če smo že tolikokrat zapisali, da so zvrhane skrinje, iz katerih bi naj zajemali za nekdanje velike turistične naložbe, zdaj bolj ali manj prazne, pa je na dlani, da naj bi ob skoraj enakih osnovnih zmogljivostih iztržili kaj več z izboljšano

drobno ponudbo, z gostišči, v razširjenih avtokampih, s spominki, z večerno zabavo, z odprtimi trgovinami in samimi gostinskimi lokali.

V Bovcu bo letošnje goste pričakala smuka v Velikem Grabnu in na Sedlu (to ni pravilni dokaz nove ponudbe, ker vemo, odkod pride sneg). Novosti pa so naslednje: ponovna otvoritev restavracije »Planinski orel« v Trenti in kočje na Mangartu: posebnost bodo poletni z aero taksijem,

šola jadriranja z letali. Nekaj mika ponuja zgoraj še vedno prelestna Soča: ribolov, spust s kajaki in kanuji. V Bovcu, ki v zadnjem času beleži drugačen turistični zagon, obljublja še vrtno veselice in predvsem več večerne zabave.

Postojna ostaja pri svoji tradicionalni ponudbi podzemskih lepotic, Predjamskega gradu, pri izredno močni spominkarski dejavnosti in pri gradnji pokritega plavalnega bazena, restavracije in zabavišča. Posebni novosti letos ne bo (turistično društvo bo s sodelovanju s Postojnsko jamo sicer izpeljalo nekaj razgibanih poletnih prireditev, kot že rečeno, pa si kaj več obetajo ob koncu že omenjene gradnje.

Lipica si še vedno nabira moči, ki so pošle turističnim delavcem ob izjemno bogati proslavitvi lanske 400-letnice. Pa vendar je tudi za letos nekaj osvežitvev: novi teniški igrišči, nov disko klub, 7-dnevne jahalne ture (o njih smo poročali dovolj), kakšna dobra prireditev in kakšna miza za namizni tenis.

Nekaj novic prihaja iz Ankarana (aperitiv bar, preurejeno kegljišče, razširjen avtokamp), pa iz Izole (teniško igrišče na Belvederu, nekaj preurejenih slaščičarn in novo gostišče pred Simonovim zalivom). Precej novosti pa se obeta predvsem v največjem slovenskem turističnem središču, v Portorožu. Šola jadriranja in smučanja na vodi, kar bi naj izpeljal jadranski klub »Pirat«, agencija Kompas izposoja letos 20 koles (za dnevno izposojevalnino 200 dinarjev), ob morju bo na voljo več čolnov. Največji zalogaj pa nedvomno

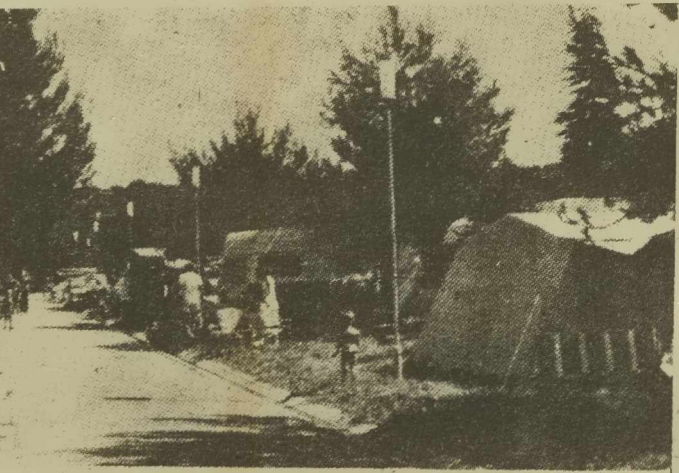
ponujajo hoteli Palace. Tako so dokončno pokrili restavracijo »Ljubljana«, ki lahko poslej sprejme 1.500 ljudi in kjer bo precej večerne zabave. V isti restavraciji bo vse poletje »slovenska kuhinja«, v restavraciji »Jadransko italijanska, restavracija na plaži bo nudila jugoslovanske kulinarne posebnosti, gostišče Valeta pa bo ponujalo ribje in lovске prehrabene posebnosti.

Turistična Primorska bo torej nekoliko obogatila svojo drobno ponudbo, ki tudi sicer ni tako skromna. Znan je razmeroma bogat seznam prireditev, tudi ponudba športnih igrišč je dovolj pestra (Postojna, Lipica, Ankarana, Strunjan, Portorož).

Stalen in zdaj že utrjavajoč izziv pa je slaba ponudba spominkov (ugotovitve ne velja za Postojno in Lipico), še vedno so okorni večerni urniki trgovin (mnóžice turistov pa kopitljajo mimo), skorajda ne premoremo gostinskega lokala, ki bi delal vso noč in ponudil tudi kaj hrane. Za vsakim vogalom bi morali postaviti kioske za prodajo sadja, sladoleda, brezalkoholnih pijač, razglednic, spominkov (izpuščeno priljubljenost hotelskih delovnih organizacij pridno izkoriščajo zasebniki). Tudi iz malega namreč zraste kdaj pa kdaj kaj večjega!

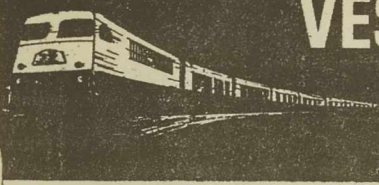
In napravimo že enkrat iz tega turizma jedikovanj, pridušanj in kratkih stikov tudi kaj turističnega veselja! Preveč je namreč že tistih »enopolnih« izletnikov, ki vam povedo: »pa da veste, kako divje lepo in veselo je bilo v Španiji«. Saj navsezadnje nismo takšne kisle jere in vemo, kaj je turizem!

(Primorske novice, Koper)

Ankaranski kamp so razširili

Avtokamp ankaranskega hotela Adria je te dni že poln, tako kot se polnijo tudi ostali kampi na slovenski obali. Ankaranski kamp so letos razširili in ko bodo dela povsem končana, bo tu prostora še za petsto prikolice in šotorov. (Foto: B. Mermolja)

VESTNIKOV VLAK

5. SEPTEMBRA V VARAŽDIN

800 naročnikov, od tega 200 izžrebanih v 800 let star Varazdin, v 18. stoletju glavno mesto Hrvaške — Sicer malo manj vožnje, zato pa veliko več časa za ostali program izleta — izlet nepreklicno v soboto 5. septembra — žrebanje okrog 10. avgusta — kakšno posebno presenečenje pripravljamo za ta izlet, pa vam ne pove, boste že pravočasno izvedli v Varazdinu — bodite pripravljene na vse!

„Kaj, Varazdin?“ smo dobili pred dnevi pismo nekega našega naročnika... tega sem videl že stokrat! Morda se je res velikokrat peljal skozi Varazdin...

Varazdin slavi letos 800-letnico, ustanovljen je bil, ko je leta 1181 ogrski kralj Bela III. vrnil zagrebškemu Kapitolu posest Varazdinske toplice. V dokumentu o tem se prvič omenjajo Varazdin in Varazdinci. Kraj je postal leta 1209 svobodno kraljevsko mesto, prvo v kontinentalnem delu Hrvaške. Matija Korvin ga je leta 1464 močno utrdil. Od 1595 do 18. stoletja je bil Varazdin sedež slavnske vojne krajine (boji s Turki), od 1756 do požara 1776 pa je bil glavno mesto Hrvaške! Sicer pa bodo o Varazdinu verjetno kdaj kasneje kaj več napisali naši novinarski kolegi »Varazdinskih vestij«. Vse ob pravem času!

PRVI CILJ JE POKOPALIŠČE

Varazdinsko pokopališče velja za eno najlepših v Evropi. Z železniške postaje, kjer bodo udeleženci Vestnikovega vlaka pričakali Varazdinci in godba na pihala

KUDŽ »Ivo Mikac«, bo prvi cilj izleta pokopališče. Do tja bodo vodili skupinam mimogrede predstavili stari del mesta. Po ogledu pokopališča sledi avtobusni prehod po novem delu Varazdina in nato obisk v delovnih organi-

zacijah — (Varteks, Vis, Varazdinka, Vindija, Mundus F. Bobić, Strojoteks in Kalnik). Približno ob 13. uri se bodo izletniki z avtobusi pripeljali do nove športne dvorane...

ČE BO LEPO VREME...

Če bo lepo vreme, potem bo kosilo na prostem, pred dvorano, če ne, v dvorani. Takoj ob prihodu izletnikov do dvorane se bo pričel folklorni program: tamburaši in hrvaški narodni plesi. Po kosilu bo nastopil zabavni orkester »Varazdin« s pevcem, ki bo na voljo vse do odhoda na vlak, to je od 14. do 18. ure. Program bo vodil znani varaždinski humorist Joža Klopotec, v programu pa bodo nastopali člani KUDŽ »Ivo Mikac« in humorist M. Remar.

Vmes bo na vrsti še kratak film o Varazdinu in pa tisto presenečenje, o katerem ne bomo nič povedali...

Vsi vsega seveda ne bodo mogli videti, toda v vsaki skupini, ki bo obiskala to ali ono delovno organizacijo, bo kaj zanimivega: izdelovanje konfekcije, vinska klet, oljarna in kisarna, izdelovanje plemenitih sirov, specialna pohištvna oprema, predelava povrtnin itd. To je nekaj glavnih opisov iz programa.

Za tiste, ki ne bodo izžrebani, bo izlet stal 500,00 dinarjev, prijave in vplačila pa sprejemamo v naročninskem oddelku Vestnika, Murska Sobota, Titova 29/I, že od 13. julija naprej.

Tako je prejšnji teden v časopisu Varazdinske vestij pomodroval Joža Klopotec. Varazdin bodo za jubilej olepšali, in tako kot povsod drugod, se tudi v Varazdinu zgodi, da najprej...

Udarniška akcija na Goričkem

Okrog 60 brigadirjev iz murskosoboške občine, ki bodo letos delali na mladinskih akcijah na Kobanskem in Kozjanskem, je minulo soboto v Gornjih Petrovcih, kjer se že v nedeljo prične republiška mladinska delovna akcija »Goričko 81«, opravilo še eno udarniško akcijo. V bližini naselja so namreč izkopali 340 metrov jarkov za polaganje cevi za nov vodovod, ki bo brez dvoma ogromnega pomena za ta predel murskosoboške občine.

Po končanem delu, za katerega so tudi domačini menili, da je bilo uspešno, so mladi brigadirji iz murskosoboške občine imeli še zbor brigadirjev, na katerem so se podrobneje dogovorili o brigadirskem življenju in delu ter o pripravah na bližnje mladinske delovne akcije zveznega in republiškega značaja. Popoldanski čas pa so brigadirji izkoristili za srečanje z mladimi iz Gornjih Petrovec, s katerimi so se pomerili tudi na športnem področju.

M. J.

Priznanja RK ZSMS mladim Pomurcem

Na nedavni slovesnosti v Ljubljani je republiška konferenca Zveze socialistične mladine Slovenije podelila letošnja priznanja mladim družbenopolitičnim delavcem, ustvarjalcem, mentorjem in institucijam, ki so s svojim delovanjem prispevali k ustvarjanju vsestransko razvite kritične osebnosti. Med številnimi mladimi iz naše republike, ki so dobili visoko priznanje iz rok Borisa Bavdka, predsednika republiške konference Zveze socialistične mladine Slovenije, je tudi nekaj predstavnikov Pomurja.

Tako je plaketo ZSMS prejela osnovna organizacija zveze socialistične mladine TOZD Rafinerija Lendava, zlati znak ZSMS med mladimi družbenopolitičnimi delavci Erika Vogrinčič, zaposlena v tovarni oblačil in perila Mura v Murski Soboti, zlati znak ZSMS za mentorje pa Štefan Flišar, član izvršnega sveta skupščine občine v Murski Soboti.

Dan poprej pa so na slavnostni seji področne konference mladih v krajevnih skupnostih pri RK ZSMS izročili podobno priznanje tudi osnovni organizaciji zveze socialistične mladine iz Gederovec, in sicer za uspehe v letu 1979.

Milan Jerše

Za boljšo lendavsko kapljico

Vinogradniška skupnost Lendava organizira v okviru kmetijske zadruge vsako leto razstavo vin, na kateri sodelujejo izključno vinogradniki lendavske občine. S predstavljeno kvaliteto razstavljenih vin želijo povečati interes potrošnikov, hkrati pa spodbuditi še širši krog vinogradnikov k povečanju proizvodnje kvalitetnih vin. Nove zahteve po prodaji vstekleničenih vin so napolnile kmetijsko zadrugo k povezovanju z večjimi pridelovalci, tako se grozdje iz lendavskih vinogradov v zadnjih letih predeluje in stekleniči v ljutomerski kleti. Organiziran odkup grozdja v zadnjih letih raste, to pa je povzročilo tudi večjo in hitrejšo obnovo vinogradov. Tržni viški grozdja so od leta 1977 od 52 narasli v lanskem letu že na 397 ton, to pa hkrati pomeni, da se bliža čas, ko bo potrebno v Lendavi razmisliti o gradnji zmogljivosti. Lendavski vinogradniki so letos razstavili 6 vrst vin in po oceni posebne komisije dosegli lepe rezultate. Na letošnji razstavi vin, posvečeni 25. občinskemu prazniku, je razstavilo svoja vina kar 40 vinogradnikov.

Janl D.

MIŠKO KRANJEC

Strici so mi povedali

„Prišle,“ pritrđi svakinja. „Razen dveh, ki bolni ne moreta iz postelje.“ Mati zakinka s svojo drobno glavico, rekši nama: „Mnoge pa so odšle s sveta že pred mano... nekateri še mlade.“ Nato dodaje, ko da vendarle dela obračun o svojem življenju: „Navsezadnje nisem nikomur ne hotela ne želela nič slabega... z očetom sva samo delala vse življenje. Škoda, da ne živi več, nič dobrega ni imel v življenju, stradanje, trpljenje... večni rob.“

Kliče si predse imena... prihajajo — ko da se živi, vsaj v vsej človeški podobnosti postavljajo pred nas, da izreče o njih svojo milostno sodbo; milostno pač ker njeno srce ne pozna več mržnje ne zaničevanja, otrslo se je vseh predsodkov, vsakomur je voljna seči v roko kot prijatelju. In prihajajo — večinoma že davno mrtvi prihajajo z vse njene dolge, osemdesetletne poti. In o vsakomur najde lepo, dobro, toplo besedo — zares je milostna od vseh in do vsega.

„Utrujena sem,“ reče naposled. „Zadremala bom.“ Ker nima več nikogar s te osemdesetletne poti, da bi si ga še priklicala predse, sploh pred nas: račun je poravnal. Meni posebej še naroča: „Pojdeš počivat. Bo Ana bedela pri meni... na klopi bo ležala. Si jo bom poklicala, če bo treba. Pa saj ne bo potrebno — do jutra lahko oba mirno počivata. Se kar bolj počutim, zares —“

Kako strahno preprosto jemlje vse stvari. Bilo bi pa nesmiselno, da bi ji človek ugovarjal. Kaj naj bi ji pa tudi povedal? Da se bojim, da mi lahko umre medtem, ko bom jaz spal? Ko pa sama ali noče misliti ali vsaj ne govoriti o smrti? In ko najbrž kar natanko ve, kdaj bo prišla njena ura?

Izpijem še kozarec vina iz neke stiske, iz notranje potrebe in se vzdignem. Ko že primem za kljuko na dverih, ji rečem: „Ne bi vendarle vsaj malo legli?“

Odmaje z glavico, z nasmeškom rekši mi: „Tako mi je bolje — ti kar dobro spi. Zares te bom dala poklicati, če bo treba. Pa saj mi boš sam od sebe prišel v pravem času.“ Pokima mi za slovo. Bleda, vodene oči me spremljajo: vidim jo zgrbljeno, drobceno na postelji. In poleg nje, ta njen strašni Janči, ki bo poleg nje sedeč »dreto vlek« vso noč, spal in vendar bedel, da v svojih poslednjih urah ne bo tako sama. Ker zdi se mi, da mačke nikoli ne spijo tako, da ne bi hkrati opazovale dogajanja okoli sebe: spijo in vendarle vse vidijo, vse slišijo.

„Kar mirno, dobro spi,“ mi reče še svakinja. „Jaz bom legla tu na klopi, luči ne bom ugasnila. Bom slišala, če bodo kaj želeli —“

Bili so časi, ko sta si bili čisto tuji, celo sovražni druga drugi. Mati ni in ni mogla najti dobre besede zanjo. Razumem — težko te prenesla tragedijo svojega najstarejšega sina. Tudi mala »Francozkinja« Veronika

spada v ta široki obod te tragedije te Fujsovice. Kar pa se je Ana poslednjič vrnila iz Francije, sta si kot najboljši prijateljci, žale besede ni več med njima. Materi pa tudi ni več treba prijete za nobeno stvar. Vse nekdanje sta prikrili s prtom pozabe.

Zjutraj sem se že ob štirih oblekel. Nagonsko — kakor da me je nekaj nepričakovano prebudilo. Kar pognalo me je v materino sobo. Svakinja Ana spi na klopi pri peči, z glavo proti materi. Luč jima še vedno sveti.

Mati še vedno zgrbančeno čepi na svoji postelji, njene oči so uprte proti dverim, kjer vstopim. V očeh ji zamira poslednji življenjski lesk, poslednji utrip življenja, ki zanj vem, da neizbežno ugaša. Morda bi še prebudil v njej kanček življenja, če bi jo začel stresati morda bi jo še prebudil za en sam hip. Ne dvomim, da me je še videla, ko sem odprl dveri in vstopil: mogoče je dolgo čakala na ta trenutek, da sva se še vsaj s pogledi pozdravila in se že tudi poslovila. Zamudil sem, da bi si bila izrekla vsaj še besedo, zamudil sem, da bi se mi bila še poslednjič nasmehnila.

Maček Janči se je vzdignil, se še stisnil k materi, toda njena ovela roka se ni več zganila, da bi ga pogladila. Zaman je čakal na to njeno naklonjenost, se nato le spustil na tla.

Stopim do matere — lesk v njenih očeh je ugasnil. Ko se dotaknem njenih vek, so voljne, vdajo se prstom, da jih zaprem. Poslej se ne bodo nikdar več odprle.

Janči silil ven, moram mu odpreti tudi dveri na priketu.

Ko se vrnem, mati sedi zgrbančeno na svoji postelji s prekrizanimi rokami pod trebuhom, na nogah, noge pa se naslanjajo na stolček.

Ura je štiri.

Svakinja se zgane, obsedi, se zagleda v mater, nato vame, kakor da ji nekaj ni jasno. „Mati je mrtva,“ ji rečem. „Ni treba, da se razburjaš. In prezgodaj je, da bi šla po ženske, šele štiri je ura. Ob šestih —“

„Kristuš, pa bodo do šestih tako sedeli?“

„Saj je tako presedela vso noč.“

„In če bi jih stresel, ko si vstopil — bi še živeli?“

Odkimam, rekši ji: „Mogoče bi se bila bežno še zavedela... so ji pa oči že ugašale. Zdaj je mrtva, nič ne pomaga.“

Potlej se svakinja domisli: „Ko sva bili včeraj zjutraj še sami, prav v godino, sem jih morala vso umiti... golo ko otroka. Da me ne bo treba mrtve umivati,“ so rekli. »Zgrdila se ne bom, ni ničesar v meni. Že tri dni nisem nič jedla.“ Nato še doda: „In morala sem jih obleči v najboljše — kar so si pripravili za smrt, rekši mi: Tudi preoblečiti me ne bo treba. Bom čista.“

Vedno je hodila zahomotana v kake cunje, le za svoj odhod — kako je za vse preskrbela!

„Misliš, da so vedeli, da umirajo? Zakaj me niso poklicali...“

„Vedela je, da umira,“ prikramam. „Mogoče ni več zmogla glasu. Ali pa je te klicala pretiho... Ampak mene je z mislijo prebudila. Vedno me je natanko ob uri prebudila, kakor sem ji rekel, čeprav ni imela ure. Najbrž me je tudi zdaj, v poslednjem trenutku, pa sem se nekoliko zamudil...“ Studenta me je za dolgo pot na vlak v Lendavo vselej prebudila natanko ob enih; kakor sem ji pač rekel. In prej je mirno, spokojno spala.

In tako sva ostala s svakinjo sama v sobi. Nakar se je Janči vrnili, a je tokrat obsedel na klopi pri peči in začel spet prestiti.

Na postelji pa čepi zgrbančeno, drobcena ko otrok moja mati, poslednja Pickovica-Fujsovica starejšega rodu.

Sele ob štirih svakinja stopi po ženske-sosede.

Popoldne je moja »delovna« soba že spremenjena v nekakšno mrtvašnico z mrtvaškim odrom, na katerem v hrastovem drvetju leži naša mati. Dréva nista delala materina bratranca mizarčka Picka, oba že trohnila na naših ogradih. Še manj ga je lahko delal mizar sosed Bogdan Mihal, ki se nam je že skoraj izbrisal iz spomina. Vse so pripeljali iz Sobote, vse uredili.

Svoje sobe skoraj ne prepoznam več. Nekoč sem je bil vesel, ko sva z bratom Lojzom pozidala novo hišo. On je preživel v njej le bori dve leti. Jaz pa — bil sem prepričan, da bom v njej snoval in pisal svoje povesti o teh svojih »močvirskih« ljudeh. Skoraj četr stoletja je minilo od tedaj, ko smo hišo pozidali, od vseh teh let pa sem tu preživel morda le borih šest let. Življenje me je premetavalo na vse strani. Vendar pa sem od tod vodil napol noro Čehovo Manko po dolgih prekmurskih kolnikih in cestah, kjer si je kar naprej nabirala otroke ko berači uši, ne da bi si bila zaradi tega grenila življenje. Pač Prekmurka. Ženska naših krajev. Tu sem preganjal Kapitanovo Agato in ji pripravljaj najstrašnejši »literarni« umor ali vsaj samomor. Ona pa — večno živa; ko kača z več glavami: odsekaj ji eno, dve, pa bo še vedno živela. Dokler nisem spoznal, da še tako — vsaj na prvi pogled — zgubljen človek ima pravico do življenja, če namreč tega življenja sam nikakor noče zavreči, temveč si išče če še tako tesne reže za svojo rešitev. — Tu so se »otroci sonca« borili, vsak pač na svoj način za še tako boren »prostor na soncu«. — Tu se je Marko Magdič, vaški mizarček, ta »prapodoba« mojih stricév Pickov boril z zemljo in z norimi idejami prihodnosti, ko ni bil ničemur kos. Tu se je mladi študent Režonja gnal za vizijami novega sveta. In naposled — tu je utrujen od svojih naporov poti počival z mano ob kozarcu vina ponoreli Senček, ki si je bil vtepel v glavo blazne ideje o poštenem ljudskem predstavniku v politiki, dokler ga kolesje politike ni zdrobilo, kakor se to dogaja slehernemu politiku, ki verjame v politično poštenost. — Tu se je naposled rodila Kati Kustečeva, moja soseda, ki je vso mladost — pozimi kakor poleti — pretapkala z bosimi

UNIOR — kovaška industrija Zreče vabi k sodelovanju večje število novih sodelavcev brez poklica.

Delavce potrebujemo za delovne naloge

KOVAŠKA POMOŽNA DELA

z možnostjo kasnejše priučitve za

UTOPNEGA KOVAČA

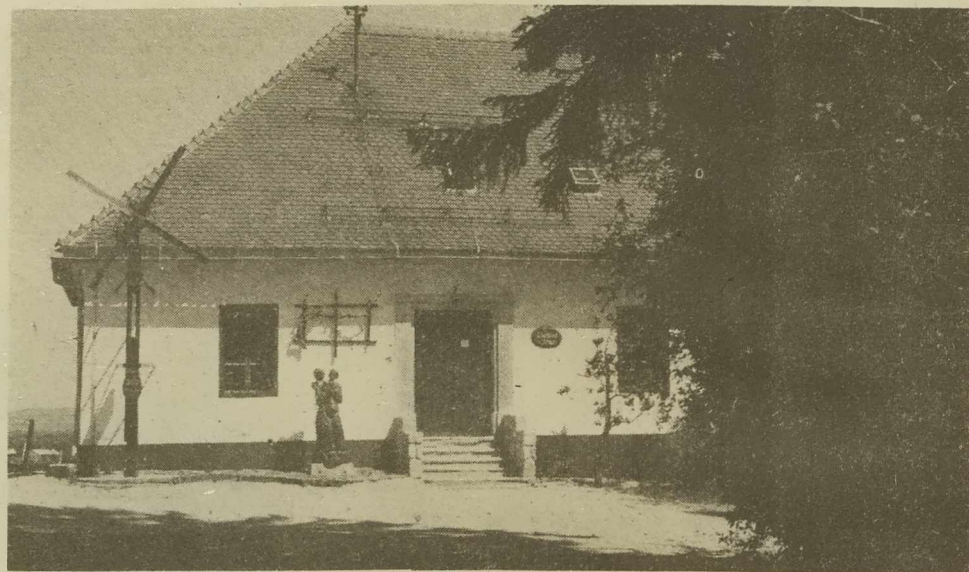
Nudimo ustrezne osebne dohodke, ki se gibljejo od 8000 do 10.000 din za delavce novince in od 9500 do 15.000 din za utopne kovače, ter nove samske sobe v stanovanjskih blokih v Zrečah. Sobe so centralno ogrevane z ustreznimi sanitarijami in kopalnicami.

Naš interes je, da pridete v Zreče, se izkažete s kvalitetnim delom in dobrimi delovnimi navadami. Letno izgradimo 30–40 družinskih stanovanj in delavci, ki stalno dosegajo kvalitete in normativne učinke pri svojem delu v kovačnici, imajo določeno prednost pri dodeljevanju družinskih stanovanj.

Vabimo vse, ki so pripravljeni delati na zahtevnih kovaških delih, da pošljejo pismene vloge na naslov UNIOR — kovaška industrija Zreče. Povabili vas bomo na razgovor, kjer se bomo podrobneje pogovorili o vseh pogojih.

NOVO IZ „RADENSKE“:

ZIDANICA „JANŽEV HRAM“ VAS PRIČAKUJE!

»Radenska« Radenci TOZD Gostinstvo Grozd Gornja Radgona je pred kratkim uredila ob vinski cesti na Janževem vrhu vsebinsko zanimiv in svojevrsten gostinski lokal.

Objekt je oddaljen 6 km od Gornje Radgone, približno ista oddaljenost pa je od zdravilišča Radenci. Zgrajen je bil leta 1837 kot letni dvorec bivših lastnikov radgonsko-kapelskih gor.

Zidanica »Janžev hram«, takšno ime nosi novo gostišče, je prvi poskus gostinsko-turističnih delavcev, da s posebno ponudbo, v tem objektu, postrežejo gosta na način kmečkega turizma v osrčju Slovenskih gor.

Kaj lahko gost tukaj doživi in s čim je lahko postrežen? Ob lepem vremenu je od gostišča idiličen pogled na pomursko ravnico goričke griče, na obronke avstrijskega Kleka in na Pohorje. V bližini objekta je čudovit park s stoletnimi smrekami in je primeren za počitek ter piknike.

Enkratno doživetje občuti gost v »Janževi preši«, ob degustaciji radgonskih penečih in sortnih vin. Preša je urejena v etnografskem stilu z dvojnimi namenoma. Prvič kot muzej z razstavljenimi eksponati in kot degustacijski prostor vin iz bližnjih vinogradov.

Turist, katerega vodi pot po vinski cesti, se lahko prijetno počuti v »Janževem kotu« (točilnica) ali »Janževi dvorani«, kjer ga postrežemo z domačimi jedmi, prekajeno ali pečeno svinjsko kračo, prekajenimi svinjskimi rebrcami, prekajenim jezikom, prleško tunko, domačo smetanovo juho in ocvirkovimi pogačicami. Poslovnim ali zaključnim družbam, do 25 oseb, smo namenili »Maistrovo sobo«.

»Janžev hram« obratuje od začetka maja vsak dan od 14. do 20. ure, razen ponedeljka. Obiskujejo nas od blizu in daleč. Pričakujemo, da boste med našimi stalnimi gosti tudi vi! Za večje skupine sprejemamo rezervacije v hotelu Grozd v Gornji Radgoni.

»Radenska« Radenci
TOZD Gostinstvo
Grozd Gornja Radgona

KEMIČNA ČISTILNICA

MARTA ZEMLJIČ

Murska Sobota, Štefana Kuzmiča 11

sporoča cenjenim strankam, da ne bo obratovala, zaradi letnih dopustov, od 6. julija do 1. avgusta. Cenjene stranke naj pravočasno dvignejo očiščena oblačila in preproge.

PRIPOROČAMO SE S SVOJIMI KVALITETNIMI STORITVAMI: čiščenje oblek, tepihov, itisonov in ostalih talnih oblog.

Pojlooskrba Zagreb
OOUR Maloprodaja, prodajalna Murska Sobota
Lendavska cesta 37

RAZVELJAVLJAMO

razpisano delovno mesto
PRODAJALEC — BLAGAJNIK zaradi reorganizacije OOUR Maloprodaja.

Razpis je bil objavljen v Vestniku, dne 29. maja 1981.

MIŠKO KRANJEC

Strici so mi povedali

nogami, in katere žalostni konec sem še dandanes dolžan njej, sebi in svetu. — Vse se je tu rojevalo, zorelo ob še mladostni sili mojega 'peresa' — starega oliver stroja, ki sem si ga bil kupil za honorar povesti Življenje. Pač boren honorar.

In tu sem je kdaj pa kdaj stopila moja mati, postala pri dverih, rekši mi tiho: „Pišeš?“ — Ko sem prikimal, je še hotela vedeti: „Kaj pa spet pišeš? Knjigo? O kom in o čem?“

Kako bore malo sem ji vedel povedati, sploh nikomur. Lahko sem napisal roman, o njem pa nisem vedel kaj prida povedati. Ob pripovedovanju vsebine je postalo vse suho, prazno. O redkih stvareh, ki ji jih je kdaj prebrala svakinja — brala je počasi, pač po svoje — sta potlej razpravljali predvsem o ljudeh: koga sem mislil in če je bila zgodba resnična. Odkrili pa sta vedno, koga sem si bil izbral za 'junaka'.

Zdaj leži med temi knjigami, sicer zakritimi, zagrnenimi s črnino. A konec koncev so bile vse te knjige zanj vedno zavite v podobno 'črnino' ali vsaj v nedoumno sivino. Čeprav ni mogla zasledovati vsega mojega dela, niti ni vedela prave vrednosti tega dela, je bila ponosna nanj. Bilo je pač nadomestilo za tisto, kar je nekoč upala doseči z mano — namesto duhovnika sem postal pisatelj. Toda zdi se mi, da bi se bila sprijaznila tudi s tem, če bi bil postal le navaden uradnik tega življenja. Poleg vsega drugega pa je videla moje urejanje Ljudske pravice, kupe tega časnika, ki je odtod romal po vsej Sloveniji. Že pred bojno sem moral kandidirati za poslanca, po bojni pa sem bil kar osem let zvezni poslanec za soboški okraj.

Vse to je bilo neko tiho zadoščanje za njene skrite sanje. Najbrž skrite sanje, čeprav tega ni nikdar priznala, čeprav o tem vobče ni nikdar spregovorila. Vsaj prevzelo je ni. Zdi se mi, da je bilo zanj vse to nekako čisto naravno. Saj se je celo s koncem bojne počutila zgolj počaščena brez sleherne misli na kakršnokoli maščevalnost, ko da ji je zgolj na tem, da je pač imela prav.

Utrdila se je v nečem pa je tudi mirno, odločno sprejela spoznanje o nekako naravnem svojem civilnem pogrebu. Saj vendar že dolgo ni pripadala neki ozki sekti, temveč prej neki občnosti. Niti ženske, ki so jo obiskovale, niso silile vanjo, naj si izterja pravico do cerkvenega pogreba. Ne, o tem ni hotela nič slišati, čeprav ji je nekdo tudi to omenil. Zavrnila je preprosto takšno vsiljevanje: „Me bo že sin dal pokopati, kakor se spodobi.“

Zdaj leži tu zmirljena z vsem in tudi z vsemi, saj se je vendar včeraj tako lepo poslovila od vseh, se z vsakomer

lepo pogolčala, resnično kakor človek, ki se odpravlja na brezkončno potovanje.

In na stolu poleg njenega vzglavlja, na stolu, ki so na njem v lončku neke rože, sedi njen Janči. Sedi zgrbljeno, kakor je še včeraj in sploh pred tem tem čepel poleg nje bodi na klopi, očitno ji zvest do kraja.

Čepi na stolu dremajoče, negibno in enakomerno prede, ne da bi se zmenil za kogarkoli, ne da bi se zmenil za ženske, ki prihajajo zdaj že k mrtvi materi.

„Kaj bo ves čas tam sedel?“ me vpraša mati moje svakinje. Ker zanjo je vse nekako narobe, nič po poljansko. Kar takoj pa mi naveže na drugo stvar, ki jo očitno še bolj tišči: „Kropiti nimajo ljudje s čim... nismo prinesle žegnane vode, pri hiši je pa tudi nimate; sveče ne gorijo, mati nima sklenjenih rok v molitev, okrog prstov ne čišla.“ Nato se nagne k meni, hoče mi tiho povedati, česar pa naglušna ne zmora: „Čisto sem jim vseeno dala pod bluzo... ne bo nihče videl; da ne pojde brez vsega odtod — menda ne boš zameril? In še to — ženske ne vedo, ali naj kaj molijo ali ne...“

„Naj kar molijo, če se jim zdi,“ odvrnem.

In vendar ne molijo, gledajo mirni, drobni materin obraz. Ne molijo, ker se jim morda zdi v tem materinem črno zagrnenem svetišču še to nekako odveč.

In moti jih ta strašno zvesti njen čuvar maček Janči, ki se ne zmeni za nikogar, in ki ga ni moč pregnati: če se ga le hoče kdo dotakniti, začne praskati, kar sicer ni bila njegova navada. Ko ga je svakinja vendarle odnesla ven, se je tam le očistil in se vrnil na svoj prostor, spet tam negibno občepel in dalje prede. 'Varstvuje', kot pravimo: v tej sobi sam čepi na straži pri mrtvi. Tudi zvečer, ko prihajajo moški 'varstvovati' — sedi negibno na stolu in prede. Straži. Moški pač sedijo v materini sobi, kjer so na mizi pogače, kjer je pijača, in kjer nazadnje, kakor je že navadno pri varstvanju — vržejo karte. Le Janči se ne gane od dréva.

Moč — utrujen — prespim v spalnici poleg te 'mrtvašnice', prespim bolj v nekakšnih sanjah ko v pravem spanju. Slišim, kako v tej mučni tišini, v nekakšni odmaknjenosti od vsega dogajanja Janči kar naprej prede poleg mrtvaškega odra in se mi nazadnje že zazdi, da se bo mati vsak čas znova prebudila, prebudila bo še mene, kakor je pač bila vajena, ko me je morala v godino prebujati za pot: „Vstani, mislim, da bo ura že tri.“ Ne oče ne mati nista nikdar potrebovala ure in vendar nista v življenju nikdar nikjer zamujala.

Zjutraj Janči še vedno čepi pri mrtvaškem odru, čepi vse do popoldanske ure, ko pridejo pogrebci, ponesejo

mater pred hišo, od koder poroma na svojo poslednjo pot. Na naše Ograde.

In tako zdaj roma ta poslednja Pickovica-Fujsova svojo zadnjo pot, ko je sama pospremila toliko ljudi svojega rodu Fujsov-Pickov, in ko je na te Ograde pospremila toliko svojih najbližjih — svoje starše, očeta-moža, svoje otroke, svojo vnučko in svoje vnuke. Roma kratko pot na naše Ograde, ko je v osemdesetih letih svojega življenja napravila tako neskončno dolgo romarsko proletarsko pot svojega rodu in svojega časa.

„Nu — zdaj pa smo pokopali poslednjo Fujsovo-Pickovico,“ mi reče Kranjčkov stric, ko se srečava po pogrebu in ga povabim na kupico vina. „Tam smo vzrasli, vsi... v tistem našem močvirju, v Fujsovih krčih, Miškec — Bilo je lepo, ampak bilo je tudi vse drugače. Pa smo se razkropili po vasi, vi mlajši pa že po svetu... Potlej boste nekega dne še mene pokopali in tudi Kranjcev skoraj ne bo več v vasi... tistih nekdanih, da tako rečem. Vi pa — svet — A kaj hočemo, tak čas je prišel nad nas. Ampak lepo si jo dal pokopati, čeprav papa ni bilo zraven. In zvezdo na pet rogljev si ji dal na grob, namesto križa. Nu — vseeno, človek je mrtev. In bolj je bila z vami vsemi ko z drugimi. Pomembno pa je, Miškec, kako si živel kot človek. In če si pregaral osemdeset let, če lahko tako rečem, kot je prerobila ona, je to pošteno življenje — mislim... Jaz pa — tako sem se še kdaj pa kdaj ustavljal pri njej, ko me je spravila k sebi, da sva se pri kupici vina kaj pogolčala. Kam naj pa zdaj še stopim, ha? Saj nimam nikogar več. In to je hudo, Miškec — človek se počuti nekako zgubljenega v svoji rodni vasi...“

Janči se je še dva dni opletal doma. Ni čepel na klopi, tudi na posteljo ni silil, tudi hrane se ni dotaknil. Očitno je iskal mater, njenega varstva, njene navzočnosti, njene besede, dotika njenih ovelih rok. Potlej se je zgubil, kratko in malo ga ni bilo več.

„Jančija ni,“ mi je rekla svakinja po dveh dneh. „Sploh ga ni. Boge, kam je odšel?“ Ampak ne sosedovi, sploh nihče ga ni videl več. „Mogoče je odšel na njive?“ je še dodala svakinja. „Z materjo je rad hodil na njive... mogoče se je spomnil in jih šel tja iskat?“

Ampak to je rekla z grenkim nasmehom, ker niti sama ni verjela v kaj takega. „In še rada sem ga imela —“

Pa vendar — mogoče ga je zaneslo na naše njive, kamor zdaj prihaja pomlad s soncem. A tam bo našel le samoto. Mogoče pa se mu prav hoče te samote, ko je ostal sam?

Zdaj me nihče več ne pričakuje doma, v našem poljanskem domu. Za mojimi strici je poromala še njihova sestrana, naša mati. Tiho se je vključila v ta dolgi sprevod svojega rodu Pickov-Fujsov, kjer zdaj prhni njavkasto očrneli križ Picka Marka z napisom njegove okorele roke.

(Nadaljevanje prihodnjič)

O zvišanju komunalnih storitev

Zvišanje prodajne cene vode za 32 odstotkov, kanalščine za 51 odstotkov, odvoza smeti in odpadkov za 25 odstotkov, pogrebnitva pa za 30 odstotkov, medtem ko bi za dimnikarske usluge odšteli za 20 odstotkov več finančnih sredstev — to je predlog TOZD Komunala podjetja Sobota in podjetja Dimnikar iz Beltincev, ki so ga na seji obeh zborov skupščine samoupravne interesne skupnosti za cestno in komunalno dejavnost v Murski Soboti sprejeli delegati. V kolikor bo s tem soglašala tudi skupnost za cene pri skupščini občine, bi omenjene višje cene začele veljati s 1. julijem letos. Torej že v drugi polovici letošnjega leta, kar bi naj omogočilo, kot so poudarili v razpravi, vsaj pokrivanje stroškov proizvodnje.

In kakšne so konkretne obzornice za takšno povišanje cen komunalnih in dimnikarskih storitev? TOZD Komunala je pripravila analizo o svojem poslovanju v prvih treh mesecih letošnjega leta, ki nam pove, da se je v tem obdobju celotni prihodek sicer povečal za 27,3 odstotka, vendar pa so se morali spoprijeti z dokajšnjo izgubo, ki jo ocenjujejo na več kot 912 tisoč dinarjev. Med glavne razloge za takšno situacijo navajajo dokaj nizke cene komunalnih storitev v primerjavi s sorodnimi delovnimi kolektivi v bližnjih občinah in previsoko porabo sredstev, predvsem glede porasta stroškov energije. Največji delež stroškov pri mestni kanalizaciji predstavlja čiščenje odpadne vode, saj bi

lahko zmanjšali skokovite stroške edinole, kot zatrjujejo, če bi ustavili obratovanje čistilne naprave.

Tudi dimnikarsko podjetje se sooča z razkorakom v cenah svojih uslug in drugih dimnikarskih storitev v ostalih predelih naše republike, kjer so cene višje od 50 do 100 odstotkov, v nekaterih primerih pa celo za 300 odstotkov. Podatek, da za čiščenje štedilnika zaračunavajo v Beltincih 10,98 dinarja, v Mariboru 18,15 dinarja, v Ljubljani pa celo 44,40 dinarja, medtem ko se pri cenah čiščenja dimnikov ta razmerja gibljejo od 14 do 36,55 dinarja, to dovolj zgovorno potrjuje.

M. Jerše

Nova hišna samouprava

Stanovalci stanovanjskega objekta IV na Tratah v Gornji Radgoni so se med prvimi v naši republici konstituirali v skupnost stanovalcev in organizirali hišno samoupravo v skladu s samoupravnim organiziranjem novega zakona o stanovanjskem gospodarstvu. O tem, brez dvoma kvalitetnem premiku v samoupravnem urejanju stanovanjske politike

in hišne samouprave, smo se pogovarjali s predsednikom hišnega sveta bloka IV in predsednikom komisije za organizacijo hišne samouprave pri samoupravni stanovanjski skupnosti Gornja Radgona, Dragom Horvatom. — Tov. Horvat, kakšne novosti prinaša nov zakon o stanovanjskem gospodarstvu, oz. v čem se razlikuje nova hišna samouprava od dosedanje?

„Poglavitna novost je v tem, da stanovalci uresničujejo svoje pravice in dolžnosti pri gospodarjenju s stanovanjem in stanovanjskimi hišami v družbeni lastnini ne samo v okviru stanovanjskih skupnosti, temveč predvsem in prvotno v okviru skupnosti stanovalcev. Za ustanovitev tega organa pa je potrebno, da se v stanovanjski hiši nahaja najmanj pet stanovanj. Stanovanjska skupnost postaja samo servis za stanovalce, medtem ko vsa bistvena vprašanja v zvezi z svojim bivanjem rešujejo stanovalci sami v okviru skupnosti stanovalcev. Skupnost stanovalcev je pravna oseba in jo zastopa predsednik hišnega sveta.“

— Kakšna pa je samoupravna pot do formiranja skupnosti stanovalcev?

„Skupnost stanovalcev ustanovijo stanovalci na zboru stanovalcev, ki ga sestavljajo delegati vsakega stanovanja.“

— Ob tem se poraja primerjava s samoupravo v TOZD in KS. Ali je ta ugotovitev pravilna?

„Brez dvoma, saj predstavlja novi zakon o stanovanjskem gospodarstvu presaditev dosedanjih samoupravnih izkušenj v stanovanjsko politiko.“

Tako lahko primerjamo hišni svet z delavskim svetom oz. svetom KS, zbor stanovalcev z zborom delavcev, oz. zborom krajanov. Gre predvsem za to, da preide upravljanje s stanovanjskimi objekti v popolno upravljanje stanovalcev. In vsi odnosi med skupnostjo stanovalcev in stanovanjsko skupnostjo so urejeni s samoupravnimi akti, ki določajo pravice in dolžnosti obeh. Tako se po novem nihče ne more vseliti v stanovanje brez privoljenja hišnega sveta.“

— Tov. Horvat, stanovalci bloka IV na Tratah ste organizirani na novi samoupravni osnovi. S tem pa verjetno še niste rešili vseh problemov, ki jih tudi drugod ne manjka.

„Držil Pri nas je največji problem ogrevanje objekta. V redno delovno razmerje bi morali sprejeti kurjača. Toda v Gornji Radgoni ni delovne organizacije — kot je v Ljubljani Staninvest — ki bi opravljala takšne storitve skupnostim stanovalcev. Vendar upamo, da se bo v skladu z novim zakonom o stanovanjskem gospodarstvu tudi to kmalu uredilo.“

V. Paveo

Aktivnost jih zbližuje

Združenje vojaških vojnih invalidov iz Murske Sobotice, ki se lahko ponaša z vrsto uspešnih akcij, kamor so pritegnili zlasti večje število članov borbevske organizacije, nadaljuje tudi v letošnjem letu s svojo bogato dejavnostjo. Med drugim so pripravili za svoje člane številne kulturne in športne prireditve, vseskozi pa tudi skrbijo za čim ugodnejše življenjske in delovne pogoje vojaških vojnih invalidov, kakor tudi civilnih invalidov. V svojem bogatem programu pa imajo tudi organiziranje raznih izletov in drugih srečanj, ki pomenijo pomembno vez med samim invalidnimi osebami.

Tako so pred nedavnim pripravili tudi dvodnevni izlet članov združenja vojaških vojnih invalidov iz celotne murskosoboške občine v Beograd in po Srbiji. Vrnili so se zadovoljni, ker so se lahko seznanili z mnogimi zgodovinskimi in kulturnimi znamenitostmi naše domovine, kar jim bo ostalo, kot so zatrtili ob povratku domov, v trajnem in najlepšem spominu.

M. Jerše

MIMOGREDE

Koliko solidarnosti za apaško dolino?

Cas bi že bil, da se pred javnost razgrne poročilo o realizaciji sredstev solidarnosti za odpravo posledic, nastalih v lanskem avgustovskem neurju na območju Apaške doline, pravijo na občinskem sindikalnem svetu v Gornji Radgoni. Skorajda namreč ne mine dan, da ne bi kdo spraševal — naj gre za prizadete ali druge občane v občini Gornja Radgona — kaj je s temi sredstvi. Pojavljajo se celo zahteve, da bi to poročilo morali že zdavnaj izdelati ali vsaj ne s tolikšno zakasnitvijo. Zdaj je priložnost, dodajmo mi, da se izkažejo ustvarjalci občinskega glasila Delegat in v njem objavijo, kako je v resnici z omenjenimi sredstvi!

brž—

Društvena toplina dobro dé!

Dobrih 15 let je, odkar so v Murski Soboti — sprva za vso pokrajino ob Muri in šele kasneje le za potrebe občine — osnovali društvo za pomoč duševno prizadetim. Razumljivo, da se takoj niso znašli, temveč so se metode društvenega delovanja zlagoma izpopolnjevale in dograjevale. Zlasti pa so si v društvu prizadevali, da med občani ne zbujajo zgolj sočustvanja, temveč da jim celovito predočajo problematiko duševno prizadetih oseb.

Na nedavnem letnem občnem zboru društva — po udeležbi sodeč je množična skrb za blizu 3 odstotke duševno prizadetega prebivalstva v Pomurju vse bolj množična in neposredna — so navzoči razgrnili nekoliko misli, hotenj, želja in jasno da so se tudi potožili drug drugemu: Še jih namreč tarejo nadloge, ki so jim tudi v drugih društvih in družbenih organizacijah komajda kos. Posredi so prostorska stiska, kadri in materialna sredstva. Predvsem kadri, saj težišče aktivnosti še vse preveč sloni na ožjem krogu članstva.

Navzlic problemom jim je uspelo izpeljati precej s programom zastavljenih nalog. Začrtali so si ustanovitev oddelka delovnega usposabljanja in jo tudi v resnici izvedli. Vroča želja jim je bila, oblikovati razvojni oddelček za motene otroke pri vzgojnem zavodu v Murski Soboti in tudi za se je uresničila. Ob tem imajo ves čas v mislih dejstvo, da bo treba skrb za duševno prizadete razširiti; tako naj bi zajela kar največ duševno prizadetih oseb. Društvena toplina dobro dene ne le mlajšim, ampak tudi starejšim. To v soboškem društvu za pomoč duševno prizadetim dobro vedo. V ta namen tesno sodelujejo z zvezo društev za pomoč prizadetim v Ljubljani, ki že vrsto let prireja seminarje za stare prizadete oseb, si pri svojem delu pomagajo z revijo Naš zbornik in — da bi se vsaj malo razvedrili — prirejajo vsakoletne enodnevnne izlete za člane.

Z vsem žarom se društvo vključuje v prizadevanja za ustanovitev invalidske delavnice v Murski Soboti, saj je v ta namen tudi ponudilo svoj program — program domače obrti. Ob tem velja pohvaliti nekatere neutrudne posameznike, zlasti — kot je bilo rečeno na občnem zboru — Marico Šiker, ki je v akcijo pripravila za ustanavljanje invalidske delavnice vložila vse svoje sposobnosti.

B. Žunec

APACE

SAMO-UPRAVNI SPORAZUM

Pred kratkim so v Apacah svečano podpisali samoupravni sporazum predstavniki Elkom Line iz Apac in osnovne šole Karel Destovnik Kajuh. Omenjeni sporazum predstavlja v bistvu osnovo za urejanje družbenoekonomskih odnosov na podlagi svobodne menjave dela, konkretnije pa podlago za medsebojno sodelovanje obeh podpisnikov na področju političnega izobraževanja in delovnega usposabljanja ter na področju telesne kulture in rekreacije in v kulturnem udejstvovanju.

Podpisu sporazuma so poleg predstavnika občine in DPO prisostvovali tudi delavci pobratene Crvene zvezde iz Mladenovca. vp

dopisniki so zabeležili

GORENJE — VARSTROJ

Bolniški izostanki

Dolgo časa so delavci enovite delovne organizacije Gorenje—Varstroj v Lendavi, kjer je zaposlenih okrog 1.200 delavcev, čakali na ureditev svoje ambulante. Že nekaj mesecev lahko delavci iščejo zdravniške usluge v svojih ambulantskih prostorih, vendar delavci upravičeno pravi, da se bolniški izostanki tudi sedaj ne zmanjšujejo. So vsi bolniški izostanki utemeljeni?

J. Žerdin

ČREŠNJEVCI

Novi prostori Mode pod streho

Gradnja novih delovnih prostorov Mure, TOZD Moda Gornja Radgona, v Črešnjevcih, dobro napreduje. Z deli so pričeli šele letos spomladi, vendar so prostori že pod streho. Z novo gradnjo bodo pridobili 3.500 kvadratnih metrov delovne površine. Celotna investicija bo veljala 130 milijonov dinarjev; od tega bodo skoraj polovico denarja porabili za opremo. S preselitvijo proizvodnje bodo še letos zaposlili 40 novih delavcev, ki se že pričakujejo v konfekcijski stroki. V letošnji plan so zapisali, da bodo izdelali 110 tisoč plaščev, od tega 40 odstotkov za izvoz. V prihodnjem letu pa bodo v novih prostorih izdelali 200 tisoč ženskih plaščev in drugih oblačil, zaposlili pa bodo še petdeset delavcev.

I. k.

RADENCI

Uspeh lovcev iz Negove

Lovska družina Radenci je pogosto organizator lovskih tekmovanj. Nedeljskega tekmovanja v streljanju na glinaste golobe pri lovski koči »Ježe« se je udeležilo precej tekmovalcev iz pomurskih lovskih druženj. Lovska družina Negova je ekipno osvojila prvo mesto, Radenci drugo in Videm ob Ščavnici tretje. Med posamezniki je bil najboljši Janko Kosi (Križevci), drugo mesto si je priboril Rudi Slogovec in tretje Janko Sipek, oba iz lovske družine Negova.

frku

PETANJCI

Tekmovanje ribičev

Ribiška družina Gornja Radgona je pripravila v gramozni jami v Petanjcih tekmovanje s plovcem na mirnih vodah, na katerem je sodelovalo pet ženskih in 15 članskih ekip iz številnih slovenskih ribičskih druženj.

Ekipno so osvojile prvo mesto ženske iz radgonske ribičske družine, drugo je pripadlo ekipi Maribora in tretje Brestancim. Med posameznicami pa je bil vrstni red takle: prvo mesto je osvojila Olga Pertoci, drugo Alenka Matjašec in tretje Anica Pertoci, vse iz radgonske ribičske družine.

Pri moških so ekipno zmagali Radgončani, druga je bila ekipa Koroške in tretja Brestancim. Pa še posamezniki: 1. Vinko Cegnar RD Mura, 2. Ivan Kozole Kostanjevica, 3. pa Miha Petek Radgona.

RADENCI

Skrb za turiste

Turistični delavci Radenske že leta skrbijo za pestro ponudbo in izlete v bližnjo okolico. Te dni pa so pripravili še eno presenečenje. Za goste so pripravili izposojevalnico ženskih in moških koles. Na uro bodo plačali 25 dinarjev. Kot so povedali, je v lepem vremenu vedno dovolj zanimanja za izposojanje koles.

L. K.

Mladi varčevalci na osnovni šoli Velika Polana

Z ustanovitvijo pionirskih hranilnic po osnovnih šolah so se odzvali povabilu k varčevanju tudi učenci osnovne šole v Veliki Polani. Na šoli je kar 175 varčevalcev, katerim so se tudi priključili vsi učenci iz vrta in povečali število varčevalcev na 225. Hranilnica je v novi šoli dobila primeren prostor v večnamenskem prostoru, kjer posluje dvakrat tedensko. Uslužbenci so učenci predmetne stopnje, ki povsem samostojno opravljajo svoje delo. Mentorica je tov. Katica Škalič, ki se je pred kratkim udeležila 3. konference mentorjev Ljubljanske banke in za prizadevano delo in izjemne uspehe na področju vzgoje mladih k varčevanju prejela Vošnjakovo plaketo.

Učence-varčevalce navaja, da varčujejo za končne ekskurzije, za letovanje v Baški, za zimsko in let-

no šolo v naravi in drugo. Tako ni težko zbrati potrebna sredstva po pogovoru „zmo do zrna pogača“. Trenutno razpolaga PH s 86.153,00 dinarji, kaže pa, da se

bodo z novim šolskim letom ta sredstva močno povečala. Varčujejo pa tudi razredne skupnosti in organizacije.

TI — KA

GORNJA RADGONA

Nova razsvetljava

Ljutomerska cesta sodi med najbolj obremenjene v Gornji Radgoni. K dokaj gostemu medkrajevnemu prometu se je z izgradnjo in vselitvijo v novi tovarni Avtoradgona in Elrad promet še povečal. Kot smo že poročali, je edina rešitev ureditev kolesarskih stez in pločnikov v vsej dolžini do Avtoradgone. Ker ulica dosedaj ni bila osvetljena, so se te dni mojstri lotili dela. Sredstva je preskrbela komunalna skupnost, dela pa izvaja Elektro Ljutomer.

L. K.

VELIKA POLANA

Želje in načrti

Gasilci v letošnjem letu načrtujejo povečanje števila članov, obnovo gasilskih prostorov v stari osnovni šoli, ustanovili pa bodo tudi gasilski krožek na šoli. V požarnovarstvenem tednu bodo pregledali dimne naprave v starih hišah, očistili vodnjake in kupili precej gasilske opreme. Čimprej pa bi radi dobili gasilsko cisterno. Vaščani so se že odločili, da bodo s samopriskevkom zbrali več kot polovico denarja, ostala sredstva pa naj bi primaknila občinska gasilska zveza iz Lendave.

J. Žerdin

Kot v dobrih starih časih

Tako bi lahko rekli ob srečanju s pekomo Karlom Cicom ob prodaji kruha v Lomanoših pri Gornji Radgoni. Vsak dan ta 67-letni pek iz Apač najprej kruh speče in se nato odpravi na vsakodnevno pot prodaje svojih izdelkov.

Starejši bralci se še gotovo spominjajo prodajalcev kruha in žemelj, ki smo jim rekli »gajšiči«. Z oprtnim košem polnih pekovskih dobrot so potovali po vaseh in zaselkih, ter tiste, ki so imeli denar, razveseljevali s kruhom in žemljami. Malo je bilo takih, ki so si lahko privoščili pekovski kruh. Ob srečanju z modernim gajšicom, ki izdelke ne nosi več v košu, ampak jih tvori z avtomobilom, je bilo nekaj domačega. Tega pa so krajani Lomanoš in drugih krajev, ki jih Cic vsak dan obišče, še danes deležni. Nekoč v Lomanoših pek ni dosti prodal, saj so kruh pekli doma, danes le redki počno kaj takega.

Tekst in foto L. Kramberger

SPODNJA ŠČAVNICA

Gasilsko tekmovanje

Gasilsko društvo Spodnja Ščavnica je razpisalo tekmovanje v počastitev 40-letnice vstaje jugoslovanskih narodov. Na razpis se je javilo 21 desetin. Prvo mesto pri članih in mladincih je osvojilo GD Videm, med člani pri enotami CZ GD Spodnja Ščavnica, pri mladincih GD Lutverci in med industrijskimi gasilskimi društvi enota KK Gornja Radgona TOZD Mesoizdelki. Po tem prvem delu tekmovanja, ki je bil izključno gasilski, je organizator poskrbel za dobro voljo občnanov in vseh udeležencev tekmovanja z izbiro najmočnejše moške in ženske desetine. Pomerili so se v vlečenju vrvi. Najmočnejše fante ima v svojih vrstah GD Lutverci, najmočnejša dekleta ima GD Žiberci. Vse prvouvrščene so dobile pokale v trajno last, ostali pa priznanja. Za dobro izvedbo tekmovanja gre zahvala gasilskemu društvu Spodnja Ščavnica in OGZ Gornja Radgona.

Irma Pintarič

ŠPORTNA REKREACIJA

Telesna kultura
v združenem delu

V soboški občini so v zadnjem obdobju dosegli določen napredek na področju športne rekreacije v združenem delu, vendar pa s stanjem ne moremo biti zadovoljni. To so ugotovili tudi delegati skupščine telesnokulturne skupnosti v Murski Soboti na zadnjem zasedanju, ko so obravnavali problematiko razvoja in uveljavljanja telesnokulturne dejavnosti v združenem delu.

Športna rekreacija je področje, kjer so se v zadnjem času uveljavile najrazličnejše oblike aktivnosti, ki omogočajo udeleževanje delovnemu človeku in občanu. Seveda so se te oblike v različnih okoljih uveljavile dokaj različno. V nekaterih organizacijah združenega dela so dojele pomen športne rekreacije za izboljšanje fizične sposobnosti in zdravja zaposlenih. Največ so pri tem storili v soboški Muri, kjer so zgradili potrebne športne objekte in zaposlili profesionalca za športno rekreacijo. Delno imajo kadrovske vprašanje za športno rekreacijo rešeno tudi v soboški Panoniji in Konstruktorju-Pomurje. V soboški občini so že tudi utečene delavske športne igre, ki jih organizira komisija za šport in rekreacijo pri občinskem sindikalnem svetu. V lanskem letu je v teh igrah sodelovalo 48 TOZD z blizu tisoč udeleženci. Poleg tega pa so uveljavljene tudi športne igre med nekaterimi sorodnimi delovnimi organizacijami. Vsekakor delavske športne igre, ki ne potekajo skozi vse leto, niso in ne morejo biti edina oblika športne rekreacije zaposlenih, temveč je potrebno uveljaviti nekatere druge oblike kot je športna rekreacija ob aktivnem odmoru in prostem času. Prav slednjemu bi morali v organizacijah združenega dela posvečati večjo skrb, saj prav športna rekreacija omogoča zaposlenim boljše počutje, hkrati pa prispeva k večji produktivnosti in boljšim delovnim rezultatom.

Po sprejetem dogovoru si bodo v soboški občini prizadevali v vseh večjih delovnih organizacijah ustanoviti delavska športna društva, v okviru katerih bi načrtno razvijali telesnokulturno dejavnost. V društvih pa je potrebno organizirati take oblike športne rekreacije, ki bodo omogočale vključevanje najširšemu krogu delovnih ljudi. Poleg delavskih športnih iger in ostalih oblik tekmovalne dejavnosti naj bi predvsem uveljavili športno-rekreativno dejavnost pred in po delu, organizacijo športno-rekreativnih odmorov ter športno-rekreativno dejavnost v času letnega dopusta. Zlasti bi morali uveljaviti organizirano rekreacijo v aktivnih odmorih. Prvi tak poskus bo meseca septembra v soboški Muri. Zavzemajo se tudi, da bi vsi zainteresirani dejavniki — TOZD, občinski sindikalni svet, počitniška skupnost in telesnokulturne organizacije — zagotovili v organiziranih letoviških organizatorja športne rekreacije, v vseh večjih organizacijah združenega dela pa naj bi čimprej tudi zaposlili profesionalnega organizatorja športne rekreacije. V prihodnje pa bo potrebno posebno skrb posvečati tudi vključevanju žensk v športno rekreacijo. V ta namen bo odbor za športno rekreacijo pri ZTKO Murska Soboti v kratkem sklical posvet s predstavniki večjih delovnih organizacij soboške občine, ki naj bi prispeval k uspešni realizaciji zastavljenih usmeritev na področju športne rekreacije v združenem delu.

F. Maučec

STRELSTVO

DVOJNA ZMAGA
VESNE

V okviru delavskih športnih iger ljutomerske občine je bilo tekmovalje v streljanju z zračno puško. Tekmovanja se je udeležilo 13 moških in 4 ženske ekipe, ali skupaj 77 tekmovalcev in tekmovalk. Največ uspeha so imeli strelci in strelke iz Vesne, ki so v obeh konkurencah osvojili prvi mesti. Sicer pa strelci in strelke Vesne že nekaj let zmagujejo v delavskih športnih igrah. Tekmovanje je izvedla občinska strelska zveza pod pokroviteljstvom ZTKO Ljutomer.

Rezultati — ženske: 1. Vesna 415, 2. Tehnostroj 322, 3. Imgrad 210 krogov. Posamezno: 1. Žurman (Vesna) 167, 2. Šafarič (Tehnostroj) 150, 3. Hvalec (Vesna) 144 krogov. Moški: 1. Vesna 794, 2. Tehnostroj 786, 3. Kongrad 762 krogov. Posamezno: 1. Mundjar (Teh) 175, 2. Kapun 3. Rudolf (Vesna) 171 krogov.

R. Kapun

IVICA KURBUS IN JOŽE VRBANCIC — v letošnji sezoni sta osvojila naslov republiškega prvaka za pionirje, mladince in člane, drugo mesto na državnem pionirskem prvenstvu ter naslov državnega prvaka kadetov. Foto: A. Abraham

STRELSTVO

Ljutomer in Robnik

Občinska strelska zveza Ljutomer je pripravila tekmovalje z malokalibrsko puško za pokal OSZ. Tekmovanja se je udeležilo pet strelskih družin ljutomerske občine. Zmagala je prva ekipa Ljutomera s 788 krogi pred Rudarjem Presika 749 in drugo ekipo Ljutomera 656 krogov. Med posamezniki je prvo mesto osvojil Robnik z 225 krogi pred Belcem 208 in Kapunom 200 krogov.

R. Kapun

MALI NOGOMET

Oba naslova
Partizanu Križevci

Končano je bilo tekmovalje v obeh občinskih ligah Ljutomer v malem nogometu. Največ uspeha so imeli nogometaši Partizana iz Križevca pri Ljutomeru, ki so v obeh ligah osvojili prvo mesto.

LESTVICA I. LIGE

Križevci	18	13	1	4	81:33	27
Grlava	18	13	1	4	84:58	27
Bolehnečice	18	12	2	4	94:43	26
Stročja vas	18	12	1	5	81:51	25
Triglavl	18	11	1	6	72:53	23
Vesna	18	7	1	10	61:68	15
Kamenščak	18	5	2	11	47:68	12
Presika	18	4	1	13	49:70	9
Partizan (-2)	18	5	1	12	34:86	9
Cezan. (-1)	18	2	1	15	37:114	4

LESTVICA II. LIGE

Križevci	14	10	0	4	68:35	20
Užice	14	6	5	3	43:32	17
Veterani (-1)	14	8	1	5	56:45	16
14	8	1	5	56:45	16	
Železne dveri	14	6	3	5	59:43	15
Cven	14	6	2	6	47:42	14
Pristava	14	7	0	7	44:50	14
Obtrnik (-2)	14	6	0	8	31:64	10
Gim. (-2)	14	1	1	12	29:70	1

T. Ficko

STRELSTVO — OBC. PRVENSTVO

Rumeševa in Bagari prvaka

Občinska strelska zveza M. Soboti je pripravila občinsko prvenstvo v streljanju z malokalibrsko puško za člane, članice, mladince in mladinke. Sodelovalo je 22 strelcev in 5 strelk iz 7 strelskih družin soboške občine. Normo za republiško tekmovalje pa so izpolnili štirje strelci in štiri strelke.

Rezultati — moški: 1. Bagari (Panonija) 215, 2. Horvat M. (Mura) 213, 3. Bukovec (Tišina) 212, 4. Horvat J. (Mura) 211 krogov. Ženske: 1. Rumeš (BK) 243, 2. Kolmanič (Panonija) 240, 3. Vogrničič (BK) 192, 4. Sapač (Panonija) 179 krogov.

EKIPNI ZMAGOVALEC
SOBOČANI

V Ljutomeru je bilo medobčinsko tekmovalje v atletiki za starejše pionirje in pionirke, na katerem so sodelovali atleti in atletinje iz vseh štirih pomurskih občin. Največ uspeha so imeli predstavniki soboške občine, ki so postali ekipni zmagovalci.

Rezultati — pionirke — 100 m: 1. Suhač (MS), 2. Horvat (GR), 3. Šerc (Le); 300 m: 1. Kovačič (Lj), 2. Marič (MS), 3. Grabar (MS); 600 m: 1. Mutvar (MS), 2. Mlinarič (GR), 3. Simonič (Lj); višina: 1. Krampač (Le), 2. Cigut (MS), 3. Stramič (GR); daljjava: 1. Jaklin (Le), 2. Špur (MS), 3. Šijanec (Lj); kroglja: 1. Bohar (MS), 2. Levičar (MS), 3. Bogdan (Lj); štafeta 4 x 100 m: 1. M. Soboti, 2. Ljutomer, 3. Lendava in 4. G. Radgona.

Rezultati — pionirji — 100 m: 1. Zadravec (MS), 2. Žalig (Le), 3. Štaman (Lj); 300 m: 1. Klemenčič (Lj), 2. Petek (Le), 3. Fras (GR); 1000 m: 1. Režonja (Le), 2. Koršič (MS), 3. Banfič (Lj); višina: 1. Čirič (Le), 2. Zemljčič (GR), 3. Majcen (Lj); daljjava: 1. Šiftar (MS), 2. Zver (Le), 3. Štraki (Lj); kroglja: 1. Majerič (Le), 2. Pongrac (MS), 2. Meznarič (Lj); štafeta: 1. M. Soboti, 2. Ljutomer, 3. Lendava in 4. G. Radgona.

Ekipno: 1. M. Soboti 22.234, 2. Ljutomer 20.801, 3. Lendava 20.587, 4. G. Radgona 19.482 točk.

T. Ficko

AKTIV UČITELJEV TELESNE VZGOJE

Obpravnavali aktualno
problematiko

Te dni se je v Ljutomeru pod vodstvom profesorja Toneta Pračka sestel aktiv učiteljev telesne vzgoje na osnovnih šolah Pomurja in obravnaval nekatera aktualna vprašanja šolske telesne vzgoje. Tako so obravnavali telesno držo in druge telesne okvare šoloobveznih otrok, o čemer je govoril dr. Jože Šumak. Ugotovili so, da se številno okvar, predvsem hrbtnice in stopal, naglo povečuje, zato bi morali učitelji in zdravniki tesneje sodelovati. V ta namen bodo tudi usposobili poseben oddelek, ki se bo ukvarjal s problematiko okvar in deformacij šoloobveznih otrok. Profesor Franc Kolarič je pripravil učno uro (vadba ob šolski trinski stezi), profesor Tone Praček pa je udeležence seznanil s predlogom novega učnega načrta za osnovne šole, ki predvideva za učence od prvega do šestega razreda po tri ure telesne vzgoje, za ostala dva razreda pa po dve uri. Aktiv učiteljev telesne vzgoje na osnovnih šolah Pomurja je tudi obravnaval problematiko varstva in poškodb pri urah telesne vzgoje, o čemer je prisotne informirala Danica Makoter, o novih metodah dela pri uvajanju borilnih športov in ritmične gimnastike, pa sta govorila tov. Davidovski in tov. Dardevičeva. Govorili pa so tudi o problematiki šolske atletike, kjer so ugotavljali, da temu področju šole namenjajo premalo pozornosti. Učitelji telesne vzgoje so si tudi ogledali medobčinsko tekmovalje v atletiki za starejše pionirje in pionirke.

T. Ficko

PARTIZAN KRIŽEVCI

POSEBNA SKRB
REKREACIJI

Partizan Križevci pri Ljutomeru sodi med tista aktivna društva v ljutomerski občini, ki posvečajo posebno skrb rekreaciji. V ta namen tudi organizira razne turnirje in akcije. Tako so organizirali nogometno tekmovalje v krajevni skupnosti, kjer po petem kolu vodijo Bučevci. Organizirali pa so tudi rokometni in odbojgarski turnir, kolesarjenje in kros. V počastitev Dneva borca pa pripravljajo tradicionalni turnir v malem nogometu.

M. Ohman

Vodi SD Tišina

Nadaljuje se tekmovalje v streljanju z zračno puško za prehodni pokal KS Tišina, ki ga organizira SD Koloman Flisar Tišina. Po petem kolu vodi ekipa Tišine z 10 točkami pred Petanjci 10, Satahovci 8, Tropovci 8, Gradščem 6 in Rankovci ter Murskimi Črnci, ki so brez točk. Tekmovalje se bo nadaljevalo meseca septembra.

NAMIZNI TENIS

Priznanje Kovaču
in Ungerju

Na konferenci namiznoteniške zveze Slovenije so zaslužnim tekmovalcem, delavcem in organizacijam podelili priznanja. Med njimi sta tudi Stefan Kovač in Mirko Unger iz Murske Soboti. Stefan Kovač, najboljši pomurski igralec namiznega tenisa, je prejel priznanje za tekmovalne dosežke v pretekli sezoni. Mirko Unger pa za dolgoletno uspešno delo kot republiški kapetan.

HOKEJ NA TRAVI

Reprezentanca Egipta
v Murski Soboti

V zadnjih dneh junija prispe v Jugoslavijo hokejska reprezentanca Egipta, neuvrščene dežele, s katero naša država dobro sodeluje. Na četrtku svoje turneje po Jugoslaviji od 29. 6. do 1. 7. se bodo hokejisti Egipta mudili v Pomurju, kjer bodo v Murski Soboti odigrali prijateljsko tekmo s hokejisti Pomurja. Tekma bo v torek, dne 30. junija 1981, ob 17.00 uri na igrišču OŠ Daneta Šumenjaka. Nastop hokejistov Egipta v Murski Soboti bo prav gotovo privlačen za mnoge ljubitelje športa.

JUDO — REP. PRVENSTVO

SOBOČANI DRUGI — VELIK USPEH

V Mariboru je bilo finale ekipnega prvenstva Slovenije v judu za člane, kjer sta nastopili po dve najboljši ekipi iz vzhodne in zahodne skupine. Sobočani so dosegli velik uspeh, saj so osvojili drugo mesto. V odločilnem srečanju so se pomerili z ekipo Impola iz Slovenske Bistrice in tesno izgubili z rezultatom 3:4. Zmage za Soboti so dosegli: Flajhtinger, Kisilak in Krančič. Sicer pa so v tem tekmovalju Sobočani osvojili 17 točk.

V zaključnem delu tekmovalja so nastopile ekipe Olimpije iz Ljubljane, Triglava iz Kranja, Impola iz Slovenske Bistrice in Partizana iz Murske Soboti.

BADMINTON

Mednarodno prvenstvo
v Lendavi

Ob prazniku lendavske občine je ŠSD Mladost pripravilo mednarodno prvenstvo Lendave v badmintonu. V ekipni razvrstitvi so zmagali domačini, ki so v odločilnem srečanju premagali Gleisdorf iz Avstrije z rezultatom 6:2. Poleg ekipne zmage pa so se domači, med 50 tekmovalci, odlično odrezali tudi pri pionirjih in mladincih posamezno.

Rezultati: pionirji: 1. Vugrinec (MI), 2. Korenčan (Jež), 3. Kustec (MI), 4. Zadnikar (Jež), pionirke: 1. Šlibar, 2. Koren, 3. Ošljaj, 4. Mahnič (vse Mladost); mladinci: 1. Sekereš (MI), 2. Erjavec (Jež), 3. Šendlinger (MI), 4. Dominko (MI); mladinke: 1. Jelenc, 2. Jan (obe OL), 3. Petkovič (MI), 4. Jerin (Jež).

Ekipno: 1. Mladost I (Lendava), 2. Gleisdorf (Avstrija), 3. Mladost II, 4. Virovitica. T. Gider

INVALIDI ŠPORTNO AKTIVNI

DŠRI Murska Soboti je pripravilo tekmovalje v balinanju na katerem je nastopilo 5 društev iz vzhodne Slovenije. Zmagali so Celjani pred Velenjčani in Mariborčani. Soboško društvo, ki je nastopilo z dvema ekipama, je osvojilo četrto mesto. Balinišče v Murski Soboti pa bo slavnostno odprto ob letošnjem občinskem prazniku.

Konec tedna, v soboto 27. junija, pa bodo v Murski Soboti gostovali invalidi iz Madžarske in se s soboškim društvom pomerili v metu krogle, sedeli odbojki, streljanju z zračno puško, kegljanju in šahu.

I. MNL M. Soboti

Rezultati — 21. kolo

Čarda:Tišina 2:4
Puconci:Rakičan 2:1
Bakovci:Cankova 3:0
Rogašovci:Ljutomer 2:7
Beltinka:Tešanovci 2:1

Beltinka	21	16	4	1	84:33	36
Bakovci	21	14	3	4	56:23	31
Tešanovci	21	13	3	5	59:40	29
Rakičan	21	12	1	8	49:34	25
Ljutomer	21	11	3	7	55:42	25
Lipa	21	10	4	7	53:44	24
Čarda	21	8	6	7	47:51	22
Tišina	21	10	1	10	67:52	21
Rogašovci	21	4	5	12	39:47	13
Puconci	21	4	5	12	45:66	13
Radgona	21	5	3	12	37:64	13
Cankova	21	0	0	21	13:108	0

II. ONL Lendava

Rezultati — 24. kolo

Zvezda:Odranci 0:3
Nedelica:Polana 5:0
Bistrica:Lakoš 2:1
Piramide:Črenšovci 0:11
Pince:Panonija 3:6
Borba:Mostje 6:1
Žitkovci prosti

Panonija	22	15	6	1	75:28	36
Borba	22	16	4	3	79:36	36
Črenšovci	22	15	3	4	67:30	33
Odranci	22	13	3	7	80:40	29
Nedelica	22	12	3	7	72:38	27
Bistrica	22	11	5	6	48:33	27
Mostje	22	11	2	9	52:33	24
Polana	22	8	2	12	52:57	18
Lakoš	22	8	2	12	41:47	18
Pince	22	6	3	13	34:74	15
Žitkovci	22	3	4	15	28:49	10
Zvezda	22	3	2	17	15:88	8
Piramide	22	3	1	18	21:111	7

ATLETIKA

Balek osmi

V Celju je bilo finale državnega atletskega prvenstva, na katerem je nastopil tudi član AK Pomurje iz M. Soboti Milan Balek kot edini pomurski predstavnik. Tekmoval je v hoji na 20 km in s časom 1:42,56,7 osvojil osmo mesto, kar je njegov osebni rekord.

KAJAKASTVO — DRŽAVNO
PRVENSTVO

Brata Verban druga

Na reki Soči pri Novi Gorici je bilo državno mladinsko prvenstvo kajakašev in kanuistov. Tekmovalja so se udeležili tudi mladi tekmovalci broderskega društva Mura iz Kroga. Najbolj sta se izkazala brata Verban, ki sta v slalomu s kanujem dvosedem zasedla drugo mesto, kar je vsekakor lep uspeh.

MALI NOGOMET

Čarda in Romah

NK Nemčavci je pripravil turnir v malem nogometu, na katerem je sodelovalo 13 ekip. Zmagala je ekipa Čarde pred Moščanci in Sebeborci. (S. A.)

NK Kupšinci je organiziral turnir v malem nogometu. Sodelovalo je 17 ekip. Zmagala je ekipa Romah pred Panonsko in Gederovci. (F. K.)

D. Hari in ekipa Radenske

Ob prazniku občine Lendava je tamkajšnje šahovsko društvo pripravilo nadvse uspeli hitropotezni turnir, ki se ga je udeležilo pet ekip, in 20 šahistov.

Zmagal je Danilo Hari s 17 točkami pred Rezonjo (oba Radenska) 15,5, Gaberjem (Lendava) 15. Prvo mesto med ekipami je pripadlo ŠD Radenska iz Murske Soboti z 53,5 točke, sledijo pa Lendava I ekipa 31,5, Lendava II 26,5, itd.

M. Jerše

Alkohol za krmilom

Ko smo v ponedeljek s prometnim inšpektorjem UNZ Murska Sobota Viljemom Čerpnjakom na kratko analizirali prometne nesreče preteklega tedna, smo ugotovili, da je bila skoraj vsem vzrok neprijetna hitrost, poleg tega pa še alkohol. Kaže torej, da NEKATERI vozniki motornih vozil še vedno ZAVESTNO kršijo prometne predpise.

Silvo Cmager, 23 let, iz Nunske grabe 14/a se je 15. junija peljal z osebnim avtom iz Mote pri Ljutomeru, in sicer pravilno po svoji desni strani vozišča. Nenadoma pa je prišel na cesto 3-letna deklica A. M. iz Mote 29 in se zaletela v blatnik avta. Hudo se je poškodovala in so jo odpeljali v bolnico.

Zaradi ozkega cestišča, neprijetne hitrosti in neizkušenosti 17-

letnega M. A. s Cvena, ki je vozil kolo z motorjem, je prišlo do trčenja z osebnim avtom, s katerim se je peljal 28-letni Alojz Makoter z Mote. — M. A. je padel in se hudo poškodoval, nastala pa je tudi materialna škoda za 30 tisočakov.

Iz Ivanovec poročajo o prometni nezgodi kolesarja Franca Kocipra. 16. junija ob 13.45 uri se je peljal

po lokalni cesti iz Sebeborca proti Andrejcem. Ker je bilo prevozno sredstvo nepravilno obremenjeno s prtljago, ga je zaneslo na levo, nakar je padel in se telesno poškodoval.

Voznik osebnega avta Karel Kolarič, 37 let, iz Stogovec se je 17. junija peljal z neprimerno hitrostjo skozi Zepovce. Pred njegovim avtom je hotela čez cesto 7-letna V. K. iz Stogovec. Akoravno je avtomobilist zaviral, nesreče ni uspel preprečiti in je deklico, ki mu je prišla pred avto z leve strani, zadel. Zdravijo jo v soboški bolnici.

Marjan Bukovec, iz Gornje Radgone, ki se je 18. junija z osebnim avtom peljal skozi Hrastje—Moto, zaradi velike hitrosti ni uspel izpeljati ovinka, kar je imelo za posledico, da je trčil v ograjo. Materialna škoda znaša 40 tisoč dinarjev. Poškodovanega voznika so prepeljali v bolnico, kjer so mu vzeli tudi kri za analizo, kajti miličniki so posumili v treznost.

Odvzem krvi pa so odredili tudi zoper 23-letnega Petra Gombošija iz Bakovec, Ribiška ulica 12. On je namreč 18. junija z veliko hitrostjo drvel proti svoji vasi in potemtakem ne preseneča, da je vozilo začelo zanašati, naposled je zdrknilo s ceste na bankino, takoj zatem pa v pokopališko ograjo. Voznik je hudo poškodovan. Gmotno škodo so ocenili na 7 tisočakov.

V bližini petanjskega pokopališča je 20. junija ob 16.15 uri 20-letni Jože Karas iz Kupšinec 53 zapeljal na desno bankino (peljal se je iz Radenc proti Murski Soboti), nato pa je vozilo zdrknilo s ceste in obstalo v jarku obrnjeno na levi bok. Voznika in sopotnika Franca Zenjiča iz Petanjec 119/a so prepeljali v bolnico, avto, na katerem je škoda za 25 tisočakov, pa k mehaniku.

Zavoljo neprimerne hitrosti je 21. junija izgubil oblast nad avtom 26-letni Miroslav Srt iz Zbigovec. V Črešnjevcih je zapeljal v jarek, vozil po njem 25 metrov, nato pa treščil v drevo, kjer je tudi obstal. Škode je za 40 tisoč dinarjev. Alkotest je pozelenel čez polovico.

Z neprimerno hitrostjo se je tudi peljal 34-letni Vladimir Friščič iz Klenovnika na Hrvaškem. V Vanča vasi je na sredini desnega voznega pasu naletel na 12-letno kolesarko M. S. in jo ob prehitevanju, kljub zaviranju, zadel. Deklica, ki je zletela v vetrobransko steklo, se je hudo poškodovala. Voznik je bil trezen.

KRVODAJALCI

TOVARNA MESNIH IZDELKOV M. SOBOTA — Janez Šantah (10), Marija Ratoša (2), Ludvik Franko (4), Milan Pečič (2), Srečko Vojevec (2), Jože Štefko (3), Jože Puhan (4), Anton Vučko (3), Ludvik Küplen (3), Marjana Mekiš (2), Ludvika Vrečič (4), Marija Mesarič (7), Jože Forjan (8), Marjana Ratnik (5), Slavica Fujs (7), Jože Fister (2).

POTROŠNIK M. SOBOTA — Katarina Fujs (6), Ludvik Petrovič (6), Jože Bagari (9), Marjan Flisar (1), Franc Horvat (3), Kristina Kranjec (7), Ludvik Šuklar (18), Ljubomir Pintar (4), Darko Frumen (1), Cvetka Smodiš (7), Majda Pertoci (3), Terezija Bertalančič (2), Sarika Dervarič (1), Pavla Domjan (1).

GRADBENIŠTVO TOZD POMURJE M. SOBOTA — Alojz Recek (5), Jože Flisar (2), Drago Ficko (2).

PANONIJA M. SOBOTA — Filip Muhič (3). POMURSKI TISK M. SOBOTA — Zora Vučina (8), Alojz Štefanec (7), Mirjana Vinkovič (1), Robert Kerec (8), Janko Meško (14), Štefan Kuhar (11), Jurij Marinec (27), Štefan Antolin (1), Greta Slivnjek (2), Ivan Gorza (6), Milena Šlebinger (2), Terezija Marinec (2), Rudolf Kokalj (14), Franc Pavel (1), Janez Borovič (9), Geza Gabor (3), Milivoj Gavrilovič (1), Magda Karas (11), Franc Weindorfer (5), Edvard Titan (4), Silva Pok (1), Ludvik Flegar (7), Aleksander Lukašev (31), Marija Cigut (1), Jože Lukašev (11), Tončka Grah (15).

SKUPŠČINA OBČINE M. SOBOTA — Marija Podlessek (17), Marija Gaber (7), Marica Meško (14), Amalija Koleč (8), Metka Jakšič (3), Štefan Žekš (6), Stane Vukan (13).

MURA, TOZD TEŽKA KONFEKCIJA — Florjan Miholič (10)

DAROVALCEM SE ZAHVALJUJEMO!
Transfuzijski oddelek

POSLEDICE KRATKEGA STIKA

18. junija je 53-letna Kristina Ozvatič s Tišine molzla kravo. Naenkrat se je živina vznemirila in padla po tleh. Mož Viktor je brž stekel k varovalkam in izklopil tok. Pravilno je namreč ugotovil, da je prišlo v električni instalaciji do kratkega stika. Krava, ki jo je predtem Kristina molzla, je za posledicami sunka elektrike poginila. Ob padcu na Kristino ji je prizadejala hude poškodbe na nogi, zato so jo prepeljali v bolnico. Medtem so elektrikiarji že ugotovili mesto kratkega stika. Povedali so, da sta prišla v stik pozitivni in ne-

gativni pol v grelcu bojlerja v kuhinji. Od tod je električni tok stekel po ceveh vodovoda v hlev in povzročil že opisane posledice. Najbrž bi bila nesreča še hujska, če Ozvatičeva ne bi imela obutih gumijastih škornjev.

Požar, ki je nastal na gospodarskem poslojpu Alojza Šuta v Ilovcih, je povzročil za 30 tisoč dinarjev škodo. Miličniki iz Ljutomera so povedali, da je goret začelo zaradi tega, ker je prišlo do samovžiga sena, ki so ga Šutovi nekaj dni pred tem spravili na podstrežje, čeprav ni bilo popolnoma suho.

Ana Kopinja iz Gaberja je na postaji milice v Lendavi prijavila krajo 11.100 dinarjev. To vsoto ji je nekdo sunil med 15. in 16. junijem. Denar je imela v hranilni knjižici, ki jo je spravila med posteljnino. Dasiravno je bilo stanovanje zaklenjeno, je, kot vse kaže, nepridiprav našel ključ, obišel v shrambi, in potem ni imel več težkega dela. Denar je izgubil v času, ko je bila Kopinjeva na njivi.

Avstrijski državljani Julius Paecck je murskosoboškim miličnikom povedal, da sta mu dva otroka v starosti od 8 do 10 let iz avta, ki ga je parkiral pred bazenom v Moravcih, ukradla dokumente in 4.500 Silingov ter 500 dinarjev. Za storilcema poizvedujejo.

21. junija ob 17.30 uri se je Jože Zel iz Maribora peljal z osebnim avtom znamke Ford Escort z Murskega vrha proti Kapeli. Naenkrat je opazil, da se kadi izpod pokrova motorja. Ko je vozilo ustavil in dvignil pokrov, je zagorelo še bolj. Gašenje s peno, vodo in peskom ni bilo uspešno in je avto skorajda zgorel. Gmotna škoda znaša 80 tisočakov. Vzrok požara je kratek stik na električni instalaciji.

Š. S.

Š. S.

ZADNJA VEST

SUMLJIVA SMRT

Obdukcija je pokazala, da 41-letna Marija Gjeker iz Radencec 15 ni umrla naravne smrti. Do izliva krvi v možgane, kar je imelo za posledico smrt, je prišlo ker je 14. junija 1981 dobila močne udarce. Tega dne je namreč v hiši prišlo do prepira med njo in materjo Ano Sadl. V razčiščevanje se je vmešal tudi pokojni mož, ki je ženo menda prav tako nekajkrat udaril po glavi. Med prerivanjem je naposled padla in z glavo udarila ob steno v hodniku. Primer bo obravnavalo sodišče.

Popravek. Predzadnji stavek, zapisan v prejšnji številki te rubrike, se pravilno glasi: Medtem ko sta se sončili, se je Stanislav (ne Franc, kot je bilo pomotoma zapisano) kopal.

Š. S.

IMPORT-EXPORT

POLJOOPSKRBA

ZAGREB
POSLOVNI CENTER MARIBOR

»POLJOOPSKRBA« import—export Zagreb, POSLOVNI CENTER, Maribor, Ljubljanska cesta 7, vam sporoča, da prodaja

— Traktorje TORPEDO-DEUTZ in
— Motokultivatorje: AGRIA, GOLDONI, HONDA in GORENJE Muta
— Kmetijske stroje iz programa SIP-ŠEMPETER, TEHNOSTROJ — Ljutomer, OLT Osijek in CREINA Kranj

Potrebne informacije vam daje POLJOOPSKRBA Zagreb — POSLOVNI CENTER MARIBOR, 62000 Maribor, Ljubljanska cesta 7, tel. (062) 29-351

PRODAJALNE v Mariboru, Ljubljanska c. 7 in Ulica XIV. divizije 73, tel. (062) 33-523 in v Murski Soboti, Lendavska cesta 37, tel. (069) 21-048.

REGISTRACIJA MOTORNIH VOZIL V RADGONSKI OBČINI

Ne bo treba več na občino

IZVRŠNI SVET PREENESL DEL PRISTOJNOSTI UPRAVNEGA ORGANA NA AGROSERVIS

Dokaz, da se občinska uprava hoče kar najbolj približati občanom, je tudi dogovor izvršnega sveta skupščine občine Gornja Radgona z Agroservisom iz Murske Sobotice. Oddelek za notranje zadeve skupščine občine Gornja Radgona kot stvarno in krajevno pristojni upravni organ za registracijo in podaljšanje veljavnosti registracije motornih in priklopnih vozil je prenesel na Agroservis del opravil v postopku za registracijo motornih in priklopnih vozil. Konkretno: občani iz radgonske občine, ki bodo pripeljali svoja vozila na tehnični pregled v Mursko Sobotico na Agroservis, bodo s 1. julijem lahko uredili vse potrebne formalnosti v tej pooblašeni organizaciji in jim tako ne bo treba več na občinski upravni organ v Radgono. To je vsekakor precejšen napredek! Proračun radgonske občine zaradi tega ne bo osiromašen, saj dogovor Agroservis obetuje, da kupuje koleke v „tisti prodajalni, ki jo je določil izvršni svet občine Gornja Radgona.“

Š. S.

PRISPEVKI ZA KIRURGIJO

Obveznice cestnega posojila so za izgradnjo kirurškega oddelka poslali:

Rozalija Drožina, Gaj, Ponikve pri Celju (2.220,65 dinarjev), Janko in Milica Hakl, Murska Sobota, Staneta Rozmana 8 (5.329,85 dinarjev), Janez Abraham, Šalovci 101 (761,30 dinarjev), Alojz Škodnik, Petanjci 62 (1.065,70 dinarjev).

Vsem dosedanjim in bodočim darovalcem denarja ali obveznic cestnega posojila se zahvaljujemo. Denarne prispevke nakazuje na račun številka: 51900-763-30297 TOZD Splošna bolnišnica Murska Sobota s pripisom „Prispevek z kirurgijo“.

UMRLI

Neža Čahuk, 83 let, Križevci 161; Janez Török, 36 let, Bokračič 7; Franc Kumin, 37 let, Krog 162; Franc Maroša, 61 let, Melinci 160; Ludvik Kučan, 62 let, Križevci 105; Franc Poll, 66 let, Pertoča 93; Dezider Banfi, 66 let, Moščanci 36; Karel Korpič, 69 let, Markovci 35; Leopold Car, 70 let, Sebeborci 39; Alojz Sraka, 70 let, Lipovci 204; Franc Horvat, 73 let, Motvarjevci 13; Janez Poredoš, 73 let, Murska Sobota, Cankarjeva 49; Jože Šoštarec, 74 let, Murska Sobota, Oktoberske revolucije 10; Jože Kokaš, 74 let, Vadarci 101; Janez Vrečič, 74 let, Grad 111; Alojz Šipoš, 75 let, Beltinci, Ravenska 26; Franc Titan, 75 let, Murski Črnci 63; Franc Horvat, 76 let, Černelavci 87; Štefan Bagari, 76 let, Bakovci 195; Karel Jerič, 76 let, Lukaševci 3; Mihael Franc, 76 let, Kovačevci 39; Stefan Ficko, 77 let, Korovci 42; Franc Bergles, 79 let, Salamenci 69; Perenc Antal, 79 let, Središče 38; Franc Svetec, 79 let, Adrijanci 47; Jože Vaš, 80 let, Selo 38; Alojz Celec, 80 let, Rakičan 61; Franc Kerec, 85 let, Murska Sobota, arh. Novaka 13; Ema Kreft, 42 let, Petanjci 121; Štefka Maglica, 51 let, Beltinci, Mladinska 6; Jolanka Bafari, 51 let, Predanovci 59; Gizela Šlankovič, 52 let, Predanovci 59; Gizela Vidonja, 54 let, Lemerje 15; Emilija Kuzmič, 64 let, Jurij 131; Frančiška Bokan, 67 let, Černelavci 42; Klara Obal, 69 let, Krog 195; Frančiška Šebjančič, 70 let, Sebeborci 10;

Na osnovi Pravilnika o podeljevanju nagrad in priznanj za inovacijsko in racionalizatorsko dejavnost v občini Lendava, razpisuje Komisija za to dejavnost pri občinski raziskovalni skupnosti Lendava

NATEČAJ

za podeljevanje nagrad in priznanj za inovacijsko in racionalizatorsko dejavnost.

I.

Komisija bo v letu 1981 podelila nagrade in priznanja posameznikom in skupinam za najboljše dosežke na področju inovatorstva in racionalizatorstva, t. j. za izume, vzorce in modele, tehnične in druge izboljšave kot je določeno s Pravilnikom.

Natečaj velja le za dosežke, ki so bili v tem letu predhodno priznani od pristojnih organov TOZD ali delovne skupnosti.

Komisija bo podelila tri nagrade in sicer:

1. nagrada 7000 din
2. nagrada 5000 din
3. nagrada 3000 din

II.

V natečaju lahko sodelujejo delavci ali skupine delavcev občine Lendava. Kandidate pa lahko predlagajo:

- a) komisija za inovacije in drugi odbori za inventivno dejavnost v TOZD in del. skupnosti
- b) Temeljne organizacije ali družbenopolitične organizacije v TOZD,
- c) Strokovna služba in posamezniki.

III.

Ob prijavi mora predlagatelj komisiji predložiti naslednje dokumente:

- osebne in splošne podatke;
- tehnične podatke z opisom;
- uporabo izuma ali racionalizacije; v praksi in kakšen je ekonomski učinek izuma ali racionalizacije;
- dokumentacijo izuma (skica, izračun)

IV.

Rok natečaja je do 1. nov. 1981. Kandidati naj do tega roka predložijo naloge Občinski raziskovalni skupnosti Lendava. Po roku prispelih nalog komisija ne bo upoštevala.

V.

Nagrade in priznanja bodo podeljena na seji skupščine Občinske raziskovalne skupnosti Lendava v mesecu decembru 1981.

KOMISIJA ZA INOVACIJSKO IN RACIONALIZATORSKO DEJAVNOST ORS LENDA

Delovna skupnost Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Lendava **objavlja** naslednja dela in naloge:

Referent za graditev in vzdrževanje

Kandidat mora izpolnjevati poleg splošnih pogojev še naslednje:

- da ima višjo izobrazbo gradbene smeri in 3 leta delovnih izkušenj
- da ima srednjo izobrazbo gradbene smeri in 7 let delovnih izkušenj,
- da ima opravljen strokovni izpit.

Kandidati naj vložijo pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev na Delovno skupnost Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Lendava, Partizanska ulica 52 v 15 dneh od objave.

O izbiri kandidata bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po poteku objave.

Oglas v VESTNIKU – zanesljiv uspeh

Pri temeljnem sodišču v M. Soboti – Enota v M. Soboti bo dne 17. 7. 1981 ob 8. uri v sobi št. 14

dražba nepremičnine

in sicer se bo prodajalo stanovanjsko hišo Deziderja in Terezije Sarka v Bevkovi ulici št. 4 v M. Soboti, zgrajena na parc. št. 2271 s stavbiščem 0.82 a ter garažo in dvorišče 3.70 a od vl. št. 858 k. o. M. Soboti za izklicno ceno 593.210,60 din ob položitvi varščine 59.321 din ter plačilo celotne kupnine v 15 dneh po prodaji. Natančnejši prodajni pogoji so razvidni iz odredbe o prodaji, ki je nabita na sodni oglasni deski tega sodišča.

POPRAVEK

Komunalna skupnost občine Lendava

objavlja **popravek** oglasa v Vestniku z dne 28. junija 1981 in sicer:

Natečaj za oddajo parcel v Lendavi bo **v petek, 3. julija 1981** ob 14.30 in ne v soboto, 3. julija 1981, kot je bilo objavljeno.

„Tehnostroj“ Ljutomer, n. sol. o.,
Delovna skupnost skupnih služb

Komisija za delovna razmerja objavlja

prosta dela in naloge:

1. vodenje sektorja razvoja in raziskav
2. vodenje sektorja za plan in organizacijo
3. programiranje investicij
4. raziskovanje trga
5. dva projektanta razvojne tehnologije

POGOJI:

pod 1., 2. in 3.

— končana visoka šola tehnične ali ekonomske smeri in najmanj 4 leta delovnih izkušenj

pod 4.

— končana visoka šola ekonomske smeri in najmanj eno leto delovnih izkušenj

pod 5.

— končana visoka šola tehnične smeri (strojne) in najmanj 4 leta delovnih izkušenj

Kandidati naj pošljejo ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi na naslov „Tehnostroj“ industrija in servis vozil Ljutomer, n. sol. o., Prešernova cesta 40, z oznako za komisijo za delovna razmerja.

O izbiri bomo vse prijavljene kandidate obvestili v 30 dneh po sklepu komisije.

Gradbeno podjetje GRADITELJ Beltinci

razpisuje

za šolsko leto 1981/82 naslednje kadrovske štipendije:

- 1 štipendijo na srednji gradbeni šoli (prednost imajo dijaki višjih letnikov)
- 5 štipendij za učence v gospodarstvu, poklic ZIDAR
- 3 štipendije za učence v gospodarstvu, poklic TESAR
- 2 štipendiji za učence v gospodarstvu, poklic ŽELEZOKRIVEC

Kandidati naj pošljejo prijave na obrazcu DZS 1,65.

K prijavi je potrebno priložiti:

- overjen prepis ali fotokopijo zaključnega spričevala
- ustrezne podatke o materialnem in socialnem položaju kandidata
- potrdilo o vpisu v šolo v tekočem letu

Rok za prijavo je 15 dni od dneva objave. O dodelitvi štipendij bodo kandidati pismeno obveščeni do 31. 8. 1981.

Obvestilo

vsem uporabnikom družbenih sredstev in varčevalcem Ljubljanske banke

S pristopom k novemu medbančnemu sporazumu so temeljne banke, združene v Ljubljansko banko, povečale mejni znesek, na katerega se lahko glasijo čeki po tekočih računih.

Omejitev posameznega čeka je odslej od 100 do 4000 din.

Prav tako se je povečal tudi možni znesek dnevnih dvigov s hranilne knjižice pri drugih bankah in na poštah v Sloveniji, Dalmaciji in Vojvodini.

Dnevna izplačila vpoglednih hranilnih vlog na ime smejo znašati do 6000 din (doslej 4000 din).

hitreje do cilja

Pripombe o javnih cestah

Osnutek zakona o javnih cestah je naletel na dokajšen odmev tudi v murskosoboški občini. Tako so člani odbora za ceste pri samoupravni interesni skupnosti za cestno in komunalno dejavnost imeli nekaj konkretnih pripomb na predloženo besedilo zakonskega osnutka. Med drugim so se zavzeli za to, da o razvrščanju lokalnih cest v prihodnje odloča skupščina družbenopolitične skupnosti, ne pa določeni organ, kot je bila dosedanja praksa.

Dopolnili bi naj tudi 18. člen omenjenega osnutka, kjer je govora o regionalnih cestah.

Mnenja so, da bi morale biti v pristojnosti republike tudi tiste regionalne ceste, ki povezujejo določena območja z mejnimi prehodi. Na tem področju kaže uveljaviti enotno politiko. Osnutek zakona naj ne bi tudi določal, katera temeljna organizacija združenega dela je obvezno pristojna za urejanje cestnih odsekov, ampak bi to nalogo prepustili posameznim občinam. Glede financiranja, predvsem iz taks za motorna vozila, pa so sprejeli pripombo, da bo treba v prihodnje natančneje opredeliti način delitve sredstev in kriterije, s čimer bi se izognili nekaterim razhajanjem na tem področju.

M. Jerše

ALUMINIJSKI RADIATORJI

aklimat[®] IN RADIATORSKI VENTILI

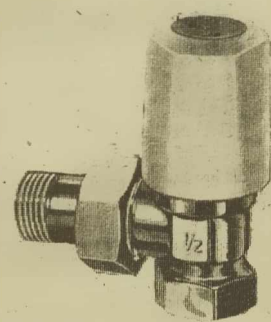
v mesecih juliju in avgustu

cenejši za
10 %

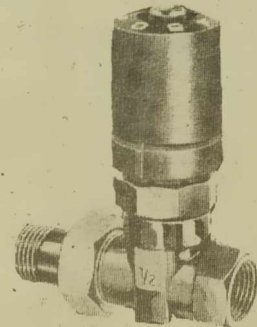

Nakup je možen v vseh trgovinah s tehničnim blagom

MARIBORSKA LIVARNA
Kejžarjeva 11, 62000 MARIBOR

RADIATORSKI KOTNI VENTIL

RADIATORSKI RAVNI VENTIL S TERMOSTATOM

PETEK	SOBOTA	NEDELJA	PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK
RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA
15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Ob koncu tedna (napovedi kulturnih in športnih prireditvev, pregled Vestnika, Povabilo, 17.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 18.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda	15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Prijetno soboto vam želimo (naš nasvet, sobotna reportaža, Iz naših časopisov), 16.45 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 18.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	10.05 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 — Srečanje na pomurskem valu, 12.00 — Spored v madžarskem jeziku, 13.00 — Doma in onkraj meja, 13.30 — V nedeljo popoldne (nedeljski gost, kotiček za kmetovalce, humoristična priloga), 14.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Spored slovenske narodnozabavne glasbe, 16.30 — Športna oddaja, 16.40 — Najbolj iskane plošče preteklega tedna, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Glasbena oddaja, 16.40 — Aktualna tema — Problematika izgradnje cest v Pomurju, 18.00 — Sotočje, 18.45 — Prijetni glasbeni utrinki, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Nekaj minut z..., 16.30 — Koncert na domačem valu, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Glasbena oddaja, 16.30 — Delegatska tribuna, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.
TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA
17.05 Poročila. 17.10 Rdeča Zora, nadaljevanje TV Beograd. 17.40 Glasbena parada Radenci 81: Plesni orkester radia Berlin. 18.15 Obzornik. 18.25 Vidiki socialnega dela: Socialni delavec v izobraževanju. 18.55 Ne prezrite. 19.10 Risanka. 19.15 Cik cak. 19.24 TV nocoj. 19.26 Zrno do zrna. 19.30 TV dnevnik. 19.55 Vreme. 19.57 Propagandna oddaja. 20.00 Ustvarjanje Titove Jugoslavije, dokumentarna serija. 21.00 Propagandna oddaja. 21.05 Cirkus. 21.30 V znamenju. 21.45 Nočni kino: Razbojniki, italijansko-španski film. Oddajniki II. TV mreže: 17.40 TV dnevnik v Madžarščini. 18.00 TV dnevnik. 18.15 Mali svet, otroška serija. 18.45 Zvočni laboratorij, zabavna oddaja. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Narodna glasba. 20.35 Včeraj, danes, jutri. 20.55 Ona, dokumentarna serija. 21.40 Predstavljamo vam, kulturna oddaja (do 23.10).	8.05 Poročila. 8.10 Glasba za cicibane: Kresniček, 1. del. 8.35 Kapitan Kuk, slovaška pravljica. 8.45 ZBIS — K. Grabeljšek: Moje akcije. 8.55 Čas za pravljice. 9.25 Ko utihne šolski zvonec. 9.55 Jezik v javni rabi: Razčlenjenost jezika. 10.05 Dokumentarna oddaja. 10.35 J. Dietl: Bolnišnica na koncu mesta, češka nadaljevanje. 11.30 Ljudje in zemlja — ponovitev. 12.30 Poročila (do 12.35). 17.05 Poročila. 17.10 Trapez, ameriški mladinski film. 18.50 Naš kraj. 19.05 Zlata ptica. 19.10 Risanka. 19.15 Cik cak. 19.24 TV nocoj. 19.26 Zrno do zrna. 19.30 TV dnevnik. 19.55 Vreme. 19.57 Propagandna oddaja. 20.00 Sobotna TV križanka. 21.40 Propagandna oddaja. 21.45 Plamteča zvezda, ameriški film. 23.20 Poročila. 23.25 TV kažipot. Oddajniki II. TV mreže: 17.15 Narodna glasba. 17.45 Zabavno glasbena oddaja. 18.00 Glasbena oddaja. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Romantika proti klasicizmu, dokumentarna serija. 21.00 Poročila. 21.10 Teta Luce, feljton. 21.40 Športna sobota. 22.00 Marta Argerič igra Chopina (do 22.30).	DEŽURSTVO: 9.00 do 13.00 (telefon 21-232) TV LJUBLJANA 9.15 Poročila. 9.20 Sezamova ulica, otroška serija. 10.20 D. Sušič: Tale, nadaljevanje TV Sarajevo. 11.05 TV kažipot. 11.28 Mozaik. 11.30 Narodna glasba. 12.00 Kmetijska oddaja. 13.00 Jugoslavija, dober dan (do 13.35). 14.40 Melodije istre in kvarnerja, posnetek festivala. 16.10 Poročila. 16.15 Prislunhimo tišini, oddaja za slušno prizadete. 16.55 Dežela naših očetov, gruzinski film. 18.05 Športna poročila. 18.15 Sestanek v nebotičniku. 19.10 Risanka. 19.15 Cik cak. 19.22 TV in radio nocoj. 19.24 Zrno do zrna. 19.30 TV dnevnik. 19.55 Vreme. 19.57 Propagandna oddaja. 20.00 D. Lebovič — M. Smoje: Partizanska eskadrilja, 1. del nadaljevanje TV Sarajevo. 20.55 Propagandna oddaja. 21.00 Slovenska mesta: Črnomelj. 21.30 V znamenju. 21.50 Športni pregled. Oddajniki II. TV mreže: 16.05 Nedeljsko popoldne. 17.30 Sobna postrežba, ameriški film. 19.00 Risanka. 19.30 TV dnevnik. 20.00 „SVEM 80“: Koncert. 21.00 Včeraj, danes, jutri. 21.25 Glasba iz ateljeja, ponovitev zabavno glasbene oddaje (do 22.15).	17.20 Poročila. 17.25 Glasba za cicibane: Kresniček, 2. del. 17.40 Mozaik kratkega filma: Smrt kmeta Djurice, Rdeči cvet, jugoslovska filma. 18.05 Človek in duševna stiska: Prava pot. 18.35 Obzornik. 18.45 Mladinska oddaja. 19.15 Risanka. 19.20 Cik cak. 19.24 TV in radio nocoj. 19.26 Zrno do zrna. 19.30 TV dnevnik. 19.55 Vreme. 19.57 Propagandna oddaja. 20.00 M. Kozina: Ekvinokcij, opera. 21.40 Propagandna oddaja. 21.45 V znamenju. 22.00 Ali se med seboj dovolj poznamo? Oddajniki II. TV mreže: 17.40 TV dnevnik v Madžarščini. 18.00 TV dnevnik. 18.15 Zlatarjevo zlato, otroška serija. 18.30 Bajke daljnih ljudstev. 18.45 Glasbena medigra. 19.00 Telesport. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Znanost. 20.50 Včeraj, danes, jutri. 21.15 Martin Eden, serijski film. 22.05 Iz sporeda TV Skopje: Mali upornik (do 22.35).	17.30 Poročila. 17.35 Kapitan Kuk, slovaška pravljica. 17.45 V. Milošević: Bosanska elegija. 18.15 Obzornik. 18.25 Tončka Čec, oddaja iz cikla Čas, ki živi. 19.10 Risanka. 19.15 Cik cak. 19.24 TV in radio nocoj. 19.26 Zrno do zrna. 19.30 TV dnevnik. 19.55 Vreme. 19.57 Propagandna oddaja. 20.00 Aktualno. 20.50 Propagandna oddaja. 20.55 Stendhal: Rdeče in črno, 1. del sovjetska nadaljevanje. 22.00 V znamenju. Oddajniki II. TV mreže: 17.00 Vaterpolo Kotor — Jug, prenos. 18.00 TV dnevnik. 18.15 Otroška oddaja. 18.45 Narodna glasba. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Zabava vas Sammy Davis. 20.45 Človek in čas, dokumentarna serija. 21.15 Včeraj, danes, jutri. 21.40 Izobraževalna oddaja (do 22.10).	16.45 Poročila. 16.50 Bitola: Rokomet Jugoslavija: ČSSR, prenos; v odmoru... 18.15 Risanka. 18.30 Obzornik. 18.45 Festival MPZ — Celje 81 (za JRT). 19.15 Risanka. 19.20 Cik cak. 19.24 TV in radio nocoj. 19.26 Zrno do zrna. 19.30 TV dnevnik. 19.55 Vreme. 19.57 Propagandna oddaja. 20.00 Film tedna: Asfaltna džungla, ameriški film. 21.50 Propagandna oddaja. 21.55 Miniature: Vizije Vide Fakinove. 22.10 V znamenju. OPOMBA: 14.00—19.30 Wimbledon: Tenis, polfinalne ženske. Oddajniki II. TV mreže: 17.40 TV dnevnik v Madžarščini. 18.00 TV dnevnik. 18.15 Kaj je novega pod streho, otroška serija. 18.45 Festival MPZ — Celje 81. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Srbska gledališča. 21.35 Včeraj, danes, jutri. 21.55 Tale, ponovitev nadaljevanke. 22.55 Knjige in misli (do 23.25).	17.55 Poročila. 18.00 Čas za pravljico, otroška kontaktna oddaja TV Zagreb. 18.30 Obzornik. 18.40 Po sledih napredka. 19.10 Risanka. 19.15 Cik cak. 19.22 TV in radio nocoj. 19.24 Zrno do zrna. 19.30 TV dnevnik. 19.55 Vreme. 19.57 Propagandna oddaja. 20.00 Glasbeni četrtak. 21.30 625. 22.10 V znamenju. Oddajniki II. TV mreže: 17.40 TV dnevnik v Madžarščini. 18.00 TV dnevnik. 18.15 Družba Zore Rdečelaske, otroška nadaljevanje. 18.45 Vaterpolo Mladost: Partizan, vključitev v prenos. 19.30 TV dnevnik. 20.00 IZSELJENKA vas — mozaična oddaja. 23.00 Poročila (do 23.05).
TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB
Prvi program 17.55 Pregled sporeda, 18.00 Poročila, 18.05 TV koledar, 18.15 Mali svet, 18.45 Zvočni laboratorij, 19.15 Risanka, 19.21 EPP, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 19.55 EPP, 20.00 Ustvarjanje Titove Jugoslavije, 21.00 Srečanje v studiu, 21.55 TV dnevnik, 22.10 Osvajanje Divjega Zahoda Drugi program isto kot Ljubljana II	Prvi program 16.55 Pregled sporeda, 17.00 Pesem mladosti, 18.00 Poročila, 18.05 TV koledar, 18.15 Koraki, 18.45 Poetsko gledališče, 19.15 Risanka, 19.21 EPP, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 19.55 EPP, 20.00 Naravnost na zemljo (film), 21.40 Studio EPP, 21.45 Dnevnik, 22.00 V soboto zvečer Drugi program isto kot Ljubljana II	Prvi program 9.45 Pregled sporeda, 9.50 Poročila, 10.00 Izgubljeni hudički (film), 10.55 Risanka, 11.30 Rukoveti — narodna blasba, 11.55 EPP, 12.00 Kmetijska oddaja, 13.00 Jugoslavija, dober dan, 14.00 Studio 071, 14.30 Divji pes Dingo (film), 16.05 Nedeljsko popoldne, 17.30 Sobni servis (film), 19.00 Risanka, 19.21 EPP, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 19.55 EPP, 20.00 Partizanska eskadrilja (TV film), 20.55 EPP, 21.00 Istanbul — reportaža, 21.30 Dnevnik, 21.50 Športni pregled Drugi program isto kot Ljubljana II	Prvi program 17.55 Pregled sporeda, 18.00 Poročila, 18.05 TV koledar, 18.15 Zlatarjevo zlato, 18.30 Bajke daljnih dežel, 18.45 Katapult, 19.15 Risanka, 19.21 EPP, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 19.55 EPP, 20.11 Brucka (drama), 21.10 EPP, 21.15 Izbrani trenutek, 21.20 Srečanja, 22.05 Dnevnik, 22.20 En avtor, en film Drugi program isto kot Ljubljana II	Prvi program 16.55 Pregled sporeda, 17.00 Vaterpolo: Kotor — Jug (prenos), 18.00 Poročila, 18.15 Potrebno je hoteti, 18.45 Narodna glasba, 19.15 Risanka, 19.21 EPP, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 19.55 EPP, 20.00 Odprti ekran, 20.55 EPP, 21.00 Aeromesto (film), 22.40 Dnevnik Drugi program isto kot Ljubljana II	Prvi program 17.55 Pregled sporeda, 18.00 TV koledar, 18.15 Kaj je novega pod streho?, 18.45 Festival mladinskih zborov Celje 81, 19.15 Risanka, 19.21 EPP, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 19.55 EPP, 20.00 Izbor v sredo, 22.30 Dnevnik Drugi program isto kot Ljubljana II	Prvi program 8.00 Jutranja poročila, 8.05 Eci, peci, pec, 8.30 Ruščina, 9.00 Šolska TV, 9.30 Sabrina (film), 11.20 klub seniorjev, 12.00 Opoldanska redakcija, 16.00 Eci, pec, 16.30 Medvedki so prosti, 16.55 Spanček Zaspalček, 17.00 Panoptikum, 17.25 Pregled sporeda, 17.30 Mi, 17.49 Reklame, 18.00 Avstrija v sliki, 18.23 Reklame, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Akti X, Y — nereseno, 20.15 Reklame, 20.20 Scene, 21.10 Reklame in šport, 21.20 Nočni studio, 22.20 Poročila. Drugi program 17.30 Pogovori z Herodotom, 18.00 Jahanje (prenos), 18.25 Kdo me hoče?, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Guliverjeva potovanja (reportaža), 20.00 Domači profesionalci, 20.15 Politika v petek, 20.50 Deset pred deseto, 21.20 Pod tigrovo zastavo (film), 22.50 Poročila.
TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA
Prvi program 8.00 Jutranja poročila, 8.05 Eci, peci, pec, 8.30 Ruščina, 9.00 Šolska TV, 9.30 Sabrina (film), 11.20 klub seniorjev, 12.00 Opoldanska redakcija, 16.00 Eci, pec, 16.30 Medvedki so prosti, 16.55 Spanček Zaspalček, 17.00 Panoptikum, 17.25 Pregled sporeda, 17.30 Mi, 17.49 Reklame, 18.00 Avstrija v sliki, 18.23 Reklame, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Akti X, Y — nereseno, 20.15 Reklame, 20.20 Scene, 21.10 Reklame in šport, 21.20 Nočni studio, 22.20 Poročila. Drugi program 17.30 Pogovori z Herodotom, 18.00 Jahanje (prenos), 18.25 Kdo me hoče?, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Guliverjeva potovanja (reportaža), 20.00 Domači profesionalci, 20.15 Politika v petek, 20.50 Deset pred deseto, 21.20 Pod tigrovo zastavo (film), 22.50 Poročila.	Prvi program 9.35 Smaragdi v Kulumbiji, 10.25 Nočni studio, 11.30 Pojmo skupaj, 12.00 Opoldanska redakcija, 14.40 Bratje Marx v blagovnici (film), 16.00 Vesela škatlja, 16.30 Stari parnik, 16.55 Spanček Zaspalček, 17.00 Dva x sedem, 17.25 Dober večer v soboto (Heinz Conrads), 17.50 Reklame, 18.00 Avstrija v sliki, 18.23 Reklame, 18.30 Čas v sliki, 18.50 Šport in reklame, 19.15 Stavimo, da... 20.55 Reklame, 21.00 Šport, 21.20 Newport-Jazz festival, 22.00 Poročila.	Prvi program 16.40 Spanček Zaspalček, 16.45 Klub seniorjev, 17.25 Pregled sporeda, 17.30 Mi, 18.00 Avstrija v sliki, 18.23 Reklame, 18.30 Čas v sliki, 18.50 Šport in reklame, 19.15 Stavimo, da... 20.55 Reklame, 21.00 Šport, 21.20 Newport-Jazz festival, 22.00 Poročila.	Prvi program 8.00 Jutranja poročila, 8.05 Eci, peci, pec, 8.30 TV kuhinja, 9.00 Solstvo v Avstriji, 9.30 Prebarvaj svojo kočijo (glasbeni film), 12.00 Opoldanska redakcija, 16.00 Eci, peci, pec, 16.30 Lassie, 16.55 Spanček Zaspalček, 17.00 Živali pod vročim soncem, 17.25 Pregled sporeda, Drugi program 17.30 Mi, 17.54 Reklame, 18.00 Avstrija v sliki, 18.23 Reklame, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Sport v ponedeljek, 20.05 Reklame, 20.10 Detektiv Rockford, 20.55 Večerni šport, 21.55 Poročila.	Prvi program 8.00 Jutranja poročila, 8.05 Eci, peci, pec, 8.30 Angleščina, 9.00 Šolska TV, 9.30 Končni akord (film), 11.10 Živnozdravnikeve zgodbe, 12.00 Opoldanska redakcija, 16.00 Eci, peci, pec, 16.25 Tudi hec mora biti, 16.55 Spanček Zaspalček, 17.00 Jadrnica 121 SP (film), 17.25 Pregled sporeda, 17.30 Mi, 17.54 Reklame, 18.00 Avstrija v sliki, 18.23 Reklame, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Argumenti, 20.15 Koktail operet, 21.05 Ime mi je Robert Guiscard (film), 22.20 Poročila. Drugi program 15.40 Pregled sporeda, 15.45 Iz parlamenta, 17.00 Pogovori z Herodotom, 17.30 Galerija, 18.00 Kremenčkovi, 18.23 Kdo me hoče?, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Kaj sem?, 20.00 Reklame, 20.03 Apropoz film, 20.50 Deset pred deseto, 21.20 Klub 2 in poročila.	Prvi program 8.00 Jutranja poročila, 8.05 Eci, peci, pec, 8.30 Neznana Avstrija, 9.00 Šolska TV, 9.30 Ko je mama stavkala (film), 10.55 Hans in Lena, 11.15 Waltonovi, 12.00 Opoldanska redakcija, 14.45 Novice iz parlamenta, 16.00 Eci, peci, pec, 16.30 Marco, 16.55 Spanček Zaspalček, 17.00 TV kuhinja, 17.25 Pregled sporeda, 17.30 Mi, 17.54 Reklame, 18.00 Avstrija v sliki, 18.23 Reklame, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Mairret, 20.40 Tenis, 22.00 Poročila. Drugi program 14.55 Pregled sporeda, 14.00 do 18.30 Tenis, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Dokumentarna oddaja, 20.05 Religije sveta, 20.50 Deset pred deseto, 21.20 Prijatelj (film), 23.05 Poročila.	
TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA
15.25 Poje Gilbert Beaud. 16.30 Navzkrižno vprašanje, uganke. 17.00 Okno, reportaže. 18.30 TV dnevnik. 19.00 Delta, znanstveni magazin. 19.25 Glasbeno TV gledališče: Muzikalne duše, glasbene anegdote. 20.30 Panorama; pojavi v svetovni politiki. 21.25 TV dnevnik. 21.35 Lahko noč, odrasli! Nebeška dekleta, nemška nadaljevanje za starejšo od 16 let.	8.05 Spored za otroke. 10.10 TV reprize. 12.45 Za otroke. 14.05 Brodolomci, nadaljevanje. 15.05 Cirkus. 16.05 Literarni mozaik. 16.45 Kremelj. 1. del. 17.20 Kincseshanya, dokumentarni film. 18.30 TV dnevnik. 19.00 Ulice San Franciscas, kriminalna. 20.00 TV festival Veszpem, podelitev nagrad. 20.30 Mačja igra, madžarski film. 22.20 TV dnevnik.	7.00 Za otroke. 9.35 Ludas Matyi, pravljica igra. 11.40 Balet. 13.25 Svet divjine, tiger. 13.55 Železi ste, spored po želji gledalcev. 15.15 Priporočamo naše sporede. 15.55 Konjski šport, galop. 16.45 Nedeljska glasba. 18.00 Teden: aktualnosti, reportaže. 19.00 Poročila. 19.05 Nekateri ljubijo vroče, ameriški film. 21.05 Šport. 21.15 Bartok: Kontrasti.	16.55 Pregled sporeda, 17.00 Znanost danes, 17.30 Usmeritve, 18.00 Kremenčkovi, 18.25 Kdo me hoče?, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Živnozdravnikeve zgodbe, 20.05 Schilling, 20.50 Deset pred deseto, 21.20 Septemberska polja, 22.50 Poročila.	15.40 Glasbene zgodbe: Joseph Haydn. 16.10 Horizont magazin, reportaže. 16.50 Kazan pod zemljo, spored študija Szeged. 17.20 Poldrug milijon korakov na Madžarskem; Gerecse, domovina rdečega marmorja. 18.30 TV dnevnik. 19.00 Iskralci zlata na Aljaski, nadaljevanje. 20.10 Studio '81, kulturni tednik televizije. 21.10 Brez diplome, reportaža. 21.40 TV dnevnik.	8.05 Za otroke. 9.10 Dve noči s Kleopatrom, filmska komedija. 14.45 Za otroke. 15.35 Tenis iz Wimbledonu. 17.15 Tekoči sladkor iz koruze, reportaža. 17.45 Štafeta, 10 minut mladosti. 18.30 TV dnevnik. 19.00 Dva Američana, ameriški film. 20.30 Skrivnosti naše bodočnosti: spored Andre Czeizela, 8. del: Primerjava z vesoljem. 21.35 TV dnevnik.	14.50 Telesport; tenis iz Wimbledonu. 16.55 Glasbeni film. 17.15 Bartok: Narodne za klavir za otroke. 17.25 »Do razuma in dalje...« v obrambo talentov. 18.30 TV dnevnik. 19.00 V tistem edinem trenutku. TV igra po Sandoru Erdelyiju. 20.00 Glasbeni TV klub. 20.50 Srca bjejo vsepovsod, dokumentarni film. 21.30 TV dnevnik.

tedenski koledar

PETEK, 26. junij — Helena SOBOTA, 27. junij — D. samo-upravljalcev
NEDELJA, 28. junij — Leon PONEDELJEK, 29. junij — Peter
TOREK, 30. junij — Emiljana SREDA, 1. julij — Julija ČETRTEK, 2. julij — Oton

kino

„PARK“ MURSKA SOBOTA
26. junija ob 18. in 20. uri ter 28. junija ob 16., 18. in 20. uri ameriški barvni kinemaskopski film: „CHARLIEJEVO MAŠČEVANJE“;
29. in 30. junija ob 19. in 20. uri danski barvni vstavistijski film: „AVTOCESTA V POSTELJI“; ogled filma mladini do 16. leta starosti ni dovoljen.
1. in 2. julija ob 18. in 20. uri francoski barvni vstavistijski film: „JAVNA HIŠA 122“; ogled filma mladini do 16. leta starosti ni dovoljen.

LJUTOMER
27. junija ob 20. uri ter 28. junija ob 17.45. in 20. uri francoski film: „ZBOGOM EMANUELA“.

GORNJA RADGONA
26. junija in 27. junija ob 19.30. uri hongkongski film: „NAJVEČJE MAŠČEVANJE BRUCE LEEJA“;

28. junija ob 9.30. uri hongkongski film: „NAJVEČJE MAŠČEVANJE BRUCE LEEJA“ in ob 18. uri-ameriški film: „V VRTINCU“; Predvajana bosta oba dela, med obema deloma bo 15 minut odmora.
1. in 2. julija ob 19.30. uri hongkongski film: „ČUVAJ SE KLEOPATRE WONG“.

RADIN RADENCI
26. junija ob 19. uri ameriški film: „V VRTINCU“.

ČRENŠOVCI
26., 27. in 29. junija ob 20. uri ameriški barvni film: „BEN HUR“.

VERŽEJ
27. in 28. junija slovenski film: „STRAH“.

LENDAVA
27. junija ob 17.30. in 20. uri ameriški film: „METEOR“;
28. junija ob 17.30. in 20. uri ameriški film: „LOVEC“.

prodam

TROFAZNO VODOVODNO ČRPALKO z avtomatom prodam. Karel Kahr, Kuzma 41. M—2107
VOZNO KRAVO s teletom, kontrola A, in brano za krovno vprego, prodam. Murski Petrovci 11. M—2108
KABINO za traktor steyr prodam. Rakičan 22. M—2112
KONJA srednje težkega, prodam. Naslov v upravi lista. M—2113
STAREJŠO stanovanjsko hišo oddam v najem s 1. julijem — tudi z gospodarskim poslopljem, primernim za obrt ali skladišče — in prodam nekaj pohištva: Jožef Mihalič, Vanča vas 8, p. Tišina. M—2114
TRDA SUHA DRVA (12 kub. m) prodam. Evgen Zakoč, Ivankovci 15. M—2115
KRAVO s tretjim teletom, brejo 7 mesecev, prodam. Otovci 3, p. Mačkovci. M—2116
VW 1200, letnik 1974, po ugodni ceni prodam. Jože Horvat, Pečarovi 35/B. M—2118
RDEČI RIBEZ prodam. Trstenjakova 36. M—2120
KARAMBOLIRAN ZAPOROŽEC ugodno prodam, tudi po delih. Informacije vsak dan razen nedelje v Fokovcih št. 2. M—2121

VESTNIK

Štefan Dravec (direktor in glavni urednik), Juš Makovec (pomočnik direktorja in glavnega urednika), Ludvik Kovač (odgovorni urednik), Brigita Bayčar, Jani Dominko, Jože Graj, Milan Jerše, Janez Kurbus, Dušan Loparnik, Feri Maučec (šport), Štefan Sobočan, Janko Stolnik (dopisništvo), Branko Žunec, Gönter Endre (tehnični urednik), Nevenka Emri (lektor). Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/1 — Telefon: Uredništvo 21-232, 21-064 in 21-383; direktor in glavni urednik, odgovorni urednik, naročniški oddelek, računovodstvo, gospodarsko-propagandna služba in tajništvo 21-064 in 21-383, dopisništvo Gornja Radgona tel. 74-597, dopisništvo Lendava tel. 75-085 in dopisništvo Ljutomer tel. 81-317 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Celotetna naročnina 300,00 din, polletna 150,00, za inozemstvo celoletna naročnina 700,00 din (330 Sch, 47 DM), za delovne organizacije 400,00. Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900-603-30005 — Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana 50100-620-000112-25730-30-4-01176 — Cena posamezne številke 8 dinarjev. Tiska ČGP Večer Maribor — Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

ŠTEDILNIK „ALFA“ VRANJE, malo rabljen, prodam. Banovci 25, Veržej. Vi—226
MOTOKULTIVATOR HONDA s koso, še z garancijo, naprodaj. Dolenci 107. M—2125
OSEBNI AVTO VOLVO, tovorni avto TAM 5000 in gradbena parcela (10 a) naprodaj. Černelavci 49. M—2126
WARTBURG, v dobrem stanju, prodam. O. Zupančičeva 9. M—2127
ZAMRZOVALNO SKRINJO 250 l, dobro ohranjeno, prodam. Mladinska 62, M. Sobota. M—2128
KATRCO, registrirano do decembra, nujno prodam. Cena 30.000,00. Motovilci 5, telefon 22-030, interna 16 — dopoldne. M—1981

OPEL REKORD C 1700, letnik 1970, karambolirana leva prednja stran, prodam. Ladislav Horvat, Dolga vas 33. Le—223
AVTOMOBIL ZASTAVA 750, letnik 1976, naprodaj. Ogled možen v soboto popoldne v Kapci št. 146. Le—232

12 PANJEV ČEBEL (tipa žnidaršič) z maticami, letnik 1980 s kompletno opremo in čebelnjakom, prodam. Za čebele imamo zdravstveno potrdilo o pregledu in so lahko seljive. Ogled je možen vsak dan. Binnyei, Kranjčeva 11, Lendava. Le—219

NJIVE NA GORICI (pri pokopališču), 57 arov, naprodaj. Informacije: Nemeč, Gorica. M—1949

VELIKO NOVO HIŠO s 30 ari zemlje, primerno za obrtnika, ter samonakladalko krüger, prodam. Rozika Jurkovič, Podgorje 9 pri Cmureku, p. Apače. M—2070
AVTO WARTBURG KARAVAN, registriran do konca leta, in trifazni števec, prodam. Ratkovič 24. M—2071
PUJSKE PRODAM. Gradišče 4, p. Tišina. M—2072

HLADILNIK (80 l), malo rabljen, ugodno prodam. Brumen, Moravci 5/C, p. Martjanci. M—2101

MOTORNO KOLO MZ TS 250/1, letnik 1979, prodam. Alojz Topolovec, Veržej 147. M—2103
PRALNI STROJ z garancijo prodam. Informacije na telefonu 23-201, od 6.—14. ure. M—2104
KRAVE — po izbiri prodam. Pečarovi 77. M—2105
KRAVO — po izbiri prodam. Jožef Vöröš, Mlajtinci 30, p. Martjanci. M—2106

PUJSKE in SPAČEK prodam. Markišavci 8. M—2088
ZASTAVO 101, letnik 1974, ugodno prodam. Kupšinci 30, p. M. Sobota. M—2089

MLADO KRAVO s teletom prodam. Krog št. 82. M—2090
KRAVO s teletom prodam. Gančani — Raščica 222, Beltinci. M—2091
ELEKTRIČNI HARMONIJI še z garancijo, ugodno prodam. Kamovci 33, p. Dobrovnik. M—2092
TOVORNI AVTO ZNAMKE MAN v voznom stanju, prodam. Jože Vogrin, Spodnji Ivanjci 35. M—2093
GUMI VOZ v odličnem stanju prodam. Karel Gorza, Andrejci 8, p. Martjanci. M—2098

ZAMRZOVALNO SKRINJO (300 l), po ugodni ceni prodam. Hohsteter, Ciril Metodova 11, M. Sobota. M—2099
OTROŠKO POSTELJICO z vložkom prodam. Naslov v upravi lista. M—2100
ZAMRZOVALNO SKRINJO (200 l), prodam. Ladislav Luthar, Puconci 65. M—2061
KLASIČNO KITARO YAMAHA, tip G—255 S, prodam. Cena 7.000 din. Telefon 22-128. M—2073

ŠKODO 100 L, letnik 72, obnovljena karoserija, prodam. Cena 30.000 din. Drago Kočar, Sotina 66. M—2064

ŠOTOR za 4-5 oseb, plinski hladilnik in še nekaj kamp opreme, prodam. Telefon 77-606 v večernih urah. M—2065

ŠOTOR ZA 4 OSEBE (dve spalnice), rabljeno tri sezone, prodam. Kopitarjeva 25. M—2066
ZASTAVO 101, letnik 1976, prevoženih 47.000 km, ugodno prodam. Jože Novak, Kroška 26, M. Sobota. M—2067

GRADBENO PARCELO NA VANEČI PRODAM. Ogled v soboto in nedeljo. Aleksander Kranjec, Domanjševci 12. M—2024
GS 1220 CLUB, dobro ohranjen, prodam. Dr. Zlatko Šubinski, Titova 25, telefon 22-172. M—2129
TOMOS CROS JUNIOR 50 ccm, tomos avtomatik in pony ekspres, ugodno prodam. Janez Lopert, Okt. revolucije 9, M. Sobota. M—2133

KAVČ in „šank“ s stoli prodam. Ogled popoldne. Biljana Savanovič, Staneta Rozmana 2. M—2134
TRAJNOGOREČO PEČ in dodatno peč prodam. Zrim, Razlagova 15. M—2135

MALE PUJSKE PRODAM. Šalamenci 60. M—2136
ŽITNI KOMBAIN ZMAJ 780 prodam. Ivan Pal, Lipa 60, p. Turnišče. M—2137

MALE PUJSKE PRODAM, Gradišče 44. M—2139
MALE PUJSKE PRODAM, Zemljič, Petanjci 119/A, p. Tišina. M—2140

INDIJSKI DŽIP, letnik 69, registriran, prodam. Vrtarič, Lendavska 17/C — novi blok. M—2141
ŠOTOR za štiri osebe z ležišči in del opreme zelo ugodno prodam. Telefon 22-089. M—2143
KRAVO, staro 5 let, 8 mesecev brejo, kontrola A, prodam. Murski Črnci 17, p. Tišina. M—2144
PLEMENSKO SVINJO, visoko brejo, prodam. Jože Kovač, Pečarovi 87, p. Mačkovci. M—2146
MOPEL s prestavami prodam. Puževci 34. M—2147
BREJO KRAVO, staro 7 let, vozno, prodam. Velika Polana 199. M—2149

KARAMBOLIRANI AVTOMOBIL ZASTAVO 750, registrirano do septembra 1981, prodam. Anton Bohinec, Cven 51, p. Ljutomer Vi—220
ŽITNI KOMBAIN KDL B6M, širina kose 2 m, prodam. Andrej Gerenc, Radmožanci 52. Le—220
ŽETVENO NAPRAVO za kosilnico laverda, prodam. Dobrovnik 180. M—2073
ZLATO MOŠKO ŽEPNO URO PRODAM. Naslov v upravi lista. M—2074
TRAKTOR URSUS 35 KS s koso, jermenico in plugom, ugodno prodam. Pečarovi 72. M—2076

MALE PUJSKE PRODAM. Borejci 40. M—2078
ŠKODO, letnik 1973, ugodno prodam. Krog 151, telefon 21-706. M—2079

ZASTAVO 750 prodam. Cena po dogovoru. Mirko Titan, Krog 180, telefon 21-182. M—2080

MOTORNO KOLO ČZ 350 — zelo ugodno prodam. Janez Gomboš, Bakovci 5. M—2082
KRAVO, staro tri leta, prodam. Kušanovci 23, p. Mačkovci. M—2083

OPEL KADETT, letnik 1965, registrirano do februarja 1982, prodam. Milan Benkič, Bodonci 92. M—2086

KRAVO, brejo 8 mesecev, staro 6 let, prodam. Jože Marič, Odranci 341. M—2087

NSU 1200 v voznom stanju prodam. Naslov v upravi lista. M—2055

BREJO SVINJO PRODAM. Naslov v upravi lista. M—2056
MOTORNO KOLO AVTOMATIK 3, dobro ohranjeno, prodam. Jože Kuzma, Bunčani 79. M—2060

HIŠO z vrto in 16 arov zemlje — primerno za vinograd in Krplivniku 14/A prodam. Interesni naj se ogledajo pri Julijani Horvat, Šalovci 56. M—2151

OPEL ASCONO 16, letnik 77, prevoženih 42.000 km, brezhiben, nujno prodam. Telefon dopoldne 061 322-377, popoldne 061 47-046. M—2152

OSTREŠJE — primerno za gospodarsko posloplje (10 x 8 m) — prodam. Slavko Podlogar, Noršinci 10, p. Ljutomer. Vi—230

PEUGEOT 304, letnik 1975 in opel kadet (karamboliran) prodam. Cven 6, p. Ljutomer. Vi—231

kupim

STREŠNO OPEKO FOLC (1500 kom) kupim. Viktor Čor, Kovačevci 31, p. Grad. M—2095
BOROVO HLODOVINO KUPIM. Naslov v upravi lista. M—2096
VINOGRAD V LENDAJSKIH GORICAH (lahko tudi brez letošnjega pridelka), kupim. Sobočan, Hotiza 158/C. M—2142

sobe

GARSONJERO, enosobno stanovanje ali sobo, centralno ogrevano, po možnosti s kopalnico, iščem. Naslov v upravi lista. M—2057
OPREMLJENO SOBO oddam solidnemu moškemu. Ciril Metodova 3, Murska Sobota M—2122
ENOSOBNO STANOVANJE išče tričlanska družina. Možnost plačila naprej. Naslov v upravi lista. M—2131

zaposlitve

VAJENCA za plesarsko stroko sprejemem v uk. Naslov v upravi lista. M—2084
DELAVKO za delo pri plastiki zaposlim takoj. Telefon 23-520 — popoldne. M—2085

Zahvala!

Delavcem oddelka milice iz Dobrovnika se zahvaljujem za uspešno odkritje nezakonitega lova na območju Lovske družine Dobrovnik in za uspešno delo pri raziskavi kaznivnega dejanja tatvine pri našem lovskem domu v Dobrovniku.

ČLAN LD
A. G.

NAROČNIKI

VESTNIKA!

Z izterjavo naročnine smo v velikem zaostanku, zato vas prosimo, da pismonoši plačate naročnino za letošnje leto. Poudarimo naj, da je plačilo celoletne naročnine Vestnika tudi letos vezano na nagradno žrebanje — za tradicionalni Vestnikov izlet. Naročnino Vestnika pa lahko poravnate tudi osebno na upravi Vestnika, Titova 29/1, pri Viatorju v Ljutomeru in na upravi Nepujsaga v Lendavi.

ZGEP »POMURSKI TISK« n. sol. o. TOZD TISKARNA n. sub. o. MURSKA SOBOTA, Lendavska 1

DELAVSKI SVET TOZD TISKARNA

razpisuje

po določenih statuta in na podlagi sklepa dela in naloge

TEHNIČNI VODJA

(reelekcija)

Prijavljeni morajo poleg splošnih z zakonom določenih pogojev izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:
— grafični inženir
— 3 leta prakse v stroki

Dela in naloge se združijo za dobo štirih let

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh od objave razpisa na naslov: Splošno-kadrovska služba ZGEP »Pomurski tisk«, Murska Sobota, Lendavska 1.

Prijavljeni bodo o izidu razpisa obveščeni v 15 dneh po opravljeni izbiri, izbiro pa bomo opravili v 30 dneh po preteku razpisnega roka.

V SPOMIN

2. julija minevata dve leti tihega žalovanja, odkar nas je zapustil naš dragi sin in brat

Jože Zemljič

iz Moravec

Praznina za teboj je boleča, a spomin na tebe ne bo ugasnil, dokler živimo mi. Hvala vsem, ki se ga še spominjate, prižigate sveče in s cvetjem krasite njegov poslednji dom.

Žalujoči: mama in sestra z možem

Srce trpi in joče, sina, strica pozabiti nam ni mogoče.

ZAHVALA

V 44. letu starosti nas je po dolgotrajni bolezni tiho in brez slovesa za vedno zapustil naš dragi sin in stric

Franc Horvat

iz Gaberja

Prisrčno se zahvaljujemo vsem sosedom in prijateljem za vso pomoč v najtežjih trenutkih ter vsem, ki ste pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje, sočustvovali z nami in nam izrekli sožalje. Posebna hvala pevcem za odpete žalostinke in g. Bernadu za pogrebni obred.
Gaberje, 14. junij 1981

Žalujoči: mama Katarina, nečak Jože, nečakinja Julijana in teta Julijana

ZAHVALA

Nepričakovano nas je v 57. letu starosti zapustil naš dragi stric

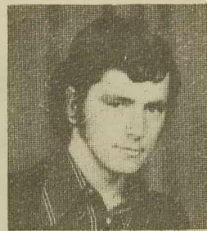
Franc Hari

iz M. Sobote

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, prijateljem in znancem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje, sočustvovali z nami in izrekli sožalje. Posebna zahvala zdravnikom in zdravstvenemu osebju internega oddelka soboške bolnišnice.

Zahvala duhovniku za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

Žalujoči: svakinja Marija, nečaki Katica, Janez in Marjeta z družinami ter ostalo sorodstvo

*Ni hujsih bolečin,
kot je na te boleč spomin*

V SPOMIN

24. junija so minila tri boleča leta tihega žalovanja, odkar nas je v 25. letu starosti, v cvetu mladosti, po prometni nesreči, za vedno zapustil naš dragi sin, atek, brat, stric in ujec

Anton Režonja

iz Črenšovec

Hvala vsem, ki se ga še spominjate in obiskujete njegov prerani grob.

Žalujoči: VSI TVOJI

*Ko prišla cvetoča je pomlad,
vesel od doma si odšel,
a pomislil nisi, da zvečer
se živ ne vrneš več*

V SPOMIN

23. junija minevata dve boleči leti, odkar nas je za vedno zapustil naš dragi sin, brat in stric

Feri Seršen

iz Vanča vasi

Težko nam je pri srcu, ko se te spominjamo. Spoznanje, da te ne bo nikoli več med nami, je še vedno boleče. Ostali so sledovi tvojih pridnih rok in spomini, ki ne bodo nikoli ugasnili. Cvetje in prižgane sveče so dokaz naše ljubezni do tebe. Hvala vsem, ki obiskujete njegov grob.

Žalujoči: VSI, KI SMO TE IMELI RADI

ZAHVALA

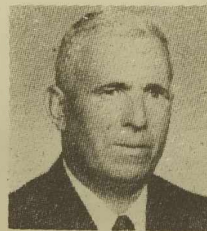
Po kratkotrajni boleznini nas je v 74. letu starosti zapustil naš dragi mož, oče, stari oče in brat

Ludvik Lačen

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, dragega pokojnika pa pospremili na njegovi zadnji poti ter darovali vence in cvetje.

Posebna zahvala kolektivu GP Pomurje-Konstruktor, č. g. kaplanu za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

Žalujoči: VSI NJEGOVI

ZAHVALA

12. junija nas je v 62. letu starosti, tiho in brez slovesa, za vedno zapustil naš dragi mož, oče in stari oče

Štefan Režonja

iz Renkovec št. 4

Iskreno se zahvaljujemo vsem dobrim sosedom in sorodnikom, ki so nam v težkih trenutkih kakorkoli pomagali ter vsem znancem in prijateljem, ki ste ga v tako velikem številu spremljali na njegovi zadnji poti, darovali vence in šopke ter nam izrekli sožalje.

Posebna zahvala botrini Tratnjek iz Renkovec, g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in dr. Zadravcu iz Beltincev za zdravljenje.

Vsem še enkrat — pristrčna hvala!

Žalujoči: žena Barbara, hčerka Marija, zet Jože ter vnukinji Milena in Bettina

ZAHVALA

Po kratkotrajni boleznini nas je zapustil naš dragi sin

Stevo Oreč

iz M. Sobote

Iskreno se zahvaljujemo sostanovalcem, sorodnikom, znancem in sodelavcem iz Panonije in Diane ter vsem za izrečeno sožalje, darovane vence in cvetje. Lepa hvala duhovščini za poslovilne besede in pogrebni obred, godbi in pevcem. Srčna hvala tudi družini Grah za vso pomoč in Milanu Grah za iskreno slovo od našega ljubljenega sina Steva.

Žalujoči: mama in oče

ZAHVALA

Ob nepričakovani in boleči izgubi naše drage mame stare mame in babice

Verone Kutoš

iz Križevca v Prekmurju

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, prijateljem, znancem in vsem, ki ste našo drago pokojnico pospremili na njeni poslednji poti v tako velikem številu, zasuli njen grob s cvetjem, sočustvovali z nami, ustno ali pismeno izrekli sožalje ter nam v teh najtežjih trenutkih kakorkoli pomagali. Posebna zahvala govornikom za poslovilne besede ob odprtem grobu, duhovniku za pogrebni obred in tople besede ter pevcem za odpete žalostinke.

Vsem še enkrat — najlepša hvala!
Križevci, 29. maj 1981

Globoko žalujoči: sinovi Geza, Ipol, Jože in Ludvik z družinami ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Po dolgi in težki boleznini nas je v 68. letu starosti za vedno zapustil naš dragi, dober in skrben mož, oče in brat

Štefan Forjan

iz Rakičana 118

Iskrena in posebna zahvala vsem sorodnikom, predvsem Štefanu Sedonju in Regini Rajner za izredno pomoč, prijateljem, znancem, dobrim sosedom Šernek, Vegič in Hari, ki so nam v najtežjih trenutkih priskočili na pomoč, dragega pokojnika v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje ter nam izrekli sožalje. Prav lepa zahvala tudi kolektivu IMP Panonija za darovane vence, društvu invalidov, predstavniku KS tov. Kuzmiču za poslovilne besede ob odprtem grobu, g. kaplanoma za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

Žalujoči: žena Vera in hčerka Nada z možem Gustijem

*Smrt se iztila je v blede obličje,
pogled je zaplaval v neznan spokoj,
ni več trpljenja, ni bolečine,
življenje je trudno končalo svoj boj.*

ZAHVALA

V 26. letu starosti nas je mnogo prezgodaj zapustila nadvse ljubljena žena, mamica, hčerka in sestra

Dragica Mrgole

roj. Smrkolj
iz Gorice

Ob njeni prerani smrti se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, z nami sočustvovali, nas tolažili in pomagali, da smo nadvse drago pokojnico pospremili k poslednjemu domu.

Hvala vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem, kolektivu Opekarna Puconci, IMP TOZD EM Ljubljana, KG Rakičan, OZD Mura TOZD Ženski plašči in Veletrgovina Potrošnik — otroški oddelk M. Sobota za darovane številne vence in cvetje. Najlepša zahvala tudi vsem zdravnikom in patronažnim sestram Zdravstvenega doma M. Sobota za lajšanje bolečin v času njene težke bolezni, g. župniku Erjavcu in pevcem za pogrebni obred, govornicam ob odprtem grobu, gasilcem in sekciji žena iz Gorice, vsem, ki ste nam izrekli sožalje, ter vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!
Gorica, 17. 6. 1981

Žalujoči: mož Jože, hčerka Petra, sin Matjažek, mama, oče in sestra Majda

*Končano tvoje je trpljenje,
veroval v lepše si življenje.
Bridka bolečina ostala je pri nas,
oh, kdaj zacelil jo bo čas.*

V SPOMIN

29. junija mineva leto dni, odkar nas je po dolgoletnem trpljenju zapustil naš dragi sin, brat in stric

Jože Jelen

iz Lukavec pri Ljutomeru

Težko je spoznanje, da te ni več med nami in nadvse boleča je resnica, da te nikoli več ne bo. Radi bi ti povedali, kako prazen je naš dom, kako ranjeno je naše življenje. Naše misli so pri tebi in spomin na tebe ne bo nikoli ugasnil.

Hvala vsem, ki se ga spominjate, krasite njegov grob in prižigate sveče na njegovem preranem poslednjem domu.

Žalujoči: mama Gizela, oče Janko, bratje Franc, Janko, in Silvo ter sestra Jelica z družino

Delegati vseh zborov občinske skupščine, samoupravnih interesnih skupnosti in vodstev družbeno-političnih organizacij so na svečani seji ob 25. prazniku občine Lendava za častnega občana izvolili Elo Ulrih-Ateno, ki je skupaj z drugimi aktivisti pred 40 leti zanetila iskro upora v občini. Priznanja in plakete so podelili tudi več posameznikom, karavli Štefan Kovač in lendavskemu radio klubu.

O mednarodnem sodelovanju

Minuli torek je bil v Ljutomeru regijski posvet o mednarodnih odnosih in sodelovanju, ki ga je na pobudo organov za mednarodne odnose pri CK ZKS, ZSS in RK SZDL sklical pomurski medobčinski svet SZDL. Navzoči — predstavniki občinskih družbenopolitičnih organizacij iz vseh štirih pomurskih občin in medobčinske gospodarske zbornice — so se najprej seznanili s sedanjim mednarodnim položajem, zatem pa obširneje spregovorili o nalogah družbenopolitičnih organizacij pri podružljanju zunanje politike. Podrobneje so se tudi dotaknili gospodarskega povezovanja in možnosti za višje oblike tega sodelovanja, zlasti s sosednjo Avstrijo in Madžarsko. Obširneje o tem bomo poročali v prihodnji številki Vestnika. B. Z.

GORNJA RADGONA

USPOSABLJANJE

Zveza kulturnih organizacij Gornja Radgona in društva, ki upravljajo s kinodvoranami v občini, si že vrsto let prizadevajo, da bi strokovno usposobili večje število kinooperaterjev za delo v svojih kinematografih.

Na pomoč sta jim priskočila Splošno združenje kinematografije Slovenije in delavska univerza Boris Kidrič v Ljubljani, ki sta že lani orga-

nizirala dopisni konzultacijski tečaj. Ker je bila ta oblika usposabljanja uspešna in ekonomična, rezultati udeležencev tečaja pa nad pričakovanji, bodo tovrstno izobraževanje kinooperaterjev ponovili tudi letos. Začetek predavanj, ki bodo ob sobotah v Ljubljani, sicer pa se bodo kandidati pripravljali doma, je predviden za 15. oktober. vp

Posvet z vodstvi

Občinska konferenca zveze socialistične mladine v Murski Soboti je pred dnevi sklicala posvetovanje s predsedniki in sekretarji osnovnih organizacij zveze socialistične mladine iz celotne murskosoboške občine. Mladi so ob tej priložnosti najprej prislunili informaciji o aktualnih družbenoekonomskih in varnostno-političnih razmerah pri nas in v svetu, nato pa so spregovorili o nekaterih aktualnih nalogah, ki jih čakajo v prihodnjih mesecih. Zlasti je bil govor o pripravah na jesensko programsko-volilno konferenco občinske organizacije zveze socialistične mladine, pri čemer morajo v vseh osnovnih organizacijah opraviti evidentiranje možnih kandidatov za opravljanje vodstvenih funkcij v mladinski organizaciji. Z volitvami bodo uveljavili kolektivno delo in odgovornost. Glede mladinskih delovnih akcij pa je bilo rečeno, da so brigade skoraj popolne, niso pa povsem zadovoljni s pristopom združenega dela in srednjih šol do prostovoljnega dela mladih. M. J.

GORNJA RADGONA

Prispevek varnosti

Kljub izredno slabemu vremenu — deževju in poplavam — so se v soboto in nedeljo v Vidmu ob Ščavnici zbrale rezervne vojaške starešine gornjeradgonske občine. Okrog 250 udeležencev iz krajevnih organizacij Apače, Gornja Radgona, Radenci in Vidma se je v taboru obrambe in zaščite, v okviru rednega letnega izobraževalnega programa, spoznalo z nekaterimi novimi dosežki in ob enem preverilo svoja znanja s področja vojaške strokovnosti.

O najaktualnejših dogajanjih doma in v svetu, posebej pa še o vlogi rezervnih vojaških starešin v občini, ki še kako vpliva na trdnost in varnost razmer, so udeležencem predavali vodilni družbenopolitični delavci v občini. Sicer pa so vsi prisotni prikazali obilico znanja in dobro pripravljenost tudi za najtežje preizkušnje, kar se je posebej izkazalo pri streljanju s tromlonsko mino. Velike zasluge za uspešen potek dvodnevne tabora pa imajo tudi krajanji in domači gasilci, ki so nesebično priskočili na pomoč organizatorju — komisiji za izobraževanje pri OK ZRVS — in tudi tokrat prispevali svoj delež k uspešni izvedbi akcije. vp

SOVRAŽNIKU NI USPELO

Agresor se je odločil, da bo v Ljutomeru izvršil svoje sovražne namene. Ponoči se je skupina diverzantov napotila v industrijski del mesta z namenom, da poruši nekatere najpomembnejše objekte. Zaradi budnosti občanov pa so bili kmalu odkriti in uničeni. Mladina je, ko je izvedela za ta poskus, kmalu pričela raznašati in lepiti gesla, ki so pozivala prebivalstvo k uporu. Okrog šeste ure zjutraj pa je »plavi« ponovno napadel Ljutomer, tokrat z letalstvom. S presledkom ene ure je dvakrat bombardiral mesto. Najprej industrijsko, nato pa še blokovno cono. V usklajeni akciji so teritorialne enote, civilna zaščita in gasilci prikazali visoko stopnjo usposobljenosti in pripravljenosti za delo v najtežjih in najneprimernejših okoliščinah. Seveda pa je celotno delo uspelo zaradi usklajene akcije komitejev za SLO in družbeno samozaščiti. Tako nekako je potekala sklepna vaja Nič nas ne sme presenetiti 81 v Ljutomeru. V vajo je bilo vključenih pet krajevnih skupnosti in nekatere OZD.

Prikaz reševanja in gašenja v blokovni coni si je ogledalo tudi precej Ljutomerčanov. Foto: D. L.

Kako pred usmerjenim izobraževanjem?

Solsko leto se izteka in za marsikoga se bodo začele brezskrbne počitnice. Sicer pa to ne velja za vse, ki morajo zagotoviti, da bomo jeseni kar najbolj pripravljeni za začetek izvajanja reforme v našem šolstvu, predvsem pa zakona o usmerjenem izobraževanju.

Zapišemo lahko, da so vse srednje šole skupaj z družbenimi subjekti v Pomurju močno angažiran v dosedanjih pripravah. Naj navedemo nekaj osnovnih ugotovitev:

Posebni prostorskih problemov ne bo in v vseh šolah bo potekalo vzgojnoizobraževalno delo le v 1,2 izmeni, kar je zelo ugodno in je nad republiškim poprečjem. Najtežji pogoji pa so trenutno na blagovno-ekonomskem šolskem centru v Murski Soboti, kjer se ukvarjajo tudi s posebnimi kadrovskimi težavami. Zamujamo pa s pripravami na izvajanje obvezne delovne prakse, ki jo bodo srednješolci opravljali v organizacijah združenega dela. Niso namreč še povsod izbrali mentorjev ali inštruktorjev, in to takih, ki ne bodo zgolj strokovnjaki s področja svojega dela, temveč tudi primerni vzgojitelji.

Poklicne odločitve učencev so sicer pokazale ustrežnejšo strukturo razmerja med neproizvodnimi in proizvodnimi poklicji, ki je 65:35 v korist proizvodnih, vendar nam ne more biti vseeno, da so osmošolci pokazali najmanjši interes ravno za kmetijsko šolo ob spoznanju, da je kmetijstvo v Pomurju perspektiva. Na drugi strani pa smo napolnili tako zdravstveno kot trgovsko šolo, čeprav je jasno, da so tukaj možnosti za zaposlovanje precej omejene. Zaskrbiljujoča je tudi ugotovitev, da skoraj ena tretjina že zaposlenih delavcev nima ustrezne izobrazbe, pa na srednjih šolah niso prejeli niti ene prijave za izobraževanje odraslih ob delu. Kje je vzrok? Prav gotovo ne le v nezainteresiranosti delavcev po izpopolnjevanju.

JOŽE GRAJ

KROG

Čez Muro in prikaz 'büranja'

V okviru praznovanja dneva civilne zaščite sta brodarstvo društvo Mura iz Kroga in občinska Gasilska zveza Murska Sobota organizirala minulo nedeljo pri reki Muri v Krogu tekmovalno gasilsko-tehničnih enot. 6-članske ekipe so se pomerile v premagovanju rečnih valov z gumijastimi čolni, obenem pa so morale napolniti vreče s peskom in prikazati, kako bi zavarovali zemljišče pred morebitnimi poplavami. Vaja, v kateri je sodelovalo 9 ekip iz obmurskih krajev, udeležila pa se je tudi reševalna ekipa GD Murska Sobota, je zelo dobro uspela. Najhitreje so opravili zadane naloge tekmovalci GD iz Kroga pred Bakovci, Murskimi Črnci, Melinci, Satahovci itd.

J. G.

110 let trdega dela

Gasilsko društvo Ljutomer je bilo ustanovljeno 1. junija 1871. Letos poteka torej 110 let obstoja, kar je zelo visok jubilej. In ta jubilej so ljutomerski gasilci tudi dostojno proslavili. Ze zjutraj so pokazali v sklepi vaji NNNP 81 visoko stopnjo usposobljenosti, na koncu vaje pa so slekli delovne uniforme in si nadeli slavnostne. Na slavnostni seji so podelili šestnajstim najprizadenejšim gasilcem občinska priznanja. V paradi so prikazali najodobnejšo tehniko

reševanja in gašenja. Povorka ljudi in vozil se je pomaknila proti ljutomerskemu hipodromu, kjer je bilo slavnostno zborovanje, katerega so se udeležili nekateri visoki gostje, med drugimi tudi član predsedstva Gasilske zveze Slovenije prof. Herbert Sorec, ki je zbranim spregovoril o pomenu gasilstva, nato pa v imenu predsedstva podelil visoka gasilska priznanja.

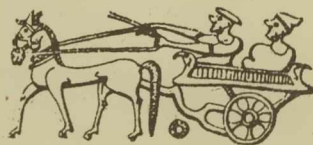
Diplomo Gasilske zveze Jugoslavije in odlikovanje gasilska

zvezda II. stopnje je za svoje delo prejel Alojz Novak.

Republiška gasilska priznanja pa so prejeli: Stanko Hunjadi, gasilsko plamenico I. stopnje, Janez Vršič, gasilsko plamenico II. stopnje, Jože Bratinščak in Milan Senčar pa sta prejela gasilsko plamenico III. stopnje.

Tudi veteran ljutomerskih gasilcev Janez Fajtinger je za dolgoletno delo na področju požarne varnosti in gasilstva prejel diplomu občinske gasilske zveze. Foto: D. L.

Narodni muzej iz Ljubljane vas vabi, da si v petek, 26. junija, soboto, 27. junija in v nedeljo, 28. junija, ogledate muzejsko zbirko »Edvard Kärdelj«

TABORSKO GIBANJE NA SLOVENSLEM

V LJUTOMERU

Ogled muzejske zbirke je ob 9., 10., 11., 12. in 13. uri.

V AVTOBUSU

- Fantiček, koliko pa si star? Za popust gre.
- Stiri leta.
- Kdaj pa boš imel naslednji rojstni dan?
- Sele jeseni, ko bom star osem let.

PREVIDNOST

- Sosed, voz imaš precej natovorjen. Kaj za hudiča voziš?
- Pridi bliže, da ti pošepnem na uho.
- Zakaj vendar?
- Vozim namreč otrobe in ne bi rad, da bi konja slišala kaj vozita.

ZA VOLANOM

- Policaj je prav ostro vprašal — mladoletnik je za volanom in med vožnjo je naredil kar tri prekrške. Pojasnilo je dala babica: — A mislite, da lahko fantiček v teh letih pozna vsa prometna pravila?

JEŽEVI PROBLEMI

Jež se je po naključju ali kar tako znašel na sirkini krtači. Kljub ljubezenski zagnanosti je ob zmoti izdaval — »Pardon!«

V MESNI KRIZI

- Kdaj boste končno dobili teletino?
- Tu jo imate. To tele je še včeraj tekalo za kravo.
- Morda, vendar mi povejte ali zaradi mleka ali zaradi »sosedske« pomoči.

PRI ZOBOZDRAVNIKU

Oče je ostro ozmerjal svojega nadebudneža zaradi krika in vika, ki ga je slišal v čakalnici iz ordinacije.

- Te ni sram?
- Saj se nisem drl jaz, ampak z zobozdravnikom je nekaj narobe. Začel se je dreti, ko sem ga ugriznil v prst.

V GOSTILNI

- Natakar, dva deci hladne vode prosim.
- Ja, da boste sedeli tu dve uri, ob tem pa si nihče ne bo upal prisesti. Celo mizo mi zavzamete.
- Da ne bo izgube — prinesite mi kar cel liter.

PRETIRAVANJE

- Milka, lepo je, če upoštevaš mamine nasvete, vendar si malo pretiravala.
- Zakaj?
- Povedala sem ti, kot dobra mati, da so vsi moški enaki.
- Ubogala sem te.
- Zakaj pa potem to vsak dan preverjaš?!

ŠE ENA O JEŽIH

- Misliš, da imajo ježi intimne odnose?
- Očitno jih imajo, vendar so precej previdni.

OTROŠKI DIALOG

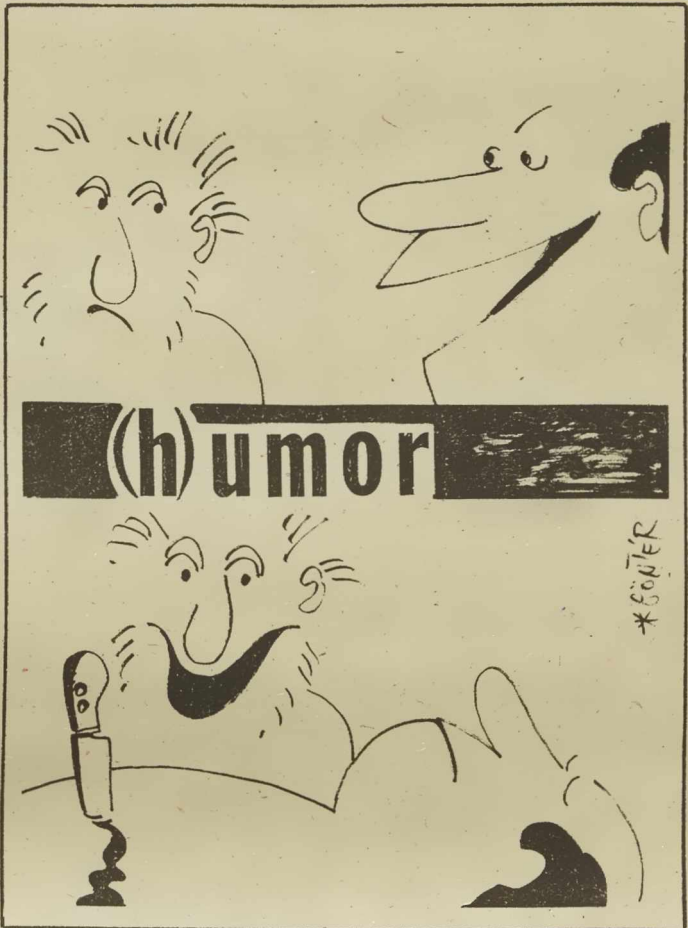
- Moj očka je skoraj zaljubljen v govodino, zato je močan kot bik.
- Vidiš, moj pa ima najrajši ribe, čeprav še vedno ne zna plavati.

O DOPUSTU

- Ste pri vas že kaj razmišljali kje boste preživeli dopust?
- Mamica je rekla, da za morje ali planine nimamo denarja. Očka ji je potrdil ugotovitev, babica pa je dodala: — Pa pridite k nam. Na njivah in travnikih se bo našlo precej dela. Bodite vsaj malo na zraku.

IZTERJEVALEC

- Se še vedno tako bojite davčnega izterjevalca?
- Ne. Svoje delo je že opravil.

anekdote

Viri informacij so za novinarje pogosto dokaj zanesljivi, včasih pa tudi ne. Tako se je pred leti zgodilo našemu novinarju, da je moral poslušati v vlaku komentiranje potnic okrog vesti o rekordnem pridelku pšenice v Petrovcih. Podatke je preveril, vendar je naslonil glavo k šipi, ko je ena od potnic kar tako rekla: »Steri nimak pa je to napisal.« Za komentar naj dodamo: na njivi z rekordnim pridelkom so izželi kvadratni meter površine, posejane s pšenico. So izbrali najboljši del, ali pa so se pri računanju zmotili...

Direktor ČZP Pomurski tisk, je bil takrat, ko je bil soboški radio še pod okriljem te delovne organizacije, povedal nekaj ostrih na račun slabe slišnosti lokalnega programa. Ni mu šlo v račun, da se ob sorazmerno visokem oddajnem stolpu in sodobnem oddajniku program sliši dobro le na ožjem območju. Če bi zlezal na stolp, je dejal, »bi zavpil in bi me morali slišati še v Ptuj.«

Ni šel na stolp, tudi vpil ni. Kljub dogovoru je moral počakati tako kot ostali poslušalci. Zdaj je radijski signal dober, tudi na radijskem sprejemniku Stefana Antaliča. Zdaj vsaj ve, da začetna prizadevanja niso bila zaman.

Kmečki turizem se je v pomurskih krajih precej razvil, vendar nas moti negotovanje. Gostje bi radi imeli to, in to, gostitelji pa imajo pri ponudbi tudi omejitve.

anekdote

KRIŽEMKRAŽEM po naših solah

UREJA JOŽE GRAJ

Vsakomu je bilo enako pri srcu

Bilo je popoldne, ko smo čakali v vrsti pred Hišo cvetja. Težko smo čakali na trenutek, ko bomo lahko prestopili prag hiše in videli poslednji dom tovariša Tita. Končno je po enournem čakanju napočil trenutek, ko sem stopila v Hišo cvetja. V njej je bila popolna tišina, le tu in tam je bilo slišati kak korak. Prevzela me je neka tesnoba, ki je ni moč opisati. Kolona ljudi se je počasi pomikala okrog grobnice. Ob pogledu na spominsko ploščo in na predovite rože, ki so bile okrog groba, mi je zastajal dih. Zazdelo se mi je, da pohoda ne bo nikoli konec. Pogled na grobnico, rože in velik napis JOSIP BROZ-TITO 1892—1980 je bil enkrat in ni ga moč pozabiti. Vsakomur, ki je prišel iz hiše, je bilo enako pri srcu. Vsak se je zavedal, da je pred nekaj trenutki obiskal grob velikega revolucionarja in misleca tovariša Tita...

Renata Vidonja
OŠ Cankova

Pomagali smo stari ženici

Nekega dne smo se v šoli domenili, da bomo med telovadbo šli nabirat kostanje in jih tam spekli. V lepem sončnem vremenu smo se odpravili v gozd. Ko smo jih nabrali za poldrugo vrečko, smo v daljavi zagledali sklonjeno ženico, ki je iz trgovine nesla kar štiri zvrhane vrečke živil. Od doma do trgovine je imela skoraj tri kilometre. Ker je bila tako oddaljena od mesta, si je iz trgovine prinesla hrano za cel mesec. Pet nas je steklo k njej, da bi ji pomagali. Zelo nas je bila vesela. Raztovorili smo ji tovor, saj je imela že žuljave roke. Malo si je oddahnila, potem pa smo nadaljevali pot. Pot je bila strma. Čez nekaj časa smo prišli iz gozda in visoko na hribu za-

gledali njeno hišo. Bila je stara in podprta z leseni stebri. Stopnice v njeno stanovanje so bile lesene in spokane. Za nagrado nam je hotela dati bombone, vendar jih ni imela pri roki. Zahvalila se nam je in šli smo. Veseli, ker smo naredili dobro delo, smo posedli okrog ognja in z užitkom jedli pečene kostanje.

Tomaž Antolič, 3. b
OŠ Radenci

ZMEŠNJAVA

Glej, glej, glej, igra čudna, kaj dogaja se, lej, lej! Na belem travniku je bitka burna, šest jih je že padlo, glej!

To ni navadna bitka, to zmešnjava je prava, delo je nepridiprava, ki po glavi samo nogomet mu šara!

Namesto pike vejica se potika, kjer je mesto strica klicaja, tam boter vprašaj leno poštaja, dvopičje se s pomišljajem seka, vmes pa narekovaj poteka.

Se drug na drugega jezijo in jezik ven molijo, vse povprek jezno kričijo ter drug drugemu osle molijo.

Brž redarji prihiteli in vse vejice, vse pike, pomišljaje in vprašaje, narekovaje ter klicaje, hitro, urno preččkali, vsakega na svoje mesto dali.

Tistemu nepridipravu, tistemu lenuhu, pa urno in uspešno hudo uro so navili in mu žogo zaplenili.

Irena Rauter, 6. r.
OŠ Veržej

HEROJ, KI GA OBČUDUJEM

Tito! Beseda, ki izvira iz bratstva in ljubezni. Vojska je rodila. Kovala je srečo, ljubezen in predvsem to, kar imamo danes.

Svoboda! Že nešteto krat izrečena beseda, pa vendarle tako skrivnostna. Tito jo je ustvaril. Ta veliki borec in heroj. Tito je bil človek, poznan po vsem svetu. Iskren, priljubljen, vdan, preprost. Nikoli ni vzdignil roke, da bi s ponosom rekel: »Meni se zahvalite.« Boril se je za človeštvo, ki danes stopa po zemlji z nasmejanimi obrazi.

Letos mineva obletnica smrti našega Tita.

4. maj. Turoben dan, poln spominov in dogodkov!

Tudi mi smo obudili spomin na Tita z minuto molka. Ta minuta je bila kratka, a težka in boleča. Stali smo mirno in marsikomu so ušle misli na dneve, ko je bil še z nami. Mogoče se je na licih utrnjila solza. V tistem težkem trenutku tega ni nihče opazil, niti čutil. Ta dan je bil žalosten, nem...

Dragi Tito!
Vsi tvoji pionirji in mla-

dinci se zavedamo tvoje ga dela. Obljubljamo ti, da ne bomo omagali, saj smo vendar vsi še mladi. Naše drobne roke bodo poskusile nadomestiti tvoje delo.

Vsi se spominjamo dneva, ko si se zadnjič peljal s svojim modrim vlakom po domovini. Žalostno smo zrlji za tabo in s ponosom peli: »Druže Tito, mi ti se kunemo...«

Darja Škalič, 7. c
OŠ Edvard Kardelj
Murska Sobota

Veselo popoldne

Učenci 3. in 4. razreda iz COŠ Markovci smo v vaškem domu v Markovcih pripravili veselo popoldne. Igrali smo igrice in deklamirali pesmice. To smo pripravili zato, da se ljudje malo razvedrijo. Te igrice in pesmice smo se naučili pri dramskem krožku. Igrali smo tudi v Čepincih.

Silva Časar
COŠ Markovci

Obiskal nas je cestar

Pred kratkim nas je obiskal cestar Karel Simon, ki je doma iz Neradnovca. Dela na cesti Markovci—Čepinci. Najprej nam je pripovedoval o svojem delu, nato pa smo ga mi spraševali, kar nas je zanimalo v zvezi z njegovim delom. Opozoril nas je, da ne smemo metati kamenja v prometne znake, ker jih tako poškodujemo. Opozoril pa nas je tudi, kako se moramo na cesti vesti, da ne oviramo prometa in sebe ne spravljamo v življenjsko nevarnost.

Tako smo bolj podrobno spoznali naporno delo cestarjev. Na koncu smo se mu zahvalili in mu podarili darilo.

Stanko Časar
COŠ Markovci

IZBRANA RISBA: »Roža« — Narisala Anica Horvat, 8. raz. OŠ Beltinci.

Vloga in pomen varstvenega ukrepa objave sodbe

Dne 23. 1. 1981 je Vestnik objavil tri sodbe, ki mu jih je poslalo temeljno sodišče v Murški Soboti. Po tej objavi so se pojavili različni komentarji pa tudi kritike na tak način objavljanja sodnih odločb. Zato menimo, da moramo javnost seznaniti z namenom in pomenom takega ravnanja.

V naši družbi se soočamo s številnimi težavami, predvsem z neugodnimi težnjami in motnjami na trgu, kar deloma povzroča tudi visoko naraščanje cen, ki obenem pogojuje veliko povečanje inflacije. Te težave, skupaj z naraščanjem cen industrijskih izdelkov, nafte, surovin in reprodukcijskega materiala povzročajo zniževanje življenjskega standarda delovnih ljudi ter motnje v primarni delitvi in delitvi dohodka. S takimi problemi se je z vso resnostjo ukvarjalo tudi predsedstvo CK ZKJ na svoji seji 17. februarja. Predsedstvo CK ZKJ je pri tem menilo, da velikanski skok cen ni samo posledica motenj na trgu, ampak tudi hotenja, da bi na ta način, brez dela in večanja produktivnosti, ustvarjali večji dohodek, si pridobivali sredstva za naložbe in za druge oblike porabe. Do neupravičenega povečavanja cen prihaja tudi zaradi monopolnega položaja nekaterih panog. Celotno opisano stanje zato narekuje, da s konkretnimi ukrepi zaustavimo neugodne težnje v gospodarskih gibanjih in pričujemo nastopati vsepovsod v skladu s cilji in nalogami dogovorjene gospodarske politike in s sklepi 15. seje CK ZKJ. Ključno vprašanje politike gospodarske stabilizacije v tem trenutku je preprečiti čezmerno in nekontrolirano divjanje cen ter povečevanje življenjskih stroškov, zato je nujno angažiranje vseh družbenopolitičnih organizacij in delovnih ljudi pri reševanju teh ključnih problemov.

Vsa sodišča in tudi temeljno sodišče v Murški Soboti, ki so v končni fazi varuh našega družbenopolitičnega sistema, varuh ustavnosti in zakonitosti, so dolžna, da prispevajo svoj delež k odpravljanju številnih nezakonitosti in da delujejo preventivno, da do podobnih nepravilnosti in nezakonitosti več ne bi prihajalo. Tako svojo vlogo uresničujejo sodišča z izrekanjem kazni kot poglavito kazensko sankcijo ter z dopolnilnimi kazenskimi sankcijami — varstvenimi ukrepi. Varstveni ukrepi imajo zato namen zavarovati zakonitost na vseh področjih življenja in dela, predvsem pa na področju gospodarskega in finančnega poslovanja. Po 28. čl. Zakona o gospodarskih prestopkih pa se smejo za gospodarske prestopke

izrekatile varstveni ukrepi: 1. Objava sodbe, 2. Odvzem predmetov, 3. Odvzem premoženjske koristi, 4. Prepoved določene gospodarske dejavnosti pravni osebi in 5. Prepoved določene dolžnosti odgovorni osebi.

Eden izmed varstvenih ukrepov je torej objava sodbe. Tak ukrep, ki temelji na zakonitih določilih, je vsekakor potrebno razlikovati od informacij, ki jih zbirajo novinarji in posredujejo javnosti.

Varstveni ukrep objave sodbe izreče sodišče, če misli, da bi bilo koristno, da javnost zve za sodbo, zlasti pa, če bi objava sodbe pripomogla k temu, da se odvrne nevarnost za življenje in zdravje ljudi ali da se zavaruje varnost prometa ali kakšna druga korist gospodarstva. Sodišče odloči glede na pomen gospodarskega prestopka in potrebo, da javnost zve za sodbo, ali naj se sodba objavi v tisku, po radiu ali televiziji ali po več navedenih sredstvih javnega obveščanja hkrati in ali naj se objavi njena obrazložitev v celoti ali v izvlečku. V predpisu, s katerim je določen gospodarski prestopok, je lahko zahteva, da je izrek varstvenega ukrepa objave sodbe obvezen (30. čl. ZKP).

Pogoji in način uporabe varstvenega ukrepa javne objave sodbe so torej določeni v zakonu. Glede na trenutno gospodarsko situacijo in primarno nalogo, da z dosledno gospodarsko stabilizacijo zaščitimo življenjski standard vseh delovnih ljudi menimo, da spadajo v prvi vrsti kršitve predpisov o temeljnih sistema cen in družbeni kontroli cen med pomembnejše gospodarske prestopke. Poleg kršitev teh predpisov seveda tudi kršitve predpisov, ki se nanašajo na kreditno politiko, zunanjetrgovinsko poslovanje, kršitve enotnosti jugoslovskega trga, monopolno sporazumevanje, skratka na področje blagovnega prometa in storitev v blagovnem prometu. S pomembnejšim gospodarskim prestopkom je treba razumeti ne samo njegovo težo, temveč tudi možnost nastopa škodljivih posledic glede na to, da je namen varstvenega ukrepa odpraviti oz. zmanjšati škodljive posledice, ki so nastale ali ki bi lahko nastale.

Sodišče torej pri izrekanju tega varstvenega ukrepa upošteva vse navedene pogoje. Sam način objave pa je prav tako določen z zakonom.

Emerik Benko, sodnik

Sodba v imenu ljudstva

Temeljno sodišče v Murški Soboti, Enota v Murški Soboti, je v senatu pod predsedstvom sodnika Janeza Vlaja, ter sodnikov porotnikov Milana Baniča in Anice Titan kot članov senata, ob sodelovanju zapisničarice Jožice Kociper v gospodarsko-kazenski zadevi zoper obd. ABC POMURKA, Mesna industrija, TOZD Trgovina Murška Sobotna, Bjeđičeva 11 in obd. Jožeta Bertanalica, vodjo imenovanega TOZD-a, zaradi gospodarskega prestopka po čl. 94/I-1 Zakona o temeljnih sistema cen in družbeni kontroli cen, po obtožnem predlogu Temeljnega javnega tožilstva v Murški Soboti, Enota v Murški Soboti, opr. št. Kt I 62/80-1 z dne 31. 7. 1980, v navzočnosti namestnika Temeljnega javnega tožilstva iz Murške Sobotne Milana Gruskovnjaka, predstavnika obdolžene pravne osebe Borisa Štefaneca in obdolžene odgovorne osebe, po dne 30. 9. 1980 opravljeni javni glavni obravnavi

razsodilo:

Obd. ABC POMURKA, Mesna industrija, TOZD Trgovina, Murška Sobotna in

Obd. Jože Bertanalica, sin Franca in Ane roj. Terplan, rojen 5. 2. 1952 v Večeslavcih, stanuje v Murški Soboti, Štefana Kovača 9, ekonomist, zaposlen kot vodja TOZD-a pri obdolženi pravni osebi, že kaznovan za gospodarski prestopok in ni v drugem kazenskem postopku,

sta odgovorna,

da je obdolžena TOZD prodala proizvode po višjih cenah od cen, oblikovanih na podlagi predpisov, s tem da je v nasprotju z določili čl. 101 Zakona o temeljnih sistema cen in družbeni kontroli cen (Ur. l. SFRJ 1/80) ter čl. 16 Zakona o družbeni kontroli cen (Ur. l. SFRJ št. 25/72 in 35/72) in po 1. čl. Odloka o določitvi najvišjih ravnih cen govejega, junčjega in svinjskega mesa (Ur. l. SRS št. 37/73), v obdobju od 7. 1. do vključno 17. 3. 1980 v svojih mesnicah v Murški Soboti in Beltincih prodala skupno 1.507,50 kg svežih svinjskih rebrc, ki jih je označila v odpremicah z neresnično šifro in nazivom svinjsko pleče s kožo, po ceni 62,15 din za 1 kg, dasi je znašala po navedenem Odloku cena svinjskih rebrc 28,70 din za 1 kg ter si tako pridobila skupno s prodajo navedene količine svinjskih rebrc po višjih cenah 50.425,88 din premoženjske koristi, ker je prodala po ceni 62,15 din za 1 kg naslednje kočine svinjskih rebrc:

a) v mesnici št. 1. v Murški Soboti:

v času od 7. 1. 1980 do 17. 3. 1980 v skupni količini 536 kg,

b) v mesnici št. 9 na tržnici v Murški Soboti:

v času od 9. 1. 1980 do 12. 3. 1980 v skupni količini 342,90 kg,

c) v mesnici št. 3. v Cankarjevem naselju v Murški Soboti:

v času od 8. 1. 1980 do 17. 3. 1980 v skupni količini 363,50 kg

č) v mesnici št. 4 v Beltincih:

v času od 11. 1. 1980 do 13. 2. 1980 v skupni količini 245 kg.

Obd. Jože Bertanalica pa kot vodja obdolžene Temeljne organizacije združenega dela za zgoraj opisano dejanje, ker je v navedenem svojstvu dopustil prodajo svinjskih rebrc po cenah v nasprotju s predpisi,

s čimer sta storila gospodarski prestopok po 1. točki 1. odstavka 33. čl. Zakona o družbeni kontroli cen,

ter

se obsodita:

Obd. ABC POMURKA, Mesna industrija TOZD Trgovina, Murška Sobotna, po 1. točki 1. odstavka 33. člena Zakona o družbeni kontroli cen

na denarno kazen 50.000,— din (petdesettisoč din)

Obd. Jože Bertanalica pa po čl. 33/II v zv. s čl. 33/I—1 Zakona o družbeni kontroli cen

na denarno kazen 4.000,— din (štiritisoč din)

Po čl. 98/I ZKP je obdolžena pravna oseba dolžna plačati stroške gospodarsko-kazenskega postopka, pri čemer se povprečnina odmeri na 3.000,— din.

Na podlagi določila č. 32 Zakona o gospodarskih prestopkih se izreče obdolženi pravni osebi varstveni ukrep odvzema premoženjske koristi v znesku 50.425,88 din.

Po čl. 28/I v zv. s čl. 30 Zakona o gospodarskih prestopkih se izreče varstveni ukrep objave sodbe, v izvlečku v tisku in sicer v pomurskem glasilu »Vestnik«.

IZVLEČEK IZ OBRAZLOŽITVE:

Za predmetna sveža svinjska rebra je bila v obravnavanih primerih v času storitve očitane dejanja kot najvišja raven cen določena cena v višini 28,70 din po kilogramu, skladno z določilom drugega člena republiškega Odloka o določitvi najvišjih ravnih cen govejega, junčjega in svinjskega mesa. Da je obdolžena pravna oseba dolžna plačati stroške gospodarsko-kazenskega postopka, pri čemer se povprečnina odmeri na 3.000,— din.

vni cen govejega, junčjega in svinjskega mesa. Da je obdolžena pravna oseba v štirih svojih poslovalnicah prodajala v izreku sodbe navedena sveža svinjska rebra v času od 7. 1. 1980 do 17.30. 1980 po cenah, višjih od 28,70 din po kilogramu in sicer po 62,15 din za kg, sodišče ugotavlja, tako na podlagi priznanj obdolženih oseb, kakor tudi na podlagi ugotovitev pristojnega inšpekcijskega organa in izpovedb vseh, v postopku zaslusnih priči. Sodišče je ob tako ugotovljenem dejanskem stanju zaključilo, da so z ravnanjem obdolženih oseb bili uresničeni vsi znaki gospodarskega prestopka po čl. 33/I-1 Zakona o družbeni kontroli cen iz leta 1972, ki sankcionira prodajo proizvodov ali storitev po cenah, med drugim tudi višjih od maksimalnih cen in ne gospodarskega prestopka po čl. 94/I-1 Zakona o temeljnih sistema cen in družbeni kontroli cen iz leta 1980, kot je okvalificiral storjeno dejanje javni tožilec v obtožnem predlogu. Pri tem je omeniti, da je obdolženim osebam v obtožnem predlogu namreč očitana kršitev določila č. 16 Zakona o družbeni kontroli cen iz leta 1972, ki ima za posledico storitev gospodarskega prestopka po čl. 33/I-1 istega zakona in ki je obenem za obdolžene osebe tudi milejši glede na zagroženo kazen, in ne kršitev določil čl. 14, 22, 49 ali 59 novega Zakona o temeljnih sistema cen in družbeni kontroli cen iz leta 1980, katerih kršitev ima za posledico storitev gospodarskega prestopka iz člena 94/I-1 istega zakona. Kakšen zakonski ali podzakonski vir, izdan na podlagi Zakona o temeljnih sistema cen in družbeni kontroli cen iz januarja leta 1980, ki bi maksimalne cene svinjskim rebrcem, v času storitve gospodarskega prestopka v konkretnem primeru pa namreč ni obstajal.

Na podlagi ugotovitev izvedenega dokaznega postopka je sodišče zaključilo, da je za storjeni gospodarski prestopok odgovorna obdolžena odgovorna oseba, ki je kot vodja obdolžene TOZD v tem svojstvu dopustil prodajo svinjskih rebrc po cenah v nasprotju s predpisi in je tako v smislu določila čl. 9 ZGP podala tudi odgovornost obdolžene pravne osebe.

Pri odmeri kazni je sodišče upoštevalo kot obteževalne okoliščine na stranki obdolžene pravne osebe predvsem dejstvo, da je bilo dejanje storjeno v času prizadevanj za ekonomsko stabilizacijo in nasploh družbeno nevarnost tovrstnih kršitev razen omenjenega pa tudi dejstvo,

da je šlo v konkretnem primeru za organizirano akcijo, ki je skušala ostati prikrita z lažnim vpisovanjem v fature, saj se je prodaja svinjskih rebrc prikazovala v njih kot prodaja svinjskih pleč, sodišče pa je upoštevalo tudi dejstvo, da je obdolžena pravna oseba že štirikrat bila kaznovana za gospodarski prestopok, čeprav je pri tem upoštevalo tudi dejstvo, da ne gre za istovrstne gospodarske prestopke.

Po drugi strani pa je sodišče kot olajševalne okoliščine na strani obdolžene pravne osebe poleg finančne situacije in situacije v mesni industriji nasploh upoštevalo tudi situacijo in razmerje na trgu, pa prispevek samih odjemalcev, ki ne samo da so pristajali na višje cene, ampak so prodajo svinjskih rebrc (tudi po višjih cenah) naravnost vzpodbujali, sicer pa je bilo upoštevati kot olajševalno tudi odkrito priznanje storjenega dejanja. Smiselno enake olajševalne in obteževalne okoliščine je sodišče ustrezno upoštevalo tudi pri odmeri kazni za obdolženo odgovorno osebo.

V smislu določila čl. 32/ZGP je sodišče bilo dolžno pravni osebi odvzeti tudi z gospodarskim prestopkom doseženo premoženjsko korist.

Sodišče je izreklo tudi varstveni ukrep objave sodbe v tisku v smislu določila čl. 30 ZGP, to pa predvsem iz generalno-preventivnih razlogov, namreč da se na ta način zavarujejo koristi družbenega gospodarstva, zlasti v obdobju izvajanja ekonomske stabilizacije.

Murška Sobotna, dne 30. 9. 1980

PRESEDNIK SENATA:
Janez Vlaj l. r.

Proti tej sodbi se je pritožil javni tožilec zaradi odločbe o kazni in predlaga strožje kaznovanje tako pravne kot odgovorne osebe.

Višje sodišče v Mariboru je kot II. stopenjsko sodišče pritožbo javnega tožilca zavrnilo kot neutemeljeno in potrdilo sodbo sodišča I. stopnje.

Pripis uredništva...

Sodba ni lektorirana in jo objavljamo v enakem tekstu, kot nam ga je poslalo sodišče.

Svet Srednješolskega centra tehniško pedagoške usmeritve
Murška Sobotna

razpisuje

prosta dela in naloge

PEDAGOGA

za nedoločen čas.

Kandidat mora imeti:

- visoko izobrazbo, smer pedagogika
- opravljen strokovni izpit

Nastop dela 1. 9. 1981.

Prijave sprejema tajništvo Srednješolskega centra tehniško pedagoških usmeritev M. Sobotna, V. Vlahovića 12, 15 dni po objavi razpisa.

ABC Pomurka — Kmetijsko gospodarstvo Rakičan razpisuje

javno licitacijo

za prodajo kmetijskih strojev:

— traktor IMT 533	2 kom
— traktor IMT 558	2 kom
— traktor IMT 575	2 kom
— traktor Same Leone 70 KM	3 kom
— traktor Belarus MTZ 80	1 kom
— trosilec gnoja Pobeda dvoosni, 3 tone	4 kom
— prikolica dvoosna 3 tone	4 kom
— plug OLT 3-brazdni	1 kom
— plug Regent, 2-brazdni obračalni	1 kom
— silažni kombajn New Holland z motorjem	1 kom
— adapter za koruzo, 4-redni	2 kom
— obračalnik za seno	1 kom

Licitacija bo v nedeljo, 28. junija 1981 na ek. enoti Rakičan pri Murški Soboti s pričetkom ob 10. uri.

ABC Pomurka — KG Rakičan

Pomurski zdravstveni center M. Sobotna TOZD Pomurske lekarne M. Sobotna

RAZPISUJE

dela oziroma naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi:

1. pomočnika direktorja za splošne zadeve
2. predstojnika SE lekarna Beltinci
3. predstojnika SE lekarna M. Sobotna

Kandidati za razpisana dela oziroma naloge morajo poleg splošnih pogojev določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje:

pod 1.:

- da ima visoko ali višjo izobrazbo pravne, upravne ali ekonomske smeri
 - da ima 3 leta delovnih izkušenj
 - da se zavzema za samoupravljanje in je moralno in politično neoporečen
- pod 2. in 3.
- da je dipl. farmacevt
 - da ima 3 leta delovnih izkušenj
 - da se zavzema za samoupravljanje in je moralno in politično neoporečen

Dela in naloge se razpisujejo za 4 leta.

Kandidati naj pošljejo pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 20 dneh po objavi na naslov: Pomurski zdravstveni center, TOZD Pomurske lekarne, M. Sobotna, Kocljeva 2.

Prijavljene kandidate bomo o izidu izbire obvestili v 30 dneh po izreku roka za sprejemanje prijav.

„KRKA“ tovarna zdravil
n. sol. o., NOVO MESTO

OBJAVLJA

dela in naloge

5 granulerjev,
3 tableterjev — kapsulerjev in
1 dražerja

s sedežem v Ljutomeru.

POGOJI:

- dokončana osnovna šola
- starost najmanj 18 let.

Zaradi psihofizičnih zahtev, so ta dela in naloge primerna za moške.

Vse, ki izpolnjujejo zahtevane pogoje in so zainteresirani za sklenitev delovnega razmerja z našo delovno organizacijo vabimo, da svoje ponudbe pošljejo v kadrovsko službo Krke v Novo mesto, Cesta herojev 45, v 15 dneh po objavi.

VESTNIK

DELEGATSKI

Delegatsko glasilo
občine
Ljutomer
Številka 6
Leto IV.
25. junija 1981

Predsednik skupščine občine Ljutomer

SKLICUJE

skupno sejo zborov skupščine občine

za dne 9. 7. 1981 ob 7. uri

v sejni dvorani skupščine občine z običajnim dnevnim redom, ki ga bodo prejeli vodje delegacij in konferenc delegacij ter delegati družbenopolitičnega zbora po pošti.

Predsednik zbora združenega dela in predsednik zbora krajevnih skupnosti sklicujeta ločene seje zborov, ki bodo dne 9. 7. 1981 po skupni seji zborov v sejni dvorani skupščine občine. Na dnevni red sta uvrstila naslednja vprašanja:

1. Ocena delovanja delegatskega sistema in uresničevanja delegatskih odnosov v občini
2. Problematika dela delovnih teles skupščine občine in njihova nadaljnja programska usmeritev
3. Poročilo o delu in problemih Temeljnega sodišča in Javnega pravobranilstva
4. Informacija o uresničevanju smernic in stališč zborov SO v zvezi s samoupravno organiziranostjo in delovanjem SIS materialne proizvodnje ter sprejem stališč in priporočil za nadaljnjo organiziranost skupnosti in njihovih strokovnih služb
5. Sprejemanje družbenega dogovora o merilih za vrednotenje storitev pravne pomoči
6. Predlog za določitev manj razvitih območij v občini Ljutomer
7. Sklepanje o uporabi sredstev solidarnosti za izpolnitev dela obveznosti SR Slovenije v letu 1981 za plačilo prispevka kot kredit SR Črni gori
8. Poročilo o delu skupščine skupnosti pomurskih občin
9. Predlog odloka o spremembi območij katastrskih občin Ključarovci, Logarovci in Precetinci

10. Predlog odloka o določitvi prispevkov za obrambo proti toči za leto 1981

11. Predlog odloka o reji domačih živali v mestu Ljutomer

12. Soglasje k odloku občine Gornja Radgona o uvedbi melioracijskega postopka v k. o. Slaptinci in k. o. Bolehnečici

12. a Predlog odloka o spremembi odloka o komunalnih taksah v občini Ljutomer

13. Osnutek odloka o spremembi in dopolnitvi odloka o določitvi kmetij, za katere velja posebna ureditev dedovanja po zakonu o dedovanju kmetijskih zemljišč in zasebnih kmetijskih gospodarstev

14. Informacija izvršnega sveta o škodi po pozebi v občini Ljutomer

Vabila za sklic seje prejmejo vodje delegacij in konferenc delegacij ter gradiva, ki niso objavljena v tej številki Delegatskega vestnika, po pošti.

Predsednica družbenopolitičnega zbora sklicuje sejo zbora za dne 9. 7. 1981 po skupni seji vseh zborov v sejni sobi skupščine občine Ljutomer.

Na dnevni red je uvrstila naslednja vprašanja:

1. Ocena delovanja delegatskega sistema in uresničevanja delegatskih odnosov v občini
 2. Problematika dela delovnih teles skupščine občine in njihova nadaljnja programska usmeritev
 3. Poročilo o delu in problemih Temeljnega sodišča in Javnega pravobranilstva
 4. Poročilo o delu skupščine skupnosti pomurskih občin
- Vabila za sklic seje in gradiva, ki niso objavljena v tej številki Delegatskega vestnika, prejmejo delegati družbenopolitičnega zbora po pošti.

POROČILO

O URESNIČEVANJU DELEGATSKEGA SISTEMA IN DELEGATSKIH ODNOSOV V OBČINI LJUTOMER

1. Uvod
2. Položaj in vloga delegacij v temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih in njihovo delovanje
3. Vloga občinske skupščine v procesu sporazumevanja in dogovarjanja o skupnih interesih delovnih ljudi in občanov
4. Analiza udeležbe in aktivnosti delegatov na posameznih zborih skupščine občine Ljutomer
5. Priporočila in smernice za nadaljnje delovanje

1. UVOD

Delegatski sistem lahko opredelimo kot univerzalno načelo organizacije in uresničevanje samoupravnega socialističnega sistema, ki se gradi na temelju podružbljenih sredstev za proizvodnjo ter oblasti delavskega razreda in vseh delovnih ljudi.

Glavni smisel in bistvo delegatskega sistema je v tem, da omogoča delovnemu človeku, da odloča o družbenih zadevah, tako v okviru združenega dela kot v družbi kot celoti; ustvarjalcem dohodka tako omogoča, da odločajo in razpolagajo z dohodkom vključno z razširjeno družbeno reprodukcijo.

Z razvijanjem samoupravljanja in dogovarjanja kot s solidarnim zadovoljevanjem potreb ter z demokratičnim usklajevanjem interesov samoupravno organizirani delovni ljudje sprejemamo pomembne odločitve.

Delegatski sistem zasnovan na načelu enakopravnosti in usklajevanja temeljnih interesov samoupravno organiziranega dela zagotavlja dominacijo interesov delovnih ljudi v združenem delu, hkrati krepi in razvija samoupravne odnose in socialistično demokracijo v celoti.

Bistven dejavnik delegatskega sistema je delegacija, ki je ključni faktor delovanja skupščin družbenopolitičnih skupnosti in skupščin samoupravnih interesnih skupnosti. V uresničevanju delegatskega sistema je delegat delujoči subjekt, ki izraža interese svoje delegatske baze in deluje v procesu odločanja, v procesu povezovanja in usklajevanja posebnih skupnih in splošnih interesov.

OSNUTEK

Junij 1981

Na podlagi 3. člena Zakona o dedovanju kmetijskih zemljišč in zasebnih kmetijskih gospodarstev (kmetij), (Uradni list SRS, št. 26/74), in 204. člena Statuta občine Ljutomer (Uradne objave občin Pomurja, št. 10/74), je skupščina občine Ljutomer na seji zborna združenega dela in zborna krajevnih skupnosti dne sprejela

ODLOK

O SPREMENBAH IN DOPOLNITVAH ODLOKA O DOLOČITVI KMETIJ, ZA KATERE VELJA POSEBNA USMERITEV DEDOVANJA PO ZAKONU O DEDOVANJU KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ IN ZASEBNIH KMETIJSKIH GOSPODARSTEV — KMETIJ NA OBMOČJU OBČINE LJUTOMER

1. člen

V odloku o določitvi kmetij za katere velja posebna ureditev dedovanja po zakonu o dedovanju kmetijskih in zasebnih kmetijskih gospodarstev — kmetij (Uradne objave občin Pomurja, št. 4/77) se spremeni 2. člen in se glasi:

Kmetije, za katere velja posebna ureditev dedovanja iz 1. člena tega odloka, so na območju naslednjih krajevnih skupnosti:

a) Krajevna skupnost	b) Število kmetij
1. Krajevna skupnost Logarovci-Berkovci	102
2. Krajevna skupnost Bučkovci	44
3. Krajevna skupnost Cezanjevci	43
4. Krajevna skupnost Cven	63
5. Krajevna skupnost Križevci	162
6. Krajevna skupnost Ljutomer	60
7. Krajevna skupnost Radoslavci	66
8. Krajevna skupnost Razkrižje	16
9. Krajevna skupnost Stara cesta	22
10. Krajevna skupnost Stročja vas	42
11. Krajevna skupnost Veržej	107
12. Krajevna skupnost Železne dveri	21
	748 kmetij

2. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah občin Pomurja.

Številka: 320-8/76

Datum:

Predsednik
skupščine občine Ljutomer
Franc ŠTRAKL, oec., l. r.

OBRAZLOŽITEV

Zakonska podlaga za spremembe dopolnitve odloka o določitvi kmetij za katere velja posebna ureditev delovanja po Zakonu o dedovanju kmetijskih zemljišč in zasebnih kmetijskih gospodarstev — kmetij je zakon o dedovanju kmetijskih zemljišč in zasebnih kmetijskih gospodarstev (kmetij) — (Uradni list SRS, št. 26/73).

Ta v zadnjem odstavku 3. člena določa, da mora občinska skupščina po potrebi, najmanj pa vsakih pet let predlagati in uskladiti odlok s kmetijskim prostorskim planom. V zvezi z navedenim je že lansko leto Kmetijska — zemljiška skupnost občine začela postopek za revizijo seznamov zaščitenih kmetij. Le-ta je posredovala ustrezno informacijo vsem krajevnim skupnostim. Predloge krajevnih skupnosti je obravnaval izvršilni odbor Kmetijsko-zemljiške skupnosti in skupščina Kmetijske-zemljiške skupnosti.

Osnovno merilo, ki ga mora izpolnjevati zaščiteni kmetija je, da nudi prevzemniku primerno preživljanje. Taka kmetija se ob priliki dedovanja ne more deliti, ampak kmetijo prevzame le en dedič, ostali pa dobijo izplačane nujne deleže, kar znaša polovica od normalnega dednega deleža. Primerno preživljanje, ki jo naj gospodarska enota nudi je enako položaju z delavcem, ki združuje delo v organizaciji združenega dela.

Tako določene kmetije so bile evidentirane v letu 1976, vendar je stanje na terenu dalo podlago za revizijo.

Sedanja revizija pa izboljšuje stanje na terenu, saj se črta iz seznama 32 kmetij, na novo pa se vpiše 45 kmetij. Tako se seznam zaščitenih kmetij od prejšnjih 735 poveča na 748 kmetij, kar je povečanje za 13 kmetij.

O spremembah in dopolnitvah odloka o določitvi za katere velja posebna ureditev dedovanja je že razpravljala Izvršni svet SO in predlaga pristojnim zborom skupščine, da o osnutku razpravljajo, ga po potrebi dopolnijo in dajo v razpravo za dobo 30 dni.

Pripombe iz javne razprave bo sprejemal Komite za družbeno planiranje in gospodarski razvoj občine. Seznam revizije zaščitenih kmetij je na vpogled na Komiteju za družbeno planiranje in gospodarski razvoj občine Ljutomer.

Ljutomer, 11. junij 1981.

Izvrši svet
skupščine občine Ljutomer

Delegatski sistem omogoča, da se interesi delovnih ljudi in občanov v temeljnih organizacijah in skupnostih ustrezno izrazijo na samoupravni in enakopravni podlagi uskladijo in na tej podlagi uveljavijo na vseh ravneh odločanja o skupnih in splošnih družbenih zadevah.

Z analizo izvajanja delegatskega sistema in uresničevanja delegatskih odnosov želimo predvsem opozoriti na slabosti in pomanjkljivosti v delovanju delegatskega sistema; te slabosti pa predstavljajo zavoro za bolj učinkovito uveljavljanje samoupravnih odnosov in uresničevanja samoupravnih odločitev. Nekaj pozitivnih premikov pri uveljavljanju delegatskih razmer in odnosov je že opaziti, vendar pa z doseženim še ne moremo biti zadovoljni, saj delegacije svoje z ustavo opredeljene funkcije v celoti še ne opravljajo. Kakšne in katere so težave v izvajanju delegatskega sistema bomo opisali v nadaljevanju poročila.

2. POLOŽAJ IN VLOGA DELEGACIJ V TEMELJNIH SAMOUPRAVNIH ORGANIZACIJAH IN SKUPNOSTIH IN NJIHOVO DELOVANJE

V temeljnih organizacijah in skupnostih si delovni ljudje oblikujejo delegacije zaradi neposrednega uresničevanja svojih pravic, dolžnosti in odgovornosti. Splošna ugotovitev je, da delegacije temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti še ne opravljajo v celoti svoje funkcije.

Razlogi so predvsem v nedosledno uveljavljenih samoupravnih odnosih, delegacija se še vedno pogosto ne smatra kot organ, preko katerega temeljne organizacije in skupnosti uveljavljajo svoje interese v skupščini in skupščinah samoupravnih interesnih skupnosti — to pa povzroča nepovezanost delegacije s strokovnimi službami, poslovnimi organi in družbenopolitičnimi organizacijami. Zato delegacija pogostokrat ni sproti in temeljito seznanjena s stanjem in razmerami v svoji delovni organizaciji, to pa je eden izmed razlogov, da skušajo poslovodni organi in strokovne službe še marsikatera vprašanja reševati ali pa jih rešujejo mimo delegatskega sistema. Delo delegatov ni podprto z aktivnostjo političnih organizacij, zato pri oblikovanju usmeritev in stališč v temeljnih organizacijah združenega dela in odločitvah skupščin družbenopolitičnih skupnosti niso vselej prisotna stališča družbenopolitičnih organizacij. Nadalje lahko ugotovimo, da v samoupravnih splošnih aktih TOZD in skupnostih nimajo določb o tem, kako delegacija oblikuje temeljna stališča, še vedno ni urejen sistem informiranja. Gradiva pripravljena za delegacije prihajajo prepozno ali niso prilagojena potrebam posameznih faz obravnave. Prav tako zasledimo precej neaktivnosti oziroma nezainteresiranost nekaterih delegacij za vključevanje v probleme svoje samoupravne organizacije oziroma skupnosti in njihova neodgovornost pri opravljanju delegatske funkcije, kar ima za posledico, da se v delegacijah uveljavljajo posamični interesi ali interesi določenih struktur. Družbenopolitične organizacije in delovni občani pa ne ugotavljajo vzrokov za takšno stanje in ne iščejo učinkovitih rešitev. Pogosti vzrok za takšno stanje je nedograjen sistem informiranja. Gradiva za delegacije včasih ne ustrezajo potrebam za oblikovanje smernic in stališč, včasih prihajajo prepozno, ta gradiva niso vselej prisotna v družbenopolitičnih organizacijah, kar le-tem onemogoča ali otežuje pravočasno politično angažiranost v delegacijah, temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih in nato uveljavljanje svojih stališč v občinskih skupščinah.

Za odpravljanje vseh teh slabosti in nepravilnosti v delu temeljnih delegacij z namenom, da bi zagotovili aktivni vpliv delavcev na odločitve je potrebno zlasti:

- krepiti vpliv delavcev, delovnih ljudi in občanov na odločitve v temeljnih organizacijah združenega dela in v krajevnih skupnostih

- v statutih in samoupravnih sporazumih jasneje opredeliti pravice, dolžnosti in odgovornosti za delo delegacij in delegatov in zagotoviti pogoje za njihovo delo; opredeliti kako naj delegacija oblikuje svoja stališča;

- potrebno je zagotoviti delegaciji v temeljni samoupravni organizaciji in skupnosti enakovreden položaj z organi upravljanja in vztrajati, da delegacija stalno in tekoče spremlja problematiko svoje temeljne organizacije in skupnosti, zlasti za področje za katero je izvoljena, ob vsem tem pa je potrebno

zagotoviti tudi vsebinsko in časovno povezanost delegatske aktivnosti z aktivnostjo družbenopolitičnih organizacij zlasti SZDL in sindikata. Te naloge je mogoče uresničiti z odgovornostjo delegacij družbenopolitičnih organizacij in drugih dejavnikov zlasti SZDL, sindikata, organov upravljanja, poslovodnih organov, delavcev in strokovnih služb.

3. VLOGA OBČINSKE SKUPŠČINE V PROCESU SAMOUPRAVLJANJA IN DOGOVARJANJA O SKUPNIH INTERESI DELOVNIH LJUDI IN OBČANOV

Slabosti ugotovljene pri delu delegacij v temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih se odražajo tudi v delu občinskih skupščin. Pomanjkljivosti v delu občinskih skupščin se kažejo predvsem v tem, da so v občini delegacije premalo povezane pri oblikovanju in usklajevanju skupnih stališč.

Občina je tista temeljna skupnost, kjer teče proces osebnih in skupnih interesov delovnih ljudi in občanov.

Pomanjkljivosti se nadalje kažejo še zlasti v dejstvu, da se pri usklajevanju stališč med delegacijami konference delegacij ne uveljavijo kot bi se sicer morale; posamezni zbori so še premalo samostojni, v njih so premalo prisotni specifični interesi sredin, ker ne prihajajo do izraza v stališčih delegacij temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti.

Zadeve iz delovnega področja občinske skupščine obravnavajo v enakopravni pristojnosti vsi trije zbori. V tej zvezi pa lahko ugotovimo naslednje:

- zbori združenega dela še niso mesto prek katerega združeno delo uveljavlja svoj vpliv na družbenoekonomskem odnoše in razvoj, tudi odločitve zborov združenega dela niso v celoti odraz delavcev temeljnih organizacij združenega dela in skupnosti. Razlog za to pa je najbrž premalo uveljavljena zavest delavcev za odločitve, ki jih sprejemajo zbori združenega dela. Zaradi majhne aktivnosti delegatov so odločitve le formalne. Vzroke za takšno stanje pa je najbrž iskati v premajhni povezanosti temeljnih delegacij s samoupravnimi organi in majhni podpori samoupravnih organov, družbenopolitičnih organizacij, zlasti sindikata. Najbrž bo pa tudi potrebno v statutih občin in poslovnih opredeliti postopke, ki jih je potrebno izvesti v temeljnih organizacijah združenega dela in v njihovih delegacijah pred spremljanjem končnih odločitev na seji zbora.

- Tudi vloga zborov krajevnih skupnosti še ni v celoti uresničena. Ugotovljeno je sicer, da so delegati v teh zborih aktivni, premalo pa je povezanosti interesov delovnih ljudi in občanov s sprejetimi odločitvami.

- Družbenopolitični zbor občinske skupščine ima zelo obsežno nalogo in odloča enakopravno z ostalima dvema zboroma skupščine. Ugotovljeno je, da so delegati v družbenopolitičnih zborih premalo povezani s SZDL, oziroma se delegati premalo zavedajo, da so soodgovorni za stališča, ki se tam oblikujejo. Ta zbor je dolžan opozarjati na skupne in splošne interese, zato je ustava usmerila funkcijo DPZ na uresničevanje in razvoj teh interesov. Delo tega zbora je potrebno omejiti na sistemsko vprašanja, mora pa obravnavati tudi vprašanja iz delovnega področja drugih dveh zborov, o katerih sicer ne odloča, o njih pa posreduje svoje predloge in mnenja, posebno ko gre za skupne in splošne interese.

Iz vseh teh naštetih ugotovitev sledi naslednje:

- Večina delegatov je preveč zaprta ali prepuščena sami sebi in premalo povezana z delegatsko bazo, z družbenopolitičnimi organizacijami in drugimi dejavniki v občini;

- občinska skupščina se preveč uveljavlja kot organ oblasti, premalo pa kot pobudnik in dejavnik pri dogovarjanju in sporazumevanju. Zbori občinske skupščine posvečajo premalo pozornosti spremljanju stanja po posameznih področjih družbenega življenja, izvajanju politike in aktov, ki so jih sprejeli;

- delegacija še vedno ni tisti organ, preko katerega bi temeljna organizacija in skupnosti uveljavljale svoje interese v občinski skupščini. To potrjuje ugotovitev v analizi, da delegacije še nimajo zagotovljenega enakovrednega položaja z organi upravljanja. Še vedno menimo, da je program skupščine

— stanovanjsko naselje med železniško progo na severovzhodu, Ormoško cesto in Užiško ulico,

— stanovanjsko naselje, ki ga omejujejo Ormoška cesta, Kaučičeva ulica in Stari trg,

— obojestranska zazidava ulice Ante Trstenjaka, Staneta Rozmana in obrtno-stanovanjska cona ob Jeruzalemski cesti — zazidalni načrt Ormoška — Lendavska,

— celotno Kidričevo naselje — v mejah, ki ga določa zazidalni načrt tega območja (št. projekta: 1517/79) z dne 25/9-1979,

— obojestranska zazidava Cankarjeve ceste, Vrazova ulica in Razlagova ulica do stavbe Dimnikar.

3. V širše območje mesta Ljutomer spadajo vsa ostala območja po urbanističnem načrtu mesta Ljutomer (številka projekta, 1380/75 z dne marec 1980).

6. člen

Za izvajanje določb tega odloka skrbi sanitarna, veterinarska in komunalna inšpekcija.

Če pristojna inšpekcija pri izvajanju nadzora ugotovi, da upravičenec iz 2., 3. in 4. člena odloka ne izpolnjuje pogojev tega odloka, prepove nadaljnjo rejo domačih živali in predpiše ustrezne ukrepe.

7. člen

KAZENSKÉ DOLOČBE

Z denarno kaznijo od 1.000 do 5.000 din se kaznuje za prekršek posameznik:

- ki redi domače živali v nasprotju z določili tega odloka,
- ki ne uredi hlevov in drugih prostorov ter naprav namenjenih za rejo domačih živali v skladu z veterinarskimi in sanitarnimi predpisi.

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

8. člen

Rejci domačih živali in drugega člena odloka so dolžni do 31/12-1981 urediti vodotesna gnojlišča, gnojnične jame, ograditi tekaljšča za živino in urediti prostore (hleve).

Rejci domačih živali iz 3. člena odloka so dolžni urediti prostore za rejo domačih živali do 31/12-1981 in iz 4. člena odloka v roku 6 mesecev po uveljavitvi tega odloka.

9. člen

Rejci domačih živali iz najožjega in ožjega območja mesta Ljutomer, ki jim kmetijstvo ni glavni vir dohodka izgubijo pravico do reje z 31/12-1981.

10. člen

Z dnem, ko začne veljati ta odlok preneha veljati odlok o prepovedi reje domačih živali na območju mesta Ljutomer (Uradni vestnik okraja Maribor, številka 10/65).

11. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah občin Pomurja.

Številka: 322-1/81-3

Datum:

Predsednik
skupščine občine Ljutomer
Franc ŠTRAKL, ekon., l. r.

OBRAZLOŽITEV:

Na območju mesta Ljutomer je bila regulirana reja domačih živali z odlokom občinske skupščine z dne 25/2-1965, ki je bil objavljen v Uradnem vestniku okraja Maribor št. 10/65 in je bil le-ta sprejet na podlagi veljavnega zakona o prekrških (Uradni list SFRJ št. 2/59).

Dosedanji odlok je vseboval določbe po katerih je bila prepovedana reja domačih živali v ožjem območju mesta Ljutomer, izjemoma je bila dovoljena le reja perutnine pod določenimi pogoji. Od leta 1965, ko je bil sprejet tovrstni odlok pa do danes se je mesto razširilo tako, da so nastala nova stanovanjska naselja, po novo sprejetih urbanističnih in planskih dokumentih. Glede na to so nastale potrebe po reviziji odloka in določitev novih meja ter pogojev za prepoved reje domačih živali. Novi odlok določa tri območja, ki regulirajo rejo domačih živali.

V najožjem območju bo veljala prepoved za vse domače živali, v samo območje pa spada ožji center mesta in blokovna cona, kar je iz vidika sanitarno-higienskih pogojev nujno potrebno. Rejci domačih živali bodo morali v tem območju popolnoma opustiti rejo koncem tega leta. Ravno tako je prepovedana reja domačih živali v ožjem delu mesta Ljutomer, ki je nekoliko širše, izjema je reja perutnine, ki je dovoljena pod določenimi pogoji, vendar samo za lastne potrebe, to je v manjšem številu. Domače živali pa bodo v tem območju lahko redila le tista obstoječa gospodarstva, ki jim je kmetijstvo glavni vir dohodka. Tudi za te bo reja dovoljena pod pogoji, ki jih določa ta odlok.

Širše območje mesta je območje po urbanističnem načrtu in v tem je dovoljena reja domačih živali v skladu z veterinarsko-sanitarnimi predpisi.

V letu 1980 v mesecu oktobru je bil pripravljen osnutek odloka o prepovedi reje domačih živali na območju mesta Ljutomer, ki ga je obravnaval odbor izvršnega sveta za urbanizem, prostorsko planiranje in varstvo okolja, Izvršni svet in pristojni zbori SO dne 29/10-1980 ter dan v javno razpravo. V javno razpravo se je zlasti vključila krajevna skupnost Ljutomer in je le-ta organizirala razpravo na zboru občanov, kjer so bile dane naslednje pripombe:

— krajevna skupnost Ljutomer podpira sprejem tega odloka,

— v 2. členu odloka se naj upoštevajo izjeme za rejo domačih živali v ožjem območju mesta samo za tiste občane, ki jim je kmetijstvo glavni vir dohodka (pripomba je bila upoštevana),

— izjemoma naj tudi v ožjem območju mesta redijo domače živali občani, ki so si pridobili status kmeta po določbah zakona o kmetijskih zemljiščih. Pripomba ni bila upoštevana, zlasti zato, ker si status kmeta lahko pridobi tudi tisti občan, kateremu ni kmetijstvo glavni vir, ampak dopolnilni vir dohodka, kar pomeni, da takšen občan nima pravice rediti živine v ožjem območju mesta po določbah odloka.

— v odlok je potrebno vključiti določbe, po katerih je potrebno vsak primer obravnavati posebej. Pripomba ni upoštevana, zlasti zato, ker mora tovrstni odlok stvari kompleksno obravnavati in predpisati pogoje glede na sanitarno-higienske predpise, poleg tega pa bi bilo nesprejemljivo z ozirom na obseg dela pristojnega upravnega organa,

— v odlok je potrebno tudi vnesti določbe za določitev časa, zlasti za občane, ki bodo izgubili pravico do reje domačih živali po tem odloku. Pripomba je bila upoštevana in je v 9. čl. zapisano, da rejci domačih živali, katerim kmetijstvo ni glavni vir, izgubijo pravico do reje 31/12-1981.

Dругih pripomb ni bilo.

Glede na dane pripombe je bil pripravljen predlog odloka, ki ga je obravnaval odbor Izvršnega sveta za urbanizem, prostorsko planiranje in varstvo okolja, izvršni svet in predsedstvo občinske skupščine. Tudi na predlog odloka so bile dane nekatere dodatne pripombe kot na primer: v predlog odloka se naj poleg dveh območij to je ožje in širše se opredeli najožje območje v katerem naj velja prepoved za rejo vseh domačih živali, da naj bo izjema za rejo perutnine v ožjem območju samo za lastne potrebe in rejo domačih živali v širšem območju pod določenimi pogoji za obstoječa kmetijska gospodarstva.

Na podlagi pripomb je bila na seji Izvršnega sveta imenovana posebna delovna skupina za pripravo novega predloga odloka. Delovna skupina je pripombe preučila in tudi v celoti upoštevala kot je to določeno v odloku. Predlog odloka je prav tako ponovno posredovan KS Ljutomer da organizira razpravo.

Izvršni svet je na seji dne 18/6-1981 obravnaval predlog odloka in ga predlagal pristojnim zborom občinske skupščine, da o njem razpravljajo in ga sprejmejo v predloženem besedilu.

Ljutomer, dne 18/6-1981

IZVRŠNI SVET SKUPŠČINE OBČINE
LJUTOMER

edini in tisti, ki delovno motivira, vodi in usmerja delegacijo, kar ni prav, saj bi delovna usmeritev delegacij morala imeti svojo osnovo v programih organizacij in skupnosti;

— nekatere delegacije in družbenopolitične organizacije še ne pojmujejo pravilno vloge delegatskega sistema v naši družbi. Predvsem ni v redu to, da se zapirajo v svoj ozki okvir. Da bi družbenopolitične organizacije in drugi organi lahko skupaj z delegacijami opravljali zadane naloge, morajo seveda biti pravočasno in točno seznanjeni z gradivom, ki je predmet razprav. O informiranosti in obveščenosti delegatov vemo, da ni najboljše, čeprav se je v splošnem precej izboljšala vsaj na relaciji občinska skupščina—delegatska baza. Razen s temeljnimi gradivi so delegati vse bolj pogosto seznanjeni tudi z mnenji, stališči in predlogi družbenopolitičnih organizacij in drugih družbenih subjektov, ki sodelujejo v procesu delegatskega odločanja. Povzetki gradiv objavljeni v Poročevalcu so v bistvu skrajšana informacija o določeni problematiki, v Delegatskem vestniku pa objavljamo gradivo za seje skupščine.

— Pri tem bi lahko še dodali, da so gradiva preobširna, prezahtevna, včasih na zelo strokovnem nivoju, čeprav smo že velikokrat poudarili, da naj bodo gradiva pripravljena v izvedljivih, jedrnato in predvsem razumljivo.

— Delegati in delegacije so od seje do seje prepuščeni sami sebi, stališča izvršnega sveta so delegatom pogostokrat dana na sami seji, zato so sklepi formalni, enostranski;

— povratne informacije v zvezi s posredovanimi sklepi so neugodne, največkrat pa sploh ni odgovora kako temeljne samoupravne organizacije in skupnosti v praksi uresničujejo odločitve;

— največ pasivnosti delegatov izhaja iz premalo uveljavljene vloge delegacij v sredinah, ki so jih izvolile. Delegacija, ki ni vključena v razprave in odločitve o pomembnejših vprašanih razvoja temeljne samoupravne organizacije ali skupnosti, bo svoje delo nujno zreducirala le na obravnavo gradiv za seje skupščine in njenih zborov;

— poseben problem so še vedno konference delegacij, kjer se združujejo zlasti vse tiste delegacije, ki zaradi premajhnega števila delovnih ljudi ne morejo imeti svoje delegacije. Delegati posameznih delovnih skupnosti se se ne udeležujejo, ker tudi same ne sklicujejo sestankov delovne skupnosti. Nosilci konferenc delegacij so zaradi takega odnosa primorani pošiljati na sejo zbora združenega dela samo delegate iz svoje organizacije. Temu problemu je še kako potrebno posvetiti pozornost.

4. ANALIZA UDELEŽBE IN AKTIVNOSTI DELEGATOV NA POSAMEZNIH ZBORIH SKUPŠČINE OBČINE LJUTOMER V LETU 1980

Z vzpostavitev in uveljavljanjem delegatskega sistema se pojavlja nujna naloga, da analiziramo in raziskujemo samoupravne in druge odnose, ki se ob tem oblikujejo kakor tudi ovire in težave, ki se pojavljajo v delovanju in razvoju delegatskega sistema kot integralnega dela samoupravljanja.

V kratkem bomo z nekaterimi podatki prikazali delovanje posameznih zborov občinske skupščine v času od 1. 1. 1980 do 31. 12. 1980:

1. Udeležba na sejah posameznih zborov:
 - zbor združenega dela 12 sej; poprečna udeležba 72 %
 - zbor krajevnih skupnosti 11 sej; poprečna udeležba 81 %
 - družbenopolitični zbor 12 sej; poprečna udeležba 73 %
2. Število delegatskih vprašanj
 - zbor združenega dela 19 poprečno 1,5 na sejo
 - zbor krajevnih skupnosti 17 poprečno 1 na sejo
 - družbenopolitični zbor 12 poprečno 1 na sejo
3. Število razpravljalcev na sejah:
 - zbor združenega dela 59 poprečno 5 na seji
 - zbor krajevnih skupnosti 22 poprečno 2 na seji
 - družbenopolitični zbor 51 poprečno 4 na seji

4. Delegiranje delegatov na seje zborov: za zbor združenega dela niso delegirali:

— KOMGRAD	10 krat
— MURA TOZD Oblačila	9 krat
— Gimnazija F. Miklošiča	8 krat
— Zdravstveni dom Marles	

Emona AGROPLOD	7 krat
— Imgrad, Agrotehnika Tehnostroj TOZD — servis TOZD — Proizvodnja KZ Mursko polje Veržej	6 krat
— Radenska hotel Jeruzalem Tehnostroj DSSS	5 krat
— VVZ Ljutomer, Upravni organi SO Ljutomer, Obč. sodišče, Elektro	4 krat

V primerjavi z letom 1979 ugotovimo, da je udeležba delegatov na zboru združenega dela padla, saj v letu 1980 beležimo 72% udeležbo. Posebej velja to za MURO, KOMGRAD, ZD, EMONO, AGROTEHNIKO in GIMNAZIJO. Vsi ti so se se slabše udeleževali tudi v prejšnjih letih tega mandata.

Z delegatskim sistemom smo uvedli delegacijo, ki naj bi bolje artikulirala stališča delavcev. Z zamenljivim mandatom pa je delegacija dobila tudi možnost, da na seje zborov in skupščin pošlje delegata, ki je najbolj seznanjen s problematiko in strokovno kvalificiran za problematiko.

Ko je delegacija po navadi številčno močna, naj bi bilo to samo po sebi jamstvo, da bodo številni člani delegacije lažje vzdrževali stik s temeljno samoupravno skupnostjo oziroma organizacijo. V raziskavi smo ugotovili, da je v praksi bistveno drugače in da mnogoštevilne delegacije pošiljajo na seje vedno istega delegata ali nobenega, kot je to primer v nekaterih konferencah delegacij.

Zamenljivost delegatov v temeljnih delegacijah ni zadovoljiva; zamenljivost v konferencah delegacij npr. Radenska hotel Jeruzalem, ki tvori konferenco delegacije skupaj s Certusom, Viatorjem, Kolodvorsko restavracijo, prodajalno vina Slovin-Ormōž, Logarovci, Veržej in ima eno delegatsko mesto, pošilja delegate samo iz svoje sredine. Isto velja za Elektro TOZD gradnja-montaža, ki tvori delegacijo skupaj z rajonom, Cestnim podjetjem in ZTP-proga, PTT, iz teh doslej ni bil še delegiran noben delegat.

Poseben problem je Agrotehnika, ki tvori konferenco delegacije skupaj s Petrolom, Borovo, Peko, knjigarna, Tobačna tovarna — trgovina, Surovino, KOTO, Zarja, Koloniale, Cvetličarna, Agrariacoop, Izbira, Zavarovalnica Triglav in prodajalna Povrtina — ima eno delegatsko mesto in na sejo delegira delegate iz Agrotehnike, in še to zelo poredko.

Emona TOZD Agroplod skupaj z Intesom, SDK in Pomurska banka delegira delegate iz Emone, iz ostalih ni bil še nobenkoli na sejo delegiran njihov delegat.

Na splošno lahko ugotovimo, da velja za vse konference delegacij enako: namreč, da neredno pošiljamo delegate na seje in še to samo iz sredine, ki je nosilec konference delegacije. Konferenca delegacij upravnih organov SO in občinskega sodišča pošiljata delegate le iz svoje delovne skupnosti, čeprav so v konferenco delegacij vključene tudi druge delovne enote.

Za zbor krajevnih skupnosti niso delegirali delegata:

— krajevna skupnost Cezanjevci	3 krat
— krajevna skupnost Logarovci—Berkovci	2 krat
— krajevna skupnost Veržej	2 krat

Nadalje lahko ugotovimo, da nekatere krajevne skupnosti na seje delegirajo samo enega delegata, čeprav imajo 2, 3 ali 4 delegatska mesta: npr. Križevci, Logarovci—Berkovci, Ljutomer, Razkrižje, Stročja vas in Veržej.

Sej družbenopolitičnega zbora se niso udeležili:

en delegat	2 krat
en delegat	3 krat
en delegat	7 krat

Družbenopolitični zbor sestavlja 23 delegatov. Do problema sklepčnosti je prišlo predvsem zaradi tega, ker je ena delegatka spremenila stalno bivališče, na porodniškem dopustu sta bili dve delegatki, ena delegatka je na šolanju, en delegat pa nima več svojstva delegata.

Delegati v družbenopolitičnem zboru skupščine so delegati vseh družbenopolitičnih organizacij združeni v okviru SZDL in delujejo na podlagi notnih smernic teh organizacij.

Družbenopolitični zbor je obravnaval informacijo o delu družbenopolitičnega zbora občine Ljutomer, ki je bila obravnavana na skupni seji predsednikov družbenopolitičnih zborov

ska klet« Ljutomer, DO »Mlekopromet« Ljutomer in Emona TOZD »Agroplod« Ljutomer.

— Delovne organizacije primarne proizvodnje bodo v tem srednjeročnem obdobju plačevale 0,32 % od doseženega dohodka v tekočem letu;

— delovne organizacije sekundarne proizvodnje po 0,16 % od doseženega dohodka v tekočem letu;

— lovske družine pa 1,3 % od dohodka iz lovišč.

Za zasebne kmetijske proizvajalce je bil že v lanskem letu sprejet odlok in le-ti plačujejo prispevek v višini 1,3 % od katasterskega dohodka.

Izvajanje predlaganega odloka ne bo bremenilo sredstev proračuna.

Izvršni svet je o predlogu že razpravljal in predlaga pristojnim zborom, da o predlogu razpravljajo in ga sprejemajo po enofaznem postopku.

Sprejem po enofaznem postopku predlagamo zaradi hitrejšega dotoka sredstev za financiranje sistema obrambe. Obramba pred točo že deluje.

Junij 1981.

Izvršni svet
Skupščine občine Ljutomer

PREDLOG

Junij 1981

Na podlagi 6. člena družbenega dogovora o osnovah in načelih planiranja in o financiranju dejavnosti krajevnih skupnosti občine Ljutomer za obdobje 1981—1985 o kriterijih za določitev območij, ki so manj razvita na območju občine Ljutomer je Izvršni svet na seji dne 18/6-1981 razpravljal o določitvi manj razvitih območij oz. naselij in predlaga Zboru krajevnih skupnosti skupščine občine, da sprejme naslednji

SKLEP

Kriterije za določitev manj razvitih območij oziroma krajevnih skupnosti in naselij izpolnjujejo v občini Ljutomer naslednja območja oziroma krajevne skupnosti in naselja:

1. krajevna skupnost Bučkovci z vsemi naselji z 1457 prebivalci,
2. krajevna skupnost Stara cesta z vsemi naselji 701 prebivalcem,
3. v krajevni skupnosti Cezanjenci naselje Vogričevci, Vidanovci z 224 prebivalci in Zgornji Kamenščak z 129 prebivalci,
4. v krajevni skupnosti Radoslavci naselje Godemarci in Precetinci z 315 prebivalci,
5. v krajevni skupnosti Razkrižje naselje Šprinc z 156 prebivalci,
6. v krajevni skupnosti Stročja vas naselje Nunska graba in Rinčetova graba z 343 prebivalci in
7. krajevna skupnost Železne dveri z naselji Cuber in Radomerščak z 283 prebivalci.

Izjemoma se v obdobju 1981—1985 ME MANJ RAZVITO

Izjemoma se v obdobju 1981—1985 med manj razvito območje v krajevni skupnosti Razkrižje uvrsti še dodatno naselje Globoka z 220 in Kopriva z 51 prebivalci za uresničitev nalog na področju vodooskrbe.

OBRAZLOŽITEV

Izvršni svet je na predlog odbora IS za dejavnost krajevnih skupnosti v skladu z 6. členom družbenega dogovora pri določitvi kriterijev za določitev manj razvitih krajevnih skupnosti in naselij upošteval vse štiri kriterije ter jih je razvrstil v sedem skupin, pri čemer pa je zlasti upošteval: povprečno število zaposlenih, odstotek kmetijskega prebivalstva, povprečni dohodek na prebivalca, industrijsko razvitost, razvitost komunalne infrastrukture in ipd.

Kot dodatni element pa je uporabljen podatek o stanju še 18 neelektrificiranih gospodinjstev na območju krajevne skupnosti Bučkovci in Stara cesta ter krajevne skupnosti Radoslavci.

Da se krajevna skupnost, območje ali naselje lahko opredeli kot manj razvito mora izpolnjevati 6 od 7 v predlogu navedenih kriterijev.

Na podlagi navedenih kriterijev za določitev manj razvitih krajevnih skupnosti, območij oziroma naselij v občini Ljutomer je Izvršni svet na predlog IS za dejavnost krajevnih skupnosti ugotovil, da samo krajevni skupnosti Bučkovci in Stara cesta z vsemi njima pripadajočimi naselji izpolnjujeta pogoje manj razvitih in, da ostalih pet krajevnih skupnosti kot so Cezanjenci, Radoslavci, Razkrižje, Stročja vas in Železne dveri le delno, to je posamezna naselja.

V srednjeročnem obdobju 1976—1980 se je pristopilo k iskanju novih vodnih zajetij pitne vode za potrebe občanov občine Ljutomer. Bilo je iskanj več vrtin med katerimi je bilo nekaj takih, ki niso dale primerne

količine in kvalitete vode. Zaradi teh in nekaterih drugih objektivnih razlogov se program vodooskrbe vzhodnega območja v občini ni realiziral v preteklem obdobju, ampak se bo v tem srednjeročnem obdobju. Glede na to, da se program vodooskrbe ni realiziral tudi na območju krajevne skupnosti Razkrižje, zlasti pa na hribovitem predelu, zato se predlaga, da se vasi Globoka in Kopriva kot izjemoma dodatno uvrstita med manj razvito območje za srednjeročno obdobje 1981—1985 za uresničitev nalog na področju vodooskrbe iz preteklega srednjeročnega obdobja.

Prav tako naj pri izvajanju te naloge s sredstvi sodeluje območna vodna skupnost „Mura“ Murska Sobota in SIS za komunalno in cestno dejavnost Ljutomer.

Za ureditev vodooskrbe na tem območju pa je krajevna skupnost Razkrižje v prejšnjem srednjeročnem obdobju prejela 500.000 din sredstev iz občinskega proračuna po takrat veljavnem družbenem dogovoru in sicer kot namenska za to manj razvito območje.

Izvršni svet predlaga Zboru krajevnih skupnosti skupščine občine, da obravnava predlog sklepa za določitev manj razvitih območij oziroma krajevnih skupnosti in naselij ter ga sprejme v predloženem besedilu.

Ljutomer, dne 18/6-1981.

Izvršni svet
skupščine občine Ljutomer

PREDLOG

maj 1981

Na podlagi 4. člena Zakona o prekrških (Uradni list SRS, št. 12/77), 186. člena ustave SRS in 204. člena statuta občine Ljutomer (Uradne objave občin Pomurja, št. 10/74) je skupščina občine Ljutomer na seji zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti dne sprejela

ODLOK

O PREPOVEDI REJE DOMAČIH ŽIVALI NA OBMOČJU MESTA LJUTOMER

1. člen

Zaradi higiene in zaščite zdravja prebivalstva ter estetskega izgleda mesta Ljutomer je reja konj, goved, prašičev, ovac, koz, perutnine in zajcev (v nadaljnjem besedilu: domačih živali) v najožjem in ožjem območju mesta Ljutomer prepovedana.

2. člen

V ožjem območju mesta Ljutomer je dovoljena reja perutnine in zajcev izjemoma samo za lastne potrebe pod pogojem, da so živali v ograjenih prostorih izven stanovanjskih zgradb. Prostorji za rejo perutnine in zajcev ne smejo v ničemer kaziti estetskega videza mesta in kvarno vplivati na higieno in zaščito zdravja prebivalstva.

3. člen

Izjemoma lahko redijo domače živali na ožjem območju mesta Ljutomer le tista gospodarstva, ki so z dnem uveljavitve tega odloka že obstajala in jim je kmetijstvo glavni vir dohodka, njihovo stalno prebivališče pa je mesto Ljutomer.

4. člen

Na širšem območju mesta Ljutomer lahko redijo domače živali le tista gospodarstva, ki so z dnem uveljavitve tega odloka že obstajala, pod pogojem, da so prostori za rejo domačih živali (hlevi) gnojnične jame, tekališča in ostale naprave, ki imajo kakršnokoli zvezo za rejo domačih živali urejeni v skladu s sanitarnimi in veterinarskimi predpisi ter ne kvarijo estetskega videza mesta.

5. člen

Mesto Ljutomer se razdeli na najožje, ožje in širše območje.

1. V najožje območje spadajo:

— mestno središče, to je območje zazidalnega načrta mestnega središča (številka projekta: 056-80 z junijem 1980). To območje omejujejo: Ulica Slavka Osterca, Rajh Nade, Stari trg, Vrazova ulica, Miklošičev trg, Kajuhova ulica, Razlagova do DO Konus in Prešernova cesta do križišča z ulico Slavka Osterca. V mestno središče spadata tudi obojestranska zazidava Volkmajerjeve in Cvetlične ulice,

— blokovna cona, to je zazidalni načrt dela stanovanjske soseske S-3, (št. projekta: 150/79 z dne februar 1981) ki ga omejujejo železniška proga na severovzhodu, Užiška ulica, Ormoška cesta, Ulica Rajh Nade do Železniške postaje.

V ožje območje mesta spadajo:

— zazidava med železniško progo, ulica Rajh Nade, Slavka Osterca, Prešernova ceata do proizvodnih obratov Delovne organizacije Tehnostroj,

— zazidava med Prešernovo cesto, Ulico prvega slovenskega tabora in celotno naselje Jana Baukarta do proizvodnih obratov Delovne organizacije MTT,

4 — DELEGATSKI VESTNIK

vseh pomurskih občin. Ugotovljeno je bilo, da je družbenopolitični zbor večkrat obravnaval vprašanja, ki se ne tičejo tega zbora. Delegati bi morali prihajati na sejo s stališči družbenopolitičnih organizacij, katera so jim delegatska baza, še prej morajo biti stališča DPO usklajena v okviru SZDL.

Nadalje lahko ugotovimo, da se prisotnost delegatov na sejah v polletnih mesecih (čas letnih dopustov) zmanjša.

Poseben problem predstavljajo skupine delegatov za zbor združenega dela SRS, ki imajo skupni sedež v eni izmed občin.

V naši občini ima sedež skupina delegatov občin Pomurja za področje izobraževanja in kulture za zbor združenega dela, deluje pa tudi skupina delegatov za zbor občin, medtem ko se delegati zborov za druga področja (gospodarstvo, zdravstvo in socialno varstvo, kmetijstvo, obrt in državni organi) vključeni v skupine v drugih občinah. Skupini delegatov v naši občini zasedata skupno in sta povezani z zbori skupščine.

Problemi so pri udeležbi delegatov v skupini za zbor občin in zbor združenega dela. Nekateri delegati se sej ne udeležujejo.

Dve delegatki iz občine Gornja Radgona za ZZD se sej ne udeležujeta, zato smo urgirali pri občinski konferenci SZDL Gornja Radgona, da se delegatki zamenjata. Štiri delegatke so bile 3 krat odsotne, en delegat 5 krat odsoten.

Nekoliko je boljše v delegaciji za zbor občin SRS, kjer je udeležba delegatov na sejah zadovoljiva. Vodja skupine delegatov za zbor združenega dela je izgubil svojstvo delegata s prevzemom novih nalog s posebnimi pooblastili in odgovornostmi.

Občinska konferenca SZDL Ljutomer je bila zadolžena, da je pripravila predlog za novega delegata, ki že opravlja to funkcijo.

Skupine delegatov ugotavljajo, da so dnevni redi posameznih sej zborov skupščine SRS preobširni, kar jim onemogoča, da bi predelali celotno gradivo.

Zavest in discipliniranost sta za delo delegacije pač odločilnega pomena. Tega se delegati najbrž povsem zavedajo, vendar pa večkrat tako ne delajo.

Menimo, da bi bilo potrebno z anketo ugotoviti zakaj se nekateri delegati ne udeležujejo sej, ker pa sama udeležba na zborih še nič ne pove o aktivnosti, jo je potrebno ugotoviti še z oblikami aktivnega vedenja na zborih, kakšne so delegatske pobude, pripombe, stališča, ki jo delegacije prenašajo v občinsko skupščino, kakšno je informiranje, kateri so glavni viri informacij za odločanje, kako se sprovaja obveščanje o izvajanju občinskih sklepov, ali se je obveščanje izboljšalo, zanesljivost in zadostnost informacij, kakovost obveščeniosti, kaj ovira delovanje delegatskega sistema, vzroki za neaktivnost delegacij ter mogoče še katero vprašanje, ki bi razbistrilo še marsikatero nejasnost v izvajanju delegatskega sistema v naši občini.

5. PRIPOROČILA IN SMERNICE ZA NADALJNJE DELOVANJE

Pri delovanju in nadaljnjem razvijanju delegatskega sistema v občini moramo imeti v vidu zlasti naslednje:

— delo delegacij mora biti močno podprto z aktivnostjo političnih organizacij, zato naj bodo pri oblikovanju stališč in mnenj v delegacijah ter odločitvah skupščine vselej prisotna tudi stališča družbenopolitičnih organizacij;

— delegatom oziroma delegacijam se mora z nenehno politično akcijo zagotoviti enakovreden položaj z organi upravljanja, potrebno pa je tudi vključevati delegate v spremljanje problematike njihove delovne skupnosti;

— delovna usmeritev delegacij mora imeti v programih samoupravnih organov svojo osnovo, temeljne organizacije združenega dela in skupnosti in še zlasti sindikat morajo zagotavljati povezanost vseh delegacij znotraj delovne organizacije z delavskim svetom, tesno morajo sodelovati s strokovnimi službami in poslovodnimi organi;

— povratne informacije so delegati dolžni prenesti iz vsake skupščine v bazo, predvsem je še potrebno utrditi in razširiti delegatska vprašanja, pobude in predloge, s katerimi lahko delegacija vpliva na urejanje razmer v ožjem in širšem družbenem prostoru;

— družbenopolitične organizacije v organizacijah in skupnostih so dolžne spremljati družbeno zavzetost in aktivnost

posameznih delegatov ter predlagati nadomestne volitve tam, kjer posamezni delegati ne delujejo ali se je njihovo število zmanjšalo;

— delegatski sistem bo potrebno nenehno poživljati in razširjati z novimi metodami dela.

V vseh delovnih sredinah je potrebno dosledneje uresničevati usmeritve, ki so jih na podlagi dosedanjih analiz sprejeli delegati v zborih občinske skupščine in v širši družbenopolitični skupnosti. Od neposredne zainteresiranosti in aktivnosti delegatov je odvisno kako zbori občinske skupščine uresničujejo svojo aktivno vlogo pri urejanju vseh temeljnih vprašanj in sprejemanju samoupravnih uresničitvev. Zbori občinske skupščine vse bolj postajajo mesto za odločanje o vseh širših družbenih vprašanjih in se vključujejo v neposredno razreševanje zadev, ki se tičejo življenja in dela ljudi.

Takšna usmeritev dela pa zahteva sprotno prilagajanje programov dela aktualnim družbenim razmeram. Posebno pozornost je potrebno posvetiti tudi pobudam delegatov in delegatskim vprašanjem, ki bi prav tako morale imeti odraz v programih dla zborov. Oceniti je tudi potrebno, v kakšni meri ustreza sedanja organiziranost stalnih delovnih teles v občinski skupščini in v zvezi s tem predvideti ustrezne rešitve.

Glede uresničevanja širših družbenih zadev je potrebna ocena dela skupin delegatov, ki delegirajo delegate v zbere republiške skupščine in še posebej kako se uresničuje program zborov republiške skupščine v delovanju zborov občinske skupščine.

Namen tega poročila je opozoriti na slabosti, pomanjkljivosti in napake, ki se kljub napredku na področju uresničevanja delegatskega sistema pojavljajo. Pri tem se poročilo omejuje na pojave, ki v praksi pomenijo največje odstopanje od delegatskega sistema in delegatskih odnosov.

POVZETEK

IZ POROČILA O DELU DELOVNIH TELES SKUPŠČINE OBČINE LJUTOMER ZA ENOLETNO OBDOBJE IN NJIHOVA PROGRAMSKA USMERITEV DO IZTEKA TEGA MANDATNEGA OBDOBJA

Na splošno moramo ugotoviti, da povezanost med temeljnimi delegacijami in skupščino občine še zdaleč ni na tisti višini, kot smo si to zamislili in želeli ob sprejetju statuta občine v letu 1974, v katerem smo opredelili tudi mesto in vlogo delovnih teles skupščine. V odločitvah skupščine še je vedno premalo stališč, ki bi bila oblikovana v delegatski bazi, prevladujejo pa tista, ki so bila oblikovana v glavnem znotraj organov skupščine oziroma njenih delovnih teles. Takšen način dela bi nujno in čimprej morali preseči s tem, da bi bolj prisluzhnili problemom, predlogom in pobudam temeljnih delegacij in delegatov in tako dosegli, da bi v odločitvah prevladovala tista pobude, ki bi izhajale iz dejanskih potreb delovnih ljudi in občanov. Usklajevanje takih pobud pa bi pred odločitvami v skupščini morala opraviti njena delovna telesa, ki so v posameznih vprašanjih iz svoje pristojnosti ravno tako predlagatelj za odločitev v skupščini, kot je to izvršni svet.

Vlogo oziroma funkcijo delovnih teles lahko strnemo v naslednje osnovne naloge oziroma obveznosti:

— da spremljajo in se seznanjajo s stališči, pobudami in mnenji temeljnih delegacij, konferenc delegacij in drugih subjektov, ki predstavljajo in usklajujejo potrebe in interese svoje sredine;

— da po usklajevanju interesov in pobud ter na podlagi lastnih ugotovitev predlagajo skupščini oziroma posameznim zborom ustrezne odločitve;

— da spremljajo uresničevanje sprejete politike in aktov skupščine.

Da bi delovna telesa skupščine dejansko opravljala zgoraj omenjene naloge, bo potrebno ob sprejemanju dopolnjenega statuta občine bolj določno opredeliti njihovo funkcijo, pa tudi sestavo, ki mora izhajati iz delegatske baze, to je, da bi naj bili člani delovnih teles izvoljeni v delegacijah in organizacijah in ne šele na zborih skupščine, kar slabi njihovo povezanost in odgovornost do delegatske baze.

Za nekatera delovna telesa pa je sploh značilno to, da pri

UGOTOVITVE, STALIŠČA IN PREDLOGE:

— Izvršni svet ocenjuje, da sta poročili o stanju in problemih Temelnjega sodišča Murska Sobota in enote v Ljutomeru za leto 1980 primerni za obravnavo na zborih skupščine občine, saj le-ti nakazujeta oceno dosežkov nove organiziranosti in procesa družbene preobrazbe pravosodja v preteklem obdobju in opozarjata na problematiko v zvezi s preventivnim delovanjem in učinkovitostjo reševanja zadev.

— Izvršni svet nadalje ocenjuje, da je Temeljno sodišče — enota v Ljutomeru pri izvajanju svojih nalog upoštevala sprejete sklepe in stališča zborov občinske skupščine, kot je to razvidno iz poročila.

Tudi na področju javnosti dela so bili doseženi določeni rezultati, saj se delovni ljudje in občani preko sredstev javnega obveščanja seznanjajo z družbeno negativnimi pojavi, pri čemer pa izvršni svet predlaga, da je take primere potrebno tudi na primeren način objavljati.

— Pri reševanju zemljiško-knjižnih vprašanj naj Temeljno sodišče, enota v Ljutomeru tudi v bodoče daje prioriteto zadevam s področja izvajanja agrarnih operacij, to je komasacij in melioracij.

— Poravnalni sveti v krajevnih skupnostih so začeli dokaj uspešno delovati; zagotoviti pa je potrebno primerne kadrovske in organizacijske pogoje za njihovo nadaljnje delovanje, zlasti pa je dati povdarek izobraževanju članov poravnalnih svetov in le-to preko delavske univerze izvesti v letošnjem letu.

— Na področju cenitve vseh vrst nepremičnin je še vrsta neopredeljenih strokovnih rešitev, zlasti pa pri delu sodnih cenilcev, saj prihaja v praksi do večjih razlik pri določitvi višine odškodnin. Glede na to naj Temeljno sodišče-enota Ljutomer skupaj z javnim pravobranilcem v Murski Soboti organizirata čimprej posvet z vsemi sodnimi cenilci za reševanje tovrstne problematike.

— Sodelovanje temeljnega sodišča, enote v Ljutomeru je bilo z pristojnimi občinskimi upravnimi organi uspešno, zlasti pri reševanju zemljiško-knjižnih zadev, s čimer je potrebno tudi nadaljevati v prihodnje.

— Podružbljanje sodne funkcije preko samoupravnih sodišč in drugih ustreznih oblik, ki jih predvideva zakon, je potrebno družbenopolitično oceniti in se tudi opredeliti za vrsto in število samoupravnih sodišč.

Izvršni svet predlaga pristojnim zborom občinske skupščine, da obravnavajo poročili in ugotovitve, stališča in predloge izvršnega sveta, jih po potrebi dopolnijo in sprejmejo.
Ljutomer, 9/6-1981

IZVRŠNI SVET SKUPŠČINE OBČINE LJUTOMER

Na podlagi 17. in 20. člena Zakona o sistemu obrambe pred točo (Uradni list SRS, št. 33/79) in 204. člena statuta občine Ljutomer (Uradne objave občin Pomurja, št. 10/74) je skupščina občine Ljutomer na seji Zbora združenega dela in Zbora krajevnih skupnosti dne sprejela

ODLOK

O DOLOČITVI STOPNJE PRISPEVKA ZA IZVAJANJE SISTEMA OBRAMBE PRED TOČO NA OBMOČJU OBČINE LJUTOMER ZA LETO 1981

1. člen

Za pokrivanje materialnih in funkcionalnih stroškov za delovanje tistega dela sistema obrambe pred točo, ki ga pred-

stavlja strelna mesta, plačujejo delavci v temeljnih organizacijah združenega dela prispevek in sicer:

— delavci v TOZD primarne kmetijske proizvodnje in sicer: Kmetijska zadruga »Ljutomer—Križevci« Križevci pri Ljutomeru TOZD »Mursko polje« Veržej, TZO »Kmetovalec« Ljutomer, TZO »Klas« Križevci pri Ljutomeru.

DO »Ljutomerčan« Ljutomer TOZD Živinoreja — poljedelstvo »Ljutomer, TOZD »Vinogradništvo« Ljutomer, TOK »Kooperacija« Ljutomer

DO Gozdno in lesno gospodarstvo Murska Sobota, TOK »Gozdarstvo« Ljutomer
v višini 0,32 % od dohodka, v tekočem letu;

— delavci v TOZD sekundarne kmetijske proizvodnje in sicer: DO »Ljutomerčan« TOZD »Ljutomerska klet« Ljutomer, TOZD »Močna krmila« Ljutomer, TOZD Mesna predelava »Simentalka« Ljutomer, DO »Mlekopromet« Ljutomer, Emo-na TOZD »Agroplod« Ljutomer v višini 0,16 % od dohodka v tekočem letu;

— druge zainteresirane samoupravne organizacije in skupnosti in sicer: Lovska družina Ljutomer, Lovska družina Križevci, Lovska družina Bučkovci 1,3 % od dohodka iz lovišča, DO Gozdno in lesno gospodarstvo Murska Sobota, TOZD »Fazan« Beltinci in Lovska družina Videm ob Ščavnici pa 1,3 % od dohodka za tisti del lovišč, ki ležijo na območju občine Ljutomer.

2. člen

Prispevek iz 1. člena tega odloka plačujejo delavci v temeljnih organizacijah združenega dela, ki so podpisniki samoupravnega sporazuma o ustanovitvi območne samoupravne skupnosti za obrambo pred točo v severovzhodni Sloveniji za območje občine Ljutomer.

3. člen

Prispevek po stopnjah iz 1. člena tega odloka se plačuje v korist območne samoupravne skupnosti severovzhodne Slovenije za obrambo pred točo Maribor na račun št. 51800-842-030-591.

4. člen

Ta odlok začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnih objavah občin Pomurja in se uporablja od 1/1-1981 dalje.

Številka: 320-1/81

Datum: dne

Predsednik
skupščine občine Ljutomer
Franc ŠTRAKL, oec. l. r.

OBRAZLOŽITEV:

Zakonska podlaga za sprejem Odloka je zakon o sistemu obrambe pred točo (Uradni list SRS, št. 33/79), ki v 17. členu določa: Če ni sklenjen samoupravni sporazum iz 15. člena tega zakona in sredstva za izvedbo sprejetega programa območne skupnosti niso zagotovljena, določijo občinske skupščine z branjenega območja višino prispevka za vse člane območne skupnosti oziroma za tiste, ki samoupravnega sporazuma niso sklenili. Petnajsti člen pa določa, da organizacije združenega dela in druge samoupravne skupnosti določijo višino in način plačevanja prispevka. Organizacije združenega dela plačujejo prispevek iz dohodka kot je to določeno v odloku. Območna samoupravna skupnost severovzhodne Slovenije za obrambo pred točo je za obdobje 1981—1985 poslala članicam samoupravni sporazum o temeljih plana skupnosti v obravnavo in sprejem že 17/12-1980.

Konferenca podpisnikov je na 3. redni seji ugotovila, da vsi predvideni podpisniki niso pristopili k samoupravnemu sporazumu in zato predlaga sprejem odloka v smislu določil zakona o sistemu obrambe pred točo.

K samoupravnemu sporazumu o financiranju sistema obrambe pred točo niso pristopile: DO Ljutomerčan TOZD »Simentalka«, TOZD »Močna krmila« in TOZD »Ljutomer-

opravljanju svoje funkcije ne kontaktirajo preko zborov in da imajo specifično vlogo pri razreševanju določenih vprašanj. Med taka telesa lahko štejejo komisijo za vloge in pritožbe, komisijo za verska vprašanja in še nekatere. Izmed delovnih teles naše skupščine nastopajo kot predlagatelji do skupščine in zborov naslednja delovna telesa:

- svet za ljudsko obrambo, varnost in družbeno samozasčito;
- komisija za volitve, imenovanja in kadrovska vprašanja;
- komisija za odlikovanja in priznanja;
- statutarno-pravna komisija;
- komisija za vprašanja borcev NOV in vojaških vojnih invalidov;
- komisija za spremljanje izvajanja zakona o združenem delu.

Vsa ostala delovna telesa pa bodisi ne obravnavajo vprašanj iz področja dela skupščine ali pa so v zadnjem mandatnem obdobju bila neaktivna.

Glede tega, kakšna delovna telesa bi bilo potrebno v prihodnje ustanovljati, ali delovna telesa skupščine po dosednji praksi, ali pa tudi pri posameznih zborih, je v precejšnji meri odvisno od razmer in potreb v naši občini. Tudi v naši občini že več časa prevladujejo stališča, da bi zbori skupščine morali imeti vsaj nekatera delovna telesa, saj se skupščinska ne vežejo na delo posameznih zborov, temveč na skupščino kot celoto. Z ustanovitvijo delovnih teles v posameznih zborih bi zagotovili, da bi se specifični interesi izražali v posameznem zboru in bi stališča oblikovana v organizacijah združenega dela našla svoje mesto v zboru združenega dela, stališča in pobude iz krajevnih skupnosti pa v zboru krajevnih skupnosti.

O teh pobudah in predlogih bodo morale v pripravah za volitve in za sprejem statuta občine razpravljati tudi družbenopolitične organizacije.

V kratkem povzetku smo pripravili pregled delovanja delovnih teles skupščine za enoletno obdobje in sicer od aprila 1980 do maja 1981 in njihovo programsko usmeritev do izteka mandatne dobe v aprilu 1982.

1. SVET ZA LJUDSKO OBRAMBO, VARNOST IN DRUŽBENO SAMOZAŠČITO;

V obdobju poročanja je imel 6 sej s povprečno udeležbo 81 %. Svet je v svoji pristojnosti ali kot predlagatelj do skupščine in posameznih zborov obravnaval zlasti naslednja vprašanja in zadeve:

- srednjeročni razvojni plan ljudske obrambe in obrambne načrte,
- načrt vzgoje in dela v okviru občinskega štaba teritorialne obrambe,
- analiza izgradnje zaklonišč,
- problemi sistema zvez v občini,
- druga vprašanja iz področja ljudske obrambe, varnosti in družbene samozasčite.

Zbori skupščine občine so vse predloge in pobude sveta sprejeli skupaj s smernicami za uresničenje odločitev. Odločitve in stališča skupščine so nosilci obrambnih priprav zadovoljivo uresničevali.

Do konca mandatnega obdobja v letu 1982 bo svet za ljudsko obrambo, varnost in samozasčito opravljal naloge, ki izhajajo iz srednjeročnega razvojnega plana ljudske obrambe in spremljali izvajanja sprejetih odločitev pri nosilcih obrambnih priprav.

2. KOMISIJA ZA VLOGE IN PRITOŽBE

je v obdobju poročanja imela dve seji s 66% udeležbo. Komisija je reševala pet vlog, od tega je prejela 4 vloge od občanov, 1 vlogo pa od organizacije.

Reševane zadeve se nanašajo na

- socialne zadeve 1
- stanovanjske zadeve 3
- premoženjske zadeve 1

Komisija je vloge s svojimi ugotovitvami in priporočili poslala pristojnim organizacijam in skupnostim z zahtevo, da

uredijo pritožbena vprašanja v svoji pristojnosti, komisiji pa o rešitvah poročajo v določenem roku.

Med letom je prišlo v komisiji do kadrovske spremembe in tako je bila izvoljena nova predsednica ter imenovana nova tajnica komisije.

Komisija ugotavlja, da se število vlog in pritožb v zadnjem obdobju občutno zmanjšuje, kar je posledica večje pravne varnosti občanov in bolj urejenih razmer ter odnosov, v katerih živijo ali delajo delovni ljudje in občani. Na drugi strani pa ne gre prezreti dejstva, da so v zadnjem obdobju pričele delovati nekatere družbene institucije, ki urejajo razmerja in odnose med posamezniki, organizacijami in skupnostmi in na katere se delovni ljudje in občani vse bolj obračajo. To so predvsem sodišča združenega dela, družbeni pravobranilec samoupravljanja in še nekateri drugi.

Komisija za vloge in pritožbe bo do konca mandatne dobe imela seje po potrebi, pri svojem delu pa se bo povezovala s posameznimi organizacijami in skupnostmi v občini. Pri reševanju posameznih primerov bo zahtevala pomoč družbenopolitičnih organizacij in krajevnih skupnosti, sodelovala pa bo tudi z republiško komisijo za vloge in pritožbe in sicer v tistih primerih, ko bo potrebno reševati pritožbene zahteve, ki jih posamezniki iz naše občine naslavljajo neposredno na republiško komisijo.

3. KOMISIJA ZA VOLITVE, IMENOVANJA IN KADROVSKA VPRAŠANJA

V času poročanja je imela 7 sej z 90% udeležbo.

Komisija je obravnavala zlasti naslednja vprašanja:

— kadrovske spremembe v izvršnem svetu in upravnih organih skupščine občine,

— izvolitev delegatov družbenopolitične skupnosti v samoupravne organe posameznih organizacij in skupnosti, ki so posebnega družbenega pomena. Predlagala je zborom skupščine občine izvolitev sodnikov temeljnega sodišča, tožilca in njegovih namestnikov v temeljnem javnem tožilstvu, neprofesionalnih sodnikov sodišča združenega dela in sodnikov porotnikov za temeljno sodišče.

— pripravila in predlagala zborom skupščine v sprejem družbeni dogovor o oblikovanju in izvajanju kadrovske politike v občini Ljutomer.

— obravnavala in reševala druge zadeve, ki spadajo v njeno pristojnost.

Ob pripravi za izvolitve in imenovanja za pomembnejše javne funkcije je sodelovala s kadrovsko koordinacijo pri OK SZDL in po potrebi tudi z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami.

Program dela komisije do izteka mandatne dobe vsebuje enake naloge kot jih je komisija opravljala v obdobju poročanja. Posebno pozornost bo posvetila spremljanju uresničevanja družbenega dogovorora o oblikovanju in izvajanju kadrovske politike v občini in ocenila, kako samoupravne organizacije in skupnosti uresničujejo določila dogovora oz. kako so svoje samoupravne akte uskladile z dogovorom. Kot posebno pomembno nalogo pa bo imela komisija v zvezi s pripravo predlogov kandidatov za nove organe skupščine ob začetku novega mandatnega obdobja v aprilu 1982.

4. KOMISIJA ZA DRUŽBENE NADZORE

za čas poročanja je imela 2 seji z 80 % udeležbo.

Komisija je obravnavala prekoračitve plačil osebnih dohodkov v posameznih organizacijah in skupnostih za mesec januar 1981. Sprejela je priporočilo tem organizacijam, da osebne dohodke spravijo v okviru dogovora o družbeni usmeritvi razporejanja dohodka in da svoje planske akte za leto 1981 vkladajo z resolucijo družbenoekonomskega razvoja občine. Učinka tega svojega priporočila komisija ni ugotavljala, temveč je to prepustila izvršnemu svetu in zboru združenega dela. Komisija je v svojem sestavu doživela nekatere kadrovske spremembe, vendar se po sprejemu programa dela še ni sestala.

Program dela komisije se nanaša na:

lovito in konkretno obravnava problematiko dela na tem področju.

2. Javni pravobranilec je v skladu z novim zakonom o javnem pravobranilstvu dajal posebno pozornost preventivnemu delovanju, zlasti v primerih, ko bi lahko prišlo do sodnih sporov in pravni presoji pogodb o prometu nepremičnin med družbenim in zasebnim sektorjem, kar je imelo za posledico, da ni prihajalo do sodnih postopkov.

3. Izvršni svet ocenjuje, da je bilo sodelovanje pristojnih občinskih upravnih organov z javnim pravobranilcem zelo uspešno, pri čemer pa meni, da je potrebno s takim sodelovanjem nadaljevati, zlasti pri reševanju premoženjskih pravic v naši občini.

Na podlagi razprave glede na podano problematiko bo izvršni svet zagotovil, da bodo pristojni nosilci nalog v skladu z veljavnimi predpisi:

— pristojen občinski upravni organ (krajevni uradi in premoženjsko-pravna služba) bo pri prometu s kmetijskimi zemljišči po določbah zakona o kmetijskih zemljiščih zahteval ob sprejemanju ponudb za oddajo kmetijskega zemljišča zemljiško-knjižni izpisek in po potrebi tudi pooblastilo;

— pristojen občinski upravni organ bo v skladu z določbami zakona o kmetijskih zemljiščih pristopil k reševanju vprašanj presežkov maksimuma kmetijskih zemljišč, pri čemer pa bo moral tesneje sodelovati z enoto sodišča, geodetsko upravo in kmetijsko zemljiško skupnostjo občine;

— zadolžil bo pristojen občinski upravni organ, da bo po določbah zakona o razlastitvi in prisilnem prenosu nepremičnin v družbeni lastni prvič (do konca marca za tekoče leto) pripravil odlok o poprečni gradbeni ceni in poprečnih stroških komunalnega urejanja stavbnih zemljišč ter koristi za razlaščenost stavbno zemljišče v občini Ljutomer, ker je le-ta osnova za določitev odškodnine pri razlastitvah ali pogodbah, ki nadomeščajo razlastitev za odvzeto stavbno zemljišče.

Za nadaljnjo reševanje odprtih vprašanj na področju upravljanja in razpolaganja s stavbnimi zemljišči ter opremljanja le-teh izvršni svet predlaga zborom občinske skupščine, da sprejmejo naslednja,

SKLEPA:

1. Samoupravna interesna skupnost za komunalno in cestno dejavnost mora pripraviti srednjeročni program pridobivanja in opremljanja stavbnih zemljišč za gradnjo in nadaljevati s pripravo ustrezne urbanistične dokumentacije, kar bo osnova za sprejem odloka o prenehanju lastninske pravice in drugih pravic na zemljiščih, namenjenih za kompleksno gradnjo. Na ta način bo doseženo načrtno pridobivanje zemljišč v družbeno lastnino in pravočasno oprémpljanje le-teh za potrebe gradnje.

2. Izvršni svet naj zagotovi pripravo odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o upravljanju in razpolaganju s stavbnimi zemljiščem v občini, ker je obstoječi odlok v nasprotju z zakonom o združenem delu v tistem delu, ki opredeljuje oddajanje stavbnih zemljišč z licitacijo. Glede na to je potrebno odlok vskladiti z določbami zakona o upravljanju in razpolaganju s stavbnimi zemljiščem in opredeliti oddajanje stavbnih zemljišč z javnim natečajem, pri čemer pa upoštevati ustrezne kriterije.

Ljutomer, 12/6-1981

IZVRŠNI SVET SKUPŠČINE
OBČINE LJUTOMER

POROČILO

O STANJU IN PROBLEMIH TEMELJNEGA SODIŠČA V MURSKI SOBOTI — ENOTE V LJUTOMERU ZA LETO 1980

Pri obravnavanju poročila enote v Ljutomeru je potrebno odgovoriti na stališča in priporočila, ki jih je sprejela občinska skupščina pred enim letom.

Ob tej priliki je občinska skupščina sprejela med drugim tudi priporočilo, da mora sodišče doseči večjo javnost dela, posebno glede tistih postopkov in odločitev, kadar gre za

družbeno nevarne pojave. V zvezi s tem je na Temeljnem sodišču dogovorjeno, da posamezni vodje enot o družbeno pomembnejših pojavih sproti seznanjajo sredstva javnega obveščanja, ki naj objavljajo v kratkih izvlečkih odločbe sodišča. Na ta način smo želeli doseči ne samo seznanjanje javnosti o tovrstni družbeni problematiki, temveč tudi preventivno delovati na preprečevanju družbi nevarnih pojavih. Sredstva javnega obveščanja so dokaj uspešno opravile te naloge z izjemno nekaterih večjih okolici ugled. Poravnalnim svetom nudimo zaenkrat pomoč z občasnimi nasveti in drugimi oblikami, neposrednega sodelovanja. V začetku letošnjega leta je bil za člane poravnalnih svetov predviden seminar v okviru DU, na katerih bi predavali sodniki tukajšnje enote, vendar do tega seminarja iz neznanih razlogov ni prišlo.

Samoupravna organiziranost sodišča, ki je bila deležna določene kritike na zadnji seji občinske skupščine, je enaka kot pri ostalih sodiščih v SR Sloveniji. Na tem področju ni prišlo do večjih sprememb vse od ustanovitve Temeljnega sodišča. Smatramo pa, da je v sedanjih organizacijskih okvirjih, v katerih delajo posamezne enote, vključno z enoto v Ljutomeru v zadostni meri dosežena samoupravna organiziranost, kjer lahko delavci in sodniki tukajšnje enote enokopravno z drugimi odločajo o svojem delu, o pogojih in rezultatih dela. S tem ni rečno, da smo dosegli najboljšo samoupravno organiziranost, saj je potrebno upoštevati, da so pretekla komaj tri leta od kar delamo v novih pogojih in bo na tem področju prav gotovo šel razvoj dalje.

Za poravnalne svete, ki so sicer ustanovljeni po vseh krajevnih skupnosti, velja enaka ugotovitev kot za pretekla leta in sicer, to da se občani samoiniciativno neradi obračajo nanje in to kljub ugotovitvi, da so poravnalni sveti drugače delavni in sproti rešujejo zadeve in da jih sestavljajo sposobni občani, ki uživajo v svoji okolici ugled. Poravnalnim svetom nudimo zaenkrat pomoč z občasnimi nasveti in drugimi oblikami, neposrednega sodelovanja. V začetku letošnjega leta je bil za člane poravnalnih svetov predviden seminar v okviru DU, na katerih bi predavali sodniki tukajšnje enote, vendar do tega seminarja iz neznanih razlogov ni prišlo.

Občinska skupščina je obravnavala v preteklem letu poročilo o delu sodišča in sprejela ob tej priliki tudi zahtevo za hitrejšo in učinkovitejšo reševanje zemljiškoknjižnih zadev, zlasti v komasacijskem postopku. Z dodatno zaposlitvijo delavca v zemljiški knjigi, z boljšo organizacijo in z večjo storilnostjo smo na tem področju dosegli več kot zadovoljive rezultate. To je razvidno predvsem iz podatka, da so se nerešene zadeve občutno zmanjšale, saj je bilo v začetku leta 1980 nerešenih 1378 zadev, medtem, ko je bilo na koncu leta 1980 571 nerešenih zadev. V času poročanja se je to število znižalo na 400 nerešenih zadev. Smatramo, da smo v zemljiški knjigi dosegli boljše rezultate tudi iz razloga, ker smo uvedli dosledno nagrajevanje po delu. Komasacijskemu postopku dajemo od vsega začetka absolutno prednost in tudi sproti rešujemo razne probleme z upravnim organom občine, ki se pri takem zahtevanem in obsežnem delu pogosto pojavljajo.

Pravna pomoč se daje občanom dvakrat tedensko, to je ob ponedeljkih in ob sredah v popoldanskem času. Pravno pomoč daje za to določeni sodnik, vendar so praktično pri tem udeleženi vsi sodniki, saj se občani po navadi obračajo na sodnika, ki ga bolj poznajo, ali pa rešuje njegovo zadevo. Čeprav je taka praksa nezaželjena, ker mnogokrat po nepotrebnem bremeni vse sodnike, jo vendarle dopuščamo, ker želimo občanom ustreči, saj se zavedamo, da se obračajo na sodišče, ko so v največji stiski.

Ljutomer, 28/5—1981

Vodja enote
Ivo ŠUMAK, dipl. pravnik, I. r.

UGOTOVITVE, STALIŠČA IN PREDLOGI IZVRŠNEGA SVETA K »POROČILU O STANJU IN PROBLEMIH TEMELJNEGA SODIŠČA MURSKA SOBOTA IN ENOTE V LJUTOMERU ZA LETO 1980«

Izvršni svet skupščine občine Ljutomer je na 83. redni seji dne 3/6-1981 obravnaval »poročilo o stanju in problemih Temeljnega sodišča Murska Sobota in enote v Ljutomeru za leto 1980« in sprejel naslednje

- razprave o politiki dlitve dohodka in osebnih dohodkov,
- povezanost o politiki delitve dohodka in osebnih dohodkov,
- povezanost z organi inšpekcijskega nadzora, družbenim pravobranilcem samoupravljanja in službo družbenega knjigovodstva zaradi obravnave družbeno škodljivih pojavov, na katere naletijo ti organi pri svojem delu na območju občine,
- sprejemanje mnenj in stališč v zvezi z analizo banke glede smotrnostikoriščenja kreditnih sredstev v zasebnem sektorju,
- delitev stanovanjskih kreditov in stanovanj v organizacijah združenega dela,
- ugotavljanje in verifikacija črnih gradenj na območju občine,
- analiziranje poslovanja v invalidski obrtni delavnici »8. Maj«.

5. KOMISIJA ZA ODLIKOVANJA IN PRIZNANJA

je imela v zadnjem letu 6 sej s 76 % udeležbo. Na osnovi sprejetih stališč je dajala pobude in smernice organizacijam in skupnostim ter njihovim komisijam za odlikovanja tistim posameznikom in organizacijam, ki so zaslužni za družbenoekonomski razvoj in krepitev samoupravljanja.

Komisija je v zadnjem letu prejela 6 predlogov za odlikovanja s strani družbenih organizacij in društev, 16 predlogov organizacij in skupnosti, 1 predlog pa je podala komisija sama. Število predlogov za odlikovanja je bilo v letu 1980 nekoliko manjše kot v prejšnjih letih, to pa iz razloga, ker je bilo zaradi hude bolezni predsednika republike začasno ustavljeno sprejemanje predlogov.

Komisija je v letu 1980 pripravila osnutek dogovora o izročanju odlikovanj SFRJ na ravni občine, ki ga je skupščina kot predlog pred nedavnim sprejela.

V letu 1980 so bila v občini podeljena naslednja odlikovanja:

- red dela z zlatim vencem 1
- red republike z bronastim vencem 1
- red zaslug za narod s srebrno zvezdo 7
- red dela s srebrnim vencem 10
- medalje zasluge za narod 5
- medalje dela 3
- občinska družbenena priznanja 4

Komisija je predlagala zborom skupščine občine dopolnitev odloka o občinskih družbenih priznanjih, s katerim se uvaja še dodatno priznanje skupščine občine ob posebnih priložnostih za zaslužne organizacije in posameznike. Na novo je bila določena tudi osnova denarne nagrade, ki jo prejmejo posamezniki z občinskim družbenim priznanjem.

Kot negativno stran pri oblikovanju in obravnavi predlogov za podelitev odlikovanj in priznanj je potrebno omeniti to, da se predlogi po večini oblikujejo v ožjem krogu ljudi posameznih organizacij in skupnosti, zato si bo potrebno prizadevati, da se bodo o upravičenosti predlogov izrekle tudi družbenoplotične organizacije v OZD in krajevnih skupnostih, zlasti pa tiste delovne skupnosti, iz katerih izhaja predlog. Predloge za odlikovanja in priznanja bo potrebno pripravljati po enakem postopku kot volitve, to se pravi, da bi organizacije in skupnosti morale posameznike, ki so zaslužni, evidentirati in kandidirati ali se na drug ustrezen način izjaviti o predlogih.

Kot svojo programsko usmeritev je komisija sprejela naslednje naloge:

- skrb za uresničevanje stališč, sprejetih na regijskih posvetih,
- pobude, da bodo organizacije in skupnosti v večjem številu predlagale za odlikovanja delavce iz neposredne proizvodnje, ki dosegajo nadpovprečne rezultate pri delu in so aktivni tudi pri uresničevanju in razvijanju samouprave,
- predloge, da bodo ob izteku štiriletnih mandatne dobe predlagani za odlikovanja posamezniki, ki so posebej zaslužni za uresničevanje delegatskega sistema v občini in republiki,
- pozornost, ki jo je potrebno posvetiti obeleževanju življenjskih jubilejev zaslužnih posameznikov in vzglednih organizacij,

— prizadevanja za večjo javnost dela komisij in za množično obravnavo predlogov za odlikovanja in priznanja,

— povezanost z družbenopolitičnimi organizacijami v zvezi z delom komisij in skrb za to, da bo politika odlikovanj postala sestavni del kadrovske politike,

— pozornost predlogom za odlikovanja zaslužnim posameznikom in uspešnim organizacijam, ki so povezane z 40-letnim jubilejem ustanovitve OF slovenskega naroda in vstaje jugoslovanskih narodov in narodnosti,

— organizacija in vsebinska priprava posveta s predsedniki komisij za odlikovanja v organizacijah in skupnostih.

6. VERSKA KOMISIJA

je imela 3 seje s povprečno 78% udeležbo, od tega je bila ena skupna seja s člani koordinacijskega odbora za odnose z verskimi skupnostmi pri OK SZDL, ena pa s člani komisije za ugotavljanje in spremljanje tujih idejnih vplivov pri OK ZKS.

Komisija je v glavnem obravnavala informacije, ki jih je posredovala komisija SR Slovenije za odnose z verskimi skupnostmi, pripravila novoletni sprejem za predstavnike verskih skupnosti v občini, ocenila izvajanje občinskega odloka o pogrebni svečanosti, pri čemer je ugotovila, da se določila odloka ne upoštevajo v celoti, obravnavala je primere verske nestrpnosti v krajevni skupnosti Razkrižje in reševala druga vprašanja, ki na področju odnosov z verskimi skupnostmi spadajo v njeno pristojnost.

Komisija je pri svojem delu ugotovila, da z njene strani ni posebnih pripomb na odnose z verskimi skupnostmi v občini in da je sodelovanje s predstavniki teh skupnosti dobro.

V programske naloge do izteka mandata je komisija vključila naslednje naloge:

— ustvarjanje pogojev za nadaljnje sodelovanje z verskimi skupnostmi v občini,

— obravnavanje građiv in stališč, ki jih bo posredovala republiška komisija za odnose z verskimi skupnostmi,

— sodelovanje z organi in organizacijami v okviru občine po vprašanjih, ki spadajo v pristojnost komisije,

— udeležba na posvetih in seminarjih, ki bodo obravnavali odnose med družbo in cerkvijo,

— nadaljnje spremljanje izvajanja odloka o pogrebni svečanosti v občini,

— sprotno obravnavanje in reševanje vseh pomembnejših zadev, ki se na tem področju pojavljajo.

7. Komisija za ugotavljanje neupravičenih dohodkov v tem enoletnem obdobju ni imela nobene seje in je praktično nehala delovati.

8. STATUTARNO-PРАВNA KOMISIJA

je v času, ki ga obravnava poročilo, imela pet sej s 70% udeležbo.

Komisija je imela tri razprave v zvezi s pripravo sprememb in dopolnitev statuta občine, eno razpravo v zvezi z amandmaji k ustavi SFRJ in SRS in eno razpravo o osnutku vzorčnega statuta krajevnih skupnosti.

Člani komisije so se vključili v javno razpravo o ustavnih amandmajih, osnutku statuta občine in osnutku statuta krajevnih skupnosti, ki jih je organizirala občinska konferenca SZDL.

Komisija je pri pripravah osnutka statuta občine in razpravah o predlogih amandmajev k ustavi SFRJ in SRS sodelovala s svetom za družbenopolitični sistem pri OK SZDL ter drugimi ustreznimi organi in organizacijami ter vsklajevala določila osnutka statuta občine s pripombami in predlogi iz javne razprave.

Program dela komisije za enoletno obdobje obsega zlasti naslednje naloge:

— priprava dokončnega besedila predloga statuta občine za sprejem v zborih skupščine občine,

— priprava osnutka in predloga poslovnika o delu skupščine občine in posameznih zborov,

— priprava aktov o ustanovitvi in delovnem področju delovnih teles skupščine in posameznih zborov,

— sodelovanje pri oblikovanju aktov za volitve v skupščino in njene organe v letu 1982,

— pomoč organom krajevnih skupnosti pri oblikovanju in sprejemanju statuta krajevnih skupnosti,

— spremljanje uresničevanja določil statuta občine v or-

ganizacijah in skupnostih in skrb za vsklajevanje samoupravnih splošnih aktov organizacij in skupnosti z določili statuta občine.

9. KOMISIJA ZA VPRAŠANJE BORCEV NOV IN VOJAŠKIH VOJNIH INVALIDOV

je imela 8 sej z 90% udeležbo.

V enoletnem obdobju je komisija obravnavala zlasti naslednja vprašanja:

- sklepala o dodeljevanju priznavalnin borcem NOB,
- opravila revizijo dodeljenih priznavalnin,
- razreševala probleme v zvezi s plačili zdravstvenih storitev za borce NOV in sprejemala ustrezne sklepe,
- ocenila uporabo sredstev, ki so bila iz proračuna občine dodeljena posameznim krajevnim skupnostim za vzdrževanje spomenikov in spominskih obeležij NOB v občini,
- razpravljala in zavzela stališče do družbenega dogovora o izgradnji in financiranju nove stavbe Muzeja ljudske revolucije v Ljubljani,

— sklepala ali zavzela stališča glede vrste drugih vprašanj, ki se nanašajo na varstvo pravic borcev in aktivistov NOB v občini reševala nekatera socialna vprašanja borcev NOB.

Komisija je v sodelovanju z občinsko zdravstveno skupnostjo in občinskim združenjem ZB NOV reševala vprašanje sistematičnih zdravniških pregledov borcev, kar pa je bilo zaradi kadrovske težave v Zdravstvenem domu realizirano šele v aprilu 1981.

Komisija v obdobju poročanja ni posvečala dovoljne skrbi socialni varnosti vojaških vojni invalidov, zato bo to nalogo bolj konkretno reševala v naslednjem programskem obdobju.

Za naslednje enoletno obdobje je komisija sprejela naslednji program dela:

— obravnavala bo poročilo o socialni varnosti borcev NOV in vojaških vojni invalidov in sprejela ustrezne zaključke,

— pregledala bo stanje grobov in grobišč borcev in bo skrbela za njihovo redno vzdrževanje,

— obravnavala in sklepala bo o novo sprejetih vlogah za priznavalnine in skrbela, da bodo postopki hitri,

— analizirala in ocenila bo izvajanja samoupravnega sporazuma o vzdrževanju spomenikov in spominskih obeležij NOB na območju občine in podpisnike sporazuma opozorila na njihove obveznosti,

— pri reševanju vprašanj socialne varnosti borcev NOB in vojaških vojni invalidov bo komisija sodelovala z ustreznimi organi pri občinski zdravstveni skupnosti, skupnosti socialnega varstva, z občinskim združenjem zveze borcev NOV in pristojnimi organi skupščine občine. Glede ugotavljanja socialnega varstva borcev in vojaških vojni invalidov bo sodelovala tudi s socialno-zdravstvenimi komisijami pri posameznih krajevnih skupnostih.

— komisija bo aktivno sodelovala pri oblikovanju in sprejemanju vseh tistih aktov, ki opredeljujejo socialni položaj in varnost borcev NOB in vojaških vojni invalidov.

10. Komisija za spremljanje izvajanja zakona o združenem delu za obdobje preteklega leta ni predložila poročila o svojem delu.

Ljutomer, 18. 6. 1981

Povzetek je na osnovi poročil in programov delovnih teles skupščine pripravila strokovna služba skupščine občine Ljutomer

IZVLEČEK IZ POROČILA

O STANJU IN PROBLEMIH JAVNEGA PRAVOBRANILCA V MURSKI SOBOTI ZA L. 1980

Delovanje javnih pravobranilcev se je od sprejema zakona o javnem pravobranilstvu in drugih sistemskih zakonov, ki urejajo promet z nepremičninami v letu 1976 — znatno spremenilo. Vedno manj je formalnega zastopanja v pravnih, vedno več pa preventivnega delovanja ter dajanja strokovne pomoči

subjektom, ki jih po zakonu zastopa javno pravobranilstvo. Preventivno delovanje je zlasti pomembno v primeru, ko so na vidiku sodni spori. Javno pravobranilstvo skuša s pravno argumentiranim delovanjem, osvetljenim tudi z družbeno-političnega vidika doseči, da se sprti subjekti dogovorijo in spozumejo brez sodnega postopka. Takšno delovanje javnega pravobranilstva je največkrat uspešno, kar se kaže v vsakoletnem opadanju števila pravnih pred sodiščem.

Preventivno delovanje javnega pravobranilstva pa je pomembno tudi pri pravni presoji pogodb o nakupu ali prodaji oz. zamenjavi nepremičnin med družbeno pravnimi osebami in zasebniki. V večini primerov na intervencijo javnega pravobranilca, če le-ta ugotovi, da bi bila z nameravano prodajo ali nakupom nepremičnine oškodovana družbena lastnina, stranki že sami prilagodita pogodbo tako, da javnemu pravobranilcu ni treba vlagati izpodbijalne tožbe.

Subjekti, ki jih javno pravobranilstvo po zakonu zastopa, pa se tudi sicer vedno pogosteje obračajo nanj za pravna mnenja in drugo strokovno pomoč. Zaradi vse večjega uveljavljanja KS v našem družbeno-političnem sistemu se njihovi predstavniki zaradi pravnega varstva premoženjskih pravic in nudenja pravne pomoči vse pogosteje obračajo na javno pravobranilstvo, zlasti v primerih, kadar gre za probleme komunalno-materialne narave ali v zvezi z uveljavljanjem stvari v družbeni lastnini. Ta pomoč pa bi lahko bila še uspešnejša, če v nekaterih krajevnih skupnostih ne bi bile prisotne različne težave, ki so največkrat v tem, da KS v vsebinskem in organizacijskem pogledu še niso povsem izoblikovane in da še vedno ni povsod ustrezno opredeljen način njihovega financiranja. Poleg tega so pri njih pogoste kadrovske spremembe in mora zato javno pravobranilstvo v kontaktih z njihovimi predstavniki na novo pojasnjevati dolžnost JP glede zakonitega zastopanja in jih seznanjati s predpisi, ki razrešujejo premoženjsko-pravne in druge probleme. Zaradi takih razmer se še dogaja, da se javni pravobranilec vključuje v reševanje premoženjsko-pravnih zadev šele takrat, ko je že nastopila konkretna sporna situacija z vsemi pravnimi in materialnimi posledicami.

Javno pravobranilstvo se uspešno povezuje tudi s premoženjsko-pravnimi službami občinskih skupščin, ki večkrat potrebujejo pomoč pri razreševanju premoženjsko pravnih razmerij. Tak način delovanja neposredno vpliva na odpravljanje in preprečevanje konfliktnih situacij v prometu z nepremičninami med družbenim in zasebnim sektorjem, zlasti pri prisilnih odvzemih nepremičnin občanom bodisi z razlastitvijo bodisi na podlagi odloka občinske skupščine o prenehanju lastninske pravice na kmetijskih zemljiščih zaradi družbenih potreb kompleksne gradnje.

Javno pravobranilstvo nudi premoženjsko-pravnim službam občinskih skupščin strokovno pomoč tudi sicer pri premoženjsko-pravnih odločitvah, kreiranju novih pravnih predpisov v zvezi s prometom nepremičnin, politiki cen za kmetijska in stavbna zemljišča ip.

Javno pravobranilstvo v vsakoletnem poročilu skupščine oz. izvršne sveče pomurskih občin opozarja na negativne pojave in daje pobude za spremembo predpisov, ki se v praksi izkažejo kot neustrezni ali pomanjkljivi.

Murska Sobota, 3/6-1981

Občinski javni pravobranilec
ŠIFTAR Štefan, dipl. pravn.
l. r.

UGOTOVITVE, STALIŠČA IN PREDLOGI IZVRŠNEGA SVETA K »POROČILU O STANJU IN PROBLEMIH JAVNEGA PRAVOBRANILSTVA V MURSKI SOBOTI V LETU 1980«.

Izvršni svet skupščine občine Ljutomer je na 83. redni seji dne 3/6-1981 obravnaval »poročilo o stanju in problemih javnega pravobranilstva v Murski Soboti v letu 1980« in v zvezi s tem sprejel naslednje

UGOTOVITVE, STALIŠČA IN PREDLOGE:

1. Izvršni svet ocenjuje, da je »poročilo o stanju in problemih javnega pravobranilstva v Murski Soboti za leto 1980« primerno za obravnavo na zborih občinske skupščine, saj ce-

URADNE OBJAVE

URADNE OBJAVE
OBČINSKIH SKUP-
ŠČIN: GORNJA RAJ-
GONA, LENDAVA,
LJUFOMER IN MUR-
SKA SOBOTA

Leto XV

Murska Sobota, dne 25. junija 1981

Št.: 28

Odgovorni urednik:
Martin Vinčec

256. Družbeni dogovor o uresničevanju kadrovske politike v občini Murska Sobota.
257. Sklep o ugotovitvi, da družbeni dogovor o uresničevanju kadrovske politike v občini M. Sobota veljavno sklenjen.
258. Dogovor o enotnih merilih za pridobitev pravice do mini-

malnega obsega denarne pomoči otrokom.

259. Pravilnik o pogojih in merilih za pridobitev pravice do denarnih pomoči.
260. Sklep o uvedbi samoprispjevka za območje krajevne skupnosti Bratonci.

256

Z namenom, da uresničujemo določila Ustave SRS z amandmaji, Zakona o združenem delu, Družbenega dogovora o uresničevanju kadrovske politike v SRS s spremembami in dopolnitvami, Statuta občine Murska Sobota, stališča in sklepe družbeno političnih organizacij, in izhajajoč iz spoznanja

— da je uresničevanje družbeno dogovorjene kadrovske politike neločljiva sestavina razvoja socialistične samoupravne družbe,

— da je kadrovska politika nenehna sestavina vsakodnevne družbene in politične akcije,

— da je načrtovanje potreb po kadrih neločljiva sestavina razvojnih programov samoupravnih organizacij in skupnosti,

— da je nujna neposredna odgovornost za oblikovanje in uresničevanje kadrovske politike na vseh ravneh,

— da se zagotovijo takšne družbene razmere, v katerih se bo uveljavila neodtujljiva pravica in skupni interesi delovnih ljudi in občanov kot temeljnih nosilcev kadrovske politike,

— da se uresničujejo načela, ki izhajajo iz vsebine Titove pobude o kolektivnem delu, vodenju in odgovornosti in

— da so kadri nosilci temeljnih postavk družbenega razvoja občine Murska Sobota

SKLENEMO

v občini Murska Sobota temeljne organizacije združenega dela, druge samoupravne organizacije in skupnosti ter Skupščina občine Murska Sobota,

Občinska konferenca zveze komunistov Slovenije Murska Sobota,

Občinska konferenca socialistične zveze delovnega ljudstva M. Sobota,

Občinski svet zveze sindikatov Slovenije Murska Sobota,

Občinska konferenca zveze socialistične mladine Slovenije M. Sobota,

Občinski odbor zveze združenih borcev Murska Sobota,

Medobčinska gospodarska zbornica za Pomurje Murska Sobota,

Občinska izobraževalna skupnost Murska Sobota,

Občinska zdravstvena skupnost Murska Sobota,

Občinska skupnost otroškega varstva Murska Sobota,

Občinska skupnost socialnega skrbstva Murska Sobota,

Občinska skupnost za zaposlovanje Murska Sobota,

Občinska raziskovalna skupnost Murska Sobota,

Občinska kulturna skupnost Murska Sobota in

Občinska telesnokulturna skupnost Murska Sobota

DRUŽBENI DOGOVOR O URESNIČEVANJU KADROVSKE POLITIKE V OBČINI MURSKA SOBOTA

TEMELJNE DOLOČBE

1. člen

Udeleženci družbenega dogovora se obvezujemo, da bomo s tem družbenim dogovorom oblikovana načela, temeljne od-

ločitve in norme s področja kadrovske politike uresničevali na demokratičen način ter usmerjali in spremljali uresničevanje v vsakodnevni delovni praksi.

2. člen

Udeleženci družbenega dogovora o uresničevanju kadrovske politike v občini Murska Sobota (v nadaljnjem besedilu: udeleženci dogovora) bomo pri uresničevanju temeljnih načel in ciljev kadrovske politike skrbeli zlasti:

— za vzgojo, razvoj in uveljavitev človeka kot svobodne osebnosti, ki v združenem delu v skladu z družbenimi potrebami in svojimi sposobnostmi ter pridobljenim znanjem aktivno sodeluje pri ustvarjanju, delitvi in porabi ustvarjenih dobrin samoupravne socialistične družbe, še zlasti pri uresničevanju načel delitve po delu in rezultatih dela,

— za samoupravno zasnovanost in usmerjenost kadrovske politike, ki izhaja iz družbeno ekonomskega in političnega položaja delovnega človeka in občana v naši družbi,

— za dolgoročno načrtovanje potreb po kadrih, za njihovo izobraževanje in usposabljanje v skladu s planskimi akti samoupravnih organizacij in skupnosti ter družbenopolitične skupnosti,

— za organizirano in sistematično spremljanje razvoja kadrov, njihovo zaposlovanje, razporejanje in napredovanje,

— za enotnost ciljev in celovitost meril kadrovske politike, ter za demokratičnost in doslednost pri njihovem uresničevanju,

— za razvijanje kolektivnega dela, odločanja in odgovornosti v organih in telesih družbenopolitične skupnosti, družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih interesnih skupnosti in drugih družbenih organizacij in skupnosti vključujoč tudi individualno odgovornost vsakega člana kolektivnega organa ali telesa, oziroma vsakega posameznega nosilca javne funkcije,

— za zagotavljanje doslednega izvajanja načel in meril pri kadrovanju kadrov za področje splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite,

— za kadrovsko politiko na področju mednarodnih odnosov, ki bo temeljila na sistemu socialističnega samoupravljanja in utrjevala ugled socialistične Jugoslavije v drugih državah.

3. člen

Udeleženci dogovora bomo enotno reševali vsa vprašanja in naloge s področja kadrovske politike, zlasti:

— oblikovali enotna merila za razvid del in nalog,

— oblikovali temeljna izhodišča za dolgoročno, srednjeročno in letno planiranje potreb po kadrih v okviru planskih dokumentov podpisnikov,

— temeljna izhodišča poklicnega usmerjanja ter vzgoje in izobraževanja na osnovi planov potreb po kadrih,

— v zvezi z volitvami in delegiranjem delegatov bomo uresničevali stalno evidentiranje, načelo zamenljivosti in gibljivosti kadrov,

— oblikovali enotna merila in postopke pri kadrovanju delovnih ljudi in občanov za opravljanje najodgovornejših nalog in funkcij.

- na odslužitvi obveznega vojaškega roka
- na rednem šolanju
- trajno nezmožen za delo in zato ne more preživljati drugega zakonca.

POVEČANE DENARNE POMOČI

13. člen

Pravico do povečane denarne pomoči imajo:

- otroci, ki so težje telesno ali duševno prizadeti in
- otroci, ki imajo edinega hranilca.

14. člen

Da je otrok težje telesno ali duševno prizadet se ugotovi na podlagi izvedeniškega mnenja:

- ali dispanzersko pediatrične službe oziroma ustrezne specialistične klinike
- ali strokovne komisije za razvrščanje otrok in mladostnikov z motnjami v telesnem ali duševnem razvoju
- ali invalidske komisije SPIZ v SRS.

V spornih primerih daje izvedniško mnenje strokovni kolegij pediatrične klinike v Ljubljani.

15. člen

Šteje se, da imajo otroci edinega hranilca v primerih:

1. Ko obstoja zakonska zveza roditeljev, vendar eden izmed njih ne more izvrševati dolžnosti preživljanja otrok, ker je:
 - a) popolnoma nezmožen za delo, kar se dokaže z izvidom in mnenjem invalidske komisije SPIZ v SRS in nima sredstev za preživljanje
 - b) na odsluženju obvezne vojaške službe
 - c) na rednem šolanju
 - č) na prestajanju prostostne kazni

2. Ko zakonska zveza obstoja le formalno in eden izmed roditeljev ne izpolnjuje dolžnosti preživljanja otrok ker:

- a) je zapustil zakonsko skupnost in je neznanega bivališča
- b) s sodbo ali s poravnavo določena preživnina ni izterljiva

Izpolnjevanje pogoja iz točke 2. a ugotovi komisija za ugotavljanje pravic preko organov Krajevne skupnosti.

Izpolnjevanje pogoja iz točke 2. b se ugotovi na podlagi ugotovitve pristojnega Centra za socialno delo.

16. člen

Šteje se, da imajo otroci edinega hranilca zaradi:

- a) rojstva izven zakonske zveze, če starša ne živita v življenjski skupnosti
- b) razveze zakonske zveze
- c) smrti enega ali obeh roditeljev

V primerih iz prve a) točke tega člena ima otrok pravico do povečane denarne pomoči ob pogoju, da je roditelj pri katerem otrok živi oz. h kateremu spada uveljavljaj preživnino.

Za ugotovitev pravice do povečane denarne pomoči iz točke a) in b) se predloži ugotovitev Centra za socialno delo v zvezi s preživljanjem otrok.

Pogoj iz drugega odstavka tega člena lahko spregleda komisija za uveljavljanje pravic pri Skupnosti otroškega varstva, če edini hranilec navede upravičene razloge, zakaj ne uveljavlja preživnine.

17. člen

Določbe 15. in 16. člena se uporabljajo smiselno pod enakimi pogoji tudi v primerih ko:

- ima otrok očima ali mačeho
- pripada pravica do denarne pomoči za tuje otroke.

UVELJAVLJANJE PRAVICE DO DENARNIH POMOČI

18. člen

S 1. majem vsako leto se na podlagi dohodkov družine ali otroka iz preteklega leta in ugotovljenega socialnega položaja družine ugotavlja nadaljna upravičenost do denarne pomoči.

Občani in drugi, ki prejemajo denarno pomoč so dolžni do 15. marca tekočega leta predložiti zahtevek in vsa ustrezna dokazila za ugotovitev nadaljne upravičenosti do denarne pomoči. Če zahtevka z dokazili o dohodku iz preteklega leta in drugih potrebnih listin ne predložijo jim s 1. majem preneha

pravica do denarnih pomoči in ustavi izplačevanje brez predhodnega obvestila o tem.

KONČNA DOLOČBA

19. člen

Ta pravilnik začne veljati 8. dan po objavi v Uradnih objavah pomurskih občin, uporablja pa se od 1. maja 1981 dalje.

Datum: 11. junij 1981

Številka: 72/1981-2

SKUPNOST OTROŠKEGA VARSTVA

Predsednica skupščine:

GRETA ŠKERGET

Greta Škerget, l. r.

260

Na podlagi 2. člena zakona o samoprispevku (Uradni list SRS, št. 3/73, 8. člena Zakona o referendumu Uradni list SRS, št. 23/77) in 16. člena Statuta krajevne skupnosti Bratonci, je skupščina krajevne skupnosti Bratonci, na seji dne 08. 06. 1981 sprejela

SKLEP

o uvedbi samoprispevka za območje krajevne skupnosti Bratonci

1.

Delovni ljudje in občani so na referendumu dne 07. 06. 1981 glasovali ZA uvedbo krajevnega samoprispevka v denarju in sicer:

- od 510 volilnih upravičencev se je referendumu udeležilo glasovnja 472 upravičencev, 38 pa se glasovanja ni udeležilo.
- od 472 udeležencev referendumu je „ZA“ glasovalo 436 volilnih upravičencev

— „PROTI“ uvedbi samoprispevka je glasovalo 35 volilnih upravičencev

— NEVELJAVNA glasovnica je bila 1.

2.

Sredstva samoprispevka se bodo namensko uporabila kot soprispevek

- k izgradnji otroškega vrtca
- k glazuri asfaltne prevleke za vaške ceste
- k izgradnji transformatorske postaje
- k izgradnji slačilnic in telesnokulturnih objektov
- k razširitvi vodovodnega omrežja
- k izgraditvi telefonskega omrežja
- za adaptacijo vaškega doma
- za izdelavo projektov za mrtvaško vežo
- za opremo za požarno varnost in civilno zaščito

Sredstva za posamezne namene razporedi svet krajevne skupnosti.

3.

Samoprispevek znaša

- 5 % od katastrskega dohodka
- 2 % od netto OD zaposlenih delovnih ljudi in občanov
- 2 % od netto OD iz davčne osnove iz samostojnega opravljanja obrtnih, intelektualnih in drugih gospodarskih in negospodarskih dejavnosti
- 2 % od pokojnin višjih od pokojnin z varstvenim dodatkom
- 100,00 din mesečno delavci, ki so začasno zaposleni v tujini in imajo stalno prebivališče v KS Bratonci.

4.

Samoprispevek se bo zaračunaval od 01. 06. 1981 do 31. 05. 1986 in sicer: od osebnih dohodkov zaposlenih in pokojnin višjih od pokojnin z varstvenim dodatkom ob vsakem izplačilu, od katastrskega dohodka in čistega dohodka obrtnikov obračunava davčna uprava SO M. Sobota, od zaposlenih v tujini pa zaračunava Krajevna skupnost.

5.

S sredstvi samoprispevka, ki se bodo zbrala na posebnem računu bo upravljal svet KS Bratonci, kateri je enkrat letno dolžan poročati zboru občanov in skupščini KS o izvajanju letnih planov, ter pet letnega programa razvoja krajevne skupnosti, o uporabi s samoprispevkom zbranih sredstev.

6.

Z dnem, ko bo začel veljati ta samoprispevek, neha veljati sklep o uvedbi samoprispevka, ki je bil sprejet na referendumu 05. 06. 1977.

Ta sklep začne veljati osmi dan po objavi v uradnih objavah. Bratonci, dne 08. 06. 1981

Predsednik skupščine
krajevne skupnosti Bratonci
Virag Martin l. r.

— spodbujali izumiteljstvo, novatorstvo in racionalizacije ter druge oblike kreativnosti kadrov,

— zagotavljali enotno izvajanje meril in načel pri kadrovanju delovnih ljudi in občanov za najodgovornejše funkcije in naloge v družbeno političnih in samoupravnih skupnostih ter družbeno političnih organizacijah,

— o odlikovanjih SFRJ, občinskih nagradah in drugih družbenih priznanjih za dela in dejanja, ki naj vzpodbujajo delovne ljudi, občane, organizacije združenega dela in druge organizacije ter skupnosti za še večji splošni napredek socialistične samoupravne družbe,

— oblikovali kriterije za opravljanje strokovnih del s področja kadrovske politike,

— vse naloge iz dogovora z ustreznimi določbami konkretizirali v svojih samoupravnih aktih.

4. člen

Udeleženci dogovora bomo zagotavljali demokratičnost in javnost v postopkih kadrovske politike in poskrbeli za ustrezno informiranje, ki bo osnova delavcem in delovnim ljudem pri oblikovanju kadrovske politike.

RAZVIDI DEL IN NALOG

5. člen

Pri izdelavi razvidov del in nalog bomo udeleženci dogovora izhajali iz skupnih metodoloških osnov, katerih izdelave bodo v skladu z družbenim dogovorom v SRS zagotavljali Gospodarska zbornica za področje gospodarstva in samoupravne interesne skupnosti za področje družbenih dejavnosti, za vse druge pa ustrezni republiški organi.

6. člen

Na osnovi 5. člena bomo udeleženci upoštevali tekoče in razvojne potrebe TOZD, samoupravne organizacije in skupnosti in pri oblikovanju razvida del in nalog zasledovali naslednje cilje:

— racionalno in smotrno delitev del in nalog ter razmejitev pravic, obveznosti in odgovornosti,

— združevanje sorodnih in po zahtevnosti enakovrednih del in nalog tako, da bodo najbolje izkoriščena strokovna znanja in sredstva za delo,

— določanje pogojev, ki jih mora delavec izpolnjevati za opravljanje določenih del in nalog, z upoštevanjem zahtevanih psihofizičnih in drugih sposobnosti, smeri strokovne izobrazbe, vrste odgovornosti, delovnih izkušenj in drugih posebnih zahtev,

— oblikovanje razpisov in objav del in nalog,

— programiranje novih profilov kadra in njihovega znanja,

— pripravo programov izobraževanja za delo, ob delu in iz dela,

— zaposlovanje invalidov, težje zaposljivih in za delo manj zmognih oseb,

— smotrno organizacijo in izvajanje varstva pri delu

7. člen

Razvidi del in nalog morajo obsegati opis del oziroma nalog, temeljne značilnosti, zahtevnosti in odgovornosti ter:

— zahtevano stopnjo in smer strokovne izobrazbe, oziroma z delom pridobljene delovne zmognosti,

— psihofizične in druge zmognosti (dopustna mera invalidnosti),

— delovne pogoje, v katerih se naloge izvajajo (ekološki pogoji, temperatura, vlaga, ropot, enoličnost gibov itd.),

— vrsta odgovornosti (strokovna, organizacijska, materialna),

— potrebne delovne izkušnje,

— posebne pogoje in zahteve glede na predpise o varstvu pri delu,

— posebne zahteve (n. pr. funkcionalna znanja, družbenopolitična usposobljenost, osebnostne lastnosti).

Pri izdelavi razvidov del in nalog bomo udeleženci zagotavljali objektivno določanje stopnje in smeri strokovne izobrazbe, delovnih izkušenj in drugih pogojev. Praviloma bomo določali eno stopnjo izobrazbe. Izjemno bomo alternativno določili največ dve stopnji izobrazbe za dela in naloge kjer je dan poseben poudarek funkcionalnemu znanju.

8. člen

Za posamezna dela in naloge se smejo od kandidatov zahtevati potrebne delovne izkušnje in poizkusno delo. Delovne izkušnje pa tudi za najodgovornejša dela in naloge ne smejo presegati pet let, razen če ni z zakonom drugače določeno. Zahtevane del. izkušnje naj ne bodo take, da bi preveč zoževale možnosti kandidiranja na razpisana dela in naloge.

9. člen

Samoupravni splošni akt (razvidi del in nalog) je treba nenehno dopolnjevati glede na organizacijski in tehnološki razvoj podpisnikov dogovora.

10. člen

Temeljna organizacija združenega dela lahko delavcu prizna z delom pridobljene delovne zmognosti, vendar mora imeti v samoupravnem splošnem aktu natančno opredeljen postopek, način in kriterije za ugotavljanje z delom pridobljene delovne zmognosti.

Temeljna organizacija združenega dela, ki tega nima opredeljenega v samoupravnem splošnem aktu, ne more v razpisih ali objavah del in nalog poleg izobrazbe alternativno zahtevati z delom pridobljene delovne zmognosti.

11. člen

Udeleženci bomo v svojih samoupravnih splošnih aktih določili postopek in kriterije za ugotavljanje z delom pridobljene delovne zmognosti.

Za delovne zmognosti iz 1. odstavka tega člena se šteje tista pridobljena strokovnost, spretnost in psihofizične sposobnosti, ki si jih delavec pridobi pri opravljanju del in nalog.

12. člen

Z delom pridobljeno delovno zmognost ugotavlja strokovna komisija, ki jo imenuje delavski svet temeljne organizacije združenega dela. Komisija se imenuje za vsak primer posebej. Člani komisije morajo biti delavci iz istega strokovnega področja in imeti za eno stopnjo višjo izobrazbo, kot jo ima delavec, ki ga ocenjujejo.

Oceno predloži komisija delavskemu svetu, ki na njeni osnovi odloči o pridobitvi delovne zmognosti.

13. člen

Delavcu, ki si je z delom pridobil delovne zmognosti in ki kandidira na dela in naloge v drugi temeljni organizaciji združenega dela, lahko ta prizna delovno zmognost na osnovi samoupravnega splošnega akta ali njen delavski svet imenuje komisijo po kriterijih iz 12. člena, da delavca preveri.

14. člen

Udeleženci dogovora bomo v svojih samoupravnih splošnih aktih opredelili dela oz. naloge, ki se lahko opravljajo na podlagi pogodbe o delu in določili kriterije, ki bodo zagotavljali smotrno in družbeno upravičeno zaposlovanje upokojujencev, upoštevaje njihovo delovno zmognost.

Pri določanju kriterijev o smotrnosti in družbeni upravičenosti zaposlovanja upokojujencev smo udeleženci dogovora dolžni upoštevati možnosti nadomestitve zaposlenih upokojujencev s prilivom kadrov in notranjimi premestitvami delavcev.

Če pomembnejših del in nalog delavca, ki se je upokojil, ni mogoče zasesti, bomo zaposlili upokojujence le na delih in nalogah, deficitarnih poklicev, ki jih bomo vnaprej določili in se zanje dogovorili v letnih planskih aktih.

NAČRTOVANJE KADROV IN IZOBRAŽEVANJE

15. člen

Udeleženci dogovora bomo načrtovanje kadrov in izobraževanja vključevali kot neobhodni del v svoje kratkoročne, srednjeročne in dolgoročne plane razvoja.

Kadrovski del planov obsega najmanj:

— potrebe po kadrih, prikazane po objektivnih strokovnih in poklicnih zahtevah glede na sedanje in razvojne naloge,

— plan predvidene zagotovitve kadrov (za razvoj, fluktuacijo in naraven odliv),

— plan izobraževanja, stalnega izpopolnjevanja in usposabljanja kadrov,

— plan dejavnosti in ukrepov za razvoj inventivne in inovacijske dejavnosti.

soudeležbi sredstev iz solidarnosti na osnovi samoupravnega sporazuma o temeljnih planov družbenega varstva otrok v SR Sloveniji za obdobje 1981—1985.

23. člen

Skupščina občinske skupnosti otroškega varstva bo vsako leto najpozneje do 1. marca, v skladu z določbo 22. člena tega dogovora in v skladu z določili Samoupravnega sporazuma o skupnih izhodiščih za zagotavljanje socialne varnosti v obdobju 1981—1985 določila dohodkovni pogoj in višino minimalne denarne pomoči.

24. člen

Na osnovi tega dogovora z upoštevanjem svojih možnosti in potreb skupnost otroškega varstva po uskladitvi v skupnosti socialnega varstva lahko določi v svojih samoupravnih sporazumih drugačne oblike ali večji obseg denarne pomoči z upoštevanjem možnosti po določilih 22. in 23. člena tega dogovora.

25. člen

Postopek za uveljavljanje in varstvo pravic do denarne pomoči in povečane denarne pomoči po tem dogovoru, se izvaja v skladu z zakonom, statutom skupnosti, pravilnikom o postopku za uveljavljanje denarnih in materialnih pravic in drugimi samoupravnimi splošnimi akti.

26. člen

Dogovor je sklenjen, ko ga sprejme Skupščina Skupnosti otroškega varstva Murska Sobota.

27. člen

Dogovor se objavi v Uradnih objavah pomurskih občin. Določbe tega dogovora se uporabljajo od 1. maja 1981.

M. Sobota, 11. 6. 1981
Številka: 84/1981-2

Skupnost otroškega varstva
Murska Sobota
Predsednica skupščine:
GRETA ŠKERGET
Greta Škerget, l. r.

259

Na podlagi 61. člena Zakona o družbenem varstvu otrok (Ur. list SRS, št. 35/79) je skupščina Skupnosti otroškega varstva Murska Sobota na 15. seji, dne 11. 6. 1981 sprejela

PRAVILNIK

o pogojih in merilih za pridobitev pravice do denarnih pomoči

SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

S tem pravilnikom se določajo natančnejša merila in pogoji za pridobitev in uveljavljanje pravic do denarnih pomoči in povečanih denarnih pomoči otrokom iz družin z nižjimi dohodki na območju občine Murska Sobota.

2. člen

Pravico do denarne pomoči imajo vsi otroci katerih starši imajo na območju občine Murska Sobota lastnost delavca oziroma delovnega človeka, ki samostojno opravlja dejavnost z osebnim delom z delovnimi sredstvi, ki so lastnina občana, otrok ali otroci starša, ki je dosegel pravico do pokojnine-invalidnine na območju občine, kmečki in drugi otroci s stalnim bivališčem na območju občine M. Sobota ob pogoju, da celotni dohodek družine v kateri otrok živi oz. spada ne dosega višine dohodka, ki ga vsako leto določi skupščina občinske skupnosti otroškega varstva (v nadaljnjem besedilu: skupnost).

3. člen

Otroci jugoslovanskih državljanov iz občine M. Sobota zaposlenih v tujini, so upravičeni do denarne pomoči, če na osnovi mednarodnih pogodb ne prejema te pomoči v državi, kjer so zaposleni njihovi roditelji.

4. člen

Upravičenost do denarnih pomoči se ugotavlja na podlagi dejanskega socialnega položaja družine ali otroka pri čemer se upoštevajo vsi dohodki družine ali otroka iz preteklega leta ne glede na vir in predpise po katerih jih je družina ali otrok pridobil.

Če občan pri katerem otrok živi oziroma h kateremu spada v prejšnjem letu ni imel osebnega dohodka ali drugih virov dohodkov se upošteva mesečni znesek osebnega dohodka in vsi drugi dohodki, ki jih občan ali otrok ima v tekočem letu.

Kot dohodek iz kmetijske dejavnosti se upošteva katastrski dohodek, ki je bil podlaga za odmero prispevkov in davkov v preteklem letu. Katastrski dohodek se spreminja v dohodek v količnikom, ki ga vsako leto za izračun dohodka iz zemljišča določi skupščina občinske skupnosti otroškega varstva.

5. člen

V celotni dohodek družine se ne šteje dohodek iz kmetijske dejavnosti, če ima na posestvu, ki je last katerega koli družinskega člana, druga oseba zemljiško knjižno zavarovano pravico dosmrtnega uživanja in gospodarjenja, obremenitev pa je nastala po volji prejšnjega lastnika, če na posestvu ne živi in od njega nima koristi.

6. člen

Otroci iz kmečkih in drugih družin, ki jim je pomoč nujno potrebna, imajo pravico do denarne pomoči ob pogoju, da je glavni (poglaviti) vir dohodka njihovih družin iz kmetijstva, ki ne presega višine dohodka, ki ga vsako leto določi skupščina skupnosti otroškega varstva ali so brez dohodka.

7. člen

Občan, ki s člani svoje družine živi na posestvu sorodnika, po katerem ima katerikoli član njegove družine pravico zakonitega dedovanja, se šteje, da ima dohodek iz kmetijske dejavnosti, kolikor ne dokaže nasprotno.

Višina dohodka iz kmetijske dejavnosti se ugotovi tako, da se dohodek iz kmetijske dejavnosti deli na lastnika posestva in člane njegove družine, ki jih je on dolžan preživljati ter na občana, če ne dokaže, da tega dohodka nima.

8. člen

Kot dohodek občanov, ki z osebnim delom z lastnimi sredstvi opravljajo gospodarsko ali negospodarsko dejavnost se šteje dohodek, ki je podlaga za odmero prispevkov oziroma davkov.

Občanu, ki opravlja dejavnost po prejšnjem odstavku in mu je določen pavšalni letni znesek prispevka se kot dohodek upošteva znesek, ki ustreza temu prispevku glede na predpisane prispevne stopnje za storitvene obrtne dejavnosti oz. za intelektualne storitve.

9. člen

Občani, ki z osebnim delom z lastnimi sredstvi opravljajo gospodarsko ali negospodarsko dejavnost imajo vse pravice do denarnih pomoči, če izpolnjujejo v Samoupravnem sporazumu o temeljnih plana Občinske skupnosti otroškega varstva Murska Sobota določene obveznosti.

10. člen

Pri ugotavljanju izpolnjevanja dohodkovnih pogojev se pri izračunu dohodka na člana družine mesečno, upošteva dejansko število mesecev v katerih je bil dohodek dosežen.

11. člen

Spremembe v virih dohodka družine, ki vplivajo na izpolnjevanje pogojev in višino denarne pomoči pa niso posledica spremembe višine osebnega dohodka članov družine, se upoštevajo od prvega dne naslednjega meseca po nastali spremembi.

Za spremembo v viru dohodka družine se šteje: pridobitev pravice do starostne, družinske oz. invalidske pokojnine, katerega koli družinskega člana, pridobitev ali zguba štipendije ali nagrade učencev v usmerjenem izobraževanju ter pridobitev ali izguba vseh drugih virov dohodkov družine ali otroka.

12. člen

Upravičenec do denarne pomoči oziroma otrok, ki sklene zakonsko zvezo in je na rednem šolanju ima pravico do denarne pomoči če je njegov zakonec:

— plan štipendiranja s predvidenim kadrovanjem nadpovprečnih mladih delavcev za Titov sklad,

— plan za urejanje stanovanjskih in socialnih razmer ter drugih vprašanj družbenega standarda v skladu s samoupravnim sporazumom o minimalnih standardih za življenje in kulturne razmere pri zaposlovanju delavcev,

— plan zagotovitve zdravstvenega varstva in varstva pri delu.

16. člen

Usklajevanje planov potreb po kadrih glede na objektivne možnosti občine opravita Izvršni svet Skupščine občine in Občinska skupnost za zaposlovanje tako, da se izdela dolgoročna kadrovska projekcija, srednjeročni plani in letni plani zaposlovanja kot enotno gradivo družbenega plana občine za določeno obdobje.

17. člen

Za stalno, organizirano izpopolnjevanje in usposabljanje poslovnih delavcev, delavcev v zunanji trgovini, tehnično tehnoloških, kadrovskih in drugih strokovnih delavcev v gospodarstvu je treba zagotoviti preko ustreznih nosilcev izobraževanja možnosti, da se ti delavci izpopolnjujejo najmanj vsak štiri leta.

18. člen

Udeleženci bomo v skladu s svojimi planskimi dokumenti:

- ugotavljali potrebe o stalnem izobraževanju delavcev v smislu samoupravne naravnosti vzgoje in izobraževanja za delo in samoupravljanje,

- oblikovali vzgojno izobraževalno politiko v skladu z odločilno vlogo združenega dela pri oblikovanju razvoja in vsebine vzgoje in izobraževanja,

- s svobodno menjavo dela zagotavljali možnost uresničevanja vzgoje in izobraževanja za delo in samoupravljanje.

19. člen

Udeleženci bomo aktivno sodelovali v usmerjenem izobraževanju pri oblikovanju vzgojno izobraževalnih programov in oblik izobraževanja, spodbujali svoje najuspešnejše delavce za neposredno sodelovanje pri vzgojno izobraževalnem delu v vzgojno-izobraževalnih organizacijah, vključevali učence, ki smo jih usmerili v izobraževanje, v proizvodno delo, samoupravno prakso in družbenopolitično aktivnost.

20. člen

Udeleženci bomo kot osnovni nosilci poklicnega usmerjanja skupaj s strokovno službo občinske skupnosti in naloge, na katerih bodo lahko najbolj učinkoviti,

- usmerjali zaposlene delavce v poklicno izobraževanje ob delu in iz dela kot tudi v oblike družbenopolitičnega izobraževanja,

- spremljali uspešnost delavcev pri delu, samoupravljanju in izobraževanju.

21. člen

Udeleženci bomo enotno usmerjali študij ob delu in iz dela v okviru naših kadrovskih interesov in v skladu z njimi opredelili pogoje in stimulacijo za študij:

- praviloma se delavci izobražujejo v okviru svojega strokovnega področja,

- izjemoma se lahko usmerijo v študij izven strokovnega področja, kadar so predvideni za dela in naloge, ki zahtevajo večdisciplinaren pristop, ali pa je interes organizacije v preusmeritvi tehnologije, proizvodne dejavnosti ali spremembi poslovanja,

- za zagotavljanje enakih možnosti izobraževanja delavcev bomo javno objavili vsakoletne potrebe po izobraževanju ob delu.

22. člen

V mejah načrtovanja potreb po kadrih in izobraževanja bomo udeleženci osnovali koordinacijski odbor za vpis mladine v usmerjeno izobraževanje pri Skupnosti za zaposlovanje v naslednji sestavi:

- izvršni svet SO M. Sobota
- občinska skupnost za zaposlovanje
- občinska izobraževalna skupnost
- delegati združenega dela, ki so delegati v posebnih izobraževalnih skupnostih

Za usklajen vpis mladine v Pomurju bo koordinacijski odbor delegiral iz svojih vrst delegata za vsako posamezno vprašanje v ustrezen medobčinski organ za Pomurje.

NAČELA IN MERILA KADROVANJA ZA OPRAVLJANJE NAJODGOVORNEJŠIH NALOG IN FUNKCIJ

23. člen

Udeleženci dogovora bomo v medsebojnem sodelovanju skrbeli za načrtno, stalno in pravočasno kadrovanje kadrov za najodgovornejša dela oziroma naloge in funkcije v telesih družbenopolitičnih organizacij, družbenopolitičnih skupnosti, temeljnih in drugih samoupravnih organizacij, krajevnih skupnosti, samoupravnih interesnih skupnosti, društev ter drugih organizacij.

24. člen

Udeleženci bomo pri kadrovanju najodgovornejših delavcev dosledno uveljavljali načelo demokratičnosti in javnosti, celovitosti idejnopolitičnih in moralnih kvalitet, ustreznih znanj in ustrezne zastopanosti neposrednih proizvajalcev in drugih delovnih ljudi ter občanov, vključujoč pripadnike madžarske narodnosti.

25. člen

Udeleženci bomo pri izbiri kandidatov iz 23. člena dogovora upoštevali zlasti naslednje kvalitete:

- da kandidati s svojim delom dokazujejo opredeljenost za socialistično samoupravljanje in uresničevanje zgodovinskih interesov delavskega razreda,

- da razvijajo socialistično samoupravno demokracijo na osnovi delegatskih odnosov in da v procesu planiranja dosledno uresničujemo družbeno dogovorjene naloge,

- da imajo pozitiven donos do pridobitev NOV in socialistične revolucije, bratstva in enotnosti jugoslovanskih narodov in narodnosti, do politike neuvrščeniosti, do uresničevanja koncepta SLO in družbene samozaščite,

- da imajo strokovne, organizacijske in druge potrebne delovne in človeške sposobnosti za upoštevanje in vsklajevanje interesov s širšimi družbenimi interesi,

- da izvajajo načelo, da samo delo in rezultati dela določajo družbeno ekonomski položaj človeka v družbi,

- da spoštujejo zakonitost, izpričujejo moralne odgovornost za gospodarjenje s sredstvi v družbeni lasti ter imajo sposobnost za povezovanje pravic in odgovornosti in tako na podlagi svojih prizadevanj in rezultatov dela uživajo ugled in zaupanje v delovnem in v okolju, v katerem žive.

26. člen

Udeleženci dogovora bodo preko koordinacijskega odbora za kadrovska vprašanja pri OK SZDL usklajevali kadrovski interes:

- kadar je širšega ali posebnega družbenega pomena,
- ko je treba usklajevati neenotna mnenja in stališča pri konkretni kadrovski rešitvi,

- pri obravnavanju kadrovskih vprašanj za člane razpisnih komisij — predstavnikov družbene skupnosti,

- pri kadrovanju učiteljev za dopolnilni pouk materinščine otrok delavcev, ki so na začasnem delu v tujini in socialnih delavcev za delo z delavci, zaposlenimi v tujini,

- pri obravnavanju drugih kadrovskih vprašanj.

Samoupravni organi so dolžni obravnavati mnenja koordinacijskega odbora za kadrovska vprašanja pri OK SZDL in o tem obvestiti ta organ.

27. člen

Udeleženci bomo v praksi spremljali uspešnost dela poslovnih organov po kriterijih iz 25. člena in kriterijih iz lastnega samoupravnega akta. Preverjena uspešnost poslovnih organov in delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi je osnova za ukrepanje:

- prenehanje funkcije pred potekom mandata
- eden od kriterijev za ponovno izbiro
- drugi ukrepi (evidentiranje za odgovornejša dela in naloge, predlogi za družbena priznanja).

28. člen

Udeleženci bomo uveljavljali načelo, da bo delavec, ki opravlja poslovodno ali javno družbeno funkcijo, ko izpolni

II. POGOJI, MERILA IN KRITERIJI ZA PRAVICO DO DENARNE POMOČI

6. člen

Pravica do denarne pomoči se ugotavlja na osnovi dejanskega socialnega položaja družine, v kateri otrok živi oziroma v katero spada, oziroma na osnovi dejanskega socialnega položaja otroka.

7. člen

Pri ugotavljanju socialnega položaja družine se upoštevajo vsi dohodki ne glede na vir ali predpise po katerih jih družina ali otrok ima.

Med dohodke družine se štejejo: dohodki od dela, vse oblike nadomestil osebnega dohodka, dohodki od opravljanja kmetijske ali samostojne poklicne ali gospodarske dejavnosti, prejemki iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja in starostnega zavarovanja kmetov, dohodki po predpisih o varstvu borcev in vojaških invalidov, dohodki od premoženja, štipendije, preživnine ter vse že dodeljene socialne dajatve in drugo.

8. člen

Pri ugotavljanju upravičenosti do denarne pomoči komisija za uveljavljanje pravic pri skupnosti otroškega varstva lahko upošteva mnenje krajevne skupnosti v kateri družina ali otrok živi in temeljne oziroma enovite organizacije združenega dela ali delovne skupnosti, v kateri sta roditelja zaposlena.

9. člen

Osnova za določitev višine denarne pomoči je dejanski socialni položaj družine oziroma otroka v odnosu do ugotovljenih življenjskih stroškov za otroka, dogovorjenih v okviru Skupnosti socialnega varstva Slovenije na podlagi podatkov in raziskovalnega projekta »Življenjski stroški«.

Pri dodeljevanju oziroma določitvi višine denarne pomoči se upošteva tudi druge oblike družbenih pomoči, ki jih otrok oziroma družina že prejema napr.: predšolska vzgoja in izobraževanje, prehrana v vzgojnovarstvenih organizacijah ter v šoli, bivanje v domu in drugo.

10. člen

Pri ugotavljanju socialnega stanja družine se za člane družine štejejo občan pri katerem otrok živi oziroma h kateremu spada, njegov zakonec oziroma oseba, ki živi z občanom v življenjski skupnosti v skladu z zakonom o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, otroci in stari starši.

Otroci in stari starši se štejejo za člane družine, če so brez dohodka, oziroma imajo lasten vir dohodka ki ne presega višine dohodka, ki ga po uskladitvi v Skupnosti socialnega varstva določi skupščina občine skupnosti otroškega varstva.

11. člen

Pravico do povečane denarne pomoči ima težje telesno ali duševno prizadet otrok na osnovi izvedeniškega mnenja.

12. člen

Pravico do povečane denarne pomoči ima otrok, ki ima edinega hranilca ali je brez roditeljev.

13. člen

Določbe o pravici do denarne pomoči veljajo smiselno za pravico do povečane denarne pomoči.

III. PREIZKUS

14. člen

Skupnost otroškega varstva Murska Sobota vsako leto do 1. maja ugotovi na podlagi socialnega položaja družine oz. otroka upravičenost do denarne pomoči.

Občani, ki prejemajo denarno pomoč, so dolžni do 15. marca tekočega leta predložiti zahtevek in ustrezna dokazila za ugotavljanje nadaljne upravičenosti do denarne pomoči.

Pravica do denarne pomoči preneha brez obvestila, če v roku določenem v prejšnjem odstavku ni predložen zahtevek.

IV. IZPLAČEVANJE DENARNE POMOČI IN POVEČANJE DENARNE POMOČI

15. člen

Denarna pomoč in povečana denarna pomoč se izplačuje od prvega dne naslednjega meseca, v katerem je pravica do

denarne pomoči oziroma povečane denarne pomoči nastala, pa do konca meseca v katerem je pravica do denarne pomoči oziroma povečane denarne pomoči prenehala.

16. člen

Otroku, ki je zaradi vzgoje in šolanja v zavodu, kjer ima vso oskrbo in zanj občan pri katerem otrok živi oziroma h kateremu spada ne nosi stroškov zavodske oskrbe, se denarna pomoč in povečana denarna pomoč za čas bivanja v zavodu ne izplačuje.

Otrok iz prvega odstavka tega člena se ne šteje za člana družine, dokler je v zavodu.

17. člen

Denarno pomoč in povečano denarno pomoč izplačujejo: — delavcem temeljne oziroma enovite organizacije združenega dela, delovne skupnosti, kjer združuje delo,

— upokojencem oziroma občanom, ki so uživalci pokojnin Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji,

— drugim občanom občinska skupnost otroškega varstva ali od občinske skupnosti otroškega varstva pooblaščen služba.

V. OBVEZNOST IN ODGOVORNOST PREJEMNIKOV IN IZPLAČEVALCEV DENARNE POMOČI TER POVEČANE DENARNE POMOČI

18. člen

Prejemnik denarne pomoči in povečane denarne pomoči je dolžan sporočiti občinski skupnosti otroškega varstva ali od občinske skupnosti otroškega varstva pooblaščen službi, vsako spremembo, ki vpliva na pravico do denarne pomoči oziroma povečane denarne pomoči, in sicer v roku 8 dni od dneva, ko je sprememba nastala.

Denarna pomoč se mora uporabljati za potrebe otrok. V kolikor se ugotovi nepravilnost trošenja denarne pomoči, se le-ta lahko nakazuje drugemu roditelju ali drugi osebi na predlog centra za socialno delo ali skupnosti otroškega varstva.

19. člen

Občan, ki je prejemal denarno pomoč oziroma povečano denarno pomoč, do katere ni bil upravičen, mora povrniti prejeti znesek:

— če je prejetje denarne pomoči oziroma povečane denarne pomoči izposloval na podlagi nepravilnih podatkov, za katere je vedel, da so nepravilni,

— če je neupravičeno prejemal denarno pomoč oziroma povečano denarno pomoč zato, ker ni prijavil spremembe, ki vpliva na pravico do denarne pomoči oziroma povečane denarne pomoči, čeprav je vedel zanjo.

20. člen

Izplačevalci denarne pomoči so odškodninsko odgovorni, če izplačujejo:

— denarno pomoč oziroma povečano denarno pomoč brez pismenega posamičnega akta občinske skupnosti otroškega varstva ali od občinske skupnosti otroškega varstva pooblaščen službe,

— denarno pomoč oziroma povečano denarno pomoč, za otroka starega nad 15 let brez ustreznega dokazila o nadaljnjem izobraževanju oziroma brez izvida in mnenja ustrezne institucije, da je otrok nezmožen za samostojno življenje in delo,

— denarno pomoč oziroma povečano denarno pomoč, za katero je dokazano, da je izvršena nepravilno po izključni krivdi izplačevalca.

21. člen

Občinska skupnost otroškega varstva ima pravico in obveznost da:

— opravi po lastnem preudarku in po potrebi pregled poslovanja o izplačanih denarnih pomočeh pri izplačevalcih denarnih pomoči,

— pred dvigom denarnih pomoči opravi pregled pravilnosti dviga ter da dvig denarne pomoči odobri ali zavrne, če ugotovi nepravilnost,

— vodi ustrezne evidence o dvigih denarnih pomoči.

VI. ZAGOTAVLJANJE SREDSTEV ZA DENARNE POMOČI

22. člen

Skupnost otroškega varstva bo zagotavljala sredstva za izvajanje minimalnega obsega denarnih pomoči otrokom ob

pogoje za upokojitev, prenehal opravljati to dolžnost. Izjeme so lahko v primerih, ko to zahteva širši družbeni interes in konkretne možnosti kadrovskih rešitev.

29. člen

Udeleženci bomo o evidentiranih kandidatih za družbene funkcije in poslovodne organe ter za delavce pri izvajanju najodgovornejših nalog vodili kadrovske evidenco, jo izpolnjevali in uporabljali ob konkretnih obravnava kadrovskih vprašanj.

KADROVANJA NA PODROČJU MEDNARODNIH ODNOSOV

30. člen

Udeleženci dogovora bomo v skladu z družbenim dogovorom o kadrovske politiki v SFRJ in SRS evidentirali v okviru kadrovskih planov tudi kandidate za strokovne delavce in funkcionarje za delo v republiki, federaciji in na področju mednarodnih odnosov.

31. člen

Predloge za kandidate iz 30. člena bomo usklajevali v koordinacijskem odboru za kadrovska vprašanja pri OK SZDL.

32. člen

Udeleženci bomo zagotovili, da bo pri delavcih na področju mednarodnih odnosov spoštovano načelo rotacije in reelekcije ter, da se bodo delavci, ki so sklenili delovno razmerje v republiških in zveznih organih, družbenopolitičnih organizacijah ali mednarodnih organizacijah, po prenehanju delovnega razmerja v teh organih in organizacijah lahko vrnili na delo v TOZD, drugo samoupravno organizacijo ali skupnost, iz katere so odšli na delo na področje mednarodnih odnosov.

DRUŽBENA PRIZNANJA

33. člen

Udeleženci bomo spremljali delo in aktivnost delovnih ljudi in občanov, organizacij združenega dela, družbenih organizacij in društev, da bomo lahko pravočasno dajali pobude za družbena priznanja:

- odlikovanja SFRJ,
- priznanja in nagrade občine Murska Sobota,
- druga družbena priznanja (priznanje OF, znaki sindikata, Kraigherjeva nagrada, itd).

V delovnih organizacijah, društvih, družbenopolitičnih organizacijah in krajevnih skupnostih bomo v ta namen oblikovali stalne komisije, v drugih okoljih pa občasna telesa.

34. člen

Priznanja in nagrade občine Murska Sobota se bodo podeljevala v skladu s statutom in odlokom občine Murska Sobota.

35. člen

Družbena priznanja so sestavni del kadrovske politike in ne le priznanja za dosežene uspehe, ampak tudi vzpodbuda za maksimalna prizadevanja delavcev, delovnih ljudi in občanov, organizacij združenega dela in drugih organizacij.

Družbena priznanja se podeljujejo na slovesen način in v ustreznem okolju in se tudi javno objavijo.

DOLOČBE DRUGIH PODROČIJ KADROVSKE POLITIKE

36. člen

Udeleženci ne bomo medsebojno nelojalno konkurirali pri pridobivanju kadrov:

— delavcem, ki so med študijem prejeli stipendijo pri drugi OZD, ne bomo v nobenih oblikah izplačali denarnega nadomestila za poravnava stipendijskih obveznosti, razen če se s prizadeto organizacijo drugače sporazumemo,

— strokovnih delavcev iz deficitarnih poklicnih področij ne bomo nagovarjali k spremembi zaposlitve in jim zagotavljali višjih osebnih dohodkov ali rešitve stanovanjskih problemov mimo določil splošnih samoupravnih aktov.

37. člen

Za vzpodbujanje izumiteljstva, novatorstva in racionalizacij, ki vplivajo na boljše rezultate gospodarjenja, bomo udeleženci v svojih samoupravnih aktih s tega področja ovrednotili

posamezno vrsto kreativnosti in zanje uredili stimulativen sistem nagrajevanja.

38. člen

Udeleženci bomo zagotovili socialno varnost starejšim delavcem in sicer ženskam nad 50, moškim pa nad 55 let starosti, če ne morejo več povsem uspešno opravljati del in nalog, na katera so bili razporejeni. V samoupravnem splošnem aktu se določijo merila in pogoji za zagotavljanje socialne varnosti teh delavcev.

39. člen

Za kadre deficitarnih, nujno potrebnih poklicev, brez katerih bi pri osnovni dejavnosti nastale večje motnje, bomo podpisniki zagotavljali kadrovska stanovanja.

V svojih samoupravnih splošnih aktih bomo opredelili, za katere delavce se namenja kadrovska stanovanja in pod kakšnimi pogoji se lahko stanovanje iz lastnega stanovaanskega fonda prekvalificira v kadrovska stanovanja.

STROKOVNO DELO PRI URESNIČEVANJU KADROVSKE POLITIKE

40. člen

Za učinkovito in dosledno uresničevanje načel kadrovske politike je potrebno strokovno delo, ki ga naj opravljajo kadrovske ali druge službe v OZD primerno številu zaposlenih in programom razvoja.

Kadrovska funkcija zahteva opravljanje naslednjega minimalnega obsega del:

- načrtovanje kadrov in pridobivanje kadrov,
- programiranje kadrov, programiranje izobraževanja, usposabljanje kadrov za strokovno, samoupravno in politično delo, spremljanje razvoja kadrov,
- informiranje s področja kadrovske politike,
- delitev osebnih dohodkov,
- priprava samoupravnih splošnih aktov, ki urejajo področja kadrovske politike,
- urejanje življenjskih, kulturnih, socialnih in stanovanjskih razmer.

41. člen

Udeleženci dogovora se bomo z ozirom na zahtevnost in obsežnost dela ter programa razvoja zavzemali za organiziranje in usposabljanje kadrovskih služb in sicer:

— kadrovska služba naj bo organizirana v vsaki delovni organizaciji z več temeljnih organizacij združenega dela,

— kadrovska služba se organizira v večji temeljni organizaciji združenega dela, ki ima sedež delovne organizacije izven občine.

— manjše temeljne organizacije združenega dela in enovite delovne organizacije, zagotovijo opravljanje kadrovske funkcije v okviru služb, ki jih imajo ali z ustreznim aktom ustanovijo skupaj z drugimi organizacijami skupno kadrovska službo ali preverijo opravljanje teh del in nalog organizirani kadrovske službi v drugih organizaciji združenega dela ali strokovni službi skupnosti za zaposlovanje.

42. člen

Strokovna dela za opravljanje kadrovske funkcije na nivoju občine opravljata kadrovska služba pri izvršnem svetu skupščine občine M. Sobota in občinska skupnost za zaposlovanje.

43. člen

Udeleženci dogovora se bomo zavzemali za poenotenje in širjenje kadrovske evidenc v enotni občinski kadrovske, informacijski sistem, ki bo sestavni del kadrovskega informacijskega sistema v SR Sloveniji.

Kadrovske informacijske sistem bi naj omogočal stalno spremljanje in analiziranje razvoja in rasti kadrov, kontrolo nad uresničevanjem projekcij in planov kadrov in izobraževanja, nudil naj bi podatke o strokovni usposobljenosti in družbenopolitični angažiranosti posameznih kadrov za potrebe evidentiranja kandidatov za vse pomembnejše funkcije in naloge družbenopolitičnih organizacij, družbenopolitične skupnosti, samoupravnih interesnih skupnosti in organizacij združenega dela, kakor tudi za delo na področju mednarodnih odnosov ter druge potrebne podatke za vse nosilce kadrovske politike.

44. člen

Udeleženci dogovora se obvezujemo, da bomo opravljanje del in nalog s področja kadrovske dejavnosti poverili strokovno usposobljenim, moralno in politično neoporečnim delavcem.

IZVAJANJE DRUŽBENEGA DOGOVORA O OBLIKOVANJU IN IZVAJANJU KADROVSKE POLITIKE

45. člen

Druženo politične organizacije bodo s svojim delovanjem vplivale na spoštovanje in uresničevanje dogovora, enkrat letno obravnavale v svojih organih kadrovske politiko in v skladu s spreminjanjem družbenoekonomskih razmer usmerjale dopolnjevanje in spreminjanje družbenega dogovora.

46. člen

Udeleženci bomo vkladili samoupravne splošne akte z določili dogovora v 6 mesecih od njegove veljavnosti.

47. člen

Izvajanje dogovora bo spremljal odbor udeležencev družbenega dogovora o oblikovanju in izvajanju kadrovske politike v občini Murska Sobota in najmanj enkrat letno opravil analizo izvajanja.

Sestavo odbora bo določila s posebnim sklepom občinska skupščina. Kandidacijski postopek za delegate podpisnikov, ki v uvodu niso poimensko navedeni, izvede občinski svet ZSS Murska Sobota po naslednjem ključu:

— kovinska industrija	1 delegata
— tekstilna industrija	1 delegata
— kmetijstvo	1 delegata
— živilsko-predelovalna industrija	1 delegata
— gradbeništvo	1 delegata
— komunalna, cestna in stanovanjska dejavnost	1 delegata
— grafično založniška in informativna dejavnost	1 delegata
— gostinstvo in turizem	1 delegata
— obrt	1 delegata
— finančne organizacije in zavarovalnica	1 delegata
— državni organi, pravosodje	1 delegata

Vsi drugi udeleženci izvolijo vsak po enega delegata. Mandat delegatov traja 2 leti.

Odbor si iz svoje srede na predlog koordinacijskega odbora za kadrovska vprašanja pri OK SZDL izvoli predsednika, podpredsednika in sekretarja odbora.

48. člen

Kršitve družbenega dogovora bo spremljal odbor udeležencev, opozoril samoupravne organe kršiteljev in določil rok za ureditev spornega vprašanja.

49. člen

Sodišče združenega dela naj v okviru zakonitega spremljanja negativnih pojavov obvešča odbor udeležencev o kršitvah družbenega dogovora.

50. člen

Če udeleženec — kršitelj dogovora ne bo upošteval opozorila odbora udeležencev, bo le-ta predlagal obravnavo na zboru združenega dela in družbenopolitičnega zbora skupščine občine M. Sobota.

V zadnji fazi bo družbeni pravobranilec samoupravljanja uporabil sredstva pravnega varstva, da zagotovi potrebno uskladitev.

51. člen

Organizacijska, tehnična in administrativna opravila za odbor podpisnikov dogovora bo opravljala kadrovska služba pri izvršnem svetu skupščine občine Murska Sobota.

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

52. člen

Ta dogovor je sklenjen, ko ga udeleženci podpišejo. Objavljen bo v Uradnih objavah pomurskih občin in velja 8. dan po objavi.

53. člen

Pobudo za spremembo ali dopolnitev dogovora lahko da vsak udeleženec, spremembe in dopolnitve pa se sprejmejo po istem postopku kot družbeni dogovor.

54. člen

Z dnem, ko začne veljati ta družbeni dogovor, neha veljati Družbeni dogovor o enotnih osnovah kadrovske politike v občini Murska Sobota, Uradne objave, št. 14/73.

257

Odbor za pripravo družbenega dogovora o uresničevanju kadrovske politike v občini M. Sobota je na svoji 5. seji

ugotovil,

da so družbeni dogovor o uresničevanju kadrovske politike v občini M. Sobota do 20. maja podpisale vse temeljne in druge organizacije združenega dela, delovne skupnosti, družbenopolitične organizacije, samoupravne interesne skupnosti ter Gospodarska zbornica M. Sobota, zato se objavi v Uradnih objavah občinskih skupščin: Gornja Radgona, Lendava, Ljutomer in M. Sobota.

Štev.: 117-2/81-5

V Murski Soboti, dne 9. 6. 1981

Predsednik odbora
za pripravo DD

Martin PUHAN, l. r.

258

Delavci v združenem delu, drugi delovni ljudje in občani samoupravno organizirani v občinski skupnosti otroškega varstva Murska Sobota sklenejo

DOGOVOR

O ENOTNIH MERILIH ZA PRIDOBITEV PRAVICE DO MINIMALNEGA OBSEGA DENARNE POMOČI OTROKOM

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Občinska skupnost otroškega varstva Murska Sobota s tem dogovorom določa pogoje, merila in kriterije ter medsebojne pravice, obveznosti in odgovornosti pri uresničevanju zagotovljenega minimalnega obsega denarnih pomoči (v nadaljnjem besedilu: denarne pomoči) otrokom določenega v samoupravnem sporazumu o temeljnih planov družbenega varstva otrok v SR Sloveniji za obdobje 1981—1985.

2. člen

Pravico do denarne pomoči ima vsak otrok, ki prebiva na območju občine Murska Sobota in otrok, katerega roditelj ima na območju občine Murska Sobota lastnost delavca ali delovnega človeka, ob pogoju, da celotni dohodek družine, v kateri otrok živi oziroma v katero spada, ne dosega višine dohodka na družinskega člana, ki ga vsako leto določi Skupščina skupnosti otroškega varstva.

3. člen

Denarno pomoč uveljavlja občan, ki otroka dejansko preživlja. Ob določenih pogojih uveljavlja to pravico tudi otrok sam ali skupnost socialnega skrbstva.

4. člen

Denarna pomoč se uveljavlja s predložitvijo zahtevka praviloma pri temeljni oziroma enoviti organizaciji združenega dela, delovni skupnosti ali pri občinski skupnosti ali drugi ustrezni službi, ki jo pooblasti občinska skupnost otroškega varstva.

5. člen

Pravica do denarne pomoči se za novorojenega otroka lahko uveljavlja največ za tri mesece nazaj, pri tem se ne šteje mesec v katerem je bil zahtevek vložen. V vseh ostalih primerih se pravica do denarne pomoči lahko uveljavi s prvim dnem naslednjega meseca po vložitvi zahtevka.